

Upravištvu: L. Džijana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha čisto 78.180,
Vina št. 105.241.

Naročnina za eno leto 25.— Din,
za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

„Jutro“ — oder

s katerega se naše trgovstvo predstavlja
kupujočemu občinstvu, ki se rado odzivi
modernim trgovskim oglasom.
„Mali oglasnik“ ima danes 544 ponudb in
povpraševanj.

Lindberghov sin ustreljen

Zločinci so ga umorili, še predno jim je Lindbergh
izplačal 50.000 dolarjev odkupnine

New York, 14. maja. d. Polkovnik Lind-
bergh je izvedel za smrt svojega sinčka na
ladji Charles H. Curtis iz Norfolk, s
katero je odplul na morje, da bi zopet za-
sledoval roparje svojega otroka. Njegova
žena se je šele v sredo vrnila iz New Yorka
s posestvom svojega umrlega očeta v Ho-
pewell. Oba je vest o strašni smrti otroka
hudo pretresla.

Vsa javnost je silno ogorčena in zahteva
najstrožje ukrepe proti roparjem. Brž-
kone bo kongres že v kratkem dolžil za
ugrabitev otroka smrtno kaznen. Zasledova-
nje zločincev je postalo sedaj stvar vsega
ameriškega naroda. Velika garaža v bližini
Lindberghove hiše se je izpremenila v
glavni stan zastopnikov ameriškega tiska.
Velike časopisne agencije in listi so si na-
pravili lastne telefonske napeljave in sko-
ro vsako uro izidejo v večjih mestih po-
sodne izdaje o vseh podrobnostih žalostne
načrte.

Truplo malega Lindbergha so našli le 25
metrov daleč od telefonske napeljave, ki
jo je pustila svojačeno napraviti policija,
da bi olajšala iskanje otroka. Po izjavah
zdravnikov je bil otrok najmanj še dva
mesece mrtev. Umorjen je bil približno
14 dni po ugrabitvi in preden je Lin-
dbergh izplačal zahtevanih 50.000 dolarjev
odkupnine. Zdravniška obdukcija je do-
gnala, da je bil otrok ubit z revolverjskim
strelom.

Včeraj je polkovnik Lindbergh prispel v
Trenton v New Jersey. Pri tej priliki je
izrazil željo, da bi videl truplo svojega
otroka, preden končno zapro krsto. Lin-
dbergh je pustil odstraniti s trupla pokri-
valo ter je ostal več trenutkov sam v sobi
s posmrtnimi ostanke svojega otroka. Kme-
lu nato je mrtvaški avtomobil prepeljal
truplo v krematorij Linden, kjer je bilo že
vpepeljeno.

Predsednik Hoover je pozval zvezno po-
licijo, da stori vse, da izsledijo zločince in
naj ničesar ne opusti za zadostitev pravici.

Pri poizvedbah za morilci so prišli na
domnevo, ki predstavlja višek te tragedije.
Sumijo namreč, da so roparji otroka z na-
menom umorili in mu nato slekli spalno
srajco, ki jo je eden izmed njih izročil
Lindberghovemu zastopniku dr. Condonu
kot dokaz, da je otrok v resnici v rokah
onih, ki zahtevajo za njegovo vrnitev 50
tisoč dolarjev, katere so tudi dobili. Po-
gajanja za vrnitev otroka so se torej vrši-
la v času, ko je bil že umorjen. Spalna
srajca otroka, ki naj bi bila dokaz njegove
skrbne nege, je bila v resnici dokaz izvr-
šenega umora.

Pariz, 14. maja. d. Pariski občinski svet
je Lindberghu in njegovi ženi poslal v
imenu mesta in prebivalstva Pariza sožalno
brzojavko povodom najdbe trupla ugrab-
ljenega sina.

Dollfussova pogajanja pred zaključkom

Nova avstrijska vlada bo sestavljena iz zastopnikov vseh
meščanskih strank

Dunaj, 14. maja. d. Čeprav je nastal v
parlamentu zaradi binokstnih praznikov
odmor se razgovori med posameznimi vo-
dili strank za sestavo nove vlade še
nadaljujejo. Vse kaže, da se bo desničar-
nemu zveznemu kancelarju dr. Dollfusu
posredilo v torek zvečer sestavi vlado, v
kateri bodo zastopane vse štiri meščanske
stranke. V zadnjih pogajanjih se je go-
vorilo tudi o depolitizaciji varstvenega mi-
nistristva, pri čemer je bil deloma že dose-
žen sporazum. Kot resnega kandidata za
to mesto imenujejo povečini osrednje so-
le avstrijskega orožništva v Gradcu, oro-
žniškega podpredstojnika dr. Arnolda Lichem
v. Löwenbourg. Velenecelci povzročajo tež-
koče zaradi trgovinskega ministristva, ki
je bilo skoro 10 let v njihovih rokah, ven-
dar upajo, da se bo Heimatblock zadovoljil
z ministristvom za pravosodje, ki naj bi ga
prevel kot najresnejši kandidat odvetnik

dr. Gvido Jakoncig v Imenosti. Kot pro-
svetni minister prihaja v postev agencije
avstrijski deželni poslanec, direktor Ško-
ljskega učiteljskega seminarja, Josip
Pfeneberger v Linzu, tako da bi bila Dol-
fusssova vlada, če pride do sporazuma z
velenecelci in Heimatblockom, sestavljena
takole:

Zvezni kancelar in kmetijstvo dr. Engel-
bert Dollfuss, podkancelar in notranje za-
vede inž. Fr. Winkler, zunanji min. deželni
glavar prof. dr. Anton Rintelen, minister
za pravosodje dr. Gvido Jakoncig, prosvet-
ni minister direktor Josip Pfeneberger,
minister za socialno skrbstvo dr. Josip
Resch, finančni minister dr. Kurt Schuschn-
igg, trgovinski minister dr. Hans Schürff,
vojni minister Karl Vankol, varnostni mi-
nister orožniški podpredstojnik dr. Arnold
Lichem v. Löwenbourg.

Finančna stiska Avstrije

Prošnja zveznega kancelarja dr. Burescha Društvu na-
rodov za nujno finančno pomoč

Dunaj, 14. maja. AA. V pismu, katero je
poslal generalnemu tajniku DN Erliku
Dummondu 9. t. m. se avstrijski kancelar
g. Buresch med drugim sklicuje na anome-
lijo z dne 7. avgusta 1931. V kateri prošni
Avstrija pomoči zaradi finančnih težkoč,
v katerih se nahaja. Dr. Buresch pravi, da
se bodo plovili posameznih aktov, začetih
na temelju raznih poročil finančnega odbo-
ra DN pokazali šele čez nekaj mesecev.
Toda Avstrija ne more čakati cele mesece
prekrižanih rok. Zato namerava v kratkem
predložiti podunavskim in drugim državam
konkretno predlogo za uvedbo trgovinsko-
opolitnih pogajanj, in sicer v duhu akcije,
ki so jo uvedle velesile.

Finančni odbor DN, pravi dr. Buresch
je bil pripravljen predložiti prošnjo Av-
striji; preden pa jih bo Avstrija dobila,
bo poteklo še dalje časa. Toda devizno stan-
je avstrijske Narodne banke je tako, da
se je treba naglo odločiti, ali naj se na-
daljuje sedanji način razdeljevanja deviz ali
pa naj se ukine podeljevanje deviz za za-
jamčena vračanja državnih dolgov.

Ce bi se sedanje razdeljevanje deviz na-
daljevalo, bi postalo problematično tudi
vprašanje povračila kredita Angleški ban-
ki in Banki za mednarodna plačila, prav
tako pa bi tudi tipl uvoz nekaterih bla-
ga, kar je za avstrijsko gospodarstvo živ-
ljenjskega pomena.

Zato bi bilo potrebno, da Društvo na-
rodov prizna upravičenost ukinitev vračanja
tujih dolgov, da ne bo tipl ugled Avstri-
je.

Pismo se končuje s pripombo, da se Av-
strija obrača na finančni odbor Društva
narodov v silno resnem trenutku.

Zeneva, 14. maja. g. Glavno tajništvo
Društva narodov je obklicilo danes noto
avstrijske vlade. Avstrijski korak v Zene-
vi pa ni izzval nobenega presenečenja, ker
so ga v splošnem pričakovali že mnogo
prej. V krogih tajništva Društva narodov
primerjajo avstrijsko noto s svojačskimi
izjavami Venizelosa v finančnem odboru
in z nedavnim govorom dr. Brüninga, ki
so vsi merili na to, da bi ustvarili za slo-

Nov reparacijski načrt

New York, 14. maja. g. Sedem največjih
železniških družb je predložilo predsedni-
ku Hooveru reparacijski načrt, ki določa
25letni moratorij za plačilo reparacij in voj-
nih dolgov, po poteku te dobe pa črtanje
dolgov v primeru, če bi določene države
dolžnice dosegle odgovarjajočo izravnavo
izvoza ameriškega blaga. Od celotnega
dolga vsake države dolžnice naj bi se vsa-
kokrat odtegnila četrtnina letnega uvoza.
Železniške družbe zahtevajo, naj se ta na-
črt sprejme v interesu splošnega gospodar-
stva in nadaljnega normalnega funkcionir-
anja prometa na železnicah, ker bodo
v nasprotnem primeru prisiljene, zahtevati
od vlade podporo za brezposelnost.

Emisija francoskih zakladnic

Pariz, 14. maja. g. Emisija francoskih
zakladnic v višini dveh milijard frankov
je bila podpisana v 24 urah preko razpi-
sane višine.

Kongres prekoceanskih letalcev

Rim, 14. maja. g. Dne 22. t. m. se bo
vršil tukaj prvi svetovni kongres preko-
ceanskih letalcev. Na kongresu bo za-
stopanih 12 narodov, ki so že zagotovili
italijanskemu Aeroklubu svojo udeležbo.
Na kongresu bodo prišli prekoceanski le-
talc iz Francije, Nemčije, Anglije, Španije,
Portugalske, Amerike, Madžarske, Hol-
andske, Irske, Brazilije, Uruguaya ter
domači letalci.

DRUGI DAN BEOGRAJSKE KONFERENCE MALE ANTANTE

Včeraj so zunanji ministri Male antante razpravljali v prvi vrsti
o težavnem reparacijskem problemu, danes bo konferenca končana

Beograd, 14. maja. M. O današnji seji ministrov
Male antante, ki se je vršila dopoldne in popoldne
je bil izdan naslednji komuniké:

Na današnjih dveh sejah so trije zunanji ministri
Male antante razpravljali o vprašanjih, ki bodo pred-
met razprav prihodnje lausanske konference. Ugo-
tovili so v tem pogledu, da je položaj vsake izmed
treh držav drugačen, ker so odgovarjajoči interesi
angažirani na razne načine, kar se je pokazalo že
l. 1929. v Haagu in l. 1930. v Parizu, Ker pa ta raz-
ličnost interesov ne tvori nasprotstva v skupnih
interesih, so se vsi trije zunanji ministri sporazu-
meli, da zavamejo enako stališče, kakor so to sto-
rili v Haagu s tem, da se bodo medsebojno podpirali.

Prehajajoč na proučevanje raznih eventualnosti,
ki bi se lahko pojavile na lausanski konferenci, in
upoštevajoč vse možne rezultate te konference, so
določili skupno stališče v vsakem pričakovanem pri-
meru.

Konec današnje seje je bil posvečen proučevanju
gospodarskih vprašanj, zlasti pa proučevanju načrta
za gospodarsko sodelovanje podunavskih držav. Raz-
prava o tem se bo še jutri nadaljevala.

Sprejem novinarjev

Prvotno je bilo nameravano, da bodo
zunanji ministri Male antante sprejeli no-
vinarje po končani konferenci in jim po-
dali izjave o delu in sklepih konference.
Ker pa je prišlo v Beograd nenavado
veliko število inozemskih novinarjev, pre-
dviden iz držav, kjer praznujejo katoliške
binokstne praznike in kjer listi v poned-
eljek ne bodo izšli, so se zunanji ministri
Male antante odločili, da že danes spre-
jem novinarjev in izdajo pojasnila o kon-
ferenci. Sprejem se je vršil v svečani dvor-
ani zunanje ministrstva. K sprejemu
so prišli ne samo novinarji Male antante,
marveč tudi vsi številni dopisniki inozem-
skih listov ter posebni poročevalci, ki so
prispeali na konferenco Male antante v
Beograd. Še za nobeno konferenco ni vla-
dalo toliko zanimanja kakor tokrat.

Kmalu po 13. so stopili v dvorano zma-
nji ministri dr. Marinković, dr. Beneš in
knez Ghika. Novinarji, med katerimi so
bili večinoma že stari znanci, ki redno pri-
hajajo na vse konference Male antante,
so ministre živahno pozdravljali. Prvi je
nato povzel besedo

dr. Voja Marinković

Ki je kot predsednik tokratne konference
Male antante pojasnil, kakaj je bil izpre-
menjen program in določen sprejem no-
vinarjev že pred zaključkom konference.
Naglasil je, da bi jim tudi jutri ministri
ne mogli povedati ničesar bolj novega ka-
kor danes.

Prehajajoč na delo konference, je dr.
Marinković v svojem nadaljnjem govoru
izjavil:

V teku dosedanjega dela smo se enkrat
ugotovili, da je solidarnost naših interesov
taka, da je vse naše delo prav za prav sa-
mo v tem, da najdemo skupno obliko za
izražanje politike treh držav Male antante,
ki v vsem popolnoma soglašajo. Nismo raz-
pravljali ničesar drugega kakor o metodah,
ki so za izdajanje te politike v sedanjih
okolščinah potrebne. O osnovnih vpraša-
njih nismo niti razpravljali, ker obsto-
ja glede tega že od prej popoln sporazum.
To ni nič čudnega, kajti naša zajednica ni
še od večjega, temveč obstoja že mnogo
let. Najlažje vam opišem položaj v Mali
antanti na primeru iz vsakdanjega življe-
nja. Naša zveza ni nič drugega nego za-
kon, sklenjen iz ljubezni, za katerega so
bili podani vsi pogoji in so ga odobrili tu-
di roditelji. Kakor v vsakem zakonu, so
se v začetku tudi med nami pojavljali ma-
li nesporazumi in preprički. Ko pa smo se
medsebojno es bolj spoznali, smo postali že
v par letih es bolj složni. Vse to je bilo
tako kakor v srečnem zakonu, kjer se po
par letih zakonca sporazumevata že s par
besedami brez velikih debat. Tudi naša
zveza je že v tej etapi taka, da se spora-
zumemo že poprej, še preden se snidemo.

Povsem naravno je, da je razvoj medna-
rodnega življenja v zadnjem času izzval po-
trebo, da se naši sestanki pomnože. Četudi
to ni docela statutarni sestanek, ker dolo-
ča statut redne sestance vsako spomlad
in vsako jesen, smo se vendar gestali, da iz-
menjamo svoje mnenje o posameznih
vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Letos
smo se sestali že meseca februarja v Zene-
vi. Ker pa nismo vsi trije ostali v Zenevi,
smo bili vedno v najožjih stikih in se ru-
formirali o vsem, kar se je dogajalo. To
nam je mnogo pomagalo, tako da smo se
prav lahko sporazumeli glede metod naše
politike v novem položaju.

Nato je povzel besedo češkoslovaški za-
nanji minister

dr. Edvard Beneš

Nasmejan, vedno dobro razpoložen in
vedno optimističen, je tudi tokrat s naj-
večjim optimizmom govoril o delu in obliki
Male antante. Med drugim je izjavil:

Pred vsem hočem opozoriti na eno de-
stvo. Vsi veste, da karakterizira splošno
mednarodno situacijo in notranje politično
situacijo vsake posamezne države velika
gospodarska in finančna kriza. Ko sem po
odlohu dr. Marinkovića in kneza Ghike
ostal še nekaj časa v Zenevi, sem imel pri-
liko govoriti s posameznimi državskimi
Evrope. Spoznal sem, da vsi s skrbjo gledajo
na težkočo sodobne Evrope in njenega po-
lozaja. Popolnoma iskreno moram reči,
da sem iz naših razgovorov, kakor dosedaj
še ob priliki vsake konference Male antan-
te črpal nov optimizem. Ker že imam re-
putacijo, da sem optimist, si ne morem
kaj, da ne bi izrazil tudi pri tej priliki svo-
jega popolnega zadovoljstva s delom to-
kratne konference Male antante.

Nedvomno je, da je splošni položaj zelo
resen. Gospodarska in finančna kriza je
splošna. V takih prilikah je reševanje po-
litičnih problemov še mnogo težje, kar jih
kompleksira kriza na gospodarskem in na
natanem polju.

Na naših sestankih smo razpravljali tudi
o raznorodnem problemu in lahko ugo-
tovim, da smo pomno uvideli, da so na-
ši interesi solidarni in da moremo vsa
vprašanja, ki so stavljena na dnevni red v
Zenevi, razpravljati s mirno, vestno in
lahkoto v skupnem sporazumu. Še enkrat
smo ugotovili, kakaj zelo so naši interesi
v teh vprašanjih identični. Proučili bomo
še, kakaj daleč lahko gremo v posameznih
vprašanjih in v kolikoli imajo naše tri dr-
žave interes na tem, da se ta vprašanja
zadovoljivo rešijo. To ni samo zaradi nas,
nego zaradi vse Evrope. Z drugimi besed-
mi pomeni to, da gremo za tem, da se
najde razumna, zmerna in progresivna so-
lucija, da bo mogla Evropa najti izhod iz
sedanje nemoči in da se najde način,
ki bo omogočil tudi v sedanjih težkih dobi
evoluacijo posameznih narodov in držav. V
tej zvezi smo mogli ponovno ugotoviti, da
je naša politika, četudi konservativna,
istočasno tudi progresivna in konstruktiv-
na.

Moč naše zveze je značilna. Kar se tiče
konference v Lausanni, se bo na njej
razpravljalo o važnih gospodarskih in fi-
nančnih vprašanjih. Če pri naših prejšnjih
razpravah smo videli, kako težavno je de-
lati sklepe v naprej. Finančna in gospo-
darska vprašanja, ki danes dominirajo v
raznih državah, so takšne narave, da jih
posamezne države ne morejo rešiti same
in zato jih tudi mi na svojih konferencah ne
moremo rešiti. Pripravili pa smo se na
razne možnosti in zavzeli enotno stališče
tudi za primere, kjer se naši interesi raz-
likujejo.

Eno stvar pa bi hotel še prav posebej
podčrtati. Na sedanji konferenci Male antan-
te smo občutili bolj ko kdaj poprej, da
so naši interesi v sedanjih težkih situaciji, ki
se izražajo zlasti v finančni in gospodarski
krizi, ne samo skupni, marveč da so naši
interesi skupni tudi z interesi naših soso-
dov in velesil in da se v tem pogledu poli-
tična nasprotstva lahko omilijo in da lahko
pristopimo k proučevanju teh skupnih in-
teresov z mnogo večjim razumevanjem. Če
smo se zavedali že poprej, potem čutilno
to danes še vse bolj, da postaja Mala antan-
ta vedno bolj permanentna formacija, ki
stalno ustvarja in se neprestano izpopolnju-
je. To je formacija, ki zlasti pod vplivom
sedanjih prilik izgublja značaj, da bi bila
naprjena proti komurkoli. Mala antanta
je skupina, ki je izrazil instrument evrop-
ske politike miru.

Jutri bomo razpravljali še o gospodar-
skem vprašanju. V zadnjem času se mnogo
govori o sodelovanju držav Srednje Evrope.
V popolnem miru in s popolnim razumeva-
njem skupnih interesov in interesov, ki nas

vežejo s našimi sosedi, malimi in velikimi,
bomo proučili te probleme in lahko že v
naprej rečem, da se bomo lahko spora-
zumevali glede osnovnih vprašanj in glede pro-
cedure, ki se bo uveljavila. Vemo, da raz-
voj držav trpi zaradi splošne gospodarske
krize in da naše tri države tega vprašanja
ne morejo rešiti brez sodelovanja in pri-
stanka ostalih, brez skupne in vzajemne
volje. V tem smislu je gosp. dr. Marinković
že včeraj izjavil, da smo pripravili prouči-
ti vsak program in vsak načrt sodelovanja
v Srednji Evropi, da razmotimo in upo-
števamo vse, ne samo naše interese, mar-
več tudi interese drugih. Uvidevamo tež-
koče, ki se pojavljajo. Na londonski konfe-
renci se velesile niso mogle sporazumeti.
Mi pa smo pripravili potem, ko bomo
pretehtali vse razloge za in proti, iskati nov
način za skupno sodelovanje Srednje Ev-
rope.

Šli bomo naprej po naši dosednji poti.
Naše politično sodelovanje, ki se vedno
bolj pogloblja, je dovolj močno in veliko,
da lahko obvladamo tudi gospodarske tež-
koče in da na koncem koncem najdemo izhod
iz teh težkoč. Vsaka država mora v prvi
vrsti računati sama nase. Mala antanta je
v tem ugodnejšem položaju, ker smo tri
države, od katerih vodi vsaka račun o sam-
i sebi, ima pa obenem prijatelja, na ka-
tere lahko računa v vsakem primeru.

Iz tega lahko razviditi, da smo se kljub
težkim prilikam in težkim časom, v ka-
terih se vrši naša konferenca, sestali mir-
ni in vedri, ker imamo pripravljeno načrt
za vse eventualnosti. Če se bo splošna si-
tuacija razvila v duhu evropskega sode-
lovanja, bo naša politika gotovo kronana s
uspehom. Po pesimističnih vtihi, ki smo
jih prinesli iz Zeneve, se sedaj vračamo
v svojo domovino še bolj prepričani, da bo
naše tri države v nekaj letih izšle iz
teh težkoč ojačene in močne. To je za-
ključek, do katerega smo prišli na tokrat-
ni konferenci Male antante.

Novinarji so besede ministra dr. Bene-
ša sprejeli s dolgočasnimi odobravanjem.

Za njim je povzel besedo rumunski za-
nanji minister

knez Ghika

Ki je v vrodu naglasil, da temeljito
izjavah dr. Marinkovića in dr. Beneša prav
za prav nima kaj dodati. Hotel bi samo še
izpopolniti primer, ki ga je navedel g. dr.
Marinković. Živimo v eni hiši, ki se zove
Mala antanta. To hišo obdajajo sosedi, pri
katerih si je Mala antanta znala pridobiti
ugled in vpliv, tako da jo danes povsod
upoštevajo. Mala antanta je postala vele-
sila. O vseh problemih, ki so na dnevnem
redu, kakor razorožitve, reparacije, Podu-
navje, razpravljamo z zavestjo svoje moči
in svojega vpliva, ki drugod zelo manjka.
Znali smo si ustvariti svoj credo. Uverjeni
smo, da je ta naš credo pravilen in da vse-
buje vso ono moč ideje, ki bo pridobila tu-
di vse one, ki danes še niso z nami.

Ministri so se nato živahno poslovili
od novinarjev ter se odpeljali v rumunsko
poslaništvo, kjer je bil prirejen banket.
Novinarjem pa je priredil št. Presbiterja g.
Marjanović banket pri Kolarcu.

Popoldne je zunanji minister dr. Beneš
še enkrat sprejel češkoslovaške novinarje
in jim dal še podrobnejša pojasnila o delu
konference. Po popoldanski konferenci so
bili zunanji ministri povabljeni na večerje
v dvor.

Avdijske pri kraju

Beograd, 14. maja. M. N. Vel. kraj je
danes opolne sprejel v posetni avdijski
češkoslovaške zunanje ministra dr.
Beneša, popoldne pa rumunskega zunan-
je ministra kneza Ghika.

Odlikovanja

Beograd, 14. maja. p. Z ukazom N. Vel.
kralja so odlikovali s redom Jucoslovenske
krona III. stopnje Konstantin Flondor, di-
rektor kabineta rumunskega zunanje mi-
nistra, s šestim redom IV. stopnje Jonea
Magera, šef kabineta rumunskega zunan-
je ministra in z redom Sv. Save IV. stop-
nje Jonea Puška, tajnik rumunskega zu-
nanje ministrstva.

Aretacija narodnosocialističnih

poslancev v Berlinu

Berlin, 14. maja. AA. Policija je prišla
nacionalno socialistične poslanca Stras-
serja, ki so o njem govorili, da bo predse-
dnik nove pruske vlade. Policija je ugotovila,
da je sodeloval pri včerajšnjem napadu na
parlamentu na znanega socialističnega no-
vinarja Klotza. S Strasserjem so bili prijet
še trije drugi nacionalno socialistični po-
slanci. Vsi štirje bodo danes izročeni so-
dišču.

Nesreča v nemškem rudniku
Essen, 14. maja. g. V rovu Dorsfeld se
je pripetila dopolne huda neizgoda. Dva
koša za dvigavanje rude sta zgrmela v 800
m globok rov. Pri tem je bilo pet rudar-
jev ubitih, usoda šestega pa še ni znana.

Upokojitev učiteljev

Beograd, 14. maja. p. Z odlokom mi-
nistristva prosvete so upokojili naslednji
učitelji: Janko Skufca v Ljubljani, Karel
Hribernik v Vratih pri Prevaljah in Ma-
rija Kratnar v Kamniku.

Praznik naše kulture

Binkošti so praznik stvarjajočega duha. V katoliških cerkvah pojo tega dne srednjeveško pesem: »Veni, creator, Spiritus!« — priredi med nas, duh stvaritelja! Ti dnevi so torej najlepši čas, da prosimo stvarjajočega duha, ki se razodeva v duhovni kulturi. Zato so bili srečno izbrani za prvi slovenski glasbeni festival: kot počastitev preteklosti — 60 let pevskega zbora Glasbene Matice, 50 let njene šole — in kot manifestacija naše današnje glasbene kulture.

Naš narod ima vse razloge, da slavi in poveljuje delo stvarjajočega duha v slovenski kulturi. Razvoj vseh velikih narodov iz brezličnosti h kulturi, ki politični in gospodarski izgrajenosti in samostojnosti, je hodil druga pota. Mi smo se samo s kulturo in organizacijo, t. j. s sredstvi duha in z orožjem morale, upirali tuji sili, ki je hotela naš pogin. Samo v duhovnih uspehih smo spoznavali to, kar smo. Naš prepoved bil izrazito kulturni pokret: zoper moč in število smo postavili duha in idejo, ki ne zavisita od števila. Naša politika je bila se tedaj, ko se je na zapadu že izrazilo izoblikovalo 19. stoletje s svojimi ostro ločenimi političnimi sistemi, združena s poezijo in glasbo.

Teh dejstev ne smemo prezreti. Slovenci dolgujemo umetnosti enako hvalo kot politiki: s kulturnim delom smo vodili politiko, s politiko utrjevali kulturo. Zaradi tega je zgodovina slovenske glasbe v nečem smislu tudi zgodovina našega političnega razvoja: skromnim skladbam zgodnje dobe ustreza naša obča narodna neizgrajenost in nemoč, dočim z nastankom velikih oratorijskih in simfoničnih del prehaša tudi naš narodni razvoj v močeno simfonijo osvobođenja in združenja, v silen fortissimo vse naše skupne zavesti. V tem smislu pomeni šestdeset let največje slovenske glasbene organizacije, ljubljanske »Glasbene Matice«, šestdeset let naše rasti, našega kulturnega in političnega izpopolnjevanja.

V tem slovesnem trenutku, ko slavimo praznik naše pesmi, pa moramo takoj omeniti še drug, takisto tehten moment: slovenska glasbena kultura se je razvijala v duhu naše svojstvenosti, naše ljudske popevke in v skladu z vseni posebnostmi naših tal in naše duše. Toda že v prvih letih, ko se je ustvarjala res naša glasba, so se pogledi slovenskih glasbenikov obračali k bratom preko Kolpe in tja, kamor vodi Sava. Že pri prvih korakih naše glasbe 19. stoletja opažamo češko podporo. »Bésedé« naših rodoljubov sredi preteklega stoletja in vse poznejše narodne prireditve so imele na programih tudi hrvaške, srbske in češke skladbe. Naš rojak Davorin Jenko je pomagal reorganizirati srbsko glasbeno življenje v naši sedanji prestolnici, srbski skladatelj Mokranjac je dolgo pred vojno izdal svoja dela v Ljubljani, pevске zveze med Zagrebom in Ljubljano so

bile več kot sosedske: nastale so iz programatičnega hotenja, izmenjavati med seboj glasbene dobrine, se vzajemno zblíževati in pripravljati duhovno edinstvo. O sodelovanju s Čehi se lahko v naši glasbeni zgodovini spiše celo poglavje.

Naša umetnost je bila torej politika. Ta politika je imela že zgodaj pred očmi važni smoter: premagovati dejstvo, da smo majhni, ne samo z duhom in s kvaliteto, marveč tudi z ozko naslonitvijo na najsorodnejše kulture. Novejša zgodovina naše glasbe je obenem zgodovina slovanske misli in jugoslovanskega duhovnega pronicanja in sodelovanja. Naša glasba ni rastle samo za nas: to, kar je našega, slovskega, smo hoteli razviti zaradi tega, da bi izpopolnili neko bodočo celoto, ki so jo naši kulturni pionirji slutili docela zavestno. Baš glasbena umetnost nasprotuje sleherni izolaciji: glasba je živela, ki se širi, ki hoče prostora, ki ima v sebi ekspanzivno silo. Prav zaradi te lastnosti so morali slovenski narodi potrošiti mnogo energije, da so premagali ekspanzijo tuje glasbe, ki je bila silnejša, genijalnejša in popolnejša.

Danes je tudi pri nas že za nami borba s to sladko ekspanzijo tuje melesla. Naša glasba se je v teh šestdesetih letih — v nemali meri po zaslugi Glasbene Matice — razvila do onega stanja, ko začne sama postajati ekspanzivna. Naša glasbena samoraslost stremi po tem, da se uveljavlja tudi v sferah drugih kultur in narodov.

Njeno najširše polje, kjer naleteva na najmanj ovir, so srbski in hrvaški deli naše domovine. Tu se je dejansko že tako uveljavila, da je postala organizirana, živ, nerazdeljiv del celotne jugoslovanske glasbe. V glasbi smo najlepše zedinjeni. Baš tu se nam prepričevalno kaže, da politika našega duhovnega zedinjenja ne vodi k uničenju obstoječe samoraslosti in svojstvenosti, marveč da hoče vse naše žive, dejavne, pozitivno stvarjajoče sile usmeriti v tako duhovno edinstvo, ki teh sil ne absorbira, ne izenačuje, ne uničuje, marveč jih samo zbira in vodi k nadaljnjemu smotru. Ta smoter so slovansko sodelovanje in občni cilji človeške kulture.

Tako torej ob prazniku slovenske glasbe, ki je hkrati praznik vse naše kulture, slavimo preteklost, sedanjost in bodočnost našega narodnega življenja. S polno pravico smemo verovati, da nam narodna država odpira še širše polje, še večja obzorja in da je v nji dovolj prostora za vse, kar je v nas slovskega in živega. Pogled nazaj pa naj nam pokaže, koliko sadov je obrodilo drobno delo, združeno z osebno poštrevnostjo. Ali nam ga je danes manj treba? Vzgled pionirjev naše kulture bodi vzpodbuda vsem, ki jih v teh težkih, zamračenih dneh grize črv maldoušja, dvoma in nezaupanja. Ostani med nami, duh stvaritelja!

Primer avstrijskega »dispenznega zakona« pri nas

Znano je, kako so nekaj let po prevratu upravná oblastva avstrijske republike dajala v svrhu sklenitve ponovnih zakonov take dispense, ki pri nas niso bile mogoče. Tako je bil sklenjenih v teh letih v Avstriji na deset tisoče bračnih zvez, glede katerih so kasneje izjavila sodna oblastva, da so nična zaradi neveljavnosti dispense. Ker tudi v Jugoslaviji nismo ostali brez takih »dispensnih zakonov«, sklenjenih v Avstriji, objavljamo v naslednjem oddelku naših sodišč v nečem konkretnem primeru.

Neka jugoslovanska bračna dvojica — evangeličan in katoličanka — je dosegla pri okrajnem sodišču v Mariboru sporazumno ločitev zakona, ki je bil sklenjen v Ljubljani po rimsko-katoliškem obredu. Še za časa življenja ločeneča moža se je odločila ločena žena, da se omoži z nekim samcem, tudi našim državljansom, a evangeliške veroizpovedi. V to svrhu je prestopila iz katoliške v evangeliško vero ter se preselila časno na Dunaj. Pridobila je tam avstrijsko državljanstvo in dosegla spregled absolutnega zadržka obstoječe zakonéke vezi. Tako se je lahko poročila na Dunaju z drugim našim državljansom evangeličanom po evangeliškem obredu.

Ker se je drugi soproj po več letih zakonske skupnosti obrnil na sodišče s prošnjo, naj se službeno preišče, jeli njegov zakon veljaven ali ne, je okrajno sodišče v Mariboru razsodilo, da je drugi evangeliški zakon, sklenjen na Dunaju, neveljaven. To pa iz teh razlogov: Po § 111 o. d. z. se more razrediti zakonska vez, sklenjena med katoliči, ki se smrtijo. To pa tudi v primeru, če je bil v času sklenitve zakona le eden zakoncev pripadnik katoliške vere. V tem primeru je bila to soproga. Da je ona kasneje prestopila v evangeliško vero, na stvari nišesar ne spremeni. Ker pa njen prvi mož še živi, je ugotovljeno, da je njen drugi zakon neveljaven, ker mu nasprotuje absoluten zakonski zadržek obstoječe zakonéke vezi (§ 62 odz.). Ta zakon je bil sicer sklenjen v inozemstvu, a je bil soproj naš državljan. Vrhu tega je bil sklenjen ta zakon v inozemstvu le zato, ker bi drugje ne bilo mogoče dobiti dispense. Imela sta na oba že prej nam stalno prebivati v Mariboru. Ta drugi zakon naj je imel tedaj vse pravne posledice v naši državi. Z ozirom na to je uporabiti določila §§ 4 in 37 odz. ter je bil izreči zakon z ozirom na §§ 62 in 111 odz. neveljaven.

Na priziv branitelja drugega (dunajskega) zakona pa se je moralo s stvarjo pečati še višje deželno sodišče v Ljubljani, ki je pa izrekel nasprotno sodbo, da je samred drugi zakon veljaven. V utemeljevanju tega navaja apelacijsko sodišče: »Sprejeto zakonskih zadržkov imajo izdati upravná oblastva po evobodnem pre-

vdarku. Pravnomočno izdani ukrep o spregledu je zato splošno obvezen, tudi nasprotni sodiščem. O veljavnosti in neveljavnosti spregledov sodišča sploh nimajo soditi, marveč o veljavnosti ali neveljavnosti sklenjenega zakona. Ako je bil torej dosežen veljaven spregled, potem tudi zakonu, ki je bil sklenjen s pomočjo tega spregleda, ni moči odrediti veljavnosti. Za avstrijsko ozemlje, kjer je bil dosežen spregled zadržka, je torej drugi zakon na vsak način veljaven. Pa tudi naš odz. ne ustanavlja prav nobenega zakonskega zadržka, ki bi mu bilo odreči spregled. Po § 83 odz. je dano predvzdržku pristojnega upravnega oblastva, da dovoli spregled ali ga pa odkloni. Zato je tudi spregled zadržka po § 62 odz. pri nas mogoč.

Zoper to drugo sodbo je vložil branitelj prvega ljubljanskega zakona revizijo na Stot sedmorice v Zagrebu. Revizijsko sodišče je drugostančno sodbo tako sprejelo, da je vzpostavilo prvo mariborsko sodbo, kajti »potem ko je sklenila soproga kot katoličanka svoj prvi brak z možem, ki še sedaj živi, ni mogla doseči kasneje, ko je sklenila drugo bračno zvezo, odprave zadržka katoličanstva, določenega v § 111 odz., ker je ta zadržek javnega značaja in je kot tak neodpravljljv, kakor to sledi iz besedila §§ 84 in 98 odz. Res je ugotovljeno, da je soproga neposredno pred drugo bračno zvezo postala avstrijska državljanka in obenem prestopila v evangeliško vero. Toda vse to je storila, kakor je ugotovljeno, v nameri, da obide zakonodajo našega kraja, ki brezpogojno zabranjuje drugo bračno zvezo, dokler bračni drug iz prve zveze še živi, ker pač stoji, da je bila soproga pri sklepu prve bračne zveze katoličanka. Naj si je po zakonskih avstrijske republike po soprogi zadobila dispensa veljavna ali pa ne, po naših zakonih ista v predmetnem primeru ne more imeti nobenega učinka, ko temu nasprotuje jasno besedilo § 111 odz., ki ustvarja javni zadržek; ta pa je absolutno neodpravljljv. Drugo bračno zvezo je tedaj smatrati za neveljavno in je bilo vzpostaviti sodbo prvega sodišča.

Rimske proslave

Rim, 14. maja. g. V prvih dneh junija se bo zbralo v Rimu iz vseh pokrajin države do 20.000 lovev, da priredijo Mussolinij manifestacije ob priliki desetletnice fašistične revolucije. Na dan obletnice vstopa Italije v svetovno vojno dne 24. maja bodo s Piazze Venerie v Rimu na znamenje ministrskega predsednika spustili 30.000 golobov pismo. To manifestacijo za Mussolinija so si omislili italijanski gojitelji golobov pismo.

Vremenska nanoved

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Pretežno jasno; ponekod nevihte. Toplo; krajevni vetrovi. V ponedeljek morda bolj hladno s severovzhodnimi vetrovi.

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja

da izplačuje nove vloge vsak čas in v vsakem znesku.

Ravnateljstvo.

Festivalne svečanosti

Ljubljana, 14. maja

Vsa pomlajena in slavnostno okrašena sprejema Ljubljana goste prvega slovenskega glasbenega festivala. Hiše so okrašene s trobojkami. Živalno vrvenje je po vseh ulicah, pršli so že mnogi gostje iz raznih krajev države. Posebno je opaziti tudi mnogo mladine, ki je izkoristila binkošne počitnice, da bo deležna ene naših najznamenitejših prireditev. Na glavnem kolodvoru posluje stanovanjski urad in je za vse dobro porabljen. Valovi množice se nenehoma usmerjajo proti Vegovi ulici in na Kongresni trg, kjer se bo vršil naj-svečanější del festivala. V dveh dolgih vrstah so vzdolj Vegove ulice postavljeni rdeči drogovji, na katerih plapolajo zastave, vsaka posamič v drugi barvi: v rdečem, belém in modrem. Sohe osmerh naših zasluznih skladateljev, postavljene na bele stebre pred poslopjem Glasbene Matice, ki so že sinoli vzbujale mnogo občudovanja, so danes zakrite in čakajo slavnostnega odkritja, ki se bo izvršilo v ponedeljek dopoldne. Na Kongresnem trgu je že postavljen velik oder, na katerem se bodo na binkoštno nedeljo popoldne predstavili tisočglavemu občinstvu proslavljeni pevski zbori.

Glavne festivalne svečanosti so se pričele danes dopoldne z otvoritvijo velike glasbene razstave v Narodnem domu. O čemer poročamo posebej. Zelo živahen in pristrčen je bil sprejem na Glavnem kolodvoru, ko so ob 13.45 prišli naši dragi severni bratje, člani pevskega društva »Hlahola« iz Prage. Prišli so na naš festival po uspešni turneji po Jugoslaviji in prav nje ne dvomimo, da bo njihov nastop v Ljubljani krona njihove poti po naši državi. Goste je sprejela velika množica občinstva in jih toplo pozdravljala. Zelo številno so bili navzočni člani vseh ljubljanskih pevskih združenj. Ob prihodu vlada je zaigrala godba »Sloge« in goste je prvi pozdravil s toplim nagovorom predsednik pevskega zbora Glasbene Matice g. Silvin Pečenko, takoj za njim pa posledično podpredsednik JČ-lice g. dr. Egon Stare, ki je prišel k sprejemu v spremstvu lighnih odbornikov p.satelja Frana Govekarja, novinarja Borke, lektorja dr. Buriana in gospe Milene Mohoričeve. V imenu Hubadove pevске župe je nadalje pozdravil brate s severa predsednik dr. Svigel, v imenu mestne občine jim je izrekel dobrodošlico občinski svetnik dr. Joža Bohinjec, v imenu banske uprave pa g. banski svetnik Kotnik. Svoje rojake je pozdravil tudi predsednik Češke pevске zveze g. Jafahk, ki je prišel v Ljubljano že včeraj. Za vse te tople pozdrave in izrazne simpatije se je zahvalil podpredsednik »Hlahola« g. Stanislav. Pevec so nato spremili v hotel Union in k Mikhiču. Po kratkem odpočitku so si gostje ogledali mesto, ki je posebno v večernih urah vzvalovilo kakor vselej na predvečer pomembnih svečanosti.

Svečana otvoritev glasbene razstave

Glasbena Matica je imela srečno veselje, da ob priliki svoje 60letnice in z njo zvezanega prvega slovenskega festivala zbere vse, kar je v neposredni in celo posredni zvezi z našim glasbenim življenjem. Trud priznanega veččaka dr. Mantuanija in njegovih sodelavcev je obrodil lep sad: v veliki dvorani Narodnega doma otvorjena glasbena razstava je presenetljivo zanimiva in ne dvomimo, da bo mnogo pripomogla k propagandi slovenske glasbe in k spoznavanju naše glasbene tradicije.

K otvoritvi razstave so se zbrali v Narodnem domu številni predstavniki oblasti in korporacij, mnogi ugledni glasbeniki in zastopnice ženstva. Tako smo opazili pomočnika prosvetnega ministra iz Beograda Dragana Djordjevića, načelnika banske uprave dr. Vončina, ki je zastopal bana, mestnega župana dr. Puca, rektorja dr. Šerka, vse tukajšnje konzule, poslanca politkega sejma Zuzinskega, ki je prišel kot predsednik Vseslovanske pevске zveze iz Poznanja, predsednika Češke obce pevček Jeraleka, predsednika Južnoslovanske pevškega saveza univ. prof. dr. Viktorja Novaka z vsem predsedstvom saveza, upravnika Narodnega gledališča Otona Zupančiča, zastopnike prosvetne uprave inspektorja dr. Kotnika, predsednika Odvetniške zbornice dr. Zirovnika, podpredsednika Jugoslov.-češkoslovske lige dr. Egon Stareta z odborniki nads. Govekarjem, prof. dr. Burianom in prof. Vavpotičem, starostu skladateljeva p. Hugolina Sattnerja in mnoge druge naše glasbenike, med njimi svet. Oskarija Deva iz Maribora. Častno zastopali so bili tudi glasbeni kritiki: Kosta Majnolović in Miloje Milojević iz Beograda, Ziga Hirschler iz Zagreba. Prav številni so bili drugi kulturni delavci: skratka, razstavní prostor je bil častno zaseden z odličnim občinstvom iz vseh krogov naše družbe.

Goste je pozdravil predsednik Glasbene Matice senator dr. Vladimir Ravnhar s lepi nagovorom, v katerem je med drugim izjavil: Ta razstava nazorno dokazuje, da se je nam Slovencem posrečilo, izvit se iz tujih spon ter ustvariti nekaj samostalnega in samoraznega, slovenski in s tem slovanski duši in čudi prikojenega. S tem nam ta razstava zaznamuje odločno smer naše poti v bodočnost.

Pomočnik prosvetnega ministra Dragan Gjorgjević je v svojem otvoritvenem govoru naglašal, kakšno vlogo je imela pesem v preteklosti vseh Jugoslovenov in je izrekel: v imenu prosvetnega ministra priznanje in hvalo Glasbeni Matici, ki je priredila razstavo.

Ko je zastopnik prosvetnega ministra Gjorgjević otvoril razstavo, je izpregovoril še nje organizator dr. Josip Mantuan, ki je z jednatimi stavki orisal njen zgo-

dovski pomen in njene poglavitne zanimivosti. Na to je povabil navzoče k podrobemu ogledu, pri katerem je bil na razpolago s svojimi strokovniškimi pojasnili.

Razstava je obsežno in okusno aranžirana; pove več kot cela knjiga o naši glasbeni preteklosti. Zastopane so vse panoge glasbenega življenja, na posebnih tabelah pa je opisana z markantnimi stavki naša glasbena zgodovina od prvih sledov v 5. stoletju, ko so Slovence peslale pred Humi, do najnovejšega časa. Posebna znamenitost razstave so portreti vseh naših glasbenikov, ki jih je narisal izredno srečno neumotnik in skladatelj prof. Saša Santel. Ti portreti bodo izšli v posebnem albumu. Ker bomo priobčili o razstavi še podrobno poročilo, se za sedaj omejimo na ugotovitev: Soglasna sodba vseh, ki so videli to razstavo, je priznanje in polno zadoščenje!

Slabokronosti in bledoci

MR. BANOVEC je zdravilni vrk pomagalje apetita in slaba prebava Z uporabo

»PLANINKA« zdravilnega čaja pospešimo apetit, si ugodimo prebavo in s primerne hrane dosežemo sateljeni uspeh. Z bledoci v lekarnah samo pravi

»Planinka« zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih paketi-kih po Din 30 — z napisom proizvajalca:

Lekarna MR. L. BANOVEC, Ljubljana.

Današnje in jutrišnje festivalne prireditve

Nedelja, 15. t. m.:

1. ob 9. se začne v Hubadovi pevski dvorani kongres Južnoslovanske pevске zveze, ki se ga udeležijo delegati včlanjenih društev iz vse države z zvezno upravo na čelu, ki je polnoštevilno prisotna v Ljubljani. Kongres počasti s svojo prisotnostjo predsedstvo Pevске zveze češkoslovske.

2. Ob pol 10. bo v frančiškanski cerkvi cerkveni koncert. Pri vstopu se bo dobival spored koncerta. Gostje naj pridejo v cerkev pri vratih na Miklošičevi cesti; mesta so zanje rezervirana. Koncert bo pri svečani dopoldanski službi božji.

3. Točno ob pol 12. bo v Filharmonični dvorani Galusov koncert pevskega zbora Glasbene Matice. Na sporedu bo 10 Galusovih madrigalov. Koncert bo trajal približno eno uro.

4. Ob 15. bo koncert slovenske pesmi na Kongresnem trgu. Program bodo izvajali »Hlahola« iz Prage (131 članov), »Stankovič« iz Beograda (90 članov), »Lisinski« iz Zagreba (80 članov) in pevski zbor učiteljske dravske banovine (80 članov). Ponovno poudarjamo, naj se kupijo vstopnice za ta koncert že v prodaji v naprej; kolikor bo sedežev preostalo, se bodo dobili pri Kazini, v Wolfovi, Gosposki in Vegovi ulici in v Gradišču bodo poslovala blagajna samo za stojšča. Kongresni trg bo izprazen. Rediteljstvo so prevzeli iz ljubizvene naklonjenosti člani ljubljanske gasilske župe. Razpored sedežev pred Nurnsko cerkvijo bo enak kakor pri lanskih septembrskih prireditvah. Koncert se bo nehal okrog 17. — 5. Opema predstava se začne točno ob 20. Izvajala se bo Bravničarjeva opera »Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

Ponedeljek, 16. t. m.:

1. Izredni občni zbor Glasbene Matice ljubljanske. Točno ob 9. zajepe zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Polića Lajovčev mešani zbor »Zeleni Jurje« kot uvod k obnemu zboru, katerega otvoril dr. Vladimir Ravnhar. Takoj po predsednikovem pozdravnem govoru sledi tajniško poročilo, zatem bo blagoslovil škof g. dr. Gregor Rožman novo zastavo Glasbene Matice, katero je poklonil Glasbeni Matici Nj. Vel. kralj Aleksander. V imenu kralja bo kumoval zastavi kot njegov pooblaščenec poveljnik dravske divizije divizijski general g. Ilč. G. ministra prosvete bo zastopal njegov oficijelni delegat, pomočnik ministra prosvete g. Gjorgjević. Brez dvoma bodo počastili občni zbor najvišji predstavniki naših upravnih in samoupravnih oblastev in zastopniki naših kulturnih organizacij. Na obnemu zboru bodo prisotni zastopniki pevskih zvez: vseslovanske iz Poznanja, češke iz Prage, jugoslovanske iz Beograda itd. Posebna vabilna za občni zbor se niso izdajala, vabljen je vsakdo, kar izrečno pripominjamo. Občni zbor zaključil pevski zbor Glasbene Matice z državno himno. — 2. Ljubljanski pevski zbori in drugi zastopniki naj se zbere, v kolikor ne gredo k sprejemu pevskih društev, ki pridejo z mariborskim vlakom v Ljubljano, pred poslopjem Filharmonične družbe. Ko prispejo društva s kolodvora, se razvrste v kratak spored, ki pojde v Vegovo ulico k odkritju spomenikov jugoslovanskih skladateljev, katere je mojstrsko izvršil akademski kipar g. Lojze Dolinar. Pod vodstvom župnega zborovodje g. Prelova zajepe moški zbor Adamičev »Moliteve«, nato odkrije spomenike predsednik g. dr. Ravnhar ter zaprosi župana, dr. Dinka Puca, da jih sprejme ljubljansko mesto v svoje varstvo. Po končani otvoritvi zajepe zbori »Hej Slovanci. 3. Točno ob pol 13. se začne tekma slovenskih pritkovalcev. Pritkovalci naj se zbere takoj po 12. na velesojmskem prostoru. Vrstni red nastopa imajo v rokah. Tam bodo zastopniki Glasbene Matice, ki bodo dajali vsa pojasnila. Tekma bo končana pred 16. uro. 4. Točno ob 16. uri se začne v paviljonu »K« tekma pevskih zborov dravske banovine. Razpored za tekmo napravi zvezni odbor, ki ga bo izročil potem posameznim

društvom na kongresu že v nedeljo jutraj. Vstopnice k tekmi stanejo 5 Din in se bodo dobile pri blagajni ob vходу v Lattermanovem drevoredu (ne pri glavnem velesojmskem vходу). V paviljonu »K« bodo postavljani tudi sedeži, ki se bodo pred paviljonom po 10 Din. Po izvršenih tekmah pa se začne prosta zabava, pri kateri bodo sodelovali godba »Sloge« in razni pevski zbori. 5. Legitimacije za vnoze olajšave se bodo žigosale v nedeljo 15. t. m. od 14. do 18. ure pred poslopjem Filharmonične družbe, v ponedeljek 16. t. m. dopoldne v vezi Filharmonične družbe, popoldne pa na velesojmskem prostoru.

Odlikovanja

V povodu letošnjega kongresa JPS je odlikoval Nj. Vel. kralj razna v JPS včlanjena društva in njihove zaslužne delavce. Odlikovanja bo na kongresu izročil pomočnik ministra prosvete g. Djordjević.

Odlikovani so: z redom sv. Save II. stopnje: Muzičko društvo Stankovič v Beogradu, z redom sv. Save IV. stopnje Jugoslovanski pevski savez Beograd; Srpsko pevsko društvo Zagreb; Srpska crkvena pevačka družina Sombor; Srpsko pevsko društvo »Javor«, Vukovar; Pevsko društvo »Vardar«, Skoplje; Pevsko društvo »Mokranjac«, Skoplje; Pevsko društvo »Bililčki«, Tetovo; Srpsko pevsko društvo »Graničar«, Subotica; Muzičko društvo Novi Sad; Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«; Pevski zbor mariborske Glasbene Matice; odvetnik dr. Dušan Putnik, predsednik »Stankovič« in prvi podpredsednik JPS v Beogradu; Radomir Elezović, uradnik v p., predsednik Prvega beogradskega pevskega društva in drugi podpredsednik JPS v Beogradu; direktor Konstantin Teodorović, predsednik Srpske Obrtne in prosvetne zadruge v Zemunu; prof. Svetislav Stanič, zborovodja Srpskega pevskega društva v Zagrebu; odvetnik Bogdan Njemčić, predsednik »Strossmayerjac« v Zagrebu; Tuna Perković, podpredsednik »Lisinskega« v Zagrebu in Zorko Prelovec, zborovodja »Ljubljanskega Zvona«.

Z redom Jugoslovanske kronske IV. stopnje je odlikovano Prvo beogradske pevsko društvo, z redom sv. Save V. stopnje pa: Srpsko crkveno pevsko društvo v Starem Bečevu; Glasbeno društvo »Blato« na ostrvu Korčuli; Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani; Srpska zanatlijska pevačka i prosvetna zadruge v Zemunu; Pevsko društvo »Zvone« v Trbovljah; dr. Ljudevit Kiš, zborovodja srbske cerkvene pevске družine v Somboru; Mihajlo Vuk-dravović, skladatelj in zborovodja »Stankovič« v Beogradu; Jovan Pandur, skladatelj in zborovodja srbskega cerkvenega pevskega društva v Pančevu; prof. Ljubo Baže, zborovodja srbskega pevskega društva »Sloge« v Sarajevu; Salomon Mošić, podpredsednik srbskega židovskega pevskega društva v Beogradu; Svetolik Pašćan, skladatelj in zborovodja ženskega glasbenega društva v Novem Sadu; Mihajlo Jukić, skladatelj in zborovodja »Njegoš« na Cetinju.

V ponedeljek pa bodo izročeni na slavnostnem obnemu zboru Glasbene Matice ljubljanske naslednja vsloka odlikovanja: red sv. Save I. stopnje prvine Glasbena Matica ljubljanska, Jugoslovanska krona III. stopnje senator dr. Vladimir Ravnhar, Jugoslovanska krona IV. stopnje dr. Jaržko Zirovnik, Anton Lajovic in dr. Josip Mantuan, red sv. Save IV. stopnje Julij Ferjančič in Ivan Završan, Jugoslovanska krona V. stopnje: Karel Mahkota, Mirko Polić, Silvan Pečenko, dr. Ivan Karlin, Jan Slata in Lucijan M. Škerjanec, red sv. Save V. stopnje pa Klotilda Pragmatikova.

Na razstavi fotografskih umetnin

Mladí Fotoklub Ljubljana se nam v Jarkočevem paviljonu predstavlja s skrbno pripravljeno revijo izbranih fotografij. Polne so stene vseh treh dvoran izbira motivov kar najpestrejša, kakovost zares odlična, močno privlačna. Klub obstoji šele dobrega pol leta. Da je zmogel takšno razstavo, je pač dokaz, da je bila potrebna samo enovita organizacijska usmerjenost, zakaj dobri fotomaterjevi imamo že zelo lepo število in so me njimi mojštri, ki so že doslej pobirali prve nagrade na velikih mednarodnih razstavah v inozemstvu.

K otvoritvi se je zbralo okrog lepe številne povabljenе gospe, med prvimi sta prispeja g. župan dr. Dinko Puc in zastopnik divizionarja g. polkovnik Novaković, nadalje član konzularnega zbora, tajnik zbornice za TOI dr. Pless, predsednik SPD dr. Josip Pretnar, ter še drugi zastopniki korporacij društev in tiska. V daljšem govoru je navzočemu družbo pozdravil predsednik Fotokluba g. Pengal, opisal dosežena prizadevanja in naposled velikega jesenskega razstava fotografij na velesojmu. Gostje so sprejeli njegova zanimiva, mnogo novega dela obetajoča izjavljanja na znanje.

Takoj nato je obiskovalce razstave navzala nase mnogolična lepota posnetkov in se je naposled razvnela med skupnami občudovalcev živahen razgovor, ki je izzveneval v splošnem odobravanju. Ker so slike na prodaj, je bila takoj sklenjena lo-pa vrsta kupelj.

Razstava, kakršna v Ljubljani še nismo imeli, ostane odprta do prihodnje nedelje in ogled toplo priporočamo tudi vsem gostom, ki jih binkoštna slavnost dovedejo v Ljubljano.

Novi grobovi

V Podčetrniku je umrl g. mar. ph. Lovro Jurše. Občina Podčetrtek utopi s tem veliko izgubo, saj je pokojnik bil vzorno delaven mož in je svoje kape sposobnosti pokazal kot župan, načelnik gasilske župe kočjanske, kot vnet prosvetni delavec in speten organizator. Pogreb uglednega in vsestransko spoštovanega pokojnika bo jutri ob 15.

Na Rabu je umrl g. Peter Weber, vseh delovodja tovarne »Titan« v Kamniku. Podjetje, kateremu je bil pokojnik zvest uslužbenec dolgo vrsto let, ga bo ohranilo v hvalnem spominu. — V Ljubli je v čestiti starosti 80 let umrl g. Franc Kerschell, upokleni upravnik pošte. K večnemu počitku ga bodo spremili jutri ob 15. — V Hrasniku sta umrla rudarska staroubojčena Miha Zalokar in Tomaž Šoper. Oba sta dosegla starost 71 let. — Po daljšem trpljenju je umrl v Stari Laki sedlarski moister in tapetnik g. Janez Štánek. Pokojnika je strla bolezen v zreli moški dobi 36 let. Družinski oče, Mgar podjetje je bilo zaradi solidnosti obce cenjeno, zapuščila ženo s tremi otroki. Pokojnika so ob izredno častni adelebi pokopali na staroklošnem pokopališču. — Pokojnim blag spmin, žalujnikom naše iskre-ne sožalje!

Naši kraji in ljudje

Anton Lajovic:

Umetnostna kultura, družba in država

Ob prelomu 19. v 20. stoletje, prelo-
mu, ki je dosegel svoj višek s svetov-
no vojno, ni bilo socialne vrednote, ki
bi bila doživela tako težko krizo, kot jo
je socialna vrednota države.

V 19. stoletju je v evropski miselnosti
država prišla do vrhunca svoje moči
in pomembnosti. Praktično se je ta moč
pokazala v absolutističnih državah ob-
likah, miselno pa v tem, da je 19. sto-
letje, v mnogem bistveno vplivano po
Heglovi filozofiji in njej sledečemu mar-

ksizmu —, ki je državo ocenjeval čisto
po heglovsko — državo obdalo s mistič-
no gloriozno božanstva in ji v zvezi s
tem pripisovala nadnaravno moč in ob-
last. Skladno s takim gledanjem na dr-
žavo je bogotno razvijala misel o suve-
renosti države, ki naj je obstajala v
tem, da države, kadar se ji je zdelo po-
trebno, ni omejevala nobena niti prav-
na niti moralna obveznost. Ob taki nad-
moči države se je zdelo, da je vse osta-
lo javno življenje podrejeno vrednosti in
neznatne važnosti.

Ko pa je duhovni človek tiste dobe
vendarle čutil globoko važnost duhovne
kulture, ne da bi mogel dovoljno raz-
brati njeno razmerje nasproti državi, se
je zatekel k obrambi s enakim orožjem,
s katerim se je bila za utrditev svoje
moči opremila država.

Kot si je država na višku svoje moči
dala mistični nimbus božanstva — pri-
merjajte, da katoliška cerkev sama sebe
tudi smatra za »mistično telo Kristusa-
vo« — tako se je v dobi romantike tudi
začutila potreba dati umetniku mističen
sijaj. Romantika je umetnika označila
za proroka, ki mu je utisnjen žig bož-
jega poslanstva in ki mu je od boga na-
vduhnjena posebna jasnovidnost in bi-
strovitost. Umetniki naj so narodu
vodci in vidci.

Toda naveden občan, ki je bil občut-
ljiv naravno predvsem za veliko moč in
težak pritisk države, katero je v njenih
institucijah srečaval tako rekoč na vsa-
kem koraku, in je zanj pomenila realno
in nesporno silo, ni mogel imeti prave-
ga respekta in odnosa do duhovnih vred-
not, kojih moč razproznati mu ni bilo
dano.

Ker se mu je zdelo, da lahko izbija
brez takih duhovnih zvez — če je bil
klasično izobražen, se je spomnil latin-
skega izreka: najprej živeti, potem fi-
lozofirati — je vso umetnostno kulturo
kratkotrajno označil za luksuz. In glejte
čudo! V sodobnem umetniku živita obo-
je ti zrelščiki kar obenem, najsi sta si
tudi tako nasprotni.

Ko so se s prevratom po svetovni voj-
ni zrušile one države, ki so bile najja-
razitejše predstavnice absolutizma, in se
je po nujnosti razmer in zlasti po neza-
slišanim razvoju tehnike razvila med
evropskimi narodi tako intenzivna komu-
nikacija bodisi v duhovnem, bodisi v
gospodarskem pogledu, je vse to imelo
za nujno posledico, da so države izgubile
oni mistični značaj božanstvenosti in
vsemogočnosti. Delo v Društvu narodov
je državam vzelo atribut, ki se je prej
zdel najbolj nedotakljiv, namreč njho-
vo absolutno suverenost. Iz prejšnjih
nadbistev so se države v tej globoko ido-
lični preostavitvi življenja tako rekoč po-
človečile. Široko se razmahnila ideja
demokracije je države prevrednotila v
čisto navadno človeško organizacijo, ob-
darovane z vsemi hibami in vrlinami člo-
veškega duha in njegovega konkretna-
ga nivoja.

Bi se li bilo čuditi, če naj bi vred-
notenje duhovne in zlasti umetnostne
kulture ob tako velikem podporu prejš-
njih državnih vrednot, ne doživelo tudi
globoko idološkega preobražanja?

Jeli se je posledje mogla vzdržati ideja
o mističnem nadnaravnem poslanstvu
umetnika in zopet tej kontradiktorno
nasprotujoča ideja, da naj je umetnost
samo luksuz?

Zdi se mi, da je baš po prevratu na-
stalo silno pereče vprašanje, kaj naj je
v resnici duhovno življenje in predvsem
umetnostno življenje v narodu, kakšna
je njegova vloga, kakšna njegova pozi-
cija in kakšna njegova vrednost?

Cerkev je svojemu verniku dala za
življenje generalno smernico: Moli in de-
laj! Delo naj se pri tem očitno nana-
ša na pridobitev materialnih dobrin,
a molitev naj ustvarja duhovno proti-

utež s tem, da obrne misli vernika v
transcendentnost.

Ce bi hotel podobno smernico dati
človeku na pot v umetnostnem življenju,
bi rekel: Delaj in raduj se! S tako smer-
nico bi poudaril, da je treba človekove-
mu naporu poleg dela za ohranitev fi-
zičnega življenja, duševne kompenzacije
v tem, da se njegov duh spočije, razve-
dri in povzdigne ob umetnosti in se ta-
ko duši ohrani ona svežost in vedrina,
ki je človeku potrebna za vsak bodisi
telesni ali duhovni napor in katera naj
mu garantira uspešnost njegovega živ-
ljenjskega prizadevanja.

Tako gledanje bi umetnosti dalo po-
dobno rekreativno vlogo in nalogo, kot
jo za človekovo fizično pomenja spanje.
Dalo bi ji torej smisel in smoter nekake
duhovne higijene.

Toda s tem bi po mojih mislih razlo-
žili le majhen del tega, kar naj tvori
ceno in vrednost umetnostne kulture.
Tako gledanje bi bilo čisto individuali-
stično in bi prezrilo komponente, ki po
tehtnosti in važnosti daleč presegajo tak
individualistični pogled. Če je za življe-
nje družbe najbolj značilno to, da je
ona ustvaritelja skupnostnih idealov,
je gotovo, da pri ustvarjanju kulturnih
idealov doprinaša ustvarjajoče umetni-
štvo najpomembnejši, najdragocenejši
svoj del in dar.

In če to velja za umetniško tvorbo v
splošnem pogledu, pa je treba poudariti,

da v narodu, tako glasbo ljubečem, kot
sino mi Slovenci, pomenja baš glasbeno
stvariteljsko delo in življenje sociabilen
faktor, ki po svoji tajnostni, čarobni
privlačnosti presega vsakega drugega.

Ko je glasba po sebi kot umetnost
globoko oddaljena od vsega materialne-
nega — kar se ne da reči v enaki meri
o nobeni drugi umetnosti — ko so nje-
ne sile in izrazne oblike čisto transce-
dentalne, brez vsake stvarne primesi in
ko se prav vsled tega ne morejo obra-
čati na nobeno drugo stran človeškega
duhovnega življenja kot edinole na ču-
stveno, je zato tudi triumfalna zmago-
vitost njenih tvorb edinstvena in nepri-
spodobljiva z nobeno drugo. Zato se po
družbotvorni energiji ne da primerjati
z glasbo nobena druga umetnost.

Ce pa je to tako, je glasbena naša
kultura najtrdnjši cement, ki veže naš
narod duševno v tem trdnjšo zgradbo,
čim intenzivnejša in ekstenzivnejša je
njegova glasbena kultura in navezanost.

In ker je moč vsake države v natanč-
nem sozvoju z duhovno močjo naroda,
je baš glasbeno razvito življenje sma-
trati za enega najmočnejših temeljev
našega sožitja v narodu in državi.

Ko je jubilarntka Glasbena Matica te-
kom dolge dobe 60 let z neumorno
vztrajnostjo, discipliniranostjo in zve-
stobo, po vseh svojih močeh in kolikor
se je dalo ob danih prilikah služila idea-
lu, da čim bolj poglobi naše glasbeno
kulturno življenje, je vredno in dostoj-
no, da ves narod proslavi to delo kot
eminentno sociabilno delo, darovano
in kipeče v najvrednejši cilj našega na-
rodnega življenja: v poglobitev, ojače-
nje in poduhovljenje vseh čustvenih ve-
zi in vzajemnostnih simpatij celega slo-
venskega naroda.

Zunanji ministri Male antante

Zbrani po prvi konferenci
v prijateljskem pomenku
na oddihu v parku hotela
»Avaler« na istolskem
hribu, kjer je grob na-
šega Neznane vojaka.
Levo je naš predsednik
vlade g. dr. Voja Mar-
inković, v sredini rumun-
ski zunanji minist. princ
Ghica, desno češkoslova-
ški zunanji minist. dr.
Beneš.

HELLTOX

Varuje vas infekcije ter ugonobni mo-
silce infekcije. 211-4

Dva sveža sokolska groba

Novo mesto, 14. maja.

Z žalostjo je vjeknila v sokolskih vr-
stah vest, da je vnetila in agnila sokolska
članica, sestra Draga Stepišnikova, še pred
par dnevi čila in zdrava, postala žrtev po
prehladu nastale hitre pljučnice. Sestra
Draga je bila med najvnetejšimi sokolski-
mi delavkami, ki se je oprijela dela z vsem

Draga Stepišnikova

žarom srca. Med sokolsko dečo so jo vvr-
stila leta 1919., nakar se je po naraščajo-
ški dobi v vrstah članice razvila v eno naj-
delavnejših. Bila je članica društvenega
prednajaškega zbora in župnega tehniške-
ga zbora. Kot dobra telovadkinja so je
večkrat udeležila sokolskih tekem, tako
leta 1930 v Beogradu, kjer je dosegla med
vsemi tekmovalkami peto mesto. Lansko
leto pa je dosegla pri župnih tekmah eno
prvih mest. Zelo se vzgajati sokolski nara-
ščaj je položila letos v februarju tudi dru-
štveni prednajaški izpit.

Nepozabna pokojnica, ki nas je zapu-
stila v cvetu mladosti, saj je štela jedva 20
let, je bila vzor pridnosti, kar so je zlasti
pokazalo ob nastopu njene bolezni, ko je
nič hudega sluteč, še vedno do zadnjega
vršila sokolske naloge. Ko pa jo je po-
ložila neizprosnna bolezen na posteljo, in
je sprevidela, da najbrž ne bo več pre-
stopila praga telovadnice, so ji v bridki
boli solze zalile obraz. Odjeknilo so tu-
robnih glasov zvonov in oznanili, da se je
sestra Draga preselila v večnost.

K pogrebu se je zbrala množica pred hišo
žalosti. Zadonele so poslovilne besede br.
starost M. Marinkica, polne bridkosti, a
poveljujoče požrtvovalno, plemenito mla-
do Sokolice. Oglasila se je turobna pesem.
Vzdignili so bratje Sokoli krsto, za potirni-
ci svojci se je vrstil dolg sprevod, v kate-
rem so bili tudi predstavniki uradov in gg.
oficirji. Solze so možile sveži grob.

Gorje, 14. maja.

V cvetu mladosti (17 in pol leta stara)
se je splošno priljubljena Ivana Kunstlje-
va preselila v večnost. Na posledicač šena
je po kratkem, hudem trpljenju umrla na
praznik Vnebohoda ob 2. uri jutraj v
ljubljski bolnici. Turobna novica se je
bliskovito razširjala po Gorjah in vsej
okolici. Vse je sočustvovalo s hudo priza-
deto družino.

Ko je doma ležala na mrtvaškem odru,
so jo hodile množice kropiti. Premnogo
cvetja so ji prinesli vaška dekleta in fanti.
Sokolci, učiteljice in razna društva, ka-
terih članica je bila. Ko se je v nedeljo
popoldne ogasila žalostinka gasilske go-
be, ni ostalo nobeno oko več suho. Pevci
iz Zasipa so svoji članici zapeli »Vigrede«
in sablje častno stražo ter zastavo Gasil-
skega društva so klonile na krsto v po-
zdrav, nakar so je ob zvokih žalne korač-
nice začel premikati sprevid proti farni
cerkvi. Pred krsto šolska deca pod vod-
stvom učiteljstva, godba gasilnega društva
in gasilci, Sokoli, pevci in člani Prosvet-
nega društva v Zasipu, nosilke cvetja in
vencov ter duhovnika. Za krsto, ob kateri
so tvorili Sokoli častno stražo, so sledili
globoko užalosteni starši, sestre in bratje
in nato sorodniki ter ostali udeleženci iz

Ivanka Kunstljeva

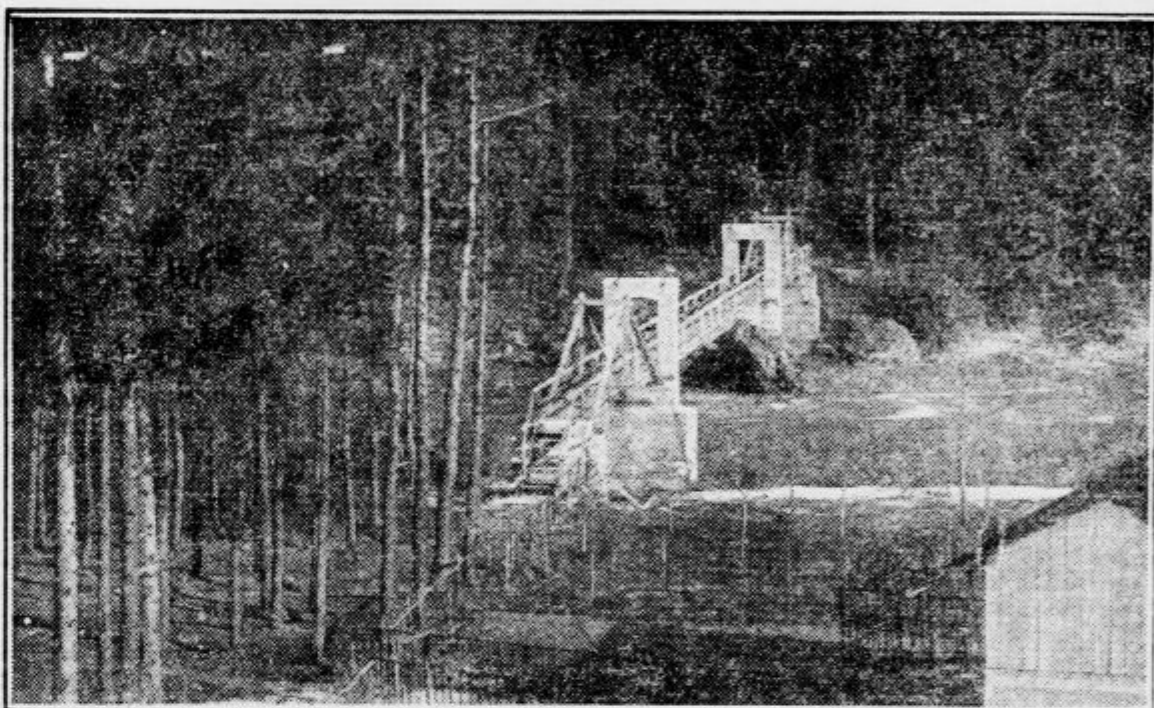
vse okolice. G. šol. upravitelj je imel ob
grobju v imenu Sokola ganljiv nagovor.
Godba je zaigrala žalostinko, pevci so za-
peli »Pozdrav sestrice« in začele so pada-
ti grude na krsto. Kako zelo je bila mla-
da Ivana priljubljena, je pričalo krasno
in številno cvetje, velik obisk ob njenem
mrtvaškem odru in nad vse velika udelež-
ba pri pogrebu, saj Gorje tako lepega po-
greba že dolgo niso videli. Naj ji bo zem-
lja lahka, ohranili jo bomo v najlepšem
spominu.

Zobni kamen pod povečalom

Odstranite zobni kamen — povzročitelja
mnogih hudih obolenj zob — z rednim
negovanjem s Sargovim Kalodontom.
Samo Sargov Kalodont vsebuje proti
zobnemu kamnu učinkoviti sulfocinoleat
po Dr. Bräunlichu. Polagoma razkroji
organske substance, ki tvorijo zobni
kamen, njegova sestava se zrahlja, on
začne razpadati, izgubi svoje oporišče,
se zdrobi in se povsem lahko odstrani s
trdo ščetko za zoba.
Uporabljajte redno Sargov Kalodont!
Tudi Vaš zobozdravnik Vam bo dal ta
svet, ker on dobro ve, kako nevaren je
zobni kamen za zoba.

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Otvoritev dr. Fuksove brvi

Kamna gorica, 14. maja.

Kamnogoričani so se z veseljem pripravila-
li, da vredno proslave novo zvezo med Kam-
no gorico in Radovljico. Moški so postavljali
mlaje in zastave in slavoloke, ki naj bi pri
preslopu v faro in v vas pozdravili prijatelje.
dekleta so plela vence, fantje pa so nosili
drva za veliki kres. V soboto zvečer, ko je
bilo nebo že precej naklonjeno, so prišli
prvi gostje iz Ljubljane, nekaj pa iz okolice
in vse je bilo dobro razpoloženo, posebno
na Pečeh, kjer je gorel velik kres. Nato je
bilo v pensionu Jelovica veselo rajanje.

V nedeljo jutraj pa je bilo že zgodaj vi-
diti, da bo bržčas proti volji domačinov in
izletnikov skušal dež sam blagosloviti novo
zvezo. Toda kljub temu je odšlo k brvi mno-
go Kamnogoričanov. Do prihoda onih, ki
so se pripeljali v Radovljico z vlakom, se je
zbralo mnogo okoličanov. Največ ljudi pa je
prišlo seveda z godbo. Za red so skrbeli
kamnogoriški gasilci. Ob desetih je stopil na
brv ljubljanski magistratni tajnik Riko Fuks,
pozdravil posetnike in povedal pomen brvi,
ki naj bi bila nova vez z lepo lipniško dol-
no. Nato je kamnogoriški župnik g. Zorko
opravil obred v latinskem in slovenskem
jeziku. Kvartet Glasbene Matice je zapel
prekrasno Mirkovo »Jutro«. Menda se še ni-
kjer ni tako prilagala ta pesem kakor vprav
tukaj, nad valovi Save. Solo gospoda Završa-

na je bil kakor velika molitev v večno lepi
prirodi. Nato je izpregovoril zastopnik bana,
sreski načelnik iz Radovljice dr. Vidmar.
Iz njegovih besed je zvenela skrb za okraj
in veliki pomen turizma za vso Gorenjsko.
Ko je dr. Fuks otvoril brv, ga je nagovorila
mala Kamnogoričanka Jelka Sušteršičeva, se
mu zahvalila za veliko skrb in ljubezen do
Kamne gorice ter mu poklonila sopek gozd-
neza cvetja. Pred zaključkom je pojasnjeval
zgodovino brvi in okolice, poudarjajoč pose-
no savaško prehoda, domačin Vlado Kapus.
Predlagal je, naj se na željo domačinov
imenuje nova zveza dr. Fuksova brv. Komaj
je zaključil svoj govor, se je že odprlo nebo
in jelo je liti. Vsi posetniki otvoritve so bili
premočeni do kože. Toda kljub temu se je
zbralo popoldne v Kamni gorici še precej
ljudi, ki si niso dali vzeti veselega razpolo-
ženja.

Pri številnih nadlogah ženskega spola,
povzroči »Franz Josefova« grenčica naj-
boljše olajšanje. Spričevala klinike za
bolne ženske potrjujejo, da se posluša-
jejo zelo milo odvajajoče »Franz Jose-
fove« vode. Vsi posetniki otvoritve so bili
premočeni do kože. Toda kljub temu se je
zbralo popoldne v Kamni gorici še precej
ljudi, ki si niso dali vzeti veselega razpolo-
ženja.

Razpisujemo

35 nagrad

za najboljše in najduhovitejše pristno slovenske izreke, ki bodo služili k vzpo-
budi fotoamaterske umetnosti v tem, da poudarjajo potrebo in koristi fotografije.
Na primer: Kdor fotografira, ne pozna dolgočasje v življenju. Na gole pre-
vode nemških in drugih izrekov se ne bo oziralo.

UDELEŽBA PROSTA VSAKOMUR! Nagrade tovarn:

AGFA: Rollifilm-Standard kamera 6,5×11 cm, F:7.7.
CERTO: Sonny kamera 4,5×6 cm, F:4.5.
DREM: Svetlomer Dremo.
GEVAERT: 4 nagrade v blagu; 3 po Din 50.—, 1 po Din 100.—.
KODAK: Folding Hawk-Eye kamera 6×9 cm, F:6.3 in 3 Kodak filmi.
KRAFT & STEUDEL: 10 nagrad (po izbiri v blagu) v vrednosti po Din 80.—.
LUMIERE: Dialux Kamera 6×9 cm, F:4.5 cm.
PERUTZ: 12 nagrad (po izbiri v blagu) v vrednosti po Din 100.—.
VOIGTLANDER: 3 nagrade v gotovini, 1 po Din 500.—, 2 po Din 250.—.
ZEISS IKON: Ikonta kamera 6×9 cm, F:6.3.

Prvih 8 nagradencev si more izbrati katerokoli od nagrad.

RAZSODIŠČE so iz prijaznosti prevzeli gospodje:

I. Godina, C. M., urednik; prof. Božidar Jakac, akad. slikar in prof. B. Hrovat.
Rešitve naj se vpošljejo v zaprtih kuvertah do 30. junija t. l. na nižje navedeni
naslov. Na rešitvi sme biti označeno le geslo (n. pr. Sava), naslov tekmovalca
pa v posebni zalepljeni kuverti, ki nosi zunaj isto geslo!

Razsodišče foto-natečaja,

Foto-posvetovalnica DROGERIJE GREGORIČ
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 5.

Zahtevajte podrobno obrazloženi, brezplačni razpis!

Kam se gremo zdraviti, okrepiti in na oddih?

Pojmo v naš stari in priljubljene turistični center mednarodne publike:

zdravilišče Rogaško Slatino

katere nadmorska višina znaša 288 m, a podnebje je subalpsko in milo.

Zdravilna mineralna voda »Tempek«, »Styria« in »Donat« in indikacije za zdravljenje želodca, črevesja, jeter, obkopa in boleznih krvi, ledvic, mehurja in živčnih bolezni itd. — Normalno zdravljenje v kopalnici: 3 tedne. A pred in po tem zdravljenju pijmo njeno vodo doma!

Moderna hidro-elektro- in mehano-terapija. — Röntgen. Prvovrstno urejen kemijsko analitični laboratorij. — Zdravilni specialitasti. — Kopalniška godba. Radio. — Vse vrste razvedril. — Družabni izleti itd. Sezona: od 1. maja do 1. oktobra. Glavna sezona od 16. junija do 31. avgusta. Izven glavne sezone je najprikladnejši obisk kopalnice radi udobnosti, nizkih cen in posebnih popustov.

Pavšalni aranžmanji popolne oskrbe vključno zdravljenja. Olajšave za neimovite! Zveze: po železnici via Zagreb-Zabok ali via Grobelno. Za povratek popust v ceni karte.

Črnomelj in Metlika po legi in zgodovini

Ljubljana, 14. maja.

Našega znanega predavatelja gosp. dr. Jožeta Rusa, ki je že pri društvu ljubljanskih Dolenjcev predaval o dolenjskih mestih, je povabil tudi rojaki klub »Bela Krajina« v svojo sredo, da bi se združili z večerom na število obiskanim sestanku pri Slonu seznanil bele rojake z njihovimi prikupnimi starinskimi metropolami v geografskega in zgodovinskega zvezi ter označil njun svojstveni tip. Zbrano družbo je toplo pozdravil predsednik dr. Jure Koca, nakar je takoj povzel besedo predavatelj. Evo v naslednjem glavni misli njegovih vsehokoli tehničnih izjav, ki kažejo, da ribniški knjižni molji in popotnik na las natančno pozna sicer le še preslabo poznano Belo Krajino.

Med slovenskimi mesti, ki so zgrajena na pomolih, sta tudi belokrajinski mestci Črnomelj in Metlika.

Črnomelj stoji na tesnem obkoku, ki ga delata Dobličanka in Lahinja. Slednja se razvija v svetle apnenice, čprav je prav blizu struge mehka zemlja, kjer kopljemo premog. Pri vasi Kočevje tvori se en okluj, kjer so tudi nastala prva človeška bivališča. Metlika ima podobno lego: na eni strani jo oklepa globoki dol Obrha, na drugi pa Drage s Suhom.

Da so si ljudje izbrali tako lego svojih mest, je popolnoma umljivo. Bilo jim je v prvi vrsti na tem, da se zavarujejo proti sovražnikom in dajo zavetje prebivalstvu okolice. In kaj bi jih moglo bolj štiti, kot globoki jarek, po katerem teče voda.

Iz lege lahko sklepamo na starost teh mest. Gotovo je, da so nastala pred 15. stoletjem, ko ljudje še niso poznali ne smodnika ne strelnega orožja. Do sredine 12. stoletja je bila Bela Krajina še del »Hrvaške«. Šele tedaj so začeli koroski vojvode Španheimi, ki so gospodovali v Kostanjevič, pridirati proti jugu in so zasedli Zumberak in Belo Krajino. Skupno z njimi so prodirali tudi Višnjani, ki so imeli v posesti grad Mehovo, a so kmalu izumrli. Zanjda njihovega rodu je bila Zofija Višnjegorska, vdova po grofu Andechsu — Meranu, ki je leta 1228. ustanovila župnjo sv. Petra v Črnomlju. In to je prva letnica, s katero se imenuje v zgodovini Črnomelj in Bela Krajina. Ali Bela Krajina takrat še ni imela svojega današnjega imena, pač pa so jo imenovali »regio, quae Medica dicitur, torej je bilo takrat ime Metlika raztegnjeno preko vse Bele Krajine. Tudi Valvasor še ne pozna imena Bela Krajina, ker to ime po beli noši je dobila deželica kmalaj pred dobrimi sto leti, znan mu je le »Metliški kraj«.

V 13. stoletju so se umaknili iz Jeruzalema vitezi križevniškega reda in so nastanili najprej v Benetkah, od tu pa so prišli kmalu na slovenska tla. Bili so dobrodošli, ker so bili hkrati duhovniki in vojniki, ki so branili mejo pred sovražniki. In Bela Krajina je bila obmejna dežela. Ta red je razširil svojo oblast tudi proti vzhodni Stajerski. Takrat so nastale sorodnosti med Belo Krajino in Vzhodno Stajersko, kakor tudi med Pivko, Krasom in Istro. Če primerjamo vaške cerkvice v Beli Krajini in Istri, vidimo veliko sličnost sloga (cerkvene lopot). Tudi priimki kažejo tja: Jezik je soroden istrskemu po svojem besedišču.

L. 1374. so prvotni gospodarji, ki so vladali Istri, Krasu in Beli Krajini, izumrli in dedišči so postali Habsburžani, vendar je Bela Krajina obdržala svoje privilegije še nadalje, saj je imela celo svoje posebne deželne glavarje, ki so imeli svoj sedež v Metliki, tja do leta 1556, ko se je Bela Krajina končno pridružila pod enega glavarja v Ljubljani.

V 14. stoletju se je začela nova doba na vsem Balkanu. Prišel je Turk v Galipoli in prodiral proti zahodu. Vzel je bolgarsko državo, carstvo Dušana Silzeza; L. 1463. je padla Bosna in tako se je približal Turku tudi Beli Krajini. S tem sta dobili mesti Metlika in Črnomelj velik pomen kot sprednja branika slovenskih dežel proti Turkom.

L. 1468. so prišli Turki prvič v Belo Krajino. Takrat je bila Metlika, kakor tudi vsa druga mesta, še lesena in Turki so jo poosežali ljudje iz Bosne proti severu, prav tako pa so bežali ljudje iz Bele Krajine še dalje proti severu in v Beli Krajini so se

naselili Srbi in Hrvatje, v Zumberku najbolj na gosto. Bili so pravoslavne vere, ali polagoma so prestopili v katoliško in deloma unijsko, samo Bojančani so obdržali še do danes pravoslavlje.

Legi Črnomlja in Metlike je s ozirom na daljino okoli progi južna, iz Črnomlja pridemo do Vinice po ravnih Dolgih dragah, ki jih oklepa na eni strani strma Poljanska gora, na drugi položnejše Veliko Bukovlje. Ključ do vrat v ulico ima Črnomelj. Metlika ima sličen položaj, ona zapira cel vohod v dve ulici nižjega zemljišča, brajško in ribniško. Na sredi med Črnomljem in Metliko leži tudi na okluku, ki je še posebno lep, grad Gradac, od njega drži od juga pobeška ulica.

Kdaj sta dobili mesti mestne pravice, ne vemo. L. 1377. sta bila še trga, leta 1407. pa se imenujeta že kot mesti. S tem jim je bila dana pravica, napraviti cerkve. Zabili so zidati, in sicer najprej cerkvena in svetna gospodstva. Zato imamo v obeh mestih po dve znatnejši stavbi, grad in komendo. V Črnomlju sta oba ob suhih vratih, v Metliki

Delavski oder pripravlja »Hlapca Jerneja«

Ljubljana, 14. maja.

»Začetno s novimi pridobitvami na polju gledališke umetnosti« je bilo geslo delavske kulturne in tolovadne zveze »Svoboda« in njenega delavskega odra. Golouhova »Križa«, Tolstega »Vstajenje« in Gorkoga »Na dnju«, ki jih je uprizoril delavski oder »Svoboda«, so pokazali njegovo umetniško moč, ki potrebuje samo dobro oblikovane roke režiserja. Na delavskih prosvetnih večerih so pod režijo Ferd. Delaka govorni zbori pokazali nove pridobitve gledališke umetnosti, kako se dajo uresničiti in kako učinkujejo. Pokažejo življenje dejansko in simbolično, da gledalec zaživi z igralci, z življenjem in dejanjem, ki je na deskah.

Naj zaživi hlapec Jernej in njegova pravica — so rekli člani delavskega odra »Svoboda« — kakor je napisan in mišljen. Ti, režiser, zgetni kvas in testo in naj vzhaja delavski oder z novim večjim in še bolj umetniškim poletom kakor doslej.

In režiser Ferdo Delak se je odzval. On je, kakor sam pravi, »vabundaril« za gledališkim znanjem po svetu: po Avstriji, Franciji, Švici, Nemčiji, Češki in povsod gledal znamenita gledališča, njih življenje in umeštvovanje. Prav gotovo bo pod njegovo režijo delavski oder »Svoboda« po kazal »Hlapca Jerneja« v vsej lepoti in simboliki. Novo gledališče, nova gledališka umetnost zahteva sedaj »človeka s svojim kolektivom in ne več človeka s svojo zasebno usodo«. In to je osnovna ideja inscenacije »Hlapca Jerneja«. Z vso energijo in veseljem so se lotili delavci tovarni in obratov umetniškega oblikovanja te drame. Drugi ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri bo delavski oder »Svoboda« v ljubljanski operi uprizoril »Hlapca Jerneja« in videli boste, kaj pomeni volja, delo in umetniško stremljenje. Cene vstopnic so zelo znižane (od 2 do 20 Din). V letošnji gledališki sezoni bo ta uprizoritev morda najbolj zanimiva in zasluži polne udeležbe. Noben kulturni človek naj ne gre mimo tega večera.

Nevarno železniško križišče pri Kamniku

Kamnik, 13. maja.

Ob usodnem karambolu celjskega avtobusa z vlakom se je vnela velika debata o nevarnosti na železniških prelazih. Ugotovilo se je, da so zlasti na naših lokalnih železniških skoraj vsi prelazi ob banovinskih cestah nevarni. Nekateri so na tako nevarnem kraju in tako nevarni, da moramo samo sreči pripisati, da se na njih ni zgodila že kaka večja nesreča. Vse

stoji grad tudi na kopni strani, komenda pa na koncu pomola.

Črnomelj si je naredil še celo prekop, tako da je stal kakor na otoku. Vrata so bila dvojna: spodnja pri vodi, zgornja na kopnem delu pomola. Na tem tesnem prostoru je imel stari Črnomelj samo tri vzporedne ulice: trg, na obeh straneh pa Farovski in Zadnjo ulico. Danes mestnega obzidja ni več in se Črnomelj širi ob pahljati starih potov izpred Suhega mostu, kjer so stari Črnomelji imeli svoje pristave.

Metlika je imela na svojem pomolu kakor še danes, samo dve ulici, pozneje pa, ko je postalo pretesno, je nastal še Zgornji trg in po preložitvi ceste tudi Drage in Strnišča. Po zadnjem ljudskem štetju 1931 ima Metlika 1426 prebivalcev. Črnomelj pa 1400, torej imata obe mesti skupaj komaj 2800 meščanov. L. 1817. sta štela Črnomelj in Metlika skupno 1751 prebivalcev. Tako sta obe mesteci narasli v 114 letih samo za 1050 duš.

Sicer pa vsa Bela Krajina nima več kot 27.276 ljudi, dočim jih je imela pred 114 leti (l. 1817.) 25.918. Prirastek prebivalstva vse Bele Krajine znaša torej samo 1358 in še to gre skoro vse na račun obeh mest. Zaradi tega je bil vsak 15. človek Bele Krajine mešan, danes pa stanuje že vsak deseti Belokrajinec v Črnomlju, oziroma Metliki. Bela Krajina je pač izmed vseh slovenskih pokrajin najpaznejša, saj je dobila železnico šele tik pred svetovno vojno.

To in še marsikaj silno zanimivega je povedal predavatelj v svojem, s humorjem dobro zasolenem predavanju, tudi še potem, ko so mu prisotni stavili razna vprašanja. Tako je izpolnil ves večer s tem, da je osredotočil misli vseh poslušalcev na obe najjužnejši mesteci slovenske domovine. Med drugim je tudi sprožil zdravo misel, da si uredi Bela Krajina iz razpadajoče cerkvice sv. Martina v Metliki toliko potrebni muzej. Saj belokrajinska vas je še po velikem delu lesena in ker take upropaščajo pogosti požari, obstoji nevarnost, da se izgube narodne dobrine, kakršne more pokazati edino še ta predel Slovenije.

debate so izzevle v klic, naj bi se postopoma skušala omejiti nevarnost vsaj na onih prelazih, kjer je to najlažje in najceneje. Pri tem naj bi roko v roki sodelovala cestni odbor in železniška uprava.

Eden najnevarnejših prelazov, ki bi prišel prvi v poštev, je v bližini Kamnika. Kakih 150 metrov pred kamniškim kolodvorom križa železnica v oster kotu banovinsko cesto Kamnik-Moste-Kranj, po kateri se vrši ves dan živahen promet. Na tem križišču je pred tremi leti vlak pri belem dnevu povozil voz s sejmariji. To je bila dosedaj največja prometna nesreča v kamniškem okraju, pri kateri je izgubilo življenje dvojce ljudi. Čeprav je bila nesreče kriva samo nevidnost voznika, je vendar dogodek že takrat dvignil mnogo prahu in od več strani so se čuli glasovi, naj bi se prelaz na najbolj primeren način zavaroval, da se ne bi v bodoče zgodila morda še hujša nesreča.

Prelaz je nevaren posebno zato, ker je zelo nepregleden. Visok nasip, ki sega tik do proge, izpolnjuje kot med cesto in železnico ter zastira pogled na progo. Nevarnost povečuje še okolnost, da je cesta nagnjena proti progi. Voznik zagleda vlak, ki vozi s kamniškega kolodvora, šele tedaj, ko privozi po strmini na progo. Nesreča je v tem primeru seveda neizbežna.

Okrajni cestni odbor se je lani s veliko vneto lotil, da uredi nevarno križišče. Kupil je 2000 kvadratnih metrov parcelo na križišču, da tod razširi cesto in izravna z nivojem ceste nevarni nasip, ki zastira pogled na tir. Del tega nasipa pa je last železniške uprave, kateri je cestni odbor ponudil, da odstrani nasip in prevzame vsa dela, tako da bi na železniško upravo ne odpadel niti en dinar stroškov. Pri lokalnem ogledu, ki se je vršil 2. aprila 1931, pa železniška uprava po svojem zastopniku zaradi nekih formalnosti ni hotela pristati in pogajanja so se razbila. Cestni odbor je v poletju odstranil svoj del in danes vidiš na tem križišču 20 metrov dolg, 2 do 3 metre visok in 3 metre širok nasip, ki etoji osamljen in kakor zid zastira pogled na tir. Cestni odbor je takoj 7. aprila 1931 poslal na pristojno mesto prošnjo, da se obnovijo pogajanja in se nevarna prometna ovira čim prej odstrani. Na odgovor čaka sedaj že 13 mesecev.

Radovedni smo, kdo bi sedaj nosil odgovornost, če bi se primerila na križišču kaka nesreča. To ne bi bilo nič čudnega, saj je samo v zadnjem času dvakrat, na katerem so sedeli ljudje. V prvem primeru je voz že zadel v vlak, da se je zlomilo oje pri vozu, v drugem pa je voznik na glasne klice neke gospe, naj ustavi, v zadnjem trenutku zavril voz. Pri tem moramo zopet poudariti, da je edina ovira za dober razgled na progo omenjeni nasip. Pričakujemo, da bo železniška uprava vendar pristala na to, da se ta nasip odstrani.

V soncu in prazničnem veselju so hodili kmetje vse dan po svojem polju, kjer so v deviškem vonju brstele vse setve. Zelena je bilo polje, kamor je seglo oko, zeleno je bilo kmetovo srce, zeleno od upanja in veselja nad. Prekrižali pri vsakem tretjem koraku, prekrižali sebe in kiljoke njive. Ozirali so se na nebo in na planine, nad katerimi so se sukali drobni oblaki, pa se niso upali spustiti proti dolini in soncu. Saj so vedeli, da danes svetega Duha ni nikjer v nebesih. Njegov praznik je danes in on mora plavati nad zemljo, ker so ga priklicali ljudje s svojimi molitvami, s svojimi češčenjem. Kmet ga vidi vsepovsod — med setvijo na polju, v slabotnih bilkah na travniku, nad svojim domom, ko ga kot bel golob obletava in poseda na hišnem stlemu.

Fant in dekle sta se sprehajala nekod po samotnih gorskih gajih, ki so se gledi v prijetnih žarkih in se kopali v vonju planinskih rož. Praznik jima je dehtel od vsepovedi, ljubezen jima je govorila v tisočih glasovih, saj jo je žuborelo celo novo listje na vejah pravkar razbrstlega drevja. Držala sta se za roke in molčala, ker jima je srce neprestano govorilo. Nad njima so se svetile bele gore, zavijajoče se v srebrno belino, sklanjajoče so gostoleto krog in krog, gruli je divji golob zaljubljen po sem in tuku, ki je klical svojo ljubezen. Fant in dekle sta se epogledala in sta vedela, da je veliki praznik božjega Duha, ki je danes razprostrt tudi nad njuno ljubeznijo, kakor nad vsem širnimi planinskimi svetom.

Zvonovi so glasno pritrkavali dobi v samotni vasi; vsa dolina je prepevala v tem

Bled

127

Bled vabi na oddih in okrepčilo

Ko budi pomladno sonce naravno k novemu življenju in prirodni čari s svojo vplivajo na ljudi, da si po svojih močeh in prilikah poščejo razvedrila v kakem posebno lepem kraju, nam res ni težka izbira, ko imamo tako blizu naš Bled, ki si je tudi že daleč po svetu pridobil sloves najugodnejšega, od narave bogato in pestro z vsemi lepotami obdaranega letovišča. Prelepa pokrajina vabi domače in tuje goste, lastniki hotelov in vseh drugih zavetišč pa so po svojih močeh tudi storili vse, da bo vsakdo najbolje sprejet in postrežen. Vsi so v največji meri računali tudi s težkimi gospodarskimi razmerami ter tako znižali cene, da je tudi najširšim slojem omogočen vsaj prazniški počitek v tem prelepem kraju. Najboljša podastva v tem pogledu nudijo naslednji oglaš raznih blejskih hotelskih in gostinskih podjetnikov.

HOTEL-PENSION UNION

audi po zelo ugodni ceni popolno oskrbo do 1. julija za bivanje do 3 dni dnevno Din 72.—; za 7 dni Din 460.—, všteto: stanovanje, hrana, napitina in takse. Za daljša bivanja večji popust. Zahtevajte prospekte.

Hotel-Pension Starkl, Bled

udobno urejen, prvovrstna kuhinja, nizke cene, vrt za goste ob jezeru, jezersko kopanje za plavalce brezplačno, čolni, garaže, prospekti brezplačno na razpolgo. Telefon šte. 21.

Hotel Olimpic

Nova zgradba. Tik ob jezeru, kopalnico in zdrav. parku. V vseh sobah tekoča mrzla in topla voda.

Hotel „ZAKA“ BLED

Pension pred in po sezoni od 45—60 Din v glavni sezoni od 75—80 Din. Sobotni letnikom se nudi prehrana in stanovanje po najnižjih cenah. — Uprava nudi pavšalno bivanje proti mesečnim obrokom. Vsa pojasnila daje uprava hotela „ZAKA“.

ni, saj ne bo imela s tem prav nobenih stroškov. Skrb za javno varnost potnikov pa zahteva, da se to čim prej zgodi.

II. festivalni koncert

Drugi festivalni koncert Glasbene Matice, ki je bil v petek v dvorani Filharmonične družbe, je še stopnjeval odlični vti, ki ga je že prvi koncert napravil. Prvi slovenski komorni kvartet, ki ga tvorijo konservatoristi Leon Pfeifer (I. violina), Fran Stančič (II. violina), Vinko Sušteršič (viola) in Oton Bajda (violončelo), je odlično uvedel in izvedel vlogo komorne glasbe drž. konservatorija, prof. Jan Slaja. Tehnična izvežbanost in popolnost je prvi pogoj za dovršeno izvajanje v komornem združenju, in ta pogoj so ti izvajalci že do dobri dosegli. Odlično so vgrajali in vsaki obvlada svoj instrument z znatno tehniko. Zato pa izvajana dela v taki izvedbi dosežajo visoko stopnjo popolnosti in morejo vplivati neposredno s svojo muzikalno vsebino na poslušalce.

Ta koncert je prinesel nekaj zanimivih novosti, na prvem mestu prevenca v komornih glasbi nadarjenega konservatorista Marjana Lipovška, godalni kvartet v f-molu. Slika, ki je pisana ponajveč v prostem kontrapunktičnem slogu, očituje v prvem in zadnjem stavku sonatno obliko, ki jo poživijo in poznamitvi v tretjem stavku fugirana elipsoidalja (prvi tema). Posamezni glasovi so jako razgrnjeni in dani docela samostojno, dasti ponekod malce brezobzirno, slika, da v celoti široko zasnovana ter se očituje po posebnih resnosti in asketičnosti. V tej interpretaciji, ki je podarila vse važne trenutke, je delo vplivalo globoko na vse navzoče, ki so mladega skladatelja burno aplaudirali ter ga ponovno zvali na oder.

Zvonenju, prepevale so tudi skalnate gore, ker se je glas zvonov stokratno odbijal od njihovih mitivih sten. Kamor pa sežejo glasovi zvonov, tam je praznik, zapoveden je zato, ker ga oznanjajo blagoslovljeni zvonovi. Srebrni golob se je dvignil tudi nad planine, saj tako so nekod verovali naši ljudje po gorskih krajih. Na današnji dan si videl divje kose na peščenih višinah, mirno so stale tam in strmele z začudenimi očmi v jasno nebo, kjer se je zibalo nekaj nerazločnega in nemirnega. A to ni bil jastreb, ljudje so trdili in verovali, da je to binkoštni sveti golob, ki se je razprostrl nad planinami, da ga vidi in bodo srečne kakor sleherna stvar na svetu, ki je polna žive vere.

Stari ljudje so posedevali za hišami na nerodnih klopih. Pele so oguljene jagode na molku in ustnice so se jim gibale v neprestani molitvi. A oči so jim iskale neprestano po prozornem zraku. Če je zaprta, če se ne stese, so se strle v skrivni grozi. Če se je zasvetilo v ozračju kaj belega, kakor da golob jedno hiti preko vasi, so se jim zasvetile oči, zakaj vedeli so, da je binkoštni sveti golob pravkar šel mimo njih in jih vdele v vsej njihovi nadločnosti in revščini, pa jih je okrepil, da bodo lahko to prenašali še leto dni nadloge.

Se danes pripravlja gorski zvonovi in pomlad se blesti po planinskem svetu kakor pred 100 leti. Vse je isto, kakor je bilo nekoč. Samo človeka! Voz, ki bi gledal v jasno nebo in s krotkim srecm pričakoval, kdaj vzplahuta nad njim binkoštni sveti golob. Morda je pa vendar še danes razprostrt nad gorskimi svetom

Josip Vandroč

Najmodernejšo jugoslovansko zdravilišče, kopalnišče in letovišče

510 m nad morjem.

Sezija skozi vse leto. Pojasnila in prospekte daje: Zdraviliška komisija in uprava hotelov.

Hotel „Jekler“ BLED

Staroznan najpriljubljenejši hotel Bleda nudi gostom vso oskrbo, sobo, prvovrstno prehrano, všteti napitnine in takse, za 1 dan Din 75.—, z 5 dni Din 350.—, za 10 dni Din 650 ter voznja s kolodvoru na kolodvor.

Hotel „Astoria“ BLED

Priljubljeno bivališče čestilcev Bleda. Komfortno urejene sobe. Izvrstna oskrba ob najnižjih penzijskih cenah.

Hotel „Central“ BLED

Telefon št. 57. Telefont št. 57. Nova zgradba, tik jezera, jezerska vrnica, letos na vrt, solonča kopalnica, garaže in lepe solonča sobe s razgledom na jezero. Cena za vso sezono od 15—30 Din a prebrano sedel in po sezoni 40—60 Din. Cena za sobe v juniju in avgustu 60—85 Din a prebrano v juniju in avgustu 80—85 Din. Bole in vožnje druzbe imajo znaten popust. Prospekti brezplačno. Se priporoča Josipina Smid.

Sledile so štiri Osterve pesmi po Gradinskih poudarjih za kontrast in godalni kvartet. Solistovski part je s obseznim in voluminoznim glasom ter primerno patetičnostjo podala ga. Bernot-Golobova. Te skladbe so bile že izvajane ter so tudi to pot napravile globok vtis, osobito tretja (Pesem dekleta), ki je dostopna tudi v zadnjo moderno glasbo manj poglumljenim poslušalcem. Novost pa je bil spet ciklus štirih pesmi po H. Heineju, ki jih je komponiral Slavko Osterca za glas s spremljanjem godalnega kvarteta, in sicer v četrtinskem stavu. Uvodoma je apostol četrtinske glasbe, gost Alojzij Háb, naslovil nekaj pozdravnih besedi na skladatelja Osterca in prisotno publiko ter podal nekaj zgodovinskih podatkov o početku in razvoju ter umeštvosti četrtinske glasbe. Njegova izvajanja je po vsebini preloščila na slovenskega konservatorist O. Franko. Alojzij Háb je bil prisotno pozdravljen po dolgi številni publiki, ki je posetila koncert in izvajanju sledila s nepoketostjo in zanimanjem. Pesmi v četrtinskem stavu je zapela konservatoristka Herta Ankova in vsi so se kaj lepo vživeli v to vrsto glasbe, ki zahteva posebno temkrošnost. Pri večjih intervalih je četrtinske razdalje težje zaznati, posebno oditne pa so med poltonskimi intervali, ki jih vežejo med seboj — igranje je v tem slučaju pač bolj aproksimativno, kakor zasliševanje. Škoda, da si Osterca kot podlaga ni izbral kakšnih slovenskih originalov: prevod Heinejevih pesmi ne dosega po ostrini in spretnosti v izražanju. Pesmi pa so — po muzikalni plati — vzburile mnogo zanimanja in skladatelj se je moral ponovno zahvaljevati za navdušenje odobranje publike. Kot poslednja točka je bil izvajan moj godalni kvartet, »Sonatina da camera«, ki smo ga že večkrat čuli. Po prvem stavku tega dela je bil odličnem komornemu združenju, ki je podkano, popolniti že dolgo zvežavo vrzel v naši glasbeni reprodukciji in na katero moremo staviti najboljše in najupravičenejše nade za bodočnost, poklonjenj lovovjev venec. Koncert so poleg mnogostevilne domače publike posetili tudi že vnanji gostje festivala.

L. M. A.

Odkritje spominske plošče Franu Šavniku

Kranjska podružnica SPD je odkrila na praznik na Valvasorjevi koči pod Slonom spominsko ploščo svojemu dolgoletnemu načelniku, lekarnarju Franu Šavniku. Pokojniško neumorno delo za razvoj planinstva v našem kraju je tako dobilo javno priznanje.

Odkritje spominske plošče se je vršilo prav na obletnico Šavnikove smrti. Nebo ni bilo naslovljeno, zato so prišli k odkritju le najbližji sorodniki, prijatelji in nekaj drugih znancev. Na predvečer je za uvod v spominsko slavo zagorel pred kočjo velik kres, v gosto meglo pa so šle rakete. Zjutraj ob 9. je v kočjo daroval za pokojnikovo mašo njegov bližnji prijatelj profesor G. Watzl. Ko so se popoldne megle nekoliko razpršile, se je vršilo slavnostno odkritje. Načelnik podružnice, učitelj G. Andrej Rač, je orisal kremenit značaj in delo pokojnika za kranjsko podružnico SPD. Po odkritju je v imenu oblatav in Turško-prometnega društva izpregovoril v pokojniškov spomin vladni svetnik g. dr. Fran Ogrin, spremljalec načelnik iz Kranja, ki je podčrtal važnost planinstva za naše kraje in neosebno delo planinskih pionirjev, zlasti pokojnika. Za osrednji odbor SPD je govoril odgovornik g. dr. Stanovnik, za podružnico pa g. Pučnik iz Ljubljane. Odkritju je prisostvoval tudi najbližji pokojnikov sodelavec in častni član kranjske podružnice ravatelj gimnazije v Celju g. Zupan.

Pri odkritju je sodelovalo pevstvo in tamburaško društvo »Stole iz Zirovnice pod vodstvom g. Jakoba Kozija. Lična spominska plošča je delo domačega mojstra g. Rudolfa Jegliča.

Binkoštni golob in naši planinci

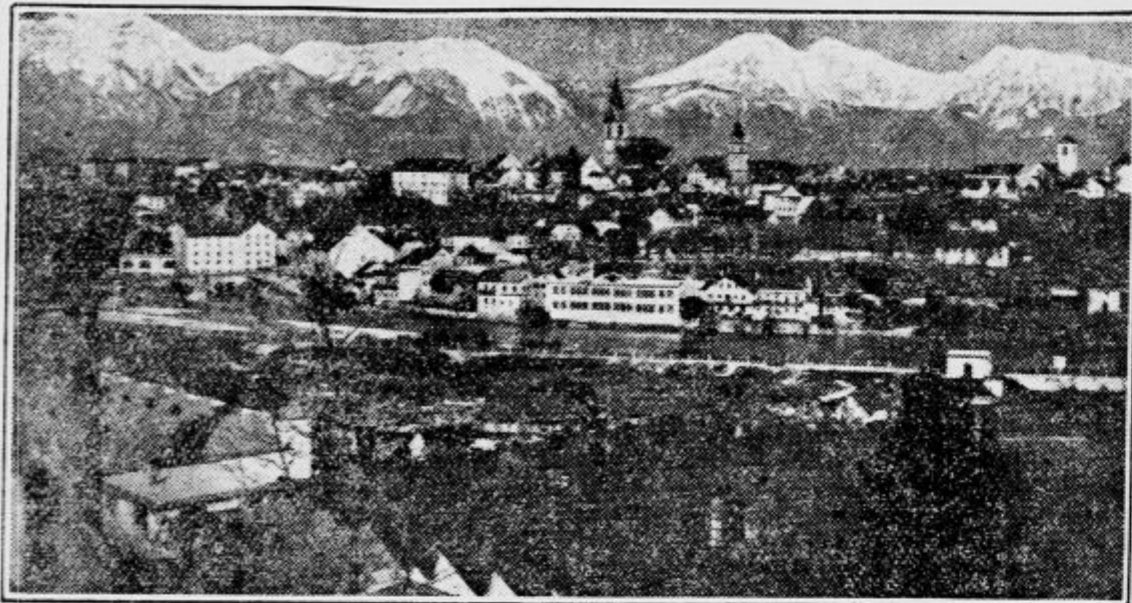
Se so žveli naši očetje, ko je po kmetiških izbah vladal sveti Duh. Golobček, bel kakor srebro, se je zibal tam sredi izbe tik ob stropu, razprostiral je krila in je gledal s svojimi razočastimi očmi po izbi, po ljudih, ki so v svetem miru in bogabojnih mislih živeli pod domačo streho, živeli drug kraj drugega in se ljubili, kakor zapoveduje božja postava. Na veliki praznik svetega Duha je bil postal golobček še bolj bel in njegove oči so gledale še bolj svetlo po kmetiskem domu, zakaj gospodinja je bila stopila na visoko mizo in ga očedila z belo krpico da ni bilo najmanjšega madeža na njem. Na vsako perut mu je položila mežikelj, ki je bil zacvetel prav oni dan, in po izbi je prijetno zadehtel kakor da je stopila v zatohlo izbo pomlad, stopila zato, ker je danes veliki praznik svetega Duha.

Praznik pomladi, praznik planinskega cvetja in planinskega sonca. Brstelo zelenje, okopano v sveži rosi, ki se je vlivala vso noč naravnost z nemirnih zvezd, je oklenilo vso gorsko dolino, kakor da je hoče čuvati pred zimskim mrazom, ki se še vedno zvija gori po zasneženih planinah. A sonce se ziblje nad dolinami, oči majniško sonce, ki ravno na praznik svetega Duha doseže najlepši pomladni čar, in on diha v zelenje, da je toplo in močno in lahko kljubuje mrazu in mrzlim vetrovom, ki se tu pa tam sunkoma zaženejo z gora. Beli golobčki so izgubili iz kmetiškiz izb, sam Bog ve, kam jih je pošiljala mrzla ro-

ka na podstrešju, kjer se dolgočasni vsa stara šara, ki je bila nekoč našim očetom pisano življenje in svet njihovih najskrajnejših in očitnih misli. Praznik svetega Duha in praznik pomladnega planinskega cvetja pa je še ostal, saj mu še vedno prikačujejo zagnoski zvonovi, saj mu kaže svoj vonj najlepše rože, kakršne more priklicati v življenje same planinske svet, ko zasope v pomladi in toplem hrepenenju. Dih svetega Duha in dihi pomladi je na planinah večen in je vedno isti, ne čepirav se ob stropu v kmetiškiz izbah ne življevo več golobčki, okrašeni s rumenimi, dehtočimi mežiklji.

Praznik pomladi, praznik pastirčkov. Zivana se je dolgočasila ves dan v ozkem hlevu in je mukala in bekerala, ker je vedela, da je zunaj sonce in blesk najlepše pomladi. Pastirčki pa so se potepali po samotnih dobravah, majili so iz vrbinih vejic glasne piščalke in umezne trobce; piščanje se je razlegalo po vsej dolini in vsi položni obronki okrog dolinice so bili polni tega piskanja in vriskanja. A tudi tega veselja je bilo naposled konec. Pastirčki so se razkropili po etnem skalovju, koder so nabirali najlepših in najbolj dehtočih rož. Povijali so šopke in najlepšega so izbrali za pastirščico, ki jim je bila najbolj pri srcu. Neopazeno so ga vthotapili na okence njene kamrice — šopek je dehtel tam in govoril mali pastirščici, da ga ji je prinesel pobir, ker hoče, da postane ona njegova ljuba, kadar odrasteta in se boeta lahko rada imela. In pastirščico je bilo sram. Šopek je zagnala skozi okence, tam ga je zvečer pobral pastirček in je bil na vso moč žalosten.

Kranj in kranjski srez v pokrajinski in tujsko prometni oceni

Tujska vabljiva lepota, narava in zgodovinska zanimivost krajev ter ugodno podnebje. Zato prihajajo na letovanje zlasti v naše planinske predele kakor je Gorenjska. V pokrajinski, naravnem pogledu nudi kranjski srez vse, kar zahteva razvijati gost in letovalec. Naj malo opišemo pokrajinske zanimivosti in krasote.

Po sredi sreza teče planinska hči, Sava. Ali ne bi gledal kar naprej njene stroke, globoke struge, ki jo obrobijo tu travniki in polja, tam šumni gozdovi! Po njeni zarod veje svetel veter, pokrajina se s Savinjski valovi in valčki, ki hite nizdol v večnem, neustavljivem poletu.

Uprav romantična je dolina Kokre. Nizko dolin med skalami brzi gorski potok, šumeč in peneč se, mimo Kranja. Ko se napreže oboje ob tej divni sliki z mostu pri Pristopajtu, gledajo v globino 40 metrov, in kreneš navzgor, si med hladnimi gozdovi, bučnimi travami, mišnimi naselji. Skozi nje šumi posekna Kokra, zlag prav nizko med skalovjem, zlag višje. In si pred gorjo pregraja, skozi katero si je v teku tiholetja naredila pot. V ozki dolini se vije, da je prestora le še za boko cesto. Nad njo pa se sklanjajo gozdni gorski bregovi in gole stene močnega Kokreške Kočnega (2639 metrov). Pa vzdeš iz te objemajoče prirode in se zadiviš ob širši gorski dolini, na Jezerskem si (906). Prelep kotiček sveta! Kakor v sanjah leži tu ob beli cesti sredi sveže zelenih travnikov in gozdičev, strmeče v sive stene Savinjskih Alp.

Kdo se ni prehodil podgorja od Predvorja do Gorici in Trstenici tja do Trčice ob šumeči Trziški Bistrici in Ljubeljskega prelaza? Nad teboj se spenjajo gorski vrhovi s Storžcem (2132 m), pod njimi pa žubore potoki, se razraščajo zeleni gozdovi in vrste bele cerkevle in vasice tja v dolino in ravan.

Pa staroslovni Kranj! Ob sotočju Save in Kokre na mali višini stoji. S svojimi stavbami, preostalim starim mestnim obzidjem in cerkvenimi stolpi napravlja, zlasti, ako ga zreš z juga, močeno utis. S posameznih točk v mestu in v neposredni okolici se ti nudi prelep razgled na vse strani: na Savinjske planine z Grinjavcem (2508), Karavanke in Julijske Alpe s Triglavom (2865). Ponosni Storžič na gleda iz za Karavank prav doli na kranjsko glavno ulico; proti jugu in vzhodu se odpira pogled na prostrano ravan, ki pokazuje s svojimi menajočimi se gozdovi, travniki, ledenimi vasi in belimi cerkvami pestro sliko. Zanimiv je Krivacev (1853) z zelenim predgorjem in pokoljem, znamenita Selška in Poljaneka dolina, ki ju milično spaja škofja Loka.

Naravne krasote so prvi pogoj za razvoj turizma. Toda poleg teh je potrebna še cela vrsta drugih pogojev, za katere pa moramo skrbeti sami. Naj naštejemo najvažnejše:

Kranjski srez ima mnoge in dobre ceste. Kar se tiče posebej banovinske ceste Kranj - Jezersko, smo dosegli, da se nekaj popravila potrebnih mestov že očišča, par drugih pa bo sploh novih. Prvo delo je domala izvršeno. Srez je naravnost prepleten z avtomobilskimi programi. Skrbeti bo treba, da se ceste vedno sprejeto in primerno vzdržujejo.

Električna razsvetljava in dober vodovod sta v vseh krajih, ki streme za turizmom, pomembni, neobhodno potrebna. Razen Kranja ima velik del sreza spričo zasebnih elektrarn in zlasti elektrifikacije po banovini že danes električno luč, ostali kraji — komisijonirani ogledi so domala izvršeni — jo še dobe. V mnogih krajih pa še ni vodovoda in bo to alikoli treba smoteno nadaljevati.

Higijena v tujsko-prometnih krajih. Tuje se mora povsem varnega čutiti v zdravstvenem pogledu. Treba je tedaj, da ima vsak kraj po možnosti izvedeno kanalizacijo in možnost za kopanje. Ceste in ulice morajo biti snažne in brez prahu, parke in šetališča je trajno čistiti od trave in smeti hiše morajo biti priklupne in dobro vzdrževane. Kranj v tem pogledu ni na zadnjem mestu. Savski dvorci in park pred Narodnim domom sta očistena in preskrbljena z udobnimi klopi in mizicami; obstoječi kopališči na Savi in Kokri bosta za uporabo vpostavljeni. Novo moderno kopališče, ki smo ga zasnovali, se leto zaradi gospodarske krize ne bo gradilo. Velik napredek pa je storjen s tem, da je občina — premagati nam je bilo treba več ovir — sklenila nabaviti si škoflinski avto. S tem bo doseženo dvojno: boljše, racionalnejše skropljenje cest ter ojačanje kranjskega vodovoda. Voda za škropljenje se bo poslej jemala iz mestnega vodnjaka in iz Save, namesto iz vodovoda.

Postrežbe gostov in tujeke sobe: Letovalec želi in zahteva predvsem, da ima razen udobnega, snažnega stanovanja dobro, ceno hrano, bodev in hotelih in gostilnah, bodev in zasebni oskrbi. Srečno načelstvo je odredilo obvezno prilagojeno sob za tuje v posameznih občinah ter njih pregled po posebnih komisijah. Ono bo tudi obdržalo cenike za gostilne in kavarne. Evidenco sob za tuje bo v Kranju imelo Tujsko-prometno društvo ter posredovalo običajno (razen v javnih lokalitah). Kranj ima razen dobrih restavracij in kavarn dva lepa nova hotela. Dobre restavracije s pre-

nočijo so i Predvorom, na Jezerskem, v Trčici, Podbrezju, Cerklji in drugod. Za orientacijo, zlasti za izlete — Kranj ima polno prilik za to v slikoviti okolici — je in bo poskrbljeno z napisnimi deskami in markacijami potov.

Navedbi lahko še to in omo, za danes dovolj! Ako premostrimo gorenje navedeno, vidimo, da ima kranjski srez, zlasti severni del, pa i Kranj vse pogoje za razvoj turizma, ki je danes važna, dobičkanosna naroda gospodarska panoga. Treba pa bo upoštevati posebno tole:

Predvsem si je treba predočiti, da je v Kranju, kjer je glavna industrija osredotočena doli ob Savi, močnejši in potreben turizem. Toda je treba gledati stalnih, zlasti pa še glede prehajajočih gostov, ki bi jim bil Kranj izhodišče za nizinske in gorske ture. Nadalje je potrebna postojavnost in združitev dela. Tujsko-prometno društvo, ki kaže v zadnjem času veliko delavnost, bo to treba še povečati, enako občini. Ta dva čim hitreje bosta morala ob nadaljnjem sodelovanju in prizadevanju sreskega načelstva pa tudi drugih čim hitreje ustvariti trdno podlago za razmah turizma. To bo možno v trajnem, skupnem in složenem delu.

Kranj naj bo v bodoče častno zastopan na vsaki tujsko-prometni razstavi. Slednje še tole: Ako se poganja Kranj in druge občine v srezu za tujski promet, nočejo s tem konkurirati ostalim krajem lepe Gorenjske, pač pa žele omogočiti, da pride čim več tujcev in gostov v ta divni severni predel dravske banovine in države sploh.

Dr. Fran Ogrin.

Predavanje pisatelja Lichtenbergerja

Ljubljana, 14. maja.

Ob obliki udeležbi je prof. dr. Izidor Cankar po francosko pozdravil g. pisatelja A. Lichtenbergerja, ki je v lahkem, šegavem načinu razvijal svoje misli o potovanju. Posegel je v dobo pred 3 do 4 tisoč leti, ko je bil gost in sovražnik eno in isto, lat. hospes — hostis. V starini je prevladovalo nezaupanje do potovanja. Pomislite, koliko nezdgo se je pripetilo Odiseju po tujem. Večni Jud je za kazen moral ahasveriti po svetu. Srednjeveška knjiga »Hojza za Kristom« graja željo po križarjenju, bolje se piscu vidi, če doma razmišlja o starih poslednjih rečeh. Na nekem starem zemljevidu so vse neznane pokrajine označene z grozljivo pripomočjo: Ubi sunt leones (tod so pa levi). V 17. stol. je zdravnik Guy Patin hrepenenje po romarjenju označil za simptom blaznosti. La Fontaine hvali sljubo doma, kdor ga pozna v basni o »Golobu«, ki se vrne pod rodnih krov vseh polomljen. »A beau mentir qui vient de l'étranger, la honte se fait, et le digne d'être puni.« — Je značilni izrek za ono dobo. Še celo »Vodnik po Angliji« jezuita Coulona odsvetuje francoskim rojakom, da bi se spuščali v Britanijo.

Z zapečkarstvom se bori v človeku drugi nagon: kopčenje po novih krajih, po dogodivščinah in nevarnostih. Zgled: Don Kihote. Ta težnja za klateštvom je vir za vedo, znanost, kritiko. Fenikani, Grki, Rimljani so pokazali, koliko utegne koristiti radovednost in radovednost. Stik z inozemstvom je prinesel nove pojme in dojme o svetu. Ključ tužine so se odzivali križarji. Poživil se je trgovski duh, otvarjala se nova obzorja. Kolumb je odkril Ameriko. Danes je potovanje najprej nego kdaj poprej. Nagibi so pa pri posameznikih različni: od snobizma do resnega učenjstva.

Poleg vsega drugega je predavatelj dal pest nasvetov za prijetno potovanje. Vzemite s seboj mnogo dobre volje (Couléjev optimizem), a čim manj prijtljave — v nasprotju z Labichevim junakom g. Perrichonom. Ne misli preveč na to, kaj puščaš za seboj. Prilagodite se tujim šegam in običajem. Ne preoblači se v globo-trotterja, kakor n. pr. Tartarin Tarasconec v lovcu. Naučite se nekaj prav pogostih besed onega jezika, kamor greš, in sporazumevaj se po zamorščevski (petit nègre) v telegrafskem slogu. Napravi si splošen načrt, a ne delaj rekordov. Rajši hodi sam nego v dveh ali celo v skupini kot literarni »Penuillard«. Itd. itd. Kdor je spoznal tujino, ve boljše ceniti domovino, šovinizem se pri potniku obrusi v pameten nacionalizem. — Po predavanju je PEN-klub priredil odličnemu gostu večerjo v Unioni. (K)

Pomlad pospešuje

v zaščito vaše z zimskimi oblačili omehkane kože skrbno nego s

NIVEA-CREME

Nivea-krema prolinke zaradi tega, ker vsebuje Eucerit, globoko v kožo, hrani in krepi tkivo in pospešuje delovanje stančaja. Povzroča torej oni pozitivni impulz, po katerem pridobi koža zopet svojo naravno gladkost in napetost in s tem zopet dragocen, nežen, mladostno svež izgled.

Nivea-krema: Din 5 — 22.

Jugos. P. Belersdorf & Co. d. s. a. s. Maribor.

Spomini ob zlatem jubileju zdravilišča Slatine Radencev

Slatina Radenci, 14. maja.

To nedeljo poteče 50 let, odkar je bila prvič odprta kopalska sezija v naših Radencih. Kak je bil postanek in razvoj tega, danes po Evropi znanega letovišča? V letu 1883 se je mladi dijak kemije in medicine Karl Henn peljal v navadnem odprtem vozu mimo teh krajev. V neki svoji knjigi opisuje naslednji dogodek:

»Slišite,« pravi moj voznik, »kakšno bobni, ropoče in piska? To bo jutri spet čarovniški ples!« — Čul sem bobnenje, ki je v mesečni noči kaj čudno donelo. Kaj neki je? Voznik mi popolnoma resno odvrne:

Ravnatelj Karl Janžek

»To je vrelce, spodaj je velik kotel, katera se čarovnice poslužujejo za kuhanje cmokov, da nam z njimi polja pustošijo. Če spodaj bobni in ropoče, bomo gotovo imeli nevihto s točo. Tako kakor danes pa že dolgo ni ropotalo!« — Le preddobro je imel moj voznik prav. Drugi dan so bili vinogradi v Murščaku, Kapeli in Janžem vrhu od toče tako opustošeni, da ni ostal na vinski trti niti list. Spomnil sem se vrelca ter sem šel pri povratku nazaj k temu nenavadnemu barometru. Studenec odnosno ledeni okvir, v katerem se je nahajal vrelce, je ležal v mali dolinici, krog in krog pa se je nabirala voda nalik močvirju. Z drogom sem lahko segel meter globoko v zemljo. V vrelcu samem je voda vrela kakor v kotlu krog. Na površju so se nabirali mehurčki, se razblinjali in povzročali neprestano valovanje. Domneval sem, da je tu obilo ogljikove kisline. Natančnejša preiskava je to potrdila. Razen ogljikove kisline sem ugotovil še več drugih solnih sestavin. Vodo sem, da se ne blamiram, raziskoval na več načinov, a rezultat je bil vedno isti.

Karl Henn se je nato intenzivno bavil z idejo, da bi to svoje odkritje izkoristil človeštvu v prid. Njegovi apeli na zdravnike so ostali žal brezuspešni. Polnih 32 let mu to ni uspelo. Leta 1865 je prišel spet v naše kraje in si je predvsem ponovno ogledal vrelce. V tem času se je Mura pomaknila bolj proti Madžarski, a vrelce je še bil vedno enako zapuščen, kakor v njegovih mladih letih. Kot kopalski zdravnik si je dr. Karl Henn medtem pridobil veliko znanja in je s svojimi skromnimi prihranki začel vrelce čistiti in negovati, da bi vsaj potomcem ostal kot spomin na čarovnice. Po dolgih prizadevanjih mu je uspelo slednjič pokupiti posestev v bližini vrelca in je kot star mož začel izvajati svojo idejo iz mladih let. Ko je našel glavno žilo, je moral ves prostor okoli vrelca očistiti. Takrat je bilo vrtanje vrelca zelo nevarno, ker niso imeli takih priprav kakor danes. Po 4-letnem trudopolnem delu je bil vrelce dovršen in leta 1869. je začel vreti iz zemlje današnji »zdravilni vrelce«, izprva imenovan Radenska slatina.

Prva uradna analiza leta 1871. po prof. dr. J. Mittererju v Celovcu je preselila zdravnike, saj je voda vsebovala 15 najvrednejših soli in vseh 15 vseh Evrope. Tako leta 1871. so začeli z razpošiljanjem vode v druge kraje. Železnice še ni bilo in tako so morali voziti z vozovi do najbližje postaje Spilje. Transport je hitro naraščal in tako se je začelo tudi z davno potrebnih objektov. Z mladeniškim navdušenjem je sezidal siloviti dr. Henn najprej Anim dvor in nato Karlovo dvor. Za skladišče je služil sedanji preurejeni Zdraviliški dom. Pa tudi kopališče so bili ustvarjeni prvi temelji. Žal je dr. Henn smrt v njegovih stremženjih 1877 iztrgala iz naše srede. Kot ustanovitelju Slatine Radencev mu bo ohranjen vedno časten in hvaležen spomin.

Naslednik Roman Henn, ki je prevzel posestvo, je dozdaj započeto ter zgradil v švicarskem slogu prostor za eksport vode. Leta 1882. torej ravno pred 50 leti, je privabil prve goste v naše kraje, ki so začeli s kopanjem. Pod njegovim vodstvom je tudi bila pridobljena Očeslavska Slatina in Ščavnjska dolina. Ker so pa ti vrelci preveč oddaljeni, ne pridejo za enkrat v pošte, čeprav so ugotovili naših izvedencev ne zaostajajo za radenskimi. Leta 1885. je bila zgrajena lokalna železnica iz naše srede. Kot ustanovitelju Slatine Radencev mu bo ohranjen vedno časten in hvaležen spomin.

dalje datira veliki porast v razpošiljanju mineralne vode in v obisku letovišča. Zopet se je zidalo. Leta 1891. je nastala vila Hildebrand, 1893 poštna vila, 1894 Marijin dvor, nastalo pa je tudi več zasebnih hiš. Leta 1895. so sezidali kapelico sv. Ane, ki služi mašnikom letoviščarjem. 1883 je nastala Petanjska Slatina, ki je po vsej državi in na Madžarskem dobro znana. Sedanja posestnika Josip in Ivan Vogler, ki sta jo prevzela od svojega očeta profesorja Voglerja, sta tej zdravilni vodi ustvarila svetovni sloves. Tistih dob sta bila tudi otvorjena svetovno znana Kraljev in Gizelin vrelce in še nekaj drugih virov, ki se pa niso izrabljali. Pred leti je neki profesor ugotovil 46 vrelcev, od katerih bi se jih dala več ko polovica uporabiti, kar pa zaradi nadprodukcije ni potrebno.

1897 je prevzel vodstvo zdravilišča g. Hildebrand, ki se ga sedanji rod še dobro spominja. Moderniziranje vrelcev je bila njegova največja zasluga. 1902 je kupila Borčevsko Slatino. Pod Hildebrandovim vodstvom so se vrelci na novo odprali: 1908 Gizelnov, 1912 Kraljev in Jurjev vrelce, 1913 so sezidali Zdravilni vrelce v današnji obliki. Vrtanje ni bilo enostavno. Spominjamo le katastrofo 1908 v Borčevu, kjer je nad 4 vagonce prodca bruhalo več metrov visoko. Voda je bila večkrat analizirana. Kot dober trgovec se je znal Hildebrand spretno uveljaviti. Uredil je moderno izvažanje in je poskrbel za popularno radenske vode. Po 20-letnem njegovem trudopolnem delovanju je prešlo podjetje v posest zedinjenih tvornic stekla.

V tesni zvezi s kroniko Radencev je nadalje dr. Josip Höhn, vnuk ustanovitelja, ki se je 1892 naselil tu kot kopalski zdravnik. Bil je zelo priljubljen med gosti in prebivalstvom. On je uvedel ogljikove kopeli in določil pitne odredbe. Po mnogih poskusih je dosegel resne uspehe v zdravljenju. Leta 1917. ga je v polnem razmahu delovanja pobrala smrt. 1919 je prevzel od steklarne posestovo g. Franc Wielschnig. Vojna doba je tudi tu zapustila močne sledove. Wielschnig se ni ustrašil. Mladeniški čil se je lotil novih nalog. Začel je organizirati ponovno razpošiljanje vode, leta 1920. pa je spet otvoril sezijo. Ko je bila 1925 odprta železnica Ljutomer—Ormož se jo začelo razpošiljanje vode v velikem obsegu. Z izredno sposobnostjo si je znal pokojni Wielschnig pridobiti odjem, ki še danes marsikomu nudi zasluge. Začel je v velikem obnavljati zdravilišče. Leta 1923. je uredil električno centralo, moderniziral obrat in podesetoril razpošiljanje vode. V največjem delu, ko so bile oči vsega prebivalstva uprte v njegovo delovanje, ga je ugrabila srčna kap.

Vodstvo zdravilišča sta nato prevzeli vdova in hčerka. Bili smo skeptični, češ: žena je slabotna, ne bo zmogla takega obrata. Toda premoščene so bile hitro vse ovire in skupno z direktorjem zdravilišča g. Karlom Janžekom se je veliko delo razvijalo smoteno in uspešno. 1928 sta zrasla vila Höhn in Slatinski dom, preuredili so Karlov dvorec za bivališče gostov in renovali park. Lani je slednjič bil ustvarjen tudi električni daljnovod od Gornje Radgone do Slatine Radencev. S to napravijo je bilo ustrezno tudi vsemu prebival-

stvu. Letos so na novo navrtali vrtni vrelce, ki bo letoviščarjem nudil pitno vodo. Delovanje sedanjih voditeljev jamči za nadaljnji razvoj. Pohvalno naj poudarimo, da morda edino to podjetje v današnji krizi ni klonilo in opuščalo dela. Zaposlen je stalni kader delavcev pozimi in poleti, čeprav je izvoz vode v inozemstvo zaradi deviznih težav nekoliko nazadoval. Zeleno sedanjemu vodstvu, da vztraja še nadalje na zaščiti poti ter deluje za blagor prebivalstva in v prosepch ljudskega zdravja.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Lepi uspehi razstave sadjevca v Laškem

Laško, 10. maja.

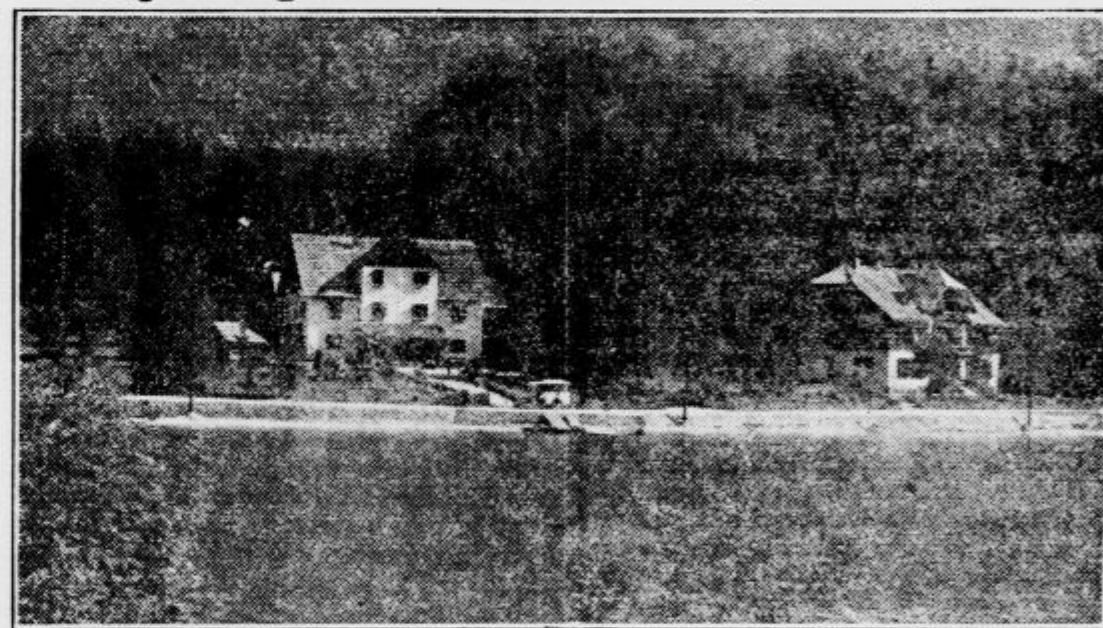
Velike množice sadjarjev in drugih obiskovalcev so se zbirale v nedeljo 8. t. m. pred laško šolo. V mali, toda okusno in priključno opremljeni sobi gospodinske šole so bile na mizah razstavljene enotne steklenice raznih velikosti, polne sadjevca čiste zlatorumene barve iz najrazličnejših sadnih sort. Iz etiket je bilo posneti, da so bili razstavljenci zastopniki iz najrazličnejših krajev okolice Laškega.

V drugi sobi sta bila nameščena pokuševalnica in kupčijska posredovalnica, kjer je bilo razstavljeno tudi razno kletarsko orodje. Tu je pred množičnim občinstvom predaval o pravilni napravi sadjevca tukajšnji kmetijski referent g. Ivan Zupan. Po poučnem predavanju se je pričel ogled razstave s pokušanji razstavljenih pič. Ves dan so prihajale množice, z vlaki pa so se od raznih strani pripeljali številni kupčiji interesenti.

Razstava je dosegla svoj namen. Opozorila je razstavljence na visoke zahteve sadne trgovine, v katero spada tudi sadjevec, dokazal je velik napredek tukajšnjega sadjarstva, nudila lep pregled o kvaliteti sadnih pič ter vzpodbudila razstavljence k nadaljnjemu izpopolnjevanju v pogledu na prave sadjevce.

Razstavljenih je bilo 47 sort sadjevca, katere je razstavilo 33 sadjarjev. V svrhu kvalitativne ocenitve je poslovala posebna ocenjevalna komisija, ki je ugotovila naslednje: Prvo oceno so prejeli: Deželak Matvez (Lože), Gaberšek Ivan (Globoko), Knez Matevž (Selo), Pavčnik Jože (Lože), Požin Franc (Globoko) in Sejt Alojzij (Tevče). Drugo oceno so prejeli: Bolšna Jože (Plazovje), Dornik Franc (Sevi), Dremšak Martin (Povčeno), Elis Matija (Jagoče), Hrašnik Miha (Brstnik), inž. Josip Kloc, Petek Anton (Strmca), Poteko Martin (Jagoče), Šipkova Antonija (Rečica), Soperjeva Marija (Gora), Terbovec Jostp (Sv. Kristof), Užmaj Luka (Rečica) in Zikovec Miha (Zikovca). Tretjo oceno so dobili: Gotter Franc (Tremarje), Kladnik Marko (Harje), Knez Franc (Male Graboše), Senica Jakob (Mulenca), Topole Martin (Jagoče) in Vorina Karel (Strmca). — Ostali razstavljenci so ostali brez ocen.

Majhen paradiž ob Bohinjskem jezeru

je hotel Sv. Janez s svojo idilično okolico. Njegov sloves gre daleč po državi in svetu in se da kratko označiti tako-le: Kdor je potreben odhida v tišini in v najčistejšem zraku, pri tem pa željan prvostvorne oskrbe, bo našel v hotelu pri Sv. Janezu svoj drugi dom. Ze vsa zunanja in notranja oprema ustvarja vtis najprijetnejše domačnosti, red in snaga v tem hotelu sta posebno na glasu. Kuhinja zadovolji prav vsakogar. V neposredni bližini je jezero, ki s svojo tiho melanholijo mirno blažje vpliva na dušo mestnega človeka. In ko si se dovolj odpošil pri solnčenju ob jezeru ali izuril mišice s veslanjem, se ti odpirajo pota po ravnini in v hribove. Lagodna, romantična je pot k slapu Savice, slovite so triglavske in ostale ture — ali tudi tik za hotelom Sv. Janezom se vzpne gozd in vabi na šetnjo v svoje

osrčje, prepolno vonjav in tišine. Zares moramo vsem, ki jih črpa delo, dati glede poletnega odmora le en nasvet: K Sv. Janezu v Bohinju!

POMLAD v Grand hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru.

Krasen park, tenis, kopališče, ribji lov, pošta, telegraf, telefon. Avtobusna zveza s postajo. — Izvrsno meblirane sobe. — Dunajska in domača kuhinja. Nizke cene. Zahtevajte prospekte. Telefon št. 3. — Predsezonsko bivanje je v tej krasni naravi najbolj priporočljivo in prav ugodno. 181

Svetovnoznana Leica kamera

Je našla v novem modelu, kjer se vam še s preprostim uravnavanjem vdelanega merila razdelje uravna tudi ostrina objektiv.

Ako pa imate stari model Leica-kamere, vam ga damo v tovarni Leitz, Wetzelar, predelati v nov model in renovirati, čigar neverjetna prednost vas stane le

Din 1.000.—

bo kamera obtem kakor nova! Oddati jo morete do 25. t. m. pri nas!

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA
Prešernova ulica 5.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Drago Gorup & Co., konfekcija

Miklošičeva cesta 16

I. nadstropje

v bližini Delniške tiskarne (Bambergovna hiša)

Najmodernejše pomladanske oblike v veliki izbiri solidno in poceni. Za hladne dneve lepi plašči. Pripravili smo veliko izbiro za Binkoštno praznika. Oglejte si našo zalogo. 5954

Domače vesti

Binkoštna številka »Jutra« obsega 24 strani. Zaradi praznikov izide prihodnja, ponedeljska izdaja »Jutra« v torek.

Imenovanja v sodnopisarniški službi. Dosedanji sodnopisarniški službeniki so postavljeni za zvečanke-ice na svojih sodnih službenih mestih: Angela Zirnfeldova, višje deželno sodišče v Ljubljani; Jospina Stučičeva, Vinke Jeločnik in Olga Markičeva, deželno sodišče v Ljubljani; Anica Jerebova, Litija; Ivo Berčič in Erna Garbunova, Skofja Loka; Marica Majcenova, Kostanjevica; Josip Hočevar, Velike Lašče; Marija Krizančičeva, Josip Dolenc, Anica Velkavrhova in Konrad Torkovnik, okrajno sodišče Celje; Hilda Držajeva, Brežice; Kristina Smolnikarjeva, Šoštanj; Valter Sand, Josip Stalzer, Ivan Celhar in Fran Ralca, okrajno sodišče Maribor; Irena Apatičeva in Matija Soemen, Dol. Lendava; Antonija Drašlerjeva, Maribor; Simon Zelenik, Srečko Podhovanec, Leopoldina Mirova in Dora Weisssteinova, Ptuj; Ivan Košmornik, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Veliki javni shod JKRD bo v ponedeljek 16. t. m. ob 14. v Središču v Sokolskem domu. Poročali bodo poslanci gg. Janko Barle, Josip Benko, Hajdinjak, Perko, Lovro Petovar, dr. Rapa in Milan Mravljec. Udeležite se shoda polnoštevilno! Zeleniške zveze zelo ugodno.

Dva shoda JKRD v Poljanški dolini. V nedeljo 22. t. m. bosta v Poljanški dolini dva shoda JKRD: v Poljanah ob 9. v gostilni pri Vidmarju in v Gorenji vasi, ob 11. dopoldne na dvorišču g. Jelovčana (v primeru slabega vremena v Sokolskem domu). Za oba shoda, ki ju priredi narodni poselec g. Janko Barle, vlada med tukajšnjimi občani veliko zanimanje. Dobro bi bilo, da bi se istega dne vršili še tretji shod, in sicer občini Osolci na Fužinah.

Pred slovesno otvoritvijo ljubniške koče. Ljubniška koča, ki bo 22. t. m. na najkrajnjem način izročena svojemu vzvišenemu namenu, je izgotovljena. Koča, ki je zgrajena tik pod vrhom gozdnate 1027 m visoke gore, med izjemno prekrasnim razgledom. Dohod na Ljubnik je proti koncu poti precej strem, vasa ostala pot pa vodi skozi senčnate gozdove in zelene trate gorskih vasi. Dohod je mogoč z vseh strani, tako iz Selške kakor iz Poljanske doline, najprimernejša pa je pot skozi Skofjo Loko mimo samostanskega dvorca po Flišovi poti do takozvane Kobilje in od tod zopet po raznih varijantah mimo Gabrovskega do cilja. Pripravljeni odbor je s sodelovanjem širokega kroga škofjeških planincev sestavil za otvoritev koče nad vse lep spored in že danes z vso gotovostjo lahko trdimo, da bo 22. maj za vsa škofješka okraj pravcati planinski praznik. Pričetek slovesnosti bodo na predvečer oznanjali polni močnarjevi, ki bodo strajali tudi ves naslednji dan. Pod noč bo koča razsvetljena. Pričetek otvoritve bo to v nedeljo ob 11. naznanjale s vrha Ljubniške fanfare, takoj nato bodo občete kapucinski darovalci službo božjo, pri kateri bo pel iz prijaznosti sokolski pevski zbor iz Skofje Loke pod vodstvom g. Franceta Adamčiča. Po cerkvenem opravilu bodo nagovorili, petje, blagoslovitev koče in njena otvoritev. V zvezi s otvoritvijo koče bo do podrobnosti organizirana vsa upravna služba. Na kolodvoru bo posloval informativni odsek, ki bo dal potrebna pojasnila.

Radi svetovne krize znižane cene. Radioemanacijsko termalno kopališče **DOLENJSKE TOPLICE** Ozdravi sigurno revmatizem, išias, ženske bolezni itd. Sezona od 1. maja do 30. septembra. Hrana, kopel in stanovanje v kopališkem domu. Din 50 dnevno. Postaja: Straža-Toplice. Zahtevajte brezplačno prospekte. 186

Obalni etablissement pri Maiermignu. na Vrbskem jezeru, Koroška.

Dopust in počitnice pri Maiermignu. Krasna, prahu prosta lega v mirnem zalivu jezera. Velika sončna obala, gozd, gaj, razgledni stolp, motorni čolni in čolni na vesla, lastno ribištvo, bar, koncert, ples in družabnost, garaže, igrišča in sprehajališča, plitvi bazi za otroke. Zdravniška kontrola. — Posebna otroška garderoba za vse jezera, pri šolanem nadzorstvu. Polna hotelska penzija (3 obedi pred in po sezoni 7 do 9.50 šilingov, v sezoni (julij - avgust) 9 do 12 šilingov). — Obrežna kopel in okrepčevališče Maiermignu na Vrbskem jezeru, Koroška, Avstrija. 70

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

11. maja
Ljubljana 7, 765, 0, 14, 80, mirno, jasno, —;
—; Ljubljana 14, 761, 6, 22, 6, 47, SI, 0, 4, —;
—; Maribor 7, 764, 3, 13, 0, 80, N3, 02, —;
Zagreb 7, 764, 0, 15, 0, 80, SI, 02, —;
Beograd 7, 761, 7, 13, 0, 80, NW1, 0, 5, —;
Sarajevo 7, 764, 2, 11, 0, 70, mirno, 10, —;
Skoplje 7, 762, 0, 9, 0, 70, NW1, 10, —;
Temperatura: Ljubljana 22, 2, 10, 2; Maribor 20, 0, 10, 0; Zagreb 24, 0, 13, 0; Beograd 20, 0, 9, 0; Sarajevo 17, 0, 8, 0; Skoplje 17, 0, 8, 0.

tudi v škofji Luki. Poskrbljeno bo na prreditvi v polni meri za okrepčila.

Mednarodna razstava tiska v Kočah. Med 21. avgustom in 11. septembrom bo v Kočah, enem najlepših mest Čehoslovaške in središču vzhodne Slovaške, otvorjena svetovna razstava sodobnega tiska. Prireditelji razstave so dobili že mnogo zanimivega gradiva iz Rumunije, Poljske, Švedske, Finske, Litavske, Danske, Severne in Južne Afrike, iz vseh ameriških dežel, Perzije, Kitajske in Japonske, ostale dežele pa bodo še poslane svoje gradivo. Obisk so obljubili mnogi odlični publicisti in novinarji z vseh strani sveta. Početkom razstave se nudi ugodna prilika, da se ob tej priliki seznanimo s lepoto in Slovaške, zlasti Tater, z znamenito jamo v Demänovi, gozdom v Herlanju in s eno največjih znamenitosti Slovaške, jamo »Domica«. Pripravljeni odbor v Kočah s generalom Šnejdarekom na čelu bo storil vse, da posetnikom te velike razstave sodobnega tiska olajša bivanje na Slovaški.

4. in 5. junija

Slovenska Matica objavlja. Letošnji knjižni dar je izredno zadovoljivo slovensko javnost. Na številne želje članov se veže 1. zvezek Spektorskega »Zgodovine socialne filozofije« zaradi obsebnosti (306 + VIII str.) tudi sam zase, ne torej, kakor je bilo prvotno določeno, skupno z drugim zaključnim zvezkom, ki izide prihodnje leto. Vezava je gotova. Člani lahko dobe letos dve vezani knjižici: »Volna in mir« in »Spektorskega »Zgodovine«. Vezava v izvirne platnice stane za vsako knjižico 12 Din. Člani, ki so že prejeli broširano knjižico Spektorskega, jo lahko zamenjajo za vezano ozir. jo lahko oddajo v vezavo Matični pisarni za enako ceno. Dobe se pa lahko tudi platnice po 8 Din izvod. Novi člani se še vedno lahko priključijo ali v pisarni SM na Kongresnem trgu št. 7 ali pri poverjenikih, tudi pisмено po dopisnici. Članarina za broširane tri knjižice (nad 54 tisk. pol = 867 str.) ostane nevišnja 50 Din. So torej najcenejše knjižice. Ljubljanski člani in člani, bivajoči v ljubljanski okolici se naprošajo, da dvignejo knjižice v Matični pisarni najkasneje do konca maja. Od 1. junija naprej se bodo knjižice dostavljale na dom proti dostavnini 2 Din.

ŠOTORI — ČOLNI

ILUSTRIRAN KATALOG GRATIS!

Sportna delavnica B. KOLB, Vilmarske St. Vid n. Lj. 6012

Izognite se boleznim, ohranite si telesno moč, pijte redno samo Sisačko mineralno vodo!

Skupni kongres Jugoslovanskega in čehoslovaškega ortopedskega društva bo 3. in 4. oktobra v Zagrebu. Kongres, ki bo obravnaval za naše zdravstvene, socialne in kulturne prilike važna vprašanja, bo predsedoval g. dr. Božidar Špišić profesor ortopedije na zagrebiški medicinski fakulteti.

Prijava gostilničarskih točilnih obratov. Priglasitev vseh vrst gostilničarskih in točilnih obratov v smislu predpisov novega obrtnega zakona se ima izvršiti do 9. junija. Kdor bi v tem času tem predpisom ne zadostil, ga zadenejo posledice in nevarnost izgube pravic. O zakonitih predpisih k preuredbam, ki se morajo po obrtnih oblastvih izvršiti, se je že mnogo razpravljalo in morajo biti vsakomur znane. Komur pa niso podpisali znani, naj se zgleda pri pristojni zadrugi, da dobi ondi pravilna pojasnila in izvrši predpisane dolžnosti.

Ustanovitev nove zadruge »Moj dom«. Preteklo nedelje se je vršil v nabito polni dvorani restavracije pri »Levcu« v Ljubljani ustanovni občni zbor Stavbne posojilnice in hranilnice Moj dom, reg. z. s. o. z. z namenom, da bo daljala članom po svojemu zahtevu lastnih domov in za razbremenjevanje zadolženih posestev. Vsak član, ki želi prejeti posojilo, je dolžan vračevati mesečno po 1,50 za vsakih 1000 Din, ki si jih želi posojiti. Upravičen prejeti posojilo postane z dnem, ko je dosegel z vračevalnimi vplačili 10% želene posojila; lahko vlaga tudi večje obroke, ali pa vplača vseh 10% naenkrat. Po prejemu posojila pa mora vračati po 5 Din od vsakih 1000 Din. Član, ki je n. pr. prej. 100.000 Din, je dolžan zadrugi vs. 90.000 Din, ker je 10.000 Din je vplačal z vračevanjem. Doleg 90.000 Din poravnava v 15 letih z vračevanjem po 595 Din mesečno, to je po 500 Din za odplačilo in 95 Din za 2½%, ki jih računa zadruga za upravne stroške in za ustanovitev lastnega rezervnega zaklada. Ako želi član posojilo nad 100.000 Din, mora imeti na prihrankih vplačanih na vsakih 50.000 Din po 2% več tako na pr. 16% za 250.000 Din, kar je najvišja vsota, ki si jo član lahko izposodi. Posojila daje zadruga samo proti vknjižbi na prvo mesto. Ravno tako so tudi vloge članov popolnoma varne in zaščitenе ter je ves denar, ki se ne nahaja v kroženju, naložen v pupilarno varnih zavodih.

Dobrovoljci v četrti 19. t. m. ob 20. sestanek v dvorani hotela Mikli v Ljubljani. Zadeva: spomenik dobrovoljskemu pokretu v obliki nasajja. Udeležba obvezna. Odbor.

Kjerkoli
Kupite, zahtevajte pred nakupom naš najnovejši, brezplačno, manufakturični, da se prepričate o nadvse skrajno znižanih cenah. Belo platno m Din 5,50, okaford Din 7,75, modrovina (Druk) m Din 8,25, delen m Din 10, volneni delen m Din 29, hlačevina m Din 9,50, 24 — 28, 34 — 40 m Din 27, 36 — 40 — 44 — 48 — 52 — 56 — 60 — 64 — 68 — 72 — 76 — 80 — 84 — 88 — 92 — 96 — 100 — 104 — 108 — 112 — 116 — 120 — 124 — 128 — 132 — 136 — 140 — 144 — 148 — 152 — 156 — 160 — 164 — 168 — 172 — 176 — 180 — 184 — 188 — 192 — 196 — 200 — 204 — 208 — 212 — 216 — 220 — 224 — 228 — 232 — 236 — 240 — 244 — 248 — 252 — 256 — 260 — 264 — 268 — 272 — 276 — 280 — 284 — 288 — 292 — 296 — 300 — 304 — 308 — 312 — 316 — 320 — 324 — 328 — 332 — 336 — 340 — 344 — 348 — 352 — 356 — 360 — 364 — 368 — 372 — 376 — 380 — 384 — 388 — 392 — 396 — 400 — 404 — 408 — 412 — 416 — 420 — 424 — 428 — 432 — 436 — 440 — 444 — 448 — 452 — 456 — 460 — 464 — 468 — 472 — 476 — 480 — 484 — 488 — 492 — 496 — 500 — 504 — 508 — 512 — 516 — 520 — 524 — 528 — 532 — 536 — 540 — 544 — 548 — 552 — 556 — 560 — 564 — 568 — 572 — 576 — 580 — 584 — 588 — 592 — 596 — 600 — 604 — 608 — 612 — 616 — 620 — 624 — 628 — 632 — 636 — 640 — 644 — 648 — 652 — 656 — 660 — 664 — 668 — 672 — 676 — 680 — 684 — 688 — 692 — 696 — 700 — 704 — 708 — 712 — 716 — 720 — 724 — 728 — 732 — 736 — 740 — 744 — 748 — 752 — 756 — 760 — 764 — 768 — 772 — 776 — 780 — 784 — 788 — 792 — 796 — 800 — 804 — 808 — 812 — 816 — 820 — 824 — 828 — 832 — 836 — 840 — 844 — 848 — 852 — 856 — 860 — 864 — 868 — 872 — 876 — 880 — 884 — 888 — 892 — 896 — 900 — 904 — 908 — 912 — 916 — 920 — 924 — 928 — 932 — 936 — 940 — 944 — 948 — 952 — 956 — 960 — 964 — 968 — 972 — 976 — 980 — 984 — 988 — 992 — 996 — 1000 — 1004 — 1008 — 1012 — 1016 — 1020 — 1024 — 1028 — 1032 — 1036 — 1040 — 1044 — 1048 — 1052 — 1056 — 1060 — 1064 — 1068 — 1072 — 1076 — 1080 — 1084 — 1088 — 1092 — 1096 — 1100 — 1104 — 1108 — 1112 — 1116 — 1120 — 1124 — 1128 — 1132 — 1136 — 1140 — 1144 — 1148 — 1152 — 1156 — 1160 — 1164 — 1168 — 1172 — 1176 — 1180 — 1184 — 1188 — 1192 — 1196 — 1200 — 1204 — 1208 — 1212 — 1216 — 1220 — 1224 — 1228 — 1232 — 1236 — 1240 — 1244 — 1248 — 1252 — 1256 — 1260 — 1264 — 1268 — 1272 — 1276 — 1280 — 1284 — 1288 — 1292 — 1296 — 1300 — 1304 — 1308 — 1312 — 1316 — 1320 — 1324 — 1328 — 1332 — 1336 — 1340 — 1344 — 1348 — 1352 — 1356 — 1360 — 1364 — 1368 — 1372 — 1376 — 1380 — 1384 — 1388 — 1392 — 1396 — 1400 — 1404 — 1408 — 1412 — 1416 — 1420 — 1424 — 1428 — 1432 — 1436 — 1440 — 1444 — 1448 — 1452 — 1456 — 1460 — 1464 — 1468 — 1472 — 1476 — 1480 — 1484 — 1488 — 1492 — 1496 — 1500 — 1504 — 1508 — 1512 — 1516 — 1520 — 1524 — 1528 — 1532 — 1536 — 1540 — 1544 — 1548 — 1552 — 1556 — 1560 — 1564 — 1568 — 1572 — 1576 — 1580 — 1584 — 1588 — 1592 — 1596 — 1600 — 1604 — 1608 — 1612 — 1616 — 1620 — 1624 — 1628 — 1632 — 1636 — 1640 — 1644 — 1648 — 1652 — 1656 — 1660 — 1664 — 1668 — 1672 — 1676 — 1680 — 1684 — 1688 — 1692 — 1696 — 1700 — 1704 — 1708 — 1712 — 1716 — 1720 — 1724 — 1728 — 1732 — 1736 — 1740 — 1744 — 1748 — 1752 — 1756 — 1760 — 1764 — 1768 — 1772 — 1776 — 1780 — 1784 — 1788 — 1792 — 1796 — 1800 — 1804 — 1808 — 1812 — 1816 — 1820 — 1824 — 1828 — 1832 — 1836 — 1840 — 1844 — 1848 — 1852 — 1856 — 1860 — 1864 — 1868 — 1872 — 1876 — 1880 — 1884 — 1888 — 1892 — 1896 — 1900 — 1904 — 1908 — 1912 — 1916 — 1920 — 1924 — 1928 — 1932 — 1936 — 1940 — 1944 — 1948 — 1952 — 1956 — 1960 — 1964 — 1968 — 1972 — 1976 — 1980 — 1984 — 1988 — 1992 — 1996 — 2000 — 2004 — 2008 — 2012 — 2016 — 2020 — 2024 — 2028 — 2032 — 2036 — 2040 — 2044 — 2048 — 2052 — 2056 — 2060 — 2064 — 2068 — 2072 — 2076 — 2080 — 2084 — 2088 — 2092 — 2096 — 2100 — 2104 — 2108 — 2112 — 2116 — 2120 — 2124 — 2128 — 2132 — 2136 — 2140 — 2144 — 2148 — 2152 — 2156 — 2160 — 2164 — 2168 — 2172 — 2176 — 2180 — 2184 — 2188 — 2192 — 2196 — 2200 — 2204 — 2208 — 2212 — 2216 — 2220 — 2224 — 2228 — 2232 — 2236 — 2240 — 2244 — 2248 — 2252 — 2256 — 2260 — 2264 — 2268 — 2272 — 2276 — 2280 — 2284 — 2288 — 2292 — 2296 — 2300 — 2304 — 2308 — 2312 — 2316 — 2320 — 2324 — 2328 — 2332 — 2336 — 2340 — 2344 — 2348 — 2352 — 2356 — 2360 — 2364 — 2368 — 2372 — 2376 — 2380 — 2384 — 2388 — 2392 — 2396 — 2400 — 2404 — 2408 — 2412 — 2416 — 2420 — 2424 — 2428 — 2432 — 2436 — 2440 — 2444 — 2448 — 2452 — 2456 — 2460 — 2464 — 2468 — 2472 — 2476 — 2480 — 2484 — 2488 — 2492 — 2496 — 2500 — 2504 — 2508 — 2512 — 2516 — 2520 — 2524 — 2528 — 2532 — 2536 — 2540 — 2544 — 2548 — 2552 — 2556 — 2560 — 2564 — 2568 — 2572 — 2576 — 2580 — 2584 — 2588 — 2592 — 2596 — 2600 — 2604 — 2608 — 2612 — 2616 — 2620 — 2624 — 2628 — 2632 — 2636 — 2640 — 2644 — 2648 — 2652 — 2656 — 2660 — 2664 — 2668 — 2672 — 2676 — 2680 — 2684 — 2688 — 2692 — 2696 — 2700 — 2704 — 2708 — 2712 — 2716 — 2720 — 2724 — 2728 — 2732 — 2736 — 2740 — 2744 — 2748 — 2752 — 2756 — 2760 — 2764 — 2768 — 2772 — 2776 — 2780 — 2784 — 2788 — 2792 — 2796 — 2800 — 2804 — 2808 — 2812 — 2816 — 2820 — 2824 — 2828 — 2832 — 2836 — 2840 — 2844 — 2848 — 2852 — 2856 — 2860 — 2864 — 2868 — 2872 — 2876 — 2880 — 2884 — 2888 — 2892 — 2896 — 2900 — 2904 — 2908 — 2912 — 2916 — 2920 — 2924 — 2928 — 2932 — 2936 — 2940 — 2944 — 2948 — 2952 — 2956 — 2960 — 2964 — 2968 — 2972 — 2976 — 2980 — 2984 — 2988 — 2992 — 2996 — 3000 — 3004 — 3008 — 3012 — 3016 — 3020 — 3024 — 3028 — 3032 — 3036 — 3040 — 3044 — 3048 — 3052 — 3056 — 3060 — 3064 — 3068 — 3072 — 3076 — 3080 — 3084 — 3088 — 3092 — 3096 — 3100 — 3104 — 3108 — 3112 — 3116 — 3120 — 3124 — 3128 — 3132 — 3136 — 3140 — 3144 — 3148 — 3152 — 3156 — 3160 — 3164 — 3168 — 3172 — 3176 — 3180 — 3184 — 3188 — 3192 — 3196 — 3200 — 3204 — 3208 — 3212 — 3216 — 3220 — 3224 — 3228 — 3232 — 3236 — 3240 — 3244 — 3248 — 3252 — 3256 — 3260 — 3264 — 3268 — 3272 — 3276 — 3280 — 3284 — 3288 — 3292 — 3296 — 3300 — 3304 — 3308 — 3312 — 3316 — 3320 — 3324 — 3328 — 3332 — 3336 — 3340 — 3344 — 3348 — 3352 — 3356 — 3360 — 3364 — 3368 — 3372 — 3376 — 3380 — 3384 — 3388 — 3392 — 3396 — 3400 — 3404 — 3408 — 3412 — 3416 — 3420 — 3424 — 3428 — 3432 — 3436 — 3440 — 3444 — 3448 — 3452 — 3456 — 3460 — 3464 — 3468 — 3472 — 3476 — 3480 — 3484 — 3488 — 3492 — 3496 — 3500 — 3504 — 3508 — 3512 — 3516 — 3520 — 3524 — 3528 — 3532 — 3536 — 3540 — 3544 — 3548 — 3552 — 3556 — 3560 — 3564 — 3568 — 3572 — 3576 — 3580 — 3584 — 3588 — 3592 — 3596 — 3600 — 3604 — 3608 — 3612 — 3616 — 3620 — 3624 — 3628 — 3632 — 3636 — 3640 — 3644 — 3648 — 3652 — 3656 — 3660 — 3664 — 3668 — 3672 — 3676 — 3680 — 3684 — 3688 — 3692 — 3696 — 3700 — 3704 — 3708 — 3712 — 3716 — 3720 — 3724 — 3728 — 3732 — 3736 — 3740 — 3744 — 3748 — 3752 — 3756 — 3760 — 3764 — 3768 — 3772 — 3776 — 3780 — 3784 — 3788 — 3792 — 3796 — 3800 — 3804 — 3808 — 3812 — 3816 — 3820 — 3824 — 3828 — 3832 — 3836 — 3840 — 3844 — 3848 — 3852 — 3856 — 3860 — 3864 — 3868 — 3872 — 3876 — 3880 — 3884 — 3888 — 3892 — 3896 — 3900 — 3904 — 3908 — 3912 — 3916 — 3920 — 3924 — 3928 — 3932 — 3936 — 3940 — 3944 — 3948 — 3952 — 3956 — 3960 — 3964 — 3968 — 3972 — 3976 — 3980 — 3984 — 3988 — 3992 — 3996 — 4000 — 4004 — 4008 — 4012 — 4016 — 4020 — 4024 — 4028 — 4032 — 4036 — 4040 — 4044 — 4048 — 4052 — 4056 — 4060 — 4064 — 4068 — 4072 — 4076 — 4080 — 4084 — 4088 — 4092 — 4096 — 4100 — 4104 — 4108 — 4112 — 4116 — 4120 — 4124 — 4128 — 4132 — 4136 — 4140 — 4144 — 4148 — 4152 — 4156 — 4160 — 4164 — 4168 — 4172 — 4176 — 4180 — 4184 — 4188 — 4192 — 4196 — 4200 — 4204 — 4208 — 4212 — 4216 — 4220 — 4224 — 4228 — 4232 — 4236 — 4240 — 4244 — 4248 — 4252 — 4256 — 4260 — 4264 — 4268 — 4272 — 4276 — 4280 — 4284 — 4288 — 4292 — 4296 — 4300 — 4304 — 4308 — 4312 — 4316 — 4320 — 4324 — 4328 — 4332 — 4336 — 4340 — 4344 — 4348 — 4352 — 4356 — 4360 — 4364 — 4368 — 4372 — 4376 — 4380 — 4384 — 4388 — 4392 — 4396 — 4400 — 4404 — 4408 — 4412 — 4416 — 4420 — 4424 — 4428 — 4432 — 4436 — 4440 — 4444 — 4448 — 4452 — 4456 — 4460 — 4464 — 4468 — 4472 — 4476 — 4480 — 4484 — 4488 — 4492 — 4496 — 4500 — 4504 — 4508 — 4512 — 4516 — 4520 — 4524 — 4528 — 4532 — 4536 — 4540 — 4544 — 4548 — 4552 — 4556 — 4560 — 4564 — 4568 — 4572 — 4576 — 4580 — 4584 — 4588 — 4592 — 4596 — 4600 — 4604 — 4608 — 4612 — 4616 — 4620 — 4624 — 4628 — 4632 — 4636 — 4640 — 4644 — 4648 — 4652 — 4656 — 4660 — 4664 — 4668 — 4672 — 4676 — 4680 — 4684 — 4688 — 4692 — 4696 — 4700 — 4704 — 4708 — 4712 — 4716 — 4720 — 4724 — 4728 — 4732 — 4736 — 4740 — 4744 — 4748 — 4752 — 4756 — 4760 — 4764 — 4768 — 4772 — 4776 — 4780 — 4784 — 4788 — 4792 — 4796 — 4800 — 4804 — 4808 — 4812 — 4816 — 4820 — 4824 — 4828 — 4832 — 4836 — 4840 — 4844 — 4848 — 4852 — 4856 — 4860 — 4864 — 4868 — 4872 — 4876 — 4880 — 4884 — 4888 — 4892 — 4896 — 4900 — 4904 — 4908 — 4912 — 4916 — 4920 — 4924 — 4928 — 4932 — 4936 — 4940 — 4944 — 4948 — 4952 — 4956 — 4960 — 4964 — 4968 — 4972

JAKOB BABNIK

IZVRŠUJE VSA V SVOJO STROKO SPADAJOČA DELA
SOLIDNO IN PO NAJNIZJI CENI, ZAHTEVAJTE PO-
NUDBE! 5889

VODOVODNI
INSTALATER

Ljubljana, Škofja ulica 15 TELEFON ŠT. 30-10

u. Himen. V franciškanški cerkvi stá se večeraj poročila art. narednik g. Polde Peršuh iz Majšperga in gđe. Milka Lešnikova iz Kranjske gore. — isti dan sta stopila v zakonski stan tudi g. Robert Ahčin in gđe. Emica Hayne. Bilo srečno!

u. Šentpeterski podružnici CMD sta da-kl od Jurjevanja glavni družbi čistega dohodka 2715.26 Din. Iskrena hvala obema odboroma za izredno poštovanost, najlepša zahvala pa tudi občinstvu, ki je kljub skrajno neugodnemu vremenu posetilo prireditve.

u. Gremij trgovcev sporoča, da so na binkoštni ponedeljek dopolne trgovine lahko odprte.

u. Podutik - Doinice. Mestni avtobus vozil od nedeljah in prazničnih v Podutik in Doinice. Odhod iz Ljubljane izpred kavarn Evrope ob 8., 10., 14., 15., 16., 17., 18. in 19.

u. Nočni požar. V petek po pol 23. je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju mesarja Marinka na Poljanski cesti 65 nasproti podkovske šole in se je razvil v silen požar. Vojaki, ki so balinali na bližnjem dvorišču, so nemudoma očiteli v karni alarmirati nekaj moštva. Prihletli so tudi gasilci z motorko in nato še s trenskim vozom. Požar je izbruhnil v prostoru za vozove, kjer je bila po tleh nastlana tudi slama, ki jo je kupil Marinek nedavno od vojaštva. Ogenj je zajel tudi okrog 4000 kilogramov sena v sosednjem prostoru in pa okrog 500 kg suhe slame, last mesarja Avblja. Vojaki in gasilci so se trudili sila požrtovalno. V zadnjem trenutku so potegnili lapod strehe vozove in spravili iz hleva Marinkovega konja. Znositi so morali iz stanovanja mesarja Avblja tudi nekaj pohištva. Slednjic se je vendarle posrečilo preprečiti katastrofo, da ni ogenj zajel tudi okoliških poslopij. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Na podstrežje hodi v seno spat že več mesecov hlapec Anton Godina, ki se je rešil pred ognjem v zadnjem trenutku. Ni izključeno, da so bili tu in tam nepoklicani prenočevalci spodaj v slami oziroma, da je bil požar naravnost požrtakljive. Škode je za okroglih 45.000 Din.

u. Sleparski agent. Ravnatelj zavarovalnice »Karitas« Jeglič je prijavil oblastvom nekega Maksa G., bivšega agenta omenjene zavarovalnice. G. je sileparil ljudi na ta način, da je s sviničkom vpsal na pozadobne tleskovine večje vsote, ki bi jih prejeli zavarovalci v raznih primerih. Te številke pa je G. pozneje izbrisal in vpisal prava števila. Silepar je neznan kam izginil.

u. Usodna hazardna igra. Predsnočnimlj je prihitel na policijsko upravo čevljar P. doma iz Tržiča in obupan izjavil, da je padel v roke dveh sleparskim igralcem, ki sta ga obrabla za 7000 Din. Čevljar P. se je odpeljal iz Tržiča v Ljubljano po opravih in nameraval potovati še dalje v Zagreb. Za njegov prihod v Ljubljano sta zvedela sejmari 42 letni Alojzij P. ter 28 letni mešetar Ivan K. Takoj sta ga opila in nato zapeljala v neko kavarno, kjer so sodni naprejek k nedolžni igri. Kmalu pa sta ga premotila in začeli se igrati »ferbele«. Policija je sleparska hazardista aretirala.

u. Velika tatvina perila. V priščitno stanovanje Jelice Smitkove, stanujoče v Zarnikovi ulici 16, se je vtihotapil neznan poštenjak ter si odnesel več kosov sveže opranega perila in nekaj volnenih oblačil. Na sumu, da je izvršil tatvino, je neki okrog 35 letni možki, ki je po hiši prosjačil.

Zvočni kino Ideal

Danes premiera! Vesela in zabavna šaloigra s petjem in baletom

Zaročenka vdova

V glavnih vlogah dražestna sabreta budimpeštanske opere

MARTA EGGERT

Fritz Kampero in Georg Aleksander

Predstave na oba praznika ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

u. Za weekend si preskrbite najnovejšo pevsko in pesne šlagerje v specialni trgovini z gramofoni IV. Bonač. Trgovina bo danes dopolnje odprta. Prvo vrstni gramofon z lepimi ploščami je najprikladnejše darilo za birmo. Cene globoko znižane.

u. Naša se je denarnica z manjšo vsoto. Lastnik naj se zgleda v trgovini pri zvonu, Ljubljana, Pogačarjev trg 3.

u. Pristno metliško vino liter po 10 Din v Askerčevi ulici 1. Gorka in mizla jedila vedno na razpolago.

Iz Maribora

u. Naši zbori na ljubljanskem festivalu. Jutri se odpeljejo s prvimi jutranjim vlakom ob 5.20 pevske zbori: »Dravac«, Glasbena matica, »Jadranc« in »Luna« na prvi slovenski festival v Ljubljano. Spotoma se jim pridružio še ptujska Glasbena matica, Celjsko pevsko društvo in »Ojčica«. Želimo jim mnogo uspeha!

u. Zahvala. Mariborsko slovensko tenško društvo se najsrčneje zahvaljuje ravnateljstvu in učiteljskemu zboru I. dekliške meščanske šole za prireditve proslave Materinskega dneva v Narodnem gledališču. Prav posebej se pa zahvaljuje strokovnim učiteljskim gospodinom Fabjanovi Cornetovi, Lečnikovi in Santolovi, ki so vodile vaje in režijo igre ter prevzele spremljevanje glasbenih točk. Iskrena zahvala tudi tistim, ki so z darovanjem blazom znatno doprinesli k gmotnemu uspehu prireditve. Čisti dobiček znaša približno 2300 Din. Društvo je povodom Materinskega dneva porazdelilo med revne matere 3260 Din. Obdarovalo je večnoma matere, ki so jih pripravljale šolska vodstva. Vsem, ki so to omogočili, še enkrat hvala.

u. Mamčič Nitouche, znana Herceva opereta, se uprizori v sredo 18. t. m. v korist fonda Udruženja gledaliških igral-

cev. Režija g. Rasberger, dirigira g. Herzog, nastopi skoro vse članstvo. Posetite predstavo in podprite izralsko stanovsko organizacijo! Gledališke abonente, posebno pa lastnike blokov prosi gledališka uprava, da poravnajo zastanke na abonmanu.

u. Ljudska univerza. V petek 20. t. m. bo zadnje predavanje tekoče sezone. O pomenu in razvoju ljubljanske univerze bo predaval g. cand. phil. Petre. Skriptične slike! V nedeljo 22. t. m. bo izlet na Remšnik in Sv. Pankracij pod vodstvom g. prof. Baša. Odhod z jutranjim vlakom. Vsakdo se lahko udeležil izleta. Pismene prijave je nasloviti na Ljudsko univerzo v Mariboru, Krekova ulica št. 18.

u. Uradni naziv vodilnega uradnika pri ekspozituri OUZD v Mariboru ni »ravnatelj«, temveč upravitelj, kar naj pri poslovanju velja za vsa javnost.

u. Današnjega dopoldanskega koncerta v mestnem parku zaradi birmo ne bo, pač pa bo jutri običajni koncert.

u. Tragična smrt. Z okna drugega nadstropja neke hiše v Cankarjevi ulici se je pognal v duševni zmedenosti 42 letni zasebnik Maks L. in obležal na tlaku s hudimi notranjimi poškodbami. Nezvestnega so spravili v stanovanje in poklicali zdravnika dr. Wankmüllerja, ki pa je mogel ugotoviti le smrt zaradi notranje izkrvavitve.

u. Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49, telefon 23-58, lastnik in vodja kl. rurg dr. Černik. Najmodernejše urejen za operacije, zdravljenje aparat, višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Halaz«, Enterocleaner zdravljenje z radijem (pl. jača in kopeli). Cene zmerno!

u. Dr. Zdenko Matjašič ortodontna spet ročno v Mariboru. Slomski trg 6.

u. Ginekolog dr. Fr. Toplak ordinira oboje zasebno od 9. do 11. in od pol 14. do pol 16. Glavni trg 18.

Iz Celja

u. Pripravljalni odbor JRKD za celjsko okoličje priredi 18. t. m. ob 20. v gostilni g. Brenkoviča (Vobner) na Sp. Hudinji širši članski sestanek, na katerega se vabijo vsi somišljeniki. V soboto 21. t. m. bo v Permozerjevi gostilni v Gabrju širši sestanek članov in somišljenikov JRKD za celjsko okoličje, na katerem bo poročal o današnjem političnem položaju, o delu narodne skupščine, o novih zakonih in o vzrokih današnje gospodarske krize narodni poslanec celjskega okraja g. Ivan Pirkoršek. Pridite!

5. junija 1932 5694

GASILSKI DAN

Prostovoljnega gasilnega društva Celje.

u. Pogreb g. Ernesta Marince, lesnega trgovca in veleposesnika, se je vršil večeraj ob veliki udeležbi občinstva, predvsem celjskega in okoliškega trgovstva iz hiše žalosti do Stigerjeve vile, kjer so se pogrebel iskreno poslovili od nepozabnega društvenega sodelavca in prijatelja. Krsta s truplom pokojnika je bila nato prepeljana v njegov rojstni kraj št. Pavel pri Preboldu, kjer je bila položena na tamkajšnjem pokopališču k večnemu počitku. Pogreba v št. Pavlu so se udeležili tudi številni pokojnikovi prijatelji iz Celja. Dragoga prijatelja in tovariša bomo hranili v trajnem, častnem spominu.

u. Poostrežitev kontrole tujcev. Mestna policija opozarja prebivalstvo, da mora vsakega tujca ali pa domačina, ki mu izda stanovanje, brez odloga najpozneje v 24 urah prijaviti s predpisano in točno izpolnjeno prijavnico zglasovalnemu oddelku policije. Isto je treba storiti tudi z oddajnicom, čim se najemnik sobe izseli. V bodoče se bo vodila v tem pogledu najstrožja kontrola.

u. Namestu venca na ksto g. Marince je darovala celjska restavracija g. Ana Plešivčnikova Dijski kuhinji 150 Din. Šrna hvala!

u. Nemudoma obnovite srečke II. razreda razredne loterije, ker so že prispele in bo zbiranje že 19. t. m.

u. Iz celjske bolnice. V petek sta umrla 70-letni Jakob Mastek iz Jurklostra in 38-letna žena pekovskega pomočnika Marija Mramorjeva iz Konjice. Blag jima spomin!

u. Nesreče. V četrtek se je spodtaknil konj 21 letnemu posestnikovemu sinu Gračnerju iz Krajčevic pri Sv. Jurju in mu padel na desno nogo tako težko, da mu jo je zlomil pod kolonom. Istega dne je padel 28 letni kovaški pomočnik Jože Jamšek z Ločnice pri Celju na neko pločvino tako nesrečno, da si je prerezal kite na levi roki. Oba ponesrečena so zdravila v bolnici.

Odvetniška pisarna

Dr. BOŽIČA ANTONA

v Celju

se preseli s 1. junijem v Prešernovo ulico št. 6-L (nad Kmetstvo posojilnico). 5891

u. V zasledovanju vlomilcev, ki so izvršili v preteklem tednu kar pet vlovov v Celju, se je policijska preiskava obrnila v pozitivno smer. Upati je, da bo policija drizne vlomilce v najkrajšem času spravila na varno.

u. Mestni kino bo predvajal danes in jutri ob pol 17., pol 19. in pol 21. krasni alpski športni zvočni vefilim »Bela opojnost«. Zvočna prediga.

Z Jesenice

u. Nova pomožna učna knjiga za osnovne šole. V založbi Šolske Matic v Ljubljani je izšla 190 strani broječa knjiga »Drugi osnovni razred«. V luči sedanjih vzgojno-didaktičnih načel spisal g. Leon Pibrovce, upravitelj osnovne šole na Jesenicah. V knjigi je na jako poljuden in razumljiv način obdelana tvarina sodobne vzgoje osnovnošolske mladine po principih nove moderne delovne šole, katero je avtor proučeval več let na delovnih šolah na Dunaju, v Berlinu, v Leipzigu in v drugih nemških mestih.

u. Ben-Hur, najslavnejši film vseh časov se predvaja v binkoštnih praznikih v kinu »Radio« kot zvočni film. Predstave oba praznika vselej ob 15. in 20.

Iz Tržiča

u. Važna seja občinskega odbora bo v torek 17. t. m. ob 6. zvečer v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je med drugim tudi nova pogodba za javno razsvetljavo z elektrarno veleposesnika Borna, dalje ukrepi glede kamnoloma v Preski, ustanovitev krajevne zaščitne dece in mla-

Ne prigovarjajte šoferju!

Mister Willson je bil daleč in širok znan kot pošten in soliden trgovec, a poleg tega tudi kot velik prijatelj avtomobilov. Kupil si je avto ne iz kakšnega luksusa... nego zato, ker ga je potreboval. V njegovem poslu mu je bil avto vse. Bil je kri njegovega poslovanja, a brez krvi ni življenja.

In kakor vsak korekten in pedanten trgovec, tako je tudi mister Willson vodil točno evidenco glede izdatkov svojega avtomobila. Na koncu leta je ugotovil, da ga je avto stal več, kakor je zaslužil. Sumljivi so mu bili izdatki za bencin, za manjše ter večje reparature, a najbolj sumljivi so se mu zdeli izdatki za gume.

»O... sem gum smu izmenjal tekom leta... se je zadr na šoferja. Vi niste zame!« pa mu je odgovoril.

Vzel je drugega šoferja. Dnevi in mesece so prešli, mister Willson se je vozil kot poprej in vse bolj se je čutil svojemu vozu, kakor da je šoferom zamenjal tudi voz. Vozil se je prijetno, nič več ni tre-

sel njegov voz, in ni mu bilo treba vsak trenutek zbog defekta gume postati.

Na koncu leta je pogledal bilanco izdatkov za avto in se je začudil:

»Samo tri gume smo letos porabili!« je dejal vznemirjen svojemu ženi.

Pozove šoferja in ga vpraša: »Kako je to, da smo letos porabili osem gum, letos pa samo tri? Vi ste res čudo šoferja.«

»Vi, gospod šef, mislite... da sem jaz... pravi užaljen šofer, nevednež.«

»Oprostite...«

»Ne oprostam... odvrne srdito šofer. Vi še ne veste, da ste vse leto vozili s Dunlop-gumami? Vi ne veste, da so Dunlop-gume najboljše, najtrpežnejše in najzanesljivejše? In zato rabim jaz kot praktičen človek Dunlop-gume samo, da imam ž njimi manj posla, ker nimam gotovo nikdar nobenega defekta.«

In tako je mister Willson izvedel od svojega šoferja, da so Dunlop-gume vsakako najboljše.

Berdon Danilo, Gabersčik Gusti in Sink Borut.

u. Poroča. Na binkoštni ponedeljek se poročil v Feketiču-Sekiču v dunavski banovini prometni uradnik g. Karel Mlejnik iz Škofje Loke z gđe. Kristino Bellmannovo, hčerko uglebnega posestnika iz Feketiča. Bilo srečno!

u. Prijatelj neprisiljene zabave opozarjamo na odboj nogometno tekmo, ki bo v ponedeljek ob 15. na letnem telovadšču Sokola. V goste pridejo »stare zvezde SK« »Jadranc« iz Ljubljane. Vstop prost!

u. Kino »Sokol« predvaja za binkošti dva izvrstna filma. V nedeljo se bo igral »Tabu« in v ponedeljek »Eroditom« s glavno ulogo rojakinje g. Ide Kravanja.

Iz Kamnika

u. Ubožni odsek mestne občine je s uspehom izvedel akcijo za popolno preskrbo kamniških siromakov. Meščani so s mesečnimi prispevki omogočili, da je občina lepo preuredila siromaknico in adaptirala nekaj sob in kuhinjo. V siromaknici bodo sedaj siromaki imeli hrano in postrežbo ter jim ne bo treba več nadlegovati meščanov z beračenjem. Mestna občina je beračnje sploh prepovedala in je dobil vsak hišni posestnik, ki se je odkupil s mesečnim prispevkom, tablico »napisom:« »Beračenje je z 1. 1932. odkupljeno.«

Hvale vredni ukrepi zlasti za tujsko sezono! Na binkoštno nedeljo ob pol 12. bo otvoritev in kolavdacija novih prostorov v mestni siromaknici.

u. Kako uspeva kino »Kamnik«. Ustanovni stroški podjetja so znašali 65.125 dinarjev. V prvem polletju je imelo podjetje pri predstavah skupno 12.558 Din čistega dobička. Ker mora sedaj zaradi skromnega obsega predstav pri merikotrem filmu doplačati, bo primerno še nadalje obdržati dosedanje cene, pač pa bo znižalo pristojbino za predvajanje reklam na 30 ali 40 Din. Za ponedeljske predstave je uveden abona s 25 odst. popustom pri cenah. Podjetje si je zagotovilo večje število najboljših nemških filmov. Za binkošti bo predvajalo vefilim »Ben Hur«. Posebite kino in podpirajte gasilno društvo in Rdeči križ, ki sta lastnika kina!

u. Kamniška mestna godba je imela pred kratkim izredni občni zbor, na katerem so bil sprejeta nova pravila. Lani ustanovljeno godbeno društvo šteje 33 godcev, ki pod vodstvom kapelnika občinskega tržašnika g. Umana vedno napredujejo. Godba si je letos nabavila nove instrumente in uniforme ter je pridržila že več promenadnih koncertov. Pihalni kvartet mestne godbe (gg. Podbrežnik, Rema, Uman, Vidmar) bo igral na binkoštno nedeljo pri glavni maši v Franciškanški cerkvi.

Samo z njim na izlete!

Ker imam samoprodaje Edison Bell gramofonov in plošč, je vsakomur omogočeno, da si GRAMOFON in PLOŠČ nabavi po zelo nizkih cenah.

Velika izbira koles »Dürkopp«, tenis raketa, nogometna žog i. t. d.

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 20. — Palača Okrožnega urada. 5894

Dresura psov

Vsi, ki se iz zanimanja, v prvi vrsti pa seveda iz ljubezni mnogo ukvarjajo z živalmi, vedo, da se živali z izredno lahkoto marsičesa priučijo in da se na primeren način dosežejo za dresuro nenavadno veliki uspehi. O tem vedno marsikaj povedati uslužbenci velikih živalskih parkov, kakor je na primer Hagenbeckov, ki obstoja že pol stoletja. Vsi ljubitelji živali pa soglašajo tudi v tem, da se največ doseže s psi. Psi velja že od nekdaj za najboljšega čuvarja in spremljevalca človeka, njegova naklonjenost in bistrost pa se še v veliko večji meri izkoristiti, kakor se navadno to doseže pri dobrih gospodarjih, ki si-

Stavbenik Battelino Angelo

Ljubljana VII., Aljaževa ul. 35, telefon 3339

se priporoča za vsa v stavbeniško stroko spadajoča dela. Cementne cevivseh profilov vedno na zalogi.

Kmetijska Matica

je edina književna družba slovenskega kmeta, ki nudi svojim članom leto za leto po 4 knjige predvsem kmetijsko-strokovne vsebine. Za borih Din 20.— prejmejo letošnji člani sledeče knjige:

1. Inž. Teržan: »Vše dobre kmetje«. Knjiga o modernem travništvu, okrašena s številnimi slikami, je izšla in jo člani dobijo na željo vnaprej.
2. Miloš Štiber: »Zadružništvo«. 2. del, bo dobrodošel v prvi vrsti zadrugam in zadrugarjem, pa tudi učiteljem in slehernemu kmetkemu gospodarju.
3. Ivan Albreht: »Dom na Siemenu«. je izvirna povest, zajeta iz življenja slovenskega kmeta med in po vojni.
4. Veliki kalendar Kmetijske Matice za leto 1933 bo posvečen občinski upravi in bo obravnaval njene najvažnejše probleme, kakor obč. proračun, obč. doklade, davke, vojaške zadeve itd.

Prijavite se za člana pri domačem poverjeniku Kmetijske Matice ali pa pišite na njen naslov: Kmetijska Matica v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

ka— Otepšava mesta je v zadnjih letih Kamničanom zelo pri srcu. Mnogo se je napravilo zlasti letos. Pred župno cerkvijo so nadomestili 15 starih akacij z novimi. Lepo so urejeni tudi vrtički okrog vremenke hiše na Glavnem trgu, Keršmančev in mestni park. Skrajni čas pa je bil, da se je pričela regulacija prostora vzdolž Bistrice od novotržiškega mostu. Ob Bistrici se je nasadila vrbova ograja in ob njej se bo napravil hodnik za pešce; prav tako tudi pod kostanj. Prostor, kjer je zdaj česlovina, bo zasejan s travo, med kostanji pa bo postavljenih več klopč. Iz zanamorjonega, blatnega dela Šutne bo tako vstal v teku tega leta cel park, ki bo mnogo pripomogel k lepoti mesta. Javni vodnjak pred Zoročovo kovačnico bodo odstranili, ker imajo že vse hiše v tem delu mesta vodno napeljavno.

Iz Radeč

ra— Občinski odbor. Imenovan so bili naslednji novi odborniki, gg.: Hallor Zane iz Radeč, Medved Hinko iz Sv. bna, Bau Dominik iz Jagodnice, Zidar Josip iz Prapetra, Strnad Alojzij iz Brnuka in Pečnik Ivan iz Radeč. Na občinski seji 11. t. m. so se izpolnili razni odseki ter je bil izvoljen za novega blaginjaka g. Pečnik Ivan, šolski upravitelj. Iz poročil računskih preglednikov, ki so našli vse račune v redu, je razvidno, da se je v preteklem letu prav varčno gospodarilo, za kar je izrekel odbor županu g. Polancu in bivšemu blaginjaku g. Rozmanu Josipu zahvalo.

ra— Sestanek občanov v St. Juriju pod Kumom bo v nedeljo 29. t. m. po prvi maši. Na sestanku bosta govorila senar g. dr. Rajar in pa narodni poslanec g. Alojzij Dremelj o političnem položaju in bosta dajala pojasnila na vprašanja.

Iz Litije

ra— Ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD za litijski srez bo nepreklicno 26. t. l. ob pol 15. v restavracijskih prostorih »Pri postu« v Litiji. Udeležba delegatov po čl. 16 organizacijskega statuta določenih funkcionarjev obvezna.

ra— Odhod priljubljenega zdravnika. Te dni je odšel iz Litije okrajni zdravnik dr. Tone Hočevar na novo službeno mesto v Kočevje. Dr. Hočevar se je udeleževal v našem Sokolu kot predavatelj ob priliki prednjačnega tečaja in je bil tudi načelnik zdravstvenega odseka SKJ. Njegova gospa soproga pa je bila posebno vneta smučarka. Priljubljenima družabnikoma so privedli Litijani odhodnjaku pri Mešku Na novem službenem kraju želimo g. okrajnemu zdravniku mnogo zadovoljstva!

ra— Po uspehi razstavi litijskega »Fotoklub« je ta priredil predzadnjo soboto zvečer v dvorani Sokolskega doma družabni večer. Dvorana je bila za številne goste premajhna. Kakor čujemo, se bo dvorana v kratkem povečala. Pri prireditvi je nastopil salonski orkester »Lipe«, ki se je po komaj dobrem letu obstoja pod vodstvom pozitivnega učitelja g. Milana Pertota povzpnel na lepo višino. 12. julija priredi pevsko društvo »Lipe« pevski koncert s spremljevalnim orkestrom. Koncert bo vodil pevovodja »Lipe« učitelj g. Pertot. — 14. avgusta proslavi »Lipe« 40-letnico, odkar službuje v Litiji kot občinski tajnik in organizator znani skladatelj g. Peter Jereb, ki je tudi že 40 let član pevškega društva »Lipe« in je bil tudi njen dolgoletni predsednik in pevovodja. Za pevsko društvo »Lipe«, kakor tudi za ostala napredna društva si je v teku dolgoletnega bivanja med nami pridobil mnogo zaslug. Pridite!

GLEDALIŠČE

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Nedelja, 15.: Gospoda Glembejovi. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 16.: Kar hočete. Izven. Znižane cene.
Torek, 17.: Zaprt.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Nedelja, 15.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Novo nastudirano. Izven.
Ponedeljek, 16.: Turandot. Izven.
Torek, 17.: Zaprt.

Ljubljanska drama. Drevi ob 20. se ponovi »Gospoda Glembejovi«, ki prikazuje razkroj današnjega družabnega življenja. Izven abonmaja po užitnih cenah. V ponedeljek zvečer se uprizaro Shakespearejeva komedija »Kar hočete«, pri kateri sodelujejo najodličnejše moči dramskega ansambla. Obe predstavi režira dr. Gavella. Zunanje posetnike opozarjamo, da ob tej priliki ne zamudite prilike seznaniti se s slovenskim gledališčem.

Ljubljanska opera. Danes se uprizar v okviru festivalskih prireditev izvirna slovenska opera »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Kot libreto služi znana Cankarjeva farsa istega imena, uglašil pa jo je mladi nadarjeni Bravničar. — Velika opera Puccinijeva »Turandot« se uprizar v ponedeljek. V ulogi princeze Turandote bo gostovala priljubljena pevka Vilfan - Kunčeva, sužnjo Liu bo pela Zlata Gijunčar-Gavellava, neznanega princeza tenorist Ivič, ki se pravkar privravlja na gostovanje v Pragi. Italoskega kneza Rumpel. Sodelujejo še Janko, Ivelja in Mohorič. Muzikalno vodstvo je v rokah kapelnika Nefata, sceniski aranžirna pa vodi profesor Šest, Izven abonmaja. Občinstvo si lahko rezervira vstopnice po pismenemu potu ali pa telefonično (22-31).

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.
Do srede, 18.: Zaprt.
Sreda, 18.: Mam'zelle Nitouche. Predstava v korist Udruženja gledaliških igralcev.

4— Knjige Slovenske šolske matice so dospеле in se dobre pri poverjeniku, litiskem učitelju g. Jožetu Zupaniču.

Iz Trbovelj

t— Sokolsko gledališče. V nedeljo je uprizarilo sokolsko gledališče dr. Dobovškovo burko »Kadikaina kura«. Klub temu, da je bil čisti dohodek namenjen fondu za prehrano brezposelnih, je bil obisk dokaj slab. Uprizoritev je bila zvezana z velikimi težavami. Pianista je moralo dobiti društvo iz Ljubljane, nosilca glavne vloge pa se je posrečilo dobiti v zadnjem momentu pred pričetkom predstave. Vse to je vplivalo na uprizaritev. Sokol mora postaviti vso svojo avtoriteto, da postane naš oster zopet to, kar je bil, ponos društva.

t— Izlet. Sokol priredi v nedeljo 29. tega meseca pohod na Sv. Katarini Izlet se udeležijo članstvo, naraščaj in deca. Vabljeni tudi starši in prijatelji Sokola. Ostala društva opozarjamo, da danes na ta izlet, da se vedo ravnati pri svojih prireditvah.

t— Nova konfekcijska trgovina. Konfekcijsko podjetje »Tivara« je otvorilo svojo podružnico tudi v Trbovljah.

t— Nesreče. V terek je padel s lestve posestnik in izdelovatelj harmonik g. Anton Mervar in se precej močno poškodoval. Zdravi se doma. Na obratu Neža je poneprečidelav Alojz Jaklič. Pri preobračanju železnega vozička ga je vrglo precej daleč in je dobil pri padcu težke poškodbe na glavi. Oddan je bil v rudniško bolnico.

t— Kuptim 5 obvezne vojne škode. Na slovo v podružnici »Jutrac«.

Iz Hrastnika

h— Agilen dramatičen odsek našega sokolskega društva je uprizaril pretečeno soboto Golarjevi »Dve nevesti«. Naši odlični igralci, pod izborno režijo br. inž. Freyerja, so odigrali igro tako dovršeno, da je bila publika prav zadovoljna.

h— Krajevna protituberkulozna liga priredi v nedeljo 22. t. m. ob 11. v dvorani rudarskega konsumnega društva za članstvo poučno predavanje o jetiki s skioptičnimi slikami, ki jih bo tolmačil g. dr. Arnsšek. Predavanje brez vstopnine.

h— Florijanovo nedeljo so prav za prav praznovali pri nas letos samo gasilci iz steklarne. S steklarsko godbo in zastavo so se podali dopoldne v našo zasilno cerkev. Zakusko po maši je plačala steklarna.

h— Ob sklope obrtno-trgovske nadaljevalne šole bo v nedeljo 22. t. m. ves dan v deški šoli razstava risarskih in pismenih izdelkov vajencev in vajenk, ki bodo razstavili tudi nekatera svoja dela iz delavnice.

h— Prireditve. Kino Narodni dom predvaja danes ob 15. in 20. film »Flirt«. Dramatični odsek Svobode II. uprizaro danes ob 16. v dvorani rudarskega konsumnega društva igro »Tragedija v kleti«. Pevci Svobode I. prireditvi jutri izlet v Rimsko T. plice in tam popoldne v dvorani »Nove pošte« koncert pod vodstvom g. Podlogarja. Javen nastop našega Sokolskega društva bo v nedeljo 22. t. m. popoldne na Pintarjev h bajerjih.

Iz Laškega

t— Tombola Sokola v Laškem se bo vršila v nedeljo 22. t. m. ob 16.

Iz Rogaske Slatine

ro— Poroka. Danes se poročita v Rogaski Slatini g. Ivan Koržija, bivši poslovodja tvrdke Meiml, d. d., in gđc. Nežka Vreškova, trgovka v Rogaski Slatini. Obilo sreče!

Rogaška Slatina

Novi zdraviliški Ton-kino v Rogaski Slatini objavlja za Binkošti sledeči spored: Sobota, 14. maja ob 8. uri zvečer »Viktorija in njen huzar«. — V nedeljo ob 3. popoldne in ob 8. zvečer »Roda Strajkuj«. — V ponedeljek ob 3. popoldne in ob 8. zvečer »Pechvogel Smolkovič«. — Razen tega pri vseh predstavah razni šalji in poučljivi tonfilmski dodatki. 5974

Iz Soštanja

š— Opereta »Mežnarjeva Lizika«. V soboto in nedeljo nam je sokolski odbor vprizaril »Mežnarjevo Liziko«, ki je bila prva opereta, izvajana v Soštanju z domačimi močmi. Obe predstavi sta pokazali, da je bila »Mežnarjeva Lizika« nastudirana temeljito. Obakrat je bila dvorana polna navdušenega občinstva. Opereto je nastudiral br. Vražje, ki je pa teden dni pred predstavo zbolel in je moral namesto njega prevzeti vlogo mežnarja g. Strnc iz Slovenjgradca, režijo pa br. Robinšček. Od posameznih igralcev velja omeniti Liziko gđc. Schneiderjeve, ki je posebno v pevskem oziru zelo ugajala. Lepo nas je presenetil g. Kovač v vlogi dr. Svita. Br. Rejec je bil kot bogati Leni zopet enkrat v svojem elementu. Enako br. Verstovšek kot profesor Solar na letovišču. Gorski vodnik Janez br. Robinšček in gostilničar pri »Zlati goski« br. Sušela sta bila prav dobro podana. Mnogo aplavza sta žela s. Natekova kot Cilček in br. Perovec kot letovišar. Krof, ki sta morala vse pevske točke ponavljati. Tudi ostale vloge so bile prav razdeljene. Orkester je pod taktirko br. Koritzkega vse kuplete spremljal jako dobro in marsikateremu pevcu pomagal preko težko. Moralni in materialni uspeh sta ugodna. »Mežnarjevi Liziki« bo haje sledila velezabavna opereta »Mamselle Nitouche«.

š— Gasilski praznik. Gasilci iz mesta, Družmirje in Wechnagrove tovarne so tudi letos proslavili svoj praznik pri Sv. Florijanu prav svečano. Kmalu jutraj je odkorakala lepa četa uniformiranega članstva

s godbo »Zarje« proti cerkvi Sv. Florijana, kjer je bral katehet g. Časl svetočeno mašo in imel primeren nagovor na gasilstvo. Med mašo so peli pevci tovarniškega gasilnega društva in igrali godbeniki »Zarje«. Po opravlilu se je razvila prijetna zabava na prostem.

Iz Slovenjgradca

sg— Slovanski večer, katerega priredil Sokol, je slajno uspel. Po zanimivem predavanju o češkoslovaški republiki, ki ga je podal poslanec g. dr. Ljudevit Pivko iz Maribora, je sledil animiran večer s sodelovanjem salonskega orkestra in pevskega društva.

sg— Obrtna vest. Na Celjski cesti je odprl novo ključavničarsko delavnico gospod Ivan Ring.

Iz Slovenske Bistrice

ob— Slovenjebistriska podružnica SPD je imela 10. t. m. v hotelu »Beograd« razmeroma dobro obiskan občni zbor, ki ga je posetil tudi nadzornik podružnic g. dr. Senjor iz Maribora. Iz poročil funkcionarjev posnemamo, da je podružnica v preteklem letu razvila v odsekih razveseljivo delavnost. Število članstva se je skrajšalo na 65. Fotoamaterski odsek je organiziral posebni oddelek na jesenski tujsko-prometni razstavi v Ljubljani, Markacijški odsek je obnovil vse stare markacije in zaznamoval nekatera nova pota na južnem poboju Pohorja. Zimskosportni odsek, ki je bil na novo osnovan, je priredil smučarsko tekmo na Tinju. Projektirana tombola v korist zgradbi planinske koče na Velikem vrhu se zaradi krize ni mogla izvesti, pač pa je odbor kupil preko 2 orala zemljišča pri Sv. Treh kraljih, tako da je stavišče zagotovljeno. Imovina podružnice je narasla od 16.000 na preko 23.000 Din. Tujska knjiga v šmartnem izkazuje 1725, na Tinju pa 595 obiskovalcev. V bodoče hoče podružnica zastaviti vse sile za zbiranje gradbenega fonda in pozitiviti tudi delo v odsekih, ki bo usmerjeno zlasti za dvig tujskega prometa in turizma okrog Sv. Martina in Tinja na Pohorju. Odbor pod predsedstvom g. Ivana Zuraja tokrat ni bil izpremenjen.

ob— Kocert CPD. Dne 7. t. m. je v okviru turneje absolviralo Celjsko pevsko društvo koncert v Slov. Bistrici. Spored koncerta je obsegal v prvem delu mešane zborove novokordovske in moderne dobe. V največji meri so bili zastopani Adamci, za njim Lajovic, Celjan dr. Schwab in Premr, Drugi del je bil sestavljen iz priredb zanimivih narodnih motivov in harmonizacij. Zastopani so bili Dev, Savin, Zganjace, Rus Česnokov, Bolgar Krstev, Mokranjac in dr. Kimovec. Pri vseh točkah je bilo opaziti, da je dirigent pravilno pojmoval važnost ali težino fraze, ki v zboru v tem ali onem glasu trenutno dominira. Pevovalci g. Segula je s koncertom dokazal, da je društvo pod sedanjim vodstvom ostalo zvesto svojim 38 letnim tradicijam in da goji našo pesem z istim resnim stremljenjem kakor pod nekdanjimi dirigenti Antonom Lajovicem, dr. Schwabom in Senarjnikom. Pripravljeni smo, da bodo Celjani deložni prepričani, kamorkoli pridejo, istega, če ne še večjega priznanja kakor v Slovenski Bistrici.

Iz Ljutomeri

lj— Občinska uprava je v svoji seji 9. t. m. razpravljala o manj važnih zadevah. Uvodoma je g. župan poročal, da se je županstvo poklonilo novemu sreskemu načelniku g. dr. Farčniku, ki je objubil občini svojo naklonjenost. Nato je poročal gospodarski odsek o sestavi inventure občinskih premoženj, ki še ni dovršena, in da bo poseben paznik za malo nagrado nadziral gozdove Babjega ložiča. Mestna občina bo svojo trsnico s prihodnjim letom opustila. Socialni odsek je nato poročal o treh prošnjah za znižanje najemnine, ki jih je odbor odklonil. Finančni odsek je predložil poročilo k proračunu za tekoče leto, ki se je brez izpremembe odobrilo. Brez velikih izprememb je bil sprejet tudi poslovnik občinskega zastopa. Glede občinskih trošarin na alkoholne pijače je odbor sklenil, da se pogodi z gostilničarjem A. Štirlarjem za pavšal, zaradi pobiranja trošarin pri drugih gostilničarjih pa se bo sporazumel s finančno kontrolo. Nato je odobril pogodbo z gostilničarji o pavšaliranju premoženj ter izvolil za predsednika občinskega kmetijskega odbora g. Sumaka. Pri slučajnostih je občinski odbor rešil nekatere prošnje ter sklenil, da se mora službovanje nočnih čuvajev točneje kontrolirati in da še enkrat urgira rešitev akta o imenovanju mestnih ulic in cest.

lj— Sokolska tombola. Sokolsko društvo bo svojo običajno veliko tombolo priredilo v nedeljo 22. t. m. popoldne na telovadnici za Sokolskim domom. Pričetek ob 3. Razen petih glavnih dobitkov (2000 Din, 1000 dinarjev, 600 Din, moška in ženska oblika) je še veliko število lepih manjših dobitkov.

Iz Ptujia

pt— Osebnost. Mlinar Anton, zvaniknik sreskega cestnega odbora v Ptujju je premišlel v svojstvu izvrševalca cestnega nadzornika v Ormožu.

pt— Omlinjenje pasjega zavora. Ker se v zadnjem času ni pojavil v mestu in okoličinah noben nov primer pasje stekline, se pasji zavor omili v toliko, da smejo psi prosto tekat, imeti pa morajo nagobčnike.

pt— Iz sedne dvorane. Ker je v tepezu nedavno zabodel z nožem v levo roko Mihaela Kelena in ga lahko telesno poškodoval, se je moral zagovarjati pred sodnikom Alojz Bratuša, posestnik sin iz Gorisnice, in je bil obsojen na 21 dni zavora.

pt— Aparati, vse vrste steklenice in drugi pripomočki za kuhanje original »Weck« so stalno v zalogi v trgovini z železino Anton Brenčič.

pt— Kino bo predvajal danes ob pol 19. in pol 21. krasen vefilem »Dinamit« in v ponedeljek ob pol 19. in pol 21. izvrstno komedijo »Madame satane«.

Iz Novega mesta

nm— Novomeška strelska družina je 5. t. m. otvorila leto strelšče. Zbralo se je pred magistratom lepo število strelcev, kakor tudi zastopniki uradov. Kot odposlanca oblastne strelske družine sta prišla oba podpredsednika, banski svetnik Orehek in Jevak. Nato se je razvila povorka in so odkorakali strelci z godbo na čelu na vojaško strelšče, kjer je pozdravil v imenu strelske družine goste in strelce tajnik strelske družine sodnik Romih Božidar. Pri streljanju so že prvi uspehi pokazali, da bo novomeška strelska družina lahko pri letošnjem državnem tekmovalnem streljanju postavila resne konkandidate. Po streljanju so

se strelci v prosti naravi abrali ter se je nudila gostom kakor strelcem zakuska, pa kateri je napisl pravico predsednik strelske družine podpolkovnik Ditz, želel vsem tekmovalcem najboljši uspehe. Orisal je tudi v kratkih besedah pomen strelske družine. Nato se je oglašil k besedi banski svetnik Orehek in je deloma v humorističnem, deloma v resnem govoru bodril strelce k intenzivnemu delu. Le prehitro je minil za vse ta dan, toda zrno je padlo na rodovitna tla in bo, kakor kaže, obrodilo obilen sad. Glavno zaslugu za procvit te družine pa ima podpolkovnik Ditz; on je z neumornim delom vzbudil to družino, ki je spala več let spanje pravičnega, k delu.

Iz Prekmurja

pm— Odhod. Te dni odide iz Murske Sobotice poročnik g. Ilič, ki je ves čas bivanja v Murski Soboti aktivno sodeloval pri Sokolu, imel številna predavanja in bil tudi nekaj časa član društvene uprave. Sokol in drugi številni njegovi prijatelji mu želijo na novem službenem mestu v Mariboru mnogo zadovoljstva.

pm— Proslava materinskega dne. KJS v Murski Soboti je zadnjo nedeljo lepo proslavilo praznik naših mater. V Szaperyjevem zimskem vrtu so priredili akademijo, ki je dobro uspela. Ljubki nastopi osnovnošolske mladine in otroškega vrta so zelo ugajali. Prav tako pevске točke. Po akademiji je bila čajanka, pri kateri je igral polnoštevni jazz-orkester Sokola. Da je bil dosežen tako velik moralen efekt, gre zaslugu razen članicam KJS tudi šolskega upravitelja g. Gabrijelčiču in vsemu učitelstvu kakor tudi gojenkam gospodinjanskega tečaja in njenim voditeljicam.

pm— Zaradi parkljevke in slinavke v Medmuru so se tudi za murskosoboški srez izdali zaščitni ukrepi. Zadnji sejem v

Murski Soboti je to kraj močno občutil, saj je bil vsak dogovor živine zabranjen. Sedaj pa je ministrstvo za kmetijstvo brzojavno odredilo, da se srez Murska Sobotna ne smatra več za ogrožen po slinavki in parkljevki. S tem je tudi trgovinski promet z živino dovoljen. Pač pa do preklica še niso dovoljeni živinski sejmi. Pod zavoro se ostaneta srez Dolnja Lendava in Medmure. V teh krajih je vsak promet z živino prepovedan. Prepovedan je tudi promet s parkljarji dovolastnikov proti Madžarski.

pm— Fantovski pretepi. K našemu poročilu o krvavem prošenju v Crensovih še dodajamo, da je bil večji pretep v Bauerjevih gostini v Crensovih, kjer so se stekli fantje in mošje. Hujše poškodbe je dobil zlasti Kreslin Izidor, ki so mu zlomili nogo. Pretep se je vršil tudi zunaj gostilne in so se prelepači valjali po jarkih polnih vode. Vbode z noži so dobili še štirje drugi fantje, dva iz Crensovec in dva iz Žižkov. Koliko je za poškodovancev z manjšimi poškodbami, se ne ve. V desetih letih je bilo v crensovski fari dvanaest ubojev, in to po večini ob priliki prošenja.

pm— Alkohol je povzročil smrt. Te dni je umrl v Lendavskih gorah zaradi preveč zaužitega alkohola Vereš Ludovik, bivši mizar. Mrtvega so ga našli pred neko kletjo. Vereš zadnja leta sploh ni več opravljal nobenega dela, ampak je samo popival, kar mu je prineslo prezgodnjo smrt.

pm— Tihotapeci na begu. Iz naših krajev smo že ponovno poročali o zelo tragičnih primerih tihotapstva, ki ga ljudje kljub vsemu ne opuste. Dasi so na meji stroge straže, prestopajo nekateri strastni tihotapeci mejo in tihotapijo zlasti tobak iz Madžarske. Te dni so obmejne straže zopet obstrlele v Ptucih tihotapca, ki pa je še mogel uiti čez Muro. Namestu tihotapca pa je dobil od obmejnih stražnikov hujše poškodbe neki občan iz Pinca.

Iz življenja na deželi

BANJALOKA PRI KOČEVJU. Tukajšnji PRK je priredil na vnebohod v šoli lepo uspešno predavanje o jetiki. Predaval je šolski upravitelj g. Eržen France, predsednik PRK, ki je predavanje pojasnjeval s slikami. Občinstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem. H koncu je bilo razdeljenih okoli 200 letakov o jetiki.

BOC. Kakor na povelje smo hiteli 8. t. m. k slavnosti otvoritvi sicer že davno otvorene restavracije SPD pri Sv. Miklavžu. Vreme je bilo jutraj čisto v redu in ni nihče mislil, da si bo Boč dopoldne privoščil svojo vremensko kapico. Polodnevni turisti so se že ob vzhodu delno premočili vračali k prvim vlakom, a oni, kolikor nas je doseglo svoj cilj, smo postali bočki ujetniki ter se vrnili v Maribor šele drugega dne. Ledeni morje so za letos hkratu opravili svoj posel sicer brez vidne škode v naravi, zato lahko upravičeno upamo, da bo divni Boč nudil za binkošti vsem toliko več pomladnega razvedrila.

CERKLJE PRI KRANJU. So dolga leta osamljene živali sredi ravnine med Kranjem in Kamnikom. Sanjarili smo sicer že o železnici, ki naj bi tekla od Kamnika mimo Cerklje proti Škofji Loki, a sanje so nam motile Domžale, ki so novo progno priklepale nase zaradi svojih industrijskih podjetij. No, pa so nam avtobusne proge omčile zvezo s svetom. Dobili smo kar dve zvezi, eno preko Mengša, drugo preko Vodice. Obe bi nam bili dobro došli, če bi bil promet urejen po potrebah prebivalstva in turistov. Čudimo se da oblastva dovoljuje brezkoristno tekmovanje na cesti Cerklje-Kranj. Da opoldne hkratu vstopano vozila dva težka avtomobila drug za drugim v Kranj in nazaj, je samo potrata. Poštni (Žužkov) avli je reden, vezan na čas, ki ga ne more svojevoljno izpreminjati, dočim drugega nitešar ne veže, občani pa nimamo prav nikakršne zveze z gorenjskimi vlakni. Če hočes priti popoldne iz Škofje Loke domov, kakor je bilo to prej mogoče, se moraš peljati na Ljubljano ali pa v St. Vidu čakati na večerni avto, ker ti v Kranju oba avtomobila hkratu odkurita izpred nosa. Naj se napravi red, ki bo ustrezal »lopišnim potrebam«!

DOLENJSKE TOPLICE. Sokol je priredil v nedeljo 8. t. m. prvi koncert novostanovljenega jazz-orkestra pod vodstvom br. Šorčca, šolskega upravitelja iz Ormožja. Koncert, ki je bil napovedan zaradi zunanjih gostov že ob 15. se je zaradi slabega vremena vršil šele v večernih urah v kopalšiški restavraciji in je zelo dobro uspel. Pod spretnim vodstvom br. Šorčca so zaigrali več komadov prav dobro in želi za lepo igranje obilo priznanja. S tem, da si je Sokol umislil lastno godbo, je rešeno važno vprašanje kopalšiškega orkestra nadomešča kopalšiško godbo. — Premišline in nepremišline umrlega posestnika Goršeta, ki se je pred leti vrnil iz Amerike in kupil na Toplicah posestvo, so bile pretekle nedeljo prodane na javni dražbi, kakor so želeli sorodniki pokojnega, ki so ostali še v Ameriki in se ne mislijo vrniti v domači kraj. — Pretekle nedeljo dopoldne je tudi nad topliško dolino divjala huda nevihta. Vihar je bil tako hud, da je v kopalšiškem parku polomil nekaj dreves. Druge škode sicer ni napravil, dež sam pa je bil zelo blagodejen, ker je bil že nurno potreben. V terek pa se je okrog popoldneva usula gosta toča, ki pa je bila k sreči precej drobna in ni napravila obšutne škode. Tudi snižilo je precej časa. V bližnjih kočevskih hribih, zlasti v Rogu, je padlo do 20 cm snega. Sneg je kmalu izginil.

DRAVOGRAD. Olepševalno in tujsko-prometno društvo je nabavilo 10 klopč in dalo pokvarjene klopi popraviti in jih namestiti na raznih izprehajališčih okoli trga. Poleg tega je društvo uredilo velik doedaj neobdelani vrt sredi Dravograda, pri čemer gre velika zasluga in zahvala našim damam, tako gospe Bernardijevi, Verdinkovi, Glogovskovi, Glavanovi, Novakovi in drugim Kolašicam. Po raznih gostlinah in trgovinah je društvo namestilo nabiralne skrinjice za prostovoljne prispevke. Društvo se zelo trudi, da bi bila trg in okolica lepša in da bi čim več nudila letovničarjem.

GORENJA VAS — POLJANE. Sokol priredi danes ob 15. v Sokolskem domu veselico »Dve nevesti«. Vabljenil GORNJA LENDAVA. Tukajšnja sokolska četa je priredila na praznik vnebohoda igro »Reveček Andrejček«, ki je prav dobro uspela. Režija je bila res v pravih rokah br. Staniča. Zenske vloge so bile nad vse pričakovane prav dobro podane, samo pevske točke so bile še šibke. Tokrat je bil trud igralcev res obilno poplačen z obiskom. Scenarijo bo po možnostih treba še izboljšati. Pričakujemo spet kmalu kako dobro stvar.

KOČEVJE. Sprejeta so blago za prabnico, svetločkanico, kemično čistjenje in barvanje. Ivan Lovšin, trafika, Kočevje.

ORMOŽ. Je v Sloveniji mesto, o katerem skoro nikdar ne čitamo in za katerega se ne dela nikakršna tujsko-prometna propaganda, vendar je že mnogo uglednih tujcev odkrilo lepo mesto Ormož in prebivalcem na politično. Ormož leži na hribovski nad Dravo ob železniški progi. Mestice je starodavna, eno najstarejših v naših krajih, kar priča nebroj zgodovinskih ostankov in tržkopatin. Po svoji legi je podobno tolikim manjšim slovenskim mestom, kakor Kranju, Novemu mestu in drugim. V okolici je obilo lepih izprehodov, starih gradov, obilo urejenih šetališč, idiličnih potov ob Dravi vinorodnih hribov, takoj preko mostu pa je še sosedna Hrvatska, v kateri tujece enako lahko najde lepih krajev ob daljših in krajših izprehodih. Blizu so Vozarstva, Čevčevca, Ptuj in še več starih kraj, lepih mest. Na sami Dravi prav sedaj zidajo novo kopalšišče, v katero bo vstop vsakomur brez vstopnine dovoljen. V mestu sta zvočni kano in knjižnica s študijem. Klima je blaga z malo deževja. Meščani se trudijo, da imajo njih gosti čim več udobnosti za počitek. Podjetni hotelir g. Rajh je žrtvoval velike zneske, da je po modernih higijenskih predpisih obnovil svoj hotel, dogradil nove tujske sobe in v vsako uvelo tekočo vodo, tako da bo tudi hotel naravnanim in občutljivim gostom ustrezen. Za hotelom pa je uredil lep park s klopami. Skoz park lahko gostje v pitavnih pridejo do kopalšišča na Dravi. Ormož res lahko čestitamo, ker je ta hotel zgrajen po vseh modernih principih hotelske industrije. Potrebno bi bilo, da odločilni činitelji tudi Ormožu posvetijo več pozornosti in pogleda njegove tujsko-prometne propagando.

SEMČO. Materinski dan smo tudi pri nas dostojno proslavili. Za šolsko mladino je učiteljsvo že v soboto zvečer priredilo primerno predavanje, potem pa so se šolarji podali na pokopališče ter tam položili tri krasne vence umrlika materam v spomin. V Domu je v nedeljo nastopila šolska mladina z dedkamicami, petjem in igro »Dva računata«. g. župnik pa je govoril o pomenu dneva ter recitiral Cankarjevo črtico »Strodelica črne kave

Naš prvi glasbeni festival

Osem novih kipov pred poslopjem Glasbene Matice

Dr. Vladimir Ravnihar:

Misli ob 60-letnici Glasbene Matice

Brez glasbene kulture narodova kultura ni popolna. Glasba je ena izmed imponderabilij, katere v svoji neokrnjenosti celoti dovoljujejo, da smemo narod imenovati narod (nation). Nedostatek glasbene kulture ali nje omalovaževanje je hiba na narodnem telesu, kakor jo smatram za hibo pri vsakem poedincu tega naroda. Glasba mora biti predmet osnovnega, elementarnega šolstva, predmet splošne ljudske izobrazbe. Kakor je danes priznana fizična vzgoja in telesna kultura. Glasba je zmožna dati narodu izdaten prispevek k njegovi srčni kulturi. Napoleon, sicer brez glasu in posluha, je izrekel krilate besede, da ima glasba največji vpliv na človeške strasti. More jih ublažiti, more pa tudi razvneti do vrelišča.

Slovenci, kakor vsi Jugoslovenci in Slovani sploh, so glasbeno nadarjeni. O tem priča neprecenljiv zaklad, ki ga hrani — narodna pesem. To nadarjenost, to prednost, ki jo imamo pred drugimi narodi, kultivirajmo, je dolžnost vseh za gojitve in za širjenje ljudske prosvete odgovornih čimteljev.

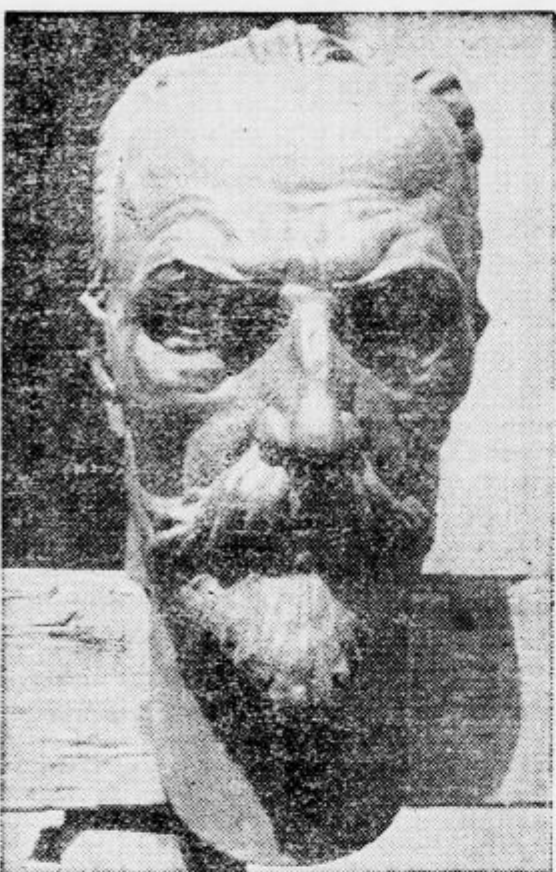
Slovenci, stisnjeni med močne sosedbe s starimi kulturami, smo bili v nevarnosti, da podležemo tem kulturam, da nas raznarodijo duševno in duhovno. Svojo vplivnost je kazala nemška, italijanska umetna pesem, pesem tuje miselnosti, tujega čustvovanja. Bili smo že tako daleč, da smo mislili, da pojemo slovenski, če tuji skladbi zamenjamo nemško ali italijansko s slovenskim besedilom. Prepojeni s temi tujimi glasbenimi kulturami bi postali nesposobni ustvarjati nekaj samostojnega, našemu narodu lastnega. Naša glasbena nadarjenost bi nam bila v tem pogledu v pogubo, kakor nam je bila v pogubo naša nadarjenost za tuje jezike. Naš narod bi se odtujil samemu sebi, ako bi tujo glasbeno kulturo sprejel za svojo. Nevarnost je bila velika, saj smo sami bili šibki, naša inteligenca redka, sredstva skromna, našim prizadevanjem nasprotujoče sile pa so delovale z ogromnim pritiskom.

Z ustanovitvijo Glasbene Matice je nastala ločitev duhov. Našli smo samega sebe. Ohraniti narodno pesem, izdati jo v tisku, prav tako pa izdati umetne, posvetne in cerkvene skladbe, to je bila prvotna misel, ki so jo bili imeli pred svojimi duševnimi očmi naši očeti, ko so v letu 1872. položili temelj Glasbeni Matici. V prvih pravilih je ta misel jasno izražena. Prvo desetletje društvenega obstoja je bilo posvečeno samo tej misli. Že sama pobuda za izdajanje muzikalij nam je izkopalala iz naroda več in več talentov — skladateljev. S svojimi proizvodi so opaljali našo glasbeno literaturo. Do večjega in večjega razmaha je naraščala skladateljska produktivnost, ko si je bila Glasbena Matica osvojila koncertno dvorano. Svoji prvenstveni nalogi — izdajanje muzikalij — je ostala Glasbena Matica zvesta vse do današnjih dni. Danes, ko ne manjka založništva in odjemalcev, bolj iz tradicijskega in prestižnega nagiba. Zbiranje narodnega blaga pa je rodilo neverjeten uspeh. Zbranih je na tisoče narodnih pesmi in njihovih inačic. Zbirka čaka samo še svojega urednika in — mecenca, ki naj jo iz temnega arhiva dvigne na svitlo.

Glasbena Matica se ob zasledovanju svoje kulturne politike ni zaustavila ob prvotnih sredstvih za doseg svojega namena. Že deseto leto po svoji ustanovitvi je priključila v življenje glasbeno šolo, da s sistematičnim poukom širi glasbeno izobrazbo. Tiho in od zunanjega sveta malodane neopaženo, zato pa tem resnejše in solidnejše je bilo to delovanje. Šoli, katera je od svojega postanka sem hrbenica našemu društvu, smo žrtvovali vsa svoja materialna sredstva, dobro se zavedajoč, da tako naloženi kapital obljublja najlepše moralno obrestovanje. Šola Glasbene Matice nam je vzgojila pevce, glasbenike, skladatelje, bila je rezervuar za potrebe našega gledališča, razkrila nam je talente, umetnike, med njimi take po božji volji. Za solidno delo Matične šole govori neomajno dejstvo, da smo jo takoj po osvoboditvi našega naroda mogli kronati z ustanovitvijo

Fran Gerbič

S kipom glasbenika in skladatelja Frana Gerbiča je Glasbena Matica počastila spomin moža, ki je dolga leta deloval za

Fran Gerbič

njen napredek in s tem tudi za prospek glasbenega življenja Slovencev.

Fran Gerbič se je rodil 5. oktobra 1840 v Cerknici. Dvoletni učitelj, kjer ga je vzgajal v glasbi Kamilo Mašek. Glasbeno se je izpopolnjeval na praškem konservatoriju in je po dovršenih studijah postal tenorist praškega Narodnega divadla. Kmalu pa je sprejel angažman v Zagrebu in ostal devet sezon solist tamošnje opere. Eno sezono je bil angažiran v Ulmu (Virttenberska) in eno v Lvovu, kjer je nato sprejel službo učitelja na konservatoriju. L. 1886. se je preselil iz Lvova v Ljubljano, kamor ga je povabila »Glasbena Matica«. Postal je vodja njene glasbene šole, obenem pa pečovodja čitalniškega pevskega zbora in kapelnik »Dramatičnega društva«. Glasbeno-pedagoško je deloval tudi

Matej Hubad

na učiteljskem. V službi »Glasbene Matice« je bil nad 30 let, in sicer kot učitelj solopetja in zborovnega petja, glasbene teorije, harmonije in klavirja, obenem pa kot vodja celotne šole. Tako je Gerbičev ime ozko zvezano s šolo »Glasbene Matice« in pod njegovim vodstvom si je ta zavod pridobil lep sloves.

Gerbič je bil tudi plodovit skladatelj. Spisal je dolgo vrsto skladb, zlasti samospelov s klavirjem in zborov, večje število instrumentalnih skladb in dve operi (»Kres« in »Nabore«) ter mnogo cerkvenoglasbenih kompozicij. Izdalja je tudi list »Glasbena Zora«, sodeloval pri »Novih akordih«, spisal »Metodiko pevskega pouka«.

Za velike zasluge na glasbenem polju sta ga zagrebško gledališče in Glasbena Matica v Ljubljani izvolila za častnega člana. Fran Gerbič je umrl dne 29. marca 1917. v Ljubljani.

Matej Hubad

Za razvoj Glasbene Matice v zadnjih desetletjih in posebej še za njeno sedanjo glasbeno višino in slavo si je pridobil največ zaslug njen dolgoletni vodja, sedanji ravnatelj konservatorija v Ljubljani, Matej Hubad. Njegova popularnost je toliko,

glasbene visoke šole, konservatorija.

Svoj zunanji blesek je dobila Glasbena Matica še-le z nastopi svojega pevskega zbora. Odlika tega pevskega zbora je nerazvložljivo združena z imenom, ki naj je s častno izjemo imenovan v tem svojem sestavku — Matej Hubad. Pevskemu zboru Glasbene Matice sem bil nekoč nadel pridevek: zunanja reprezentanca Glasbene Matice. A ni bil samo reprezentanca Glasbene Matice, marveč predstavnik kulturnega nivoja nas Slovencev, in po našem osvoboditvi tudi državna reprezentanca pred kritično tujino.

Pa brez samohvale. Da ni Glasbena Matica storila nič drugega, kakor da je v najnujnejšem trenutku nastala, je prevzela in odigrala prevažno historično vlogo v življenju našega naroda. Da pa je poleg tega vršila pomembno, in za glasbeni kulturni razvoj našega naroda odločilno kulturno poslanstvo — kdo bi jej mogel to oporekati!

da skoraj ne bi bilo treba govoriti posebej o njegovi osebi. V zvezi temu naj v temutku, ko dobiva v Ljubljani svoj zaslužni spomenik, navedemo tudi o njem najsplošnejše podatke.

Matej Hubad se je rodil 23. avgusta 1866 v Povodju pri Skarčah, dovršil je gimnazijo v Ljubljani in se po kratkem studiju na graški pravni fakulteti vpisal na dunajski konservatorij. In je štiri leta studiral glasbo, nato pa je postal (l. 1891.) učitelj pri Glasbeni Matici v Ljubljani (klavir, petje, glasb. teorija, kontrapunkt, harmonika l. dr.), obenem pa je postal pečovodja Matičnega pevskega zbora. Z njegovim prihodom se je pričelo v šoli in zboru Glasbene Matice novo življenje, zakaj Matej Hubad je prinesel poleg temperamenta in vseh odlik mladega skladatelja tudi nova

Benjamin Ipavc

Vatroslav Lisinski

ni zavod, ki mu je Hubad po Gerbičevi smrti l. 1917. postal ravnatelj. Po prevratu se je po Hubadovem prizadevanju otvoril pri Glasbeni Matici konservatorij, kateremu je Hubad postal ravnatelj.

Kot učitelj solopetja nam je vzgojil edino vrsto koncertnih in opernih pevk in pevcev; skozi njegovo šolo sta šla Betetto in Križaj, Irma Polakova in Josip Iljavec in mnogi drugi. Neveljave so Hubadove zasluge za zborovno petje. Iz pevskega zbora »Glasbene Matice« je ustvaril zbor, ki so ga že v prejšnji monarhiji šteli med najboljši v državi in ki se mu danes v Jugoslaviji lahko primerja le redki kateri pevski zbor: tolik je še vedno Hubadov vpliv in moč dobre, solidne pevske tradicije.

Benjamin Ipavc

S spomenikom skladatelju dr. Benjaminu Ipavcu je Glasbena Matica priznala tudi delež, ki ga imajo štajerski Slovenci v naši glasbeni kulturi. Brata Benjamin in Gustav Ipavc, oba po poklicu zdravnik, sta se uspešno uveljavljala v našem glasbenem razvoju. Prispadala sta pokolenju bratov Vošnjakov, ki sta imela važno vlogo v taborišnem gibanju in v vsem poznejšem političnem življenju štajerskih Slovencev do začetka tekočega stoletja.

Benjamin Ipavc se je rodil 24. decembra 1829. v St. Juriju ob južni železnici. L. 1858. je postal na Dunaju doktor medicine. Kot praktični zdravnik in poznejši kot primarij je deloval v Gradcu, kjer je umrl 20. decembra 1909.

Slovansko glasbo je začel gojiti l. 1850

Jakob Petelin-Gallus

Lojze Dolinar in njegovo najnovejše delo

Ustvaritelj osmih bronastih popstov pomembnih jugoslovenskih glasbenikov, ki bodo odkriti med festivalnimi svečanostmi, je Ljubljčan Lojze Dolinar. Sodeč po njegovih dosežkih delih, bi ga moral uvrstiti med našo starejšo umetniško generacijo. Saj je število njegovih del toliko, da bi povsem izpolnilo življenje ustvarjalčevega umetnika. Toda Dolinar je pravkar dosegel 39. leto in je ves njegov uspeh in trud pripisovati poleg izrazite nadarjenosti za plastično obliko njegovi mladosti in nenavadno žilavi delavnosti, skoro edini med našimi upodabljalnimi umetniki.

Njegova pot do uspeha je bila lita kot vseh pravih umetnikov. Priznanje, ki ga danes uživa ne le doma in v državi, temveč tudi v zapadno-evropskih državah in v Ameriki, si je priboril sam s svojim delom in umetnostjo. Brez mecenatstva, podpor in reklame zavzema med jugoslovenskimi kiparji eno prvih mest.

Smisel za plastično obliko si je Lojze Dolinar pričel izobrazovati leta 1905—1910 v kiparski šoli prof. Repiča, pri katerem so skoro brezizjemno dobili trdno podlago svoje umetnosti vsi naši kiparji. Od leta 1910.—1920. pa je izpopolnjeval svoje znanje na akademijah na Dunaju in v Monakovem, nakar je v Ljubljani pet let tiho ustvarjal, dokler ga niso za leto dni poklicali k vojakom v Judenburk. Seveda tudi to leto ni miroval in je dovršil več portretov v kamen in nekaj pomembnih plastik v bronu, od katerih je »Putifarkas« last Narodne galerije.

Kmalu po svetovni vojni se je odpeljal v Ameriko, kjer je s kiparjo Hofmanovo delal na spomeniku padlim dijakom newyor-

ške univerze. Kljub uspehom pa, ga je tamkajšnje življenje utrudilo in so ga čez leto dni bolan vrnil domov, kjer je kmalu

a podvojenim močim ustvarjal in dokončaval umetnine eno za drugo.

Poleg številnih del, portretov in kompozicij, ki so v zasebni lasti, nekatera tudi v

Narodni galeriji, je izdelal monumentalne plastike za javna posopja, tako 10 reliefov za pročelje in friz za zbornico Jadranske banke v Beogradu, 2 reliefa za ljubljanski Odradni urad za zavarovanje delavcev, 6 reliefov za ljubljanski dvor, več reliefov in plastik za Delavsko zbornico, bronasto plastiko Jurja za Pokojnišnico zavod, plastike za Narodno skupščino v Beogradu, spomenik kralju Petru v Ljubljani itd. Poleg teh številnih naročil pa je umetnik našel vedno še dovolj časa za svoje svobodno ustvarjalno delo in je poleg rednih domačih razstav, od katerih je bila l. 1923. kolektivna, razstavljal v Parizu, Londonu, Beogradu, Hodoninu, Pragi in New Yorku, povsod z velikim uspehom.

V svojem delu se Dolinar podzbuje vseh občutljivih stvari, posebno pa kama, bron in lesa. Že v svojih zgodnjih delih je kazal neko baročno monumentalnost, novejša dela pa smerijo v široko dekorativnost kot nujna posledica številnih del za arhitekturo.

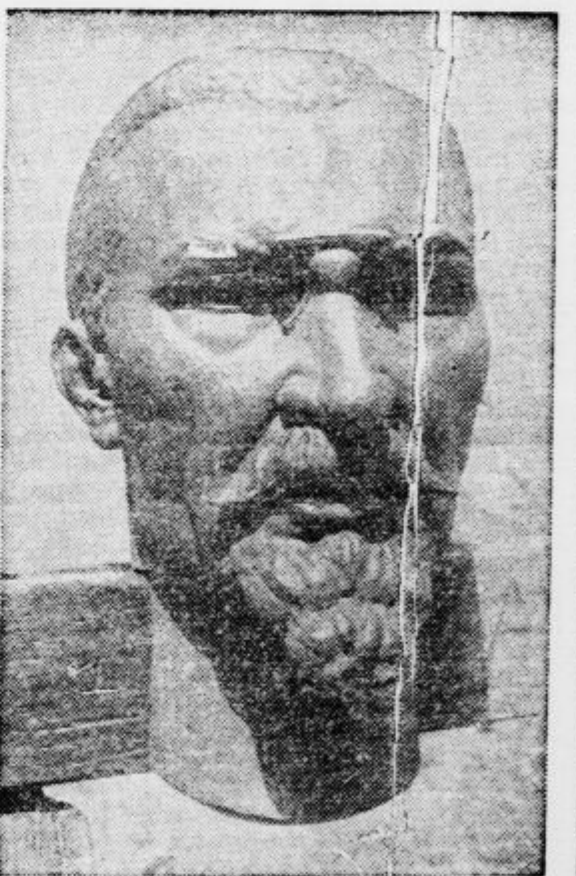
Poprva že pokojnih glasbenikov je delal po fotografijah, risbah in starih bakrenih, skulpturalnih Mateja Hubada in P. Hugolina Sattnerja pa po naravi. Ni treba poudarjati, da so kipi zelo podrobni, pač pa to, da veže iz vseh obrazov idealna zanosnost, ki kaže, da je Dolinar delal na njih s veliko ljubeznijo, razumevanjem in znanjem. Nobenega dvoma ni, da bodo spomeniki v vsakem pogledu zanimivost za naše mesto. Plemenitost materiala prihaja povsem od veljave v umetniško prenovljenem okolju Glasbene Matice, ki se je s temi deli za svoj jubilej sama najlepše odlikovala. Ljubljana ji je lahko hvaležna.

Kot pečovodja »Slovenije«. Svoje skladbe je izdal v več zvezkih, delno s bratom Gustavom. L. 1862. so v ljubljanski Čitalnici prvič pel njegovo opero »Tonička«. Dr. Benjamin Ipavc je bil zvest sodružnik G. Matice, ki je izdal več zvezkov njegovih skladb (»Mihotinke«, »Zvonček ubranik«, »Koncertna kadrljica«). Sodeloval je tudi v »Novih Akordih«, kjer so bile nekatere njegove najboljše skladbe za en glas s klavirjem. Poleg skladb za solopetje, zbor, klavir in orkester je izdal kritično opero »Teharski plemeniti«, ki so jo peli l. 1892. in še nekajkrat pozneje v Ljubljani, l. 1895. pa v Brnu.

Z ljubljanskim kipom dr. Benjaminu Ipavcu je počastila tudi spomin njegovega brata Gustava, ki je bil takisto plodovit

P. Hugolin Sattner

Stevan Mokranjac

cije, ki jo je ustanovil v Ljubljani. Pod Hubadovim vodstvom je Glasbena Matica izvajala največja svetovna dela koncertnega repertoarja. Umetniški nivo slovenskih koncertnih programov je Hubad s svojim vplivom in svojo delavnostjo dvignil visoko nad prejšnje, do malega še »čitalniške« razmere. Hubad se je udeleževal tudi kot skladatelj (harmonizacija narodnih pesmi), kot urednik glasbenih edicij in kot upravnik opere. Po prevratu je postal častni član Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti.

Davorin Jenko

skladatelj in bi počiva na naših tleh, pri Sv. Juriju ob južni železnici.

Davorin Jenko

Med glasbeniki, ki so dobili v Ljubljani kipe, se seveda tudi skladatelj popularne himne »Naprej zastava slave« in državne himne »Bože pravde«, Davorin Jenko. Po rodu iz Dvorja pri Cerkljah na Gorenjskem, kjer se je rodil 10. novembra 1835, je prvotno študiral na Dunaju pravoslovje, pozneje pa je dal slovo pravnim studijem in se je z vso vnemo oprijel glasbe. L. 1859. je postal pevovodja »Slov. pevskega društva« na Dunaju; tu so peli tudi njegove prve skladbe. Slovenska himna »Naprej zastava slave« je nastala 16. maja 1860 v hipu silnega narodnega navdušenja. Prvič so jo peli, kakor beleži naša glasbena zgodovina, na besedi Slov. pevskega društva pri Speru na Dunaju 22. oktobra 1860. L. 1863. je Jenko nastopil mesto pevovodje pri pravoslavni cerkveni občini v Pančevu. Tu je naš rojak pričel Srbom komponirati razne prigodne pesmi in nacionalne himne, ki so se kmalu pri ljublj. Nekateri med njimi (n. pr. Što čutiš, Srbine tužni) se pojo še danes povsod po Jugoslaviji. L. 1865. je Davorin Jenko pridobil »Beogradske pevsko društvo«. Kot njegov pevovodja je v zborovni glasbi oral v Beogradu ledino in je tako bil do malega utemeljitelj glasbenega življenja v današnji prestolnici Jugoslavije.

L. 1879. je bil Davorin Jenko imenovan za ravnatelja »Srbskega nar. pozorišča«. Po več ko 30-letnem delovanju na tem vplivnem mestu je stopil v pokoj, se preselil v Ljubljano in tu umrl 25. novembra 1914, torej v letu, ko so se okrog Beograda, ki je bil toliko let hvaljeno torišče Jenkovega glasbeno-pionirskega delovanja, odigravali težki vojni dogodki.

Davorin Jenko je uglasbil mnogo pesmi za zborovno petje in solopetje, med njimi l. 1872. tudi »Bože pravde«, ki je postala državna himna Srbije in ki jo po Jenku vmepevujemo pojejo še danes kot himno Jugoslavije. Njegove pesmi so zelo pevne in miloglasne ter so zlasti med Srbi še danes priljubljene. Zložil je glasbo tudi za dolgo vrsto dramatičnih iger, med njimi za opero »Vračarica«, ki se je precej časa držala na repertoarju.

Nekateri Jenkove skladbe je izdal »Glasbena Matica«, izšla pa so tudi v raznih drugih zbirkah. Veliko delo, ki ga je naš rojak izvršil za povzročilo srbskega glasbenega življenja, še ni dovolj raziskano in ocenjeno. S spomenikom v Ljubljani se je izpolnila stara želja naših rodoljubnih krogov, da se vidno počasti spomin skladatelja »Naprej zastava slave« in »Bože pravde«, ki se zdaj ubrano zlivata z Milovanovičev »Lepo našo« v himno Jugoslavije.

Vatroslav Lisinski

Na častnem mestu med našimi glasbeniki je tudi veliki hrvaški skladatelj Vatroslav Lisinski. Glasbena Matica hoče s spomenikom Lisinskemu in Mokranjcu pokazati, da je slovenska glasbena kultura v tesni zvezi s hrvaško in srbsko. Že od ilirskih časov so bile hrvaške in srbske skladbe vedno na programu slovenskih koncertnih prireditelj; slovenska pesem je zlasti na Hrvaškem tako udomačena, da skoraj že tekmuje z domačo. Tudi v današnjem času je opaziti baš na glasbenem polju živahno izmenje in organizirano sodelovanje.

Le redkokomu je znano, da je bil Vatroslav Lisinski po očetu slovenskega rodu (z Dolenjskega), roditelj pa se je v Zagrebu 8. julija 1819. Po dovršenih srednjih študijskih filozofiji in pravo, v glasbi pa se je izobraževal v Pragi. Ko se je vrnil v Zagreb, si je prizadeval, da bi hrvaški glasbeni razvoj postavil na zdravo raso podlago, zato je nasprotno modnemu posnemanju tujih vzorcev zagovarjal nacionalni značaj. To stališče — pač pre zgodnje v takratnih tesnih razmerah, pod silnim pritiskom tujih vplivov — je bilo usodno za Lisinskega. Zaradi spletk nasprotnikov je izgubil skorajno službo na glasbeni šoli zagrebskega Musikvereina; ves trud rodoljubov, da bi mu našli kruh, je bil jalov in Vatroslav Lisinski — eden najgenialnejših jugoslovenskih skladateljev — je počasi izhiral od gladi. Umrl je 21. maja 1854.

Lisinski je bil glasbeni tolmač ilirizma in njegovega jugoslovenskega zanosa. Glasbeno je začel delovati na pobudo in s podporo ognjevitca Ilirca Alberta Strige, ki je reventnu Lisinskemu omogočil šolanje v Pragi.

V kratki dobi svojega skladateljskega delovanja, ki je bilo tako obilno poplačano s trnjem in kamenjem namesto z rožami slave in s kruhom, je Lisinski spisal okrog 100 skladb najrazličnejšega obsega in značaja s hrvaškim, nemškim, češkim in latinskimi tekstom. Poleg zborovnih pesmi je spisal več orkestralnih del in veliko opero »Porin«, ki jo je začel skladati že pred svojimi prastari študijami, dovršil pa jo je l. 1851. Šele 43 let po njegovi smrti je bilo to delo znova odkrito in priznано kot ena najslavnejših hrvaških glasbenih stvaritev; toliko časa je bil Lisinski pred svojo dobo! A. Dobronić piše o njem: »Lisinski ni bil manjši talent od ostalih ustanoviteljev slovenskega glasbenega romantizma, od Rusa Glinke, Poljaka Moniuskega in Čeha Smetane. Še več: nesporno je, da »Porin« po glasbeni vsebini prekaša nekatere opere omenjenih slovenskih glasbenih preporoditeljev... Lisinskemu sodi v splošni glasbeni zgodovini lepo mesto med prvimi vestniki in pionirji glasbenega slovanstva in kot onemu, ki je pri Hrvatih in južnih Slovanih prvi domel veliko idejo nacionalne glasbe in jo vsaj do neke mere zavestno uresničil in tako vsem poznnejšim jugoslovenskim glasbenikom pokazal njih edino in pravo nalogo v zgodovini splošne kulture.«

Stevan Mokranjac

Srbsko glasbo, ki je imela v Slovenici Davorinu Jenku vnetega organizatorja in delavca, zastopa med spomeniki Glasbene Maticе skladatelj Stevan Mokranjac. Kip, ki mu ga postavlja Ljubljana, je prvi njegov spomenik v vsej državi; ne pozabimo, da so v Ljubljani izšle dolgo pred vojno prve edicije Mokranjevih skladb. Ljubljanska Glasbena Matica je na svojih koncertih očitno pospeševala tega nadarjenega skladatelja.

Stevan Mokranjac se je rodil 28. decembra 1855 v Negotinu. Po dovršenih gimnazijskih študijah na beograjski visoki šoli prirodne vede in matematiki. Ker je imel veliko veselje za glasbo, ga je »Beogradske pevsko društvo« poslalo v Monako, odkoder se je čez nekaj časa preselil v Rim

in prično nadaljeval glasbene študije. Leta 1887. je študiral glasbo tudi v Lipskem. Leta 1887. je bil imenovan za glasbenega učitelja v Beogradu in obenem za pevovodjo »Beogradskega pevškega društva«. Njegov zbor se je dvignil na lepo višino in čezel z njim velike uspehe na turnejah po Balkanu, Rusiji, Nemčiji in Avstriji. Mokranjac je ustanovil in vodil več let prvi srbski godalni kvartet; njegovi pobudniki gre hvala, da se je v Beogradu ustanovila »Srpska muzička škola«, ki ji je bil Mokranjac prvi ravnatelj. Mokranjac je bil tudi izborni organizator glasbenega življenja v Srbiji. Umrl je 16. septembra 1914 v Skopju; l. 1923. so njegove telesne ostanke prepešali v Beograd.

Mokranjeve »Rukoveti srpskih narodnih pesma« so tudi pri nas dobro znane; posamezni deli so še vedno na koncertnih programih. Kot skladatelj pa Mokranjac ni bil plodovit in tudi ne posebno originalen. Njegov pomen je predvsem v veliki vlogi, ki jo je imel v razvoju glasbene umetnosti med Srbi kot pevovodja, organizator in pedagog, pa tudi v tem, da se je kot skladatelj posebno priljubil Slovenem in tako pospeševal glasbeno zблиžanje s Srbi.

Jakob Petelin-Gallus

Med začetnike našega glasbenega življenja štejemo Jakoba Petelina-Gallusa, ki pa ima s Slovenci skupno samo poreklo. Rodil se je namreč nekje na Kranjskem; kje, tega ne vemo. Znan je pod imenom »Gallus«, kar utegne biti latinski prevod njegovega prvotnega priimka Petelin, vendar je tudi to samo podmena. Po vsej verjetnosti se je vzgajal v Stični pri cistercijski, bil pa je vse življenje v zvezi s samostani. Deloval je v glavnem na Moravskem in Češkem, tako da je bližji češki kulturi in sferi kakor slovenski; njegove skladbe so bile izdane v latinski, nekateri pa poznamo tudi iz nemških zbir.

Rodil se je l. 1550. in umrl v Pragi leta 1591. Nekaj časa je pel v pridivni kapeli na Dunaju. Bival pa je kot glasbenik v Zabrđovicah, Olomouci, Kroměřizku, Pragi, Rakonicah, Vratislavi in drugod. Bil je nekaj let kapelnik škofa Stanislava Pawłowskega v Olomouci, odkoder je l. 1585. odšel v Prago, kjer so tiskali njegove skladbe. Wodil je zbor v cerkvi sv. Janeza na

Bregu in je kot praški zborovodja umrl.

V tisku je izšlo več njegovih velikih skladb. Zbirka »Opus musicum« obsega 474 spevov, »Harmoniae morales« 53 spevov. Njegove Madrigale je objavil Gallusov brat Jurij v Norimbergu l. 1596. Vseh ohranjenih Gallusovih kompozicij je 517.

Dr. Mantuani takoie označuje njegov pomen v glasbeni zgodovini:

»Gallus sodi v vrsto največjih in vodnih skladateljev in je samostojen, poljuden ter išče novih potov, novega izraza... Njegovi sodobniki so ga visoko čislali in ga navajali v svojih učnih knjigah za zgled.«

Čeprav nimamo dokaza, da bi Gallus direktno vplival na glasbeno življenje v naši domovini in da bi ga imel z njo kot glasbenik ožje vezi, ga vendar smemo s ponosom šteti med velike glasbenike slovenskega rodu. Zato dobiva Gallus po pravici svoj kip v Ljubljani, obenem pa v programu prvega slovenskega festivala zaključen koncert. Spomin na tega glasbenika iz 16. stoletja bo živel trajno med nami!

P. Hugolin Sattner

Drugi živeči slovenski glasbenik, ki dobiva svoj kip v Ljubljani, je skladatelj pater Hugolin Sattner. Ko je lani praznoval 80-letnico, se je mogel prepričati, da ves narod spoštuje njegovo osebo in cení delo, ki je z njim obilno prispeval k napredku slovenske glasbe.

Hugolin Sattner se je rodil 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Vstopil je v frančiškanski red in postal l. 1874. duhovnik. Že zgodaj se je vneto posvečal glasbi in svoje študije sistematično nadaljeval. V skladateljski tehniki je našel dobra svetlovalca v Antonu Foersterju in M. Hubadu.

P. Hugolin Sattner si je pridobil velikih zaslug na polju slovenske cerkvene glasbe. V posvetni glasbi so znane zlasti njegove velike skladbe, n. pr. »Ojčka«, »Jeftejeva prisega« i. dr., priljubljene pa so tudi manjše skladbe. Poleg oratorije »Assumptio« je zložil opero »Tajda«, ki so jo pred leti peli v Ljubljani. Njegova glasba je prijetna; preveča jo neka svojevrsna miloba, ponekod pa se povzpneja tudi do močnejših in pretresljivosti. Med živečimi slovenskimi glasbeniki zavzema P. Hugolin kot njihov nestor tudi v umetniškem pogledu vidno mesto.

„Stanković“ in „Lisinski“ — pozdravljena!

V četrtašnji številki smo priobčili pozdravni članek odličnemu gostu našega festivala, praškemu »Hlaholu«. Danes izrekamo iskreno dobrodoščilo dvema nadaljnjima gostoma, pevskemu zboru »Lisinskega« iz Zagreba in pevskemu zboru »Stankovića« iz Beograda. Prinašamo članke, ki naj seznanita naše občinstvo s delovanjem obeh predstavitev hrvaške, odnosno srbske glasbe v sirodi jugoslovenski glasbeni kulturi.

Uredništvo.

Zbor glasbenega društva „Stanković“

Isim estotokine je prišel na Prvi slovenski festival zbor Glasbenega društva »Stankovića«. Tudi ta zbor je starejša pevka družba. Ustanovljen je bil l. 1880, ko je skupina navdušenih ljubiteljev zbornega petja osnovala »Cerkveno pevsko družino« v Beogradu. Naslednjega leta (1881.) se je na pobudo Pere Dimića, učitelja in prvega zborovodje, pojavilo to društvo pod imenom »Cerkvena pevška družina Korneljevič« v spomin na prvega Srba-skladatelja Kornelja Stankovića. Naslednje leto je društvo izpremenilo ime v »Stanković«, to pa zato, ker se pod novim vodstvom prof. Živojina Stanića ni več bavilo samo s cerkvenim petjem.

Novo razdobje se je pričelo, ko je bil l. 1904. imenovan za dirigenta skladatelj Stanislav Binički. Od tega časa pa do svetovne vojne je »Stanković« sijajno napredoval v umetniškem pogledu. Izvajanje Haydnovih »Sedmih Kristovih besed«, oratorije »Stvarjanje sveta« in Beethovne Devete simfonije — to so poglavitni momenti iz umetniškega delovanja »Stankovića« v tem razdobju. Če dostavimo še izvajanje oratorijskih del Perotija (»Lazarovo vaskresenje«) in Stevana Hristića (»Vaskresenje«) poleg obilne domače zbornice kompozicije, zadošča, da spoznamo plodovito in pomembno delo predvojnega »Stankovića« za razvoj srbske glasbene kulture.

Med vojno je bilo delovanje sila skromno, vendar je po zaslugi gospe Fride Biničkijeve, koncertne pevke in soproge Stanislava Biničkije, ohranil »Stanković« svojo kontinuiteto, tako da je pel v cerkvi. Vse organizacijsko delovanje od l. 1907. do danes je oziroma združeno z osebo današnjega predsednika prote Pere Milojevića, ki je kot izvršni organizator dosegel tudi to, da je »Stanković« dobil l. 1912. v Beogradu svoj dom.

Po svetovni vojni je društvo živahno oživelo in se razmahnilo. Reorganiziran zbor »Stankovića« je postal navdušen propagator naše zbornice glasbe v Beogradu in v vseh delih zedinjene domovine. Turneje po Hrvaškem, Sloveniji, Dalmaciji, Bosni, Vojvodini, Srbiji so najbolj pokazale, kako aktivno je bilo društvo na tem področju. L. 1923. je potrdil »Stanković« uspešno turnejo po Češkoslovaškem. L. 1927. pa je reprezentiralna glasba na turneji po Franciji.

Umetnostno vodstvo je bilo pretežno v rokah Stanislava Biničkije, takoj po vojni je stopil na čelo »Stankovića« Stevan K. Hristić, v sezoni 1924-25 ga je dirigiral Mirko Polić, po njegovem odhodu v Ljubljano pa je postal zborovodja Boris Dobrovoljski, ki je vodil zbor tudi v Francijo.

L. 1911. je društvo dobilo svojo glasbeno šolo. Zaradi razširjenega delokroga je l. 1924. zopet izpremenilo ime v »Muzičko društvo Stankovića«. Ima odseke: zbor, šole, orkester, muzej. L. 1928. je društvo pod predstvom dr. Dušana Putnika izvršilo velikopotezno notranjo reorganizacijo svojih odsekov. Vodstvo zbora je prevzel skladatelj Mihailo Vukdragović, ravnatelj šole je postal Emil Hajek, ki je ugledar češki pianist in pedagog. Reorganizirani zbor »Stankovića« je pomladi l. 1929. priredil velik koncert, posvečen zborovskimi skladbami češkega mojstra Josefa Suka. Koncert je bil po soglasni sodbi beograjske kritike prvosten glasbeni dogodek. Na tekmi »Južno-

slov. pevčakov saveza« v juniju l. 1929. je dobil zbor drugo nagrado. L. 1930. je priredil koncert jugoslovenske zborovne glasbe. Njegova glasbena šola je v zadnjih letih pokazala presenetljive rezultate. Videti je, da je ta naprava v prav resnih in večjih rokah. Orkester »Stankovića« pridno goji simfonično glasbo (vodja Rihard Schwarz). Od l. 1929. izdaja »Stanković« svoj časopis, ki se v zadnjih dveh letih imenuje »Muzički Glasnik« in je edina glasbena revija v Beogradu.

Zbor »Stankovića« prihaja v Ljubljano pod vodstvom svojega uglednega in zaslužnega pevovodje Mihaila Vukdragovića.

Hrvatsko pevsko društvo „Lisinski“

Na Prvem slovenskem festivalu bo nastopilo tudi »Hrvatsko pevsko društvo Lisinski«.

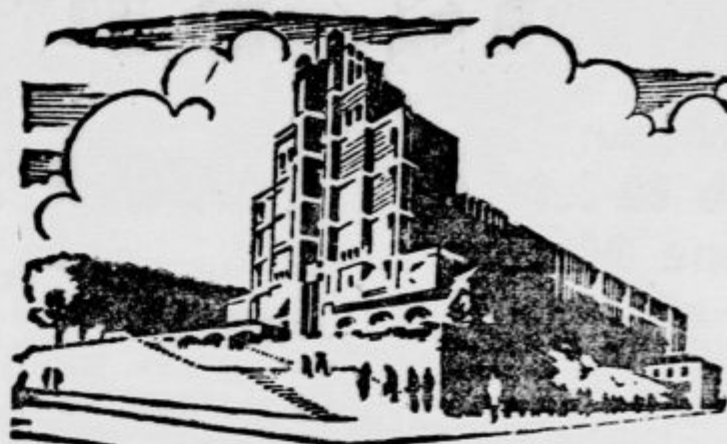
Pravkar je dvajset let, kar je skupina mladih pevcev najstarejšega zagrebskega pevškega društva »Kolo«, nezadovoljna s preoklim delovanjem tega društva, ustanovila novo društvo z novimi, širšimi vidiki in umetniškimi nalogami. Ustanovitelj in idejni voditelj te nove pevске organizacije so bili prvi tenorist zagrebske opere Ernest Camarotta, dr. V. Novak (sedanji predsednik Jugoslov. pevске zveze), dr. L. Polić in dr. V. Benković. Imenovanemu društvu so dali na predlog G. Camarotte ime »Lisinski«.

Ustanovitev »Lisinskega« je pomenila boj zoper zastareli način zbornega petja; »Lisinski« je upeljal novega duha in skušal ustvariti ansambl najvišjih virtuoznih sposobnosti, ki bo adekvatno reproduciral umetniška dela domačih in najboljših tujih skladateljev.

S takim umetniškim delom in zmahanim uspehi, ki jih je obrodilo, je »Lisinski« postal slaven ne samo v mejah naše domovine, marveč tudi v inozemstvu, pred strogo kritiko in občinstvom glasbenih središč Dunaja, Prage itd., ki ga štejejo med mednarodno najbolj pomembne zbornice naprave. Vsa koncert »Lisinskega« je pomenila glasbeni dogodek. V nekaj letih svojega obstoja je »Lisinski« izvajal skladbe, ki imajo nesporno umetniško vrednost. »Lisinski« je dajal našim skladateljem pobudo za komponiranje vokalnih del, obenem pa je pričel na koncertnem podiju vtirati pota jugoslovenskemu impresionizmu in ekspresionizmu ter je priboril mnogim jugoslovenskim skladateljem zmago pri nas in celo v inozemstvu. To je največja zasluga »Lisinskega«.

Nadalje je s svojimi interpretacijami mednarodne glasbe vzbudil in ustvarjal meščanstvu kult vokalne umetnosti. Po prevaru se je »Lisinski« oprijel reševanja problema sodobnega vokalnega artilizma in je izvajal najnovejše in najzanimivejše skladbe Francozov, Angležev, Rusov ter Nemcev. V tem zamahu se »Lisinski« ne zaustavi pri delih »a capella«, marveč si nalaga tudi velike oratorijske skladbe, ki zahtevajo izreden aparat in orkester. V tem razdobju svojega dela je izvajal »Lisinski« Beethovno »Missa solemnis«, Verdijev »Requiem«, Palestrinjevo »Missa Papae Marcellie«, Dvořakov »Requiem«, velik koncert madrigalov itd. »Lisinski« je v letu 20-letnega dela predelal vse stile in vse dobe, od Palestrine in Perletoja do Bacha in Beethovna preko Schuberta, Schumanna in Brahmsa do Griega, Mussorgskega, Rimski-Korsakovega pa do najmodernejših: Ravela, Hindemitha, Janáčka in Novaka, da ne omenjamo domačih glasbenikov od klasičnega Lisinskega in Mokranjca do najmlajših.

Po pripravi študij, v katerem je častno in uspešno dirigiral dr. V. Benković, so »Lisinski« privedli do umetniške virtuozičnosti, na čije polje ni več tehničnih problemov: Fran Lhotika, sedanji rektor zagrebske Glasbene akademije, dalje stajni dirigent, sedanji operni ravnatelj Krešimir Baranović, ki je bil dolga leta duša »Lisinskega«, potem operni dirigent Oskar Smolek in sedanji artistični voditelj »Li-

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Dobrodelnega društva Sv. Vincencija v Beogradu

Žrebanje 31. avgusta 1932

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Glavni dobitek: Dinarjev 5.000.000

Najmanjši dobitek: Dinarjev 10.000

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Jenot	dvojna srečka	cela	polovica	četrtina
	Din 200.-	100.-	50.-	25.-

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Dobivajo se pri vseh župnih uradih, kolekturah itd.

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Enkratno žrebanje — enkratna vloga

SREČKE ZA ZGRADBO KATEDRALE

Najmanjši riziko — največja možnost dobitka

Glavna uprava:
Beograd, Ulica Jovana Ristića 20

Prodajna podružnica:
Zagreb, Trgovačka ulica 5

sinskega» Milan Sacha, bivši ravnatelj zagrebske opere in njen sedanji prvi dirigent. Nesporno je, da se bo zgodovinar naše glasbene kulture moral zavestiti pri značilnem in visokom kulturnem delovanju »Lisinskega« in to društvo šteti k prvim pionirjem, ki so začeli hrvaško vokalno umetnost dvigati na ono stopnjo, kjer dobliva evropski pomen. »Lisinski« je postal eden izmed prvih predstavitev jugoslovenske glasbene kulture.

Za letos pripravila »Lisinski« Stravinskoga »Svatoč«, Janáčkove »Otroške pesmi« za mali orkester in zbor in Zajčkov »Missa solemnis«. V Ljubljani bo njegov nastop dirigiral G. Milan Sacha, ki je bil nedavno imenovan za ravnatelja opere v Brnu in ki sodi med najuglednejše srednje-evropske dirigente.

Bolni na želodcu, ledvicah, črevesju in na srcu

dosežejo pri zdravljenju izredne uspehe, ako pijejo redno in dosledno slottvo zdravilno mineralno

Radensko vodo.

Uživanje Radenske zdravilne vode je pa tudi zdravim ljudem.

zelo priporočljivo ker jih osvežuje, istočasno pa pospešuje izločanje strupenih snovi iz telesa. 5516

Radio

Izvillek iz programov

Nedelja, 13. maja.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvenega koncerta iz frančiškanske cerkve. (Dirigira P. Hugolin Sattner). — 10.30: Versko predavanje. — 11: Plošča. — 11.30: Gallusov koncert pevškega zbora Glasbene Maticе. — 12.30: Čas poročila. — 13: Prenos koncerta s Kongresnega trga. — 15: Salonski kvintet. — 20: Prenos Bravljarijeve opere »Pohujšanje v dolini šentflorjanske iz gledališča. — 22: Čas poročila.

Ponedeljek, 16. maja.

LJUBLJANA 9: Slavnostni občni zbor Glasbene Maticе. — 10.30: Odkritje spomenika jugoslovenskih skladateljev. — 12: Čas poročila. — 12.15: Salonski kvintet. — 14: Tekmovanje prirediteljev. — 15: Tekmovanje pevskih zborov. — 17: Salonski kvintet. — 20: Godalni kvartet Glasbene Maticе iz Ptuja. — 21: Gosp. Mirko Jelaičin poje »Slagerje«. — 21.30: Salonski kvintet. — 22: Čas poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEograd 12.05: Radio - orkester. — 14: Prenos iz Ljubljane. — 17: Violinski koncert. — 20: Laha godba. — 21.30: Poročila. — 21.50: Klavirske skladbe. — Ciganska godba. — ZAGREB 11.45: Plošča. — 17: Plesna glasba. — 20.30: Laha godba. — PRAGA 19: Prenos iz Brna. — 19.40: Iz vseh kolov Prage. — 21: Koncert iz Brna. — 22.20: Plošče in jazz. — BRNO 19: Slovaški večer. — 19.40: Prenos iz Prage. — 21: Pomlad v češki glasbi. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARSAVA 18: Godba na pihala. — 20.15: Opereta »Sramežljiva Suzanac«. — 22.45: Plesna glasba. — DUNAJ 9.45: Zbovski koncert. — 10.45: Orkester. — 12.45: Pevski koncert. — 13.30: Orgle. — 15.20: Haydnovi godalni kvarteti. — 17: Plesna glasba. — 19.10: Opereta Frasquita. — 21.50: Laha godba orkestra. — BERLIN 19.30: Prenos opere iz gledališča. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 16: Popoldanski koncert. — 18: Zabaven program. — 19.30: Koncert orkestra in solistov. — 21: Majski ples. — Plesna glasba. — MOHLACKER 16: Orkestralni koncert. — 19: Sluhogra. — 20: Orkestralni in violinski koncert. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 17: Spevoigra. — 18.45: Klavirski koncert. — 19.30: Prenos orkestralnega koncer-

ta. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Mošna glasbeni program. — 21: Simfonični koncert. — 22.10: Laha godba.

Torek 17. maja.

LJUBLJANA 11.30: Solna ura: O pomenu in namenu Jadranske Straže. — 12.15: Plošča. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas poročila. — 13.15: Otroški kvintet. — 18.15: Skupni penevropski meeting. Govore dr. M. Vrdanič, dr. Ninčič in dr. Gosar: pomen iz Zagreba. — 19.30: Nemščina. — 20: Esperantsko predavanje. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 11: Radio - orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — JAZZ. — ZAGREB 12.30: Plošča. — 20.30: Prenos violinskega koncerta s Dunaja. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 18.30: Uspavanka. — 19.20: Laha godba. — 20.15: Prenos iz Brna. — 21: Haydnovi godalni kvarteti. — 21.30: Klavirske skladbe. — 22.20: Laha godba. — BRNO 20.15: V spomin na Viktorio Dyka. — 21: Prenos iz Prage. — VARSAVA 17.30: Simfonični koncert. — 20.15: Popoldanski glasbeni večer. — 22.10: Klavirski skladbe. — 22.50: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošča. — 15.20: Violinski in klavirski koncert. — 17: Orkester. — 20.10: Orkestralni in pevski koncert. — 21.10: Laha godba. — 22.25: Plesna glasba. — BERLIN 20.35: Mošna program. — KÖNIGSBERG 16.30: Popoldanski koncert. — 18.50: Virtuoze violinske skladbe. — 20.30: Kabaretni program iz Berlina. — MOHLACKER 17: Orkester. — 20.20: Koncert na citra. — 21.30: Laha godba. — 22.45: Pesmi. — 23.15: Godba za ples. — BUDIMPESTA 18.45: Ciganska godba. — 20.15: Finski večer.

Sreda, 18. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošča. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas poročila. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Glasbeno predavanje. — 20.30: Samospevi gosp. J. Likovića. — 21: Samospevi ga. Helene Lapajne. — 21.30: Salonski kvintet. — 22: Čas poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEograd 12.05: Radio - orkester. — 17: Laha godba. — 20.45: Narodne pesni. — 21.35: Godalni kvartet. — 22.05: Frenčanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plošča. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Orkestralni mandolin in kitar. — 21.45: Orkester. — 22.40: Laha godba. — PRAGA 19: Prenos »Turandot« iz gledališča. — BRNO 19.30: Prenos opere »Zidovka« iz gledališča. — VARSAVA 17.35: Laha godba. — 20: Plesna glasba. — 21.15: Zborovsko petje. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošča. — 16.45: Pesmi. — 17.45: Dan dobre volje. — 19.45: Orkestralni koncert. — 20.45: Strindbergov večer. — 21.10: Tragikomedija. — 22.25: Laha godba. — BERLIN 20.30:

Igale

Na zapadnem robu ljubljanskega obzolja kipi naš Fujijski — polhovgrajski — v pomladno nebo. Kadar se mu ovija oblaki okrog ostrega vrha, me obhaja misel, da bo zdajci zabobnelo v njegovi notranjosti in da bo bruhnil žveplo in ogenj iz skritega žrela. Pa je Toše tih, miren in nedolžen in le njegova ognjeniška pojava vzbuja vaših takele prazne misli. — Na drugem koncu sedi na strmom Osolniku cerkva svetega Mohorja in si ogleduje beli samostan in starodavne hiše škofje-loškega mesta, ki leži med obema Sorama ob njenem vnožju. Med Tošcem in Osol-

Polhovgrajska Grmada z Gont

nikom valovijo pogozdeni in goli griči, čela vrsta kop in vrhov, ki spuščajo strme grebene in izrastle v Ločnico in nekoliko bolj položne na drugo stran proti Hrastnici. To so Igale, pozabljen svet sredi polhovgrajskega hribovja; samotni in malo obiskani enorda zato, ker ni na vseh Igalah gostilne in komaj par kmetij nudi skromno zatočišče in malo mleka v potrebi; samotni znabiti tudi zato, ker so vsi dobodi na Igale težko vidni in malo znani in jih le polagoma odkriva potrpežljivi in vztrajni popotniki.

Dolgi tam nasproti na Grapah in na Topolu hrumi življenje, vriska harmonika in odmevajo vrhovi od petja in veselih krikov razigrane mladine, je na Igalah tudi ob nedeljah mirno in samotno. Tu pa tam, le redkokdaj poseda zaljubljen par med telesi in resjem in gleda za oblaki, ki jih pomladni veter goni po nebu. Včasih zafrfota divji petelin v grmovju, zajoka kanja v visoki buki. V strmih rebrih dehte in blešče tisočeri cveti Daphne Blagajane, belorumenega igalskega volčina, ki mu je pokrajina dala domače ime. V zgodnji pomladi, ko cvete igalka in polni ozračje s svojim plemenitim vonjem, je težko iti mimo Igale; še težje se je ločiti od njih, če si eno ali dve uri počival med zadrugami blagajane in si, nekoliko omamljen od njih opojnega dehtenja, v lenivo dre-mevem razpoloženju zgubil voljo in moč za nadaljnjo pot.

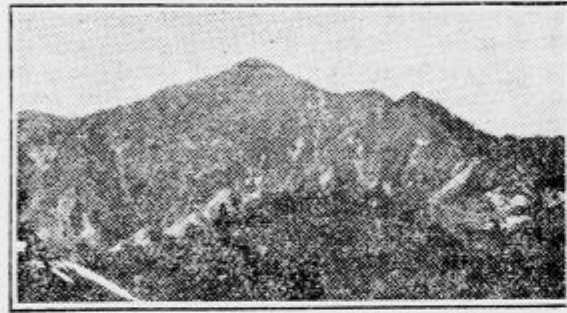
Dostopov v Igale je precej. Po vsaki grapi iz Ločnice ali Hrastnice dospel na vrh, če vztrajno rineš navzgor in se ne zbojiš strmine in snova. Poleg tega vodi par prav zložitnih potov v sredino igalskega gričevja. Rečimo s sedla pod Osolnikom; tu pot je celo zaznamovana. Na sedlu se oddolji prijazni kolovoz, zavije v gozd in se precej časa — lep in bel kot rožniška poti — dviga ob obronkih igalskih vrhov. Nenadoma pa moraš zapustiti kolovoz in kreniti skozi goščo v levo strmo navzgor. Čez par minut si na grebenu, ki mu sledi kratek čas, nato pa se ti odpre prostorna dolina, ki ima na sredi razvalino nekdanje kmetijske hiše; to dolino prekorašiš, se na drugi strani zopet dvigneš na drug greben in kmalu nato si že na Babnem vrhu nad Kozjekom. Na Babnem vrhu pase svoje ovce Kozjekov Janez, podjeten in zgovoren deček. Če se ti hubi posediti tam gori, ti bo delal družbo in ti pojasnil vse, kar boš želel. Naslednje pa bo še priznal, da se boji »mrkača« (ovna). Kajti mrkača se zaleti vanj ob vsaki priliki in po navadi na najboljši nerodnih obronkih.

Lepo je približati se Igalam po dolini Ločnice. Slišal sem mnenja, da je Ločnica dolgočasna; ne morem razumeti, kako je mogla nastati taka krivična sodba. V teh pomladnih časih, ko ločniški potok žene svoje narasle, a bistre in čiste vode nizdol proti Sori, je v dolini veselo in živahno. Razorane rebri, kjer je svoj čas razdivjana voda potegala zemljo, in široka polja nanešenega gruča pripovedujejo strahotne zgodbe o nekdanjih pogubnih poplavih, ki

jih je opetovano povzročil na videz pohljivni potok. Z vseh bregov ob straneh mu hitijo studenci in potoki v narode; nekateri padajo stopnjama v slapovih z vrha igalskih grebenov, drugi se polagoma priplazijo iz stranskih dolin, postajajo in ginjejo v močvirnih tleh in se končno malone nevidno izlijejo v Ločnico.

Bregovi ob poti so prekriti s pomladnimi cvetjem. Med belimi vetnicami, rumenimi lopaticami, ostrolistimi pljučniki tiče nebeškomodri jetniki; volčin širi svoj strupeno-opojni vonj, vmes se bori za prostor rumeno-zeleno tavje. V močvirnem svetu ob Ločnici sedi, do vratu pogreznjen v vodo, rožnati repuh; lahna struja mu poziba-va čokati cvet. Iz suhega dračja pogleduje sivomodra luskavka, ki črpa svojo moč iz preperlega vejčja. Pomešane med ostalo cvetje sijajo vsepovsodi jasnosinje majke oči, v senčnih krajih so se naselile številne družbe zelenkaste vraničnice. Po vrhovju plezajo gostokosmate mačke, leske in drugo grmije brsti in poganja in malone slišno se pretaka mladi sok po ozelenelih rastlinah. Pa pravijo, da ni lepo v Ločnici!

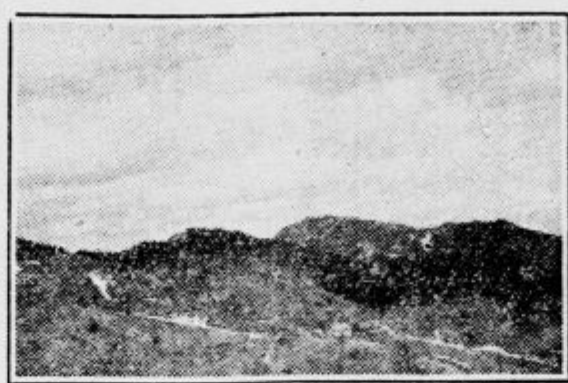
Kakšne pol ure za Soro zavije iz Ločnice navzgor kolovoz proti Govejku, mali vesici gori pod Osolnikom. Strmo razpoloženo gozd nas spremlja na desni, na levi leži grapa, pa kateri bistro šumi in poskaklja potok brez imena. Onstran grape breg in poseka in na njej vse zeleno divjega česna, ki še ne cvete, a že z vonjem svojega lista je opominja, da ni šmarnica, kot bi sodil človek na prvi pogled. Ob potoku rinemo nazgor do podrine starega govejskega mlina, kjer zapustimo kolovoz in hodimo dalje po stezi ob potoku. Voda šumi in buči po zoženi strugi; pot nam zapre slap, ki

Toše (na desni spodaj Gonte)

v dveh močnih curkih prvič čez pečine; višje gori drugi vodopad; v drobnih, tankih strujah. Kot razpuščeni ženski lasje se razpre-dajo in vsipljejo vode čez mahovito skalovje. Še par sto korakov strmo in brez poti skozi bukov gozd, ki ga odeva prvo nežno zelenje, in že smo na poti, ki vodi od Govejka po »znanjih Igalah« do spodnje Krekove hiše in dalje gori ob obronkih

Igalskih vrhov. Na bregovih cveto bele in rumene grebenuške in modre svedce pomladanskega svista. Mimo Nočevega posetrva hodimo dalje, prekoratimo še par grebenov in dospemo do »Belega plaza«, kjer se prepereli svet neprestano ruši in udara; pa tudi tu je prehod labek. Zavijemo navzgor po grebenu, stopimo mimo ogljarske bajte v gozd, prealimo dve, tri konte, kjer se v senčnih kotih še vedno drži sneg, in že se dolina razširi; močučna smreka stoji tam na sredi in vabi k počitku. Na vrhu Igal smo, v dolinici, ki nosi ime na Novih

Igale in Spodnje Gonte

Gutah; gori na robu pada pogled mimo Velikega Babnika, ki je najvišji vrh na Igalah, čez široko Glavno dolino v Ločnico. Na drugi strani stoji vitki Toše, do temena pokrit z redkim gozdom; kolovoz, ki vodi iz Gont na Skofjo Loko, mu vodoravno seka široke boke. Poleg Toše se košati večnolepa Grmada; če jo gledam z Igal, se mi zdi podobna psu, ki se je potuhnil na prednje šape in preži na nevidnega nasprotnika.

In doline na Novih Gutah smo kar nena-krat pri Kozjeku; če imamo srečo, dobimo tu mleko, če ga pa ni pri hiši, pa gotovo privošljivo prijazno besedo ki je tudi nekaj vredna. — Od Kozjeka dalje stopi steza v gozd in pride na plano na spodnjih obronkih Toša, tik nad Gontami, kjer bo čez par tednov vse rudeče od blagodišnih cvetov jožefovke.

Kako se iz Gont pride pod Grmado tja čez na Grapce ali Topol, pa itak vsi veste. Ker to je že ona široka znana romarska steza, ki jo hodijo trume ljubljanskih izletnikov ob nedeljah in praznikih. In vendar smo na tej poti srečali zadnjič par mladih in čednih deklet, ki so strumno kora-kale proti Tošcu in Skofji Loki in so nas koračujo vprašale, če ta pot pelje proti Ljubljani. Mi smo jim seveda hiteli razla-gati, da hodijo baš v nasprotno smer in da morajo po teh stezah in po onih potih, če hočejo na vlak in domov. Sebe pozneje, ko so že davno krenile proti Ločnici in Med-vodah, nam je prišlo na misel, da bržčas nismo razumeli vprašanja in da je bil znabi napačen naš odgovor... Dr. A. B.

Kobilar

Ko bučev, kostanj, lipa in hrast oselene in stoji naš listnati gozdovi v novi, sveži, zelenosvetli pomladni obleki, tedaj šele, navadno sredi ali koncem maja, se vrne k nam stari znanec in prijatelj našega kmet-skega ljudstva kobilar, v pravem pomenu besede binkoštni pevec v naših listnatih šumih, v sadovnjakih, v grajskih, mestnih in podeželskih drevoredih in nasadih.

Če si imel kdaj priliko — in te ne manj-ka — poslušati izvajajočo glasno, včas kri-čečo in nekam izvajajočo pesem po soln-čnih Brdih tam za Gorico ali v smokovja-lah, hrastju in vinogradu na Krasu okoli Tomaja ali doli v Istri, se je glasila nje-gova pesem tako pristno slovenska ali hr-vatska, da si si jo moral zapomniti. »Fru-gu-fugu jedu; frugu jedu. Poje, žvižga in pi-ska jo tako glasno, da se čuje iz ene vasi v drugo, z enega hriba na drugega in da prevpije tudi najglasnejše pesmi, žvižga in pi-ske vseh drugih naših ptic. Ta »frugu-jeva naših Primorcev, ki ga, dasi jim vsa-ko leto poje mnogo svežih, sladkih smokov in drugega sadja, vedno prav radi poslu-šajo, je naš kobilar.

V listnatih gozdovih, v vrtovih in nasa-dih Savske in Savinjske, Dravske in Dra-vinske doline, kjer goji naš kmet poleg poljedelstva tudi zlasti živino — in konje-rejo in kjer se posebno gorenjski fantje tu pa tam nič kaj radi ne pokoravajo različ-nim cerkvenim zapovedim, si je svojjo po-

miščno binkoštno pesem nekoliko izpre-memil, rjen napev, njeno vsebino; tudi po-dajšal jo je nekoliko. Morebiti jo je na-lašč prikriljil onemu kmetiskemu ljudstvu na ljubo, med katerim bo preživel kratko dobo svojega letovanja; zelo kratko dobo; kajti kakor hitro zredi svoj mladi rod, da je sposoben za polet v južne kraje, kjer najde tudi pozni dobi žuželk, pa tudi do-sti sladakga, sočnega sadeža. Že koncem avgusta nas bo — občutljiv pred mrazom in razvajan v hrani kot malokateri dru-gi ptič — kot prvi med vsemi pticami pev-kami zapustil. Sedaj pa o binkoštnih, ko samica še svetlobnih, piščastih jajec niti zlepla ni, imata oba, samec in samica, ča-sa dovolj, da od jutra do večera kličeta in dražita sosedo: »Jurij, si siva kobila vi-du — Jur, kobila vidu. Čvst se glasi ta slovenska pesem kakor vprašanje, potem zopet kot veselo naznanilo, da so izgublje-no kobilo že našli. Pa če zagleda na bin-koštno nedeljo mladenčca, ki že petdeset dni po Veliki noči ni opravlil vseh svojih velikonočnih dolžnosti, tedaj ga javno pred celo vasjo pokara in osramoti: »Kje si blu? Nisi blu! Pri velikonočni spovedi ni si blu.« In fant jo zavije skoz steglice ob živli meji v temen gozd, da ga nihče ne vi-di; nekaj kakor slaba vest se je v njem zbudilo.

Poslušaj ga, kjerkoli ga boš, povod na Slovenskem, ne samo v Prekmurju in

BOURJOIS PONOVRNO DARUJE...

Kupite si škatlico priljubljene »POUDRE MON PARFUM« v specialni opremi, pa dobite v dar steklenico parfema »Mon Parfum« v elegantnem etuiju. Samo od 15. maja do 15. julija.

5899

B O U R J O I S
PARFUMEUR — PARIS

v Slovenskih goricah, prav povod razode-va v svojem narečju, v besedi, v naglaša-nju in v izgovarjavi, nekaj pristno »Ple-leškega«, ki te povrh v Ljutomerških in Jeruzalemskih goricah živo spominja na prelepe pesmi slovenskega pesnika ljudske-ga Volkmarja. »Vuga, Vuga, Vuga—vuga, vuga.« Tako se glasi, pravilno zapisano, besedilo pomladne pesmi in binkoštnega napeva našega kobilarja, povsod, posebno pa v Volkmarjevi domovini. Po pravici nost torej tudi ime »Vugac.

Piašljiv je kakor kukavica; če ga za-sleduješ, se mu prav gotov ne boš mogel približati tako blizu, da bi ga mogel ugle-dati in opazovati. Pri tem pa je živahen in glasen kakor nobeden drug ptič v naših domačih vrtovih in gozdovih. Čim višja so drevesa, v katerih živi in gnezdi, tem ljub-ša so mu. V njih se spušča sedaj navzdol, kar nato pa zopet navzgor; kmalu nato zleti iz krošnje visokega topola v vejave bližnje jagnedi; potem se zopet samec in samica z velikim hrúštem in trúštem po-dita preko razprostrane senožeti iz enega sadovnjaka v drugega, pojeta, vriskata, žvižgata in piškata na ves glas, pa se tudi brez vsakega ozira na mirne sosedo pre-pirata, razgrajata, renčita in jezo rolni-ta, da hitro spravita vse druge pence in celo okolico v nered in na nogo.

Ako ga hočeš svahti v svojo bližino, je samo treba, da s žvižganjem pri čemer moraš ustnice široko zaokrožiti, ponašaš njegov napev, žvižg in pišk, po priščo, po gorenjsko, po primorsko, je vseeno, v ka-terem narečju; če si le količkaj spreten, te bo takoj razumel in se tvojemu vabilu tudi hitro odzval. Niti trenutek bo že se-del v visoki krošnji nad teboj, pa bo s jezicim kričanjem začel razodevati svojo nejevoljo, da ne vidi ne najde tovariša, ki ga je vabil in klical. Tedaj si njega in njo, ki je priletela tudi z njim, lahko ogledaš. Samec nosi rumeno perje na ulem trupu; pristrženi rep in perutnice pa so črne; pra-vi kontrast med črno in rumeno barvo. Sa-mica je zelenkasto-rumenkasta, spodaj pa belo in temno lisasta; po postavi in veli-kosti sta oba podobna kosu ali drozgu.

Opazuj oč pomladno življenje ptic si pri-spej pod visok, star in košat hrast. Na mah se ogasi v njegovi najvišji krošnji ko-bilar, srdito in jezo kriči in renči; pa ne odleti nikamor. To je dokaz, da ima tam gori gnezdo; ko v njem sedi in vali sami-ca, tedaj sedi in preži na vejici pred njim samec na straži. Kakor hitro zapazi ne-vamost, začne besno kričati in žvižgati in tako izda sebe, svojo družico in svoje gne-zdo. To gnezdo ni položeno v rogovišču,

temveč je na njo obešeno, da prosto visi kakor na rogovišču privezana vrečica. Ta vrečica je iz blisk, vlaknen in kúnja tako umetno in močno spletena, da je niti hu-de pomladne sape ne morejo poškodovati ali odtrgati.

Ko minejo binkošti in pride čas, da je treba skrbeti za mladi rod, utihne kobilar-jeva pesem; rogovišč se umiri; in še pre-den razpihajo prve jesenske sapice skoz naše vrtove, sadovnjake in drevoreda, že koncem avgusta, nas bo zopet zapustil naš ljubi in dragi binkoštni pevec.

Dr. Franc MIŠA

Kreugerjeva zadnja ljubezen

Stockholmska kriminalna policija se ima zabavati za svoje uspehe pri preiskovanju Kreugerjeve afeze v prvi vrsti ženski, ki je doslej neznana v javnosti. V Stockholmu ljudje vsak dan bolj ugibajo, kdo je ta ženska. Pravijo, da je zelo lepa, velika odličnica finskega pokolenja. Pri mnogih zasliševanjih prijo je bila zraven in po vsem, kar vedo o njej, sodeč, je bila zadnja ljubezen, ki si jo je bil privoščil šved-ski kralj vžigalic pred smrtjo.

Ivar Kreuger se je bil seznanil s njo šele zadnjo zimo. Spremljala ga je na vož-nji v New York, bila je pri njem, ko je le-zal bolan v svojem ameriškem stanovanju in ga je tudi tolažila, ko se je boril s vsemi silami svoje avtoritete za posojilo dveh milijonov dolarjev, da bi z njim vsaj za sili zastopil zapadlim obveznostim. V družbi lepe neznanke se je bil Kreuger tudi vrnil iz Amerike v Evropo in se usta-vil v Parizu. Zvečer 11. marca, na dan pred svojo smrtjo, je bil v njem družni in veselje do rane zore.

Po katastrofi so jo povabili na policijo v Stockholmu, kjer je oddala na razpolago policiji, da bi pomagala razvozlati razne indicije. Ta dama menja vsak dan hotel in ne prenočuje dvakrat pod isto streho. Policija ji gre pri tem na roko, da jo za-ščiti pred javno zvedavostjo. Po vsej pri-liki je ta ženska najbrž plačana od ame-riškega bogataša Morgana, da je sledila Kreugerju korak za korakom. Ta sum po-trjuje posebno dejstvo, da se je Kreuger seznanil s lepo severjanko na nekem ban-ketu ameriških finančnikov. V sedanjem procesu proti ravnateljem Kreugerjevega koncerna se bo neznanka gotovo zopet po-javila med pričani in takrat bo svet mo-goče kaj več izvedel o njeni osebnosti.

Janko Kač:

GRUNT

»Sam jih povabim. Meni ne bodo odrekli. Tebi se pa poniževati ne bo treba!«

Tona je na them občudoval očetovo bistroumnost, rekel pa ni nič. Takoj je poklical Matija hlapca in dal ž njim pošto vaškemu fantovskemu vodji, rdečeličnemu Rojnikovemu Froncu, da naj pride k njemu.

Fronc je neutegoma prišel. Ko ga je Matija povabil s njegovimi fanti na fantovščino, je Fronc privzdignil obrvi in dejal:

»Ne rečem ne da, ne ne. Fantje naj odločijo!«

Čeprav je Matija vedel, da Fronc prav dela, se je vendar na them že pokesal, ker se je morda zaman pripravljal. Težko je čakal večera in ni mogel zadremati vse popoldan, čeprav je tiskal oči, da so ga vehe že kar bolele. Zato ga je silno razveselila fantovska pesem, ki je tako ozlovoljila kovača Anza. Še na svojo palico je oče pozabil, ko je skočil s postelje proti vratom in zaklical v kuhinjo:

»Polona, Polona! Brž pripravi mizo! Ze gredo!«

Polona je brž pograbil dva že pripravljena polna krožnika po-tice in ju nesla na mizo. Ko je videla vesel možev obraz, se je še sama nasmejala:

»Ej, Matija, Matija! Saj si dobre volje, kakor da se sam ženš. Kje pa je Tona?«

»Kaj Tona? Bo že prišel! Glavno je, da fantje pridejo in ne bodo hudobni jeziki rekli: Stradeljnom je še prav, da so se jih otepli,« je rekel Matija in sam pomagal razgrniti težak prt iz praznjega platna. Tudi Tona, ki je počival v zgornji Napoleonovi sobi, je slišal fantovsko pesem in prišel doli. V tem so fantje že obstali pred hišo. Pa je povzel glas žebelj Dječje, ki je imel najlepši bas v desetih farah doline. Za njim so pa upadli drugi, kakor orglje na praznik svete Ane, druge farne patrone:

Za vasjo je čredo pasla,

v srcu je nastal nemir...

Stara vaška himna je tako prevzela Tona, da je stopil na prag in sam pritegnil s svojim močnim basom. Ko so odpeli zadnjo ki-tico, je stopil iz fantovske gruč Rojnikov Fronc in nagovoril ženina:

»Tona! Sam veš, kakšne so naše postave in si prav storil, da nas nisi vabil. Ne bili bi prišli. Vedeli smo pa tudi, da bo težko tebi, ko si vidil skoraj dvajset let naše vrste, da bi odšel brez slovesa od nas. Vsi tvoji vrstniki so se že poženili. Ti sam si bil večini celo starešina. Zato smo sklenili, da za te napravimo izjemo. Tako smo presodili tvojo zadevo in prišli k tebi, dragi Tona, da se poslovimo od tebe,

ki si nam bil vedno najboljši vodja, prijatelj in svetovalec. Hudo te bomo pogrešali med nami, vendar se bomo s teboj veselili, če boš srečen v zakonskem stanu, kar ti želimo iz vsega srca. Živel ženin Tona!«

Vsi so vzkliknili za Froncem. Vidno ganjen jih je nagovoril Tona:

»Hvala vam, tovariši, da ste mi izkazali čast, ki je res nisem vreden. Pokazali ste s tem, da je vam življenje več kakor postava in prijateljstvo več kakor najsvetejši običaji. Stopite v našo hišo, da praznujemo v veselju ta večer!«

Počasi so vstopali fantje in napolnili sobo, kjer sta jih veselo sprejemala stara Kolenca in jih posajala po letih za mizo. Kakor da je že svatbena gostija, so ženketali kozarci in se je vrstila pesem za pesmijo pozno vnoč. Vsa vas je spala, le dekleta so žalostna be-dela in zaman čakala fantov pod okna. Še huda bi bila na Tona, če bi ne bile pesmi tako lepe.

Le ena ni samevala, Babikova Katrica, pri kateri je slonel na oknu do zgodnjega jutra Kovačev Dječje, za katerega se ni spo-do-bilo da bi šel na fantovščino svojega svaka. Pogovarjala sta se, kako ho na njuni svatbi, ko sta poslušala, vzklik in jok fantovske

pesmi. Preslišala sta prvo petelinovo petje. Še le zadnji krajec ju je splašil, ko je zvedavo pogledal iznad sosedove strehe...

X.

Mirno teče po izgubljeni strugi na kmetiji življenje, kakor zahtevata leto in vreme. Le o velikih praznikih s biljami se ustavi to večno kolo. Gospodinja se ne gane iz kuhinje, gospodar pa postopa za-mišljen okrog doma. Edina skrb mu je živina, da ne bo stradala krme in vode.

Največji praznik kmetije je svatba, ko se polaga temelj novemu rodu, ki bo zamenjal onemoglo roko očetov in mater, se ugrizel v grunt in mu bo sužnil, dokler mu zemlja ne izpije zadnje kaplje krvi in bo stopil nov rod na njegovo mesto. Kakor večni stražarji grude se izmenjujejo rodovi, grunt pa ostane isti, poleg solnce edino večno božanstvo. Slavnostna izmena te večne straže je svatba — praznik kmetije.

»Prehitelo nas bo,« je zdvojevala Lena, ko je pekla ves pone-de-ljek potice in klala perad za številne svate, da je ne bodo vlekli skoz zobe in skrivaj odhajali domov na koruzno pogačo.

»Nič se ne bojte, mati, dokler vam še jaz pomagam,« jo je bo-drila Micika, že vsa odsotna, tako da je bila materi bolj v napotje kakor v pomoč.

Krepka je še bila mati Lena in jo je skoraj zbudilo hčerino spo-našanje o pomoči, iz katerega je čula rahel ohtek, da je stara in po-moči potrebna... Nihče noče biti star, najmanj pa kmet, saj mu starost vzame iz rok vajeti grunta in ga potisne v kot, kjer mu vrača mladi gospodar milo za drago, kakor je on nekoč posojal očetu. Ze je videla Lena tudi poleg sebe snaho, kar jo je tako ozlovoljilo, da se je izpozabila:

»V pomoč? Kakor jajca kokoši! Z muko jih spravi reva na svet, ko se pa zgodnijo iz njih piščeta, pa gredo po svojih potih. Deset, deset let še bom sama vodila!«

»Ali niste nekaj rekli, mati?« se je združila hčerka pri zadnjih besedah in se prebudila iz svojih misli.

»Nič! Le lopar se mi sloči, ker ni vajen takih pogač,« je zatajila mati svojo prenaglo besedo in varno vozila po loparju, ki mu je po-dložila valjček, ogromno pogačo. Komaj jo porinila skoz sicer široko istanje v zakurjeno peč, kjer se je že rumenila cela vrsta potice.

»Ta bo za fante, kaj ne mati?« je naenkrat oživela Micika,« ko pridejo na podoken.«

»Kako pa!« je pritrdila mati in spretno izpodmaknila lopar, da se je vseda pogača tja, kamor jo je bila namenila in se ni potegnila za loparjem.

Baška

na otoku KRKU

Poznate udobno morsko kopališče na odrasle, deco in neplačala. Največja, (2 km dolga) in najlepša plaža na našem morju. Prijetno sončenje na peščenem obrežju. Dnevna parobrodna zveza s Sušakom in ostalimi mesti na gornjem Jadranu. Električna razsvetljava, vodovod, zdravnik, lekarna itd. — Hoteli: Velebit, Volarić, Grandić, Praha, Baška, Europa. — Penzion: Jadran, Kvarner, Ruža, Triglav in več privatnih vil in hiš za nastanitev gostov. Informacije pošlje na zahtevo brezplačno Kupališno povjerenstvo in Kupališna zadruga lastnikov največjega dela plaže.

HOTEL Esplanade

CRIKVENICA

Prvovrstna hiša, s 32 sobami, s balkoni na morje, tekoča voda v sobah. Zahtevajte prospekte!

Upravitelj hotela LJUBOMIR TUDOR

KRK

(Otok Krk) vsaki dan parobrodna zveza s Sušakom (3 ure vožnje)

Krasno peščeno kopališče, za otroke ločen prostor. Kurtaška Din 2, kopanje Din 2. Cela oskrba s sobo od 40 do 65 Din. Izven sezije eventuelni popust. Natančne informacije dajejo hoteli: »Jugoslavija« in »Krk« ter Kupališno povjerenstvo. — Avtobusna zveza. Železniška postaja Crikvenica-Silo-Krk. 101

Aleksandrovo

na otoku Krku

se odlikuje s posebno lepo lego. Novozgrajeno kopališče je zelo prijavno za otroke in neplačala. Ob obali je 4 km dolga pot za izprehoda. Zlasti priljubljena izletna točka je otočje Košljun. Električna razsvetljava. Vsa oskrba s sobo, vključno vse takse od 50—60 Din. Prospekte in informacije daje brezplačno Kupališno povjerenstvo Aleksandrovo. 215-a

OTOK Rab

DALMACIJA

Grand hotel Imperial — Grand hotel

Hoteli I. razreda s preko 200 sobami. Lastna teniška igrišča in morska kopališča. Dnevno koncert in ples. Popolni penzion s vsemi pristojbinami in postrežbo v Grand hotelu Imperialu od Din 80—100, a v Grand hotelu od 65—75 Din. Zahtevajte moj bogati ilustrirani prospekt. — Brzjavlj: Imperial Rab. Lastnik: FRANJO KUKULIĆ. 191

Omišalj!

Hotel Učka in Hotel Pilar z dependanco vila „Ljuba“

S PARNIKOM V ¼ URE OD SUŠAKA. IZVRSTNA DOMAČA IN DUNAJSKA KUHINJA. HOTELA IN VILA NUDITA VES KOMFORT Z VSO OSKRBO, DNEVNO DIN 60—70 Z VKLJUČENIMI VSEMI TAKSAMI. PROSPEKTE BREZPLAČNO!

CRIKVENICA

vodilno morsko in klimatično kopališče na Gornjem Jadranu. — Letni obisk 14.000 gostov. Kopališčna sezona od aprila do oktobra. Velikonočne atrakcije. Letos znatno znižane cene. — 30 hotelov in penzionov. Cene paviljone od 50—60 Din dnevno po osebi. — Zahtevajte prospekte in pojasnila od LJECILISNOG POVJERENISTVA U CRIKVENICI. 94

CRIKVENICA Pension - Restavrant „TRIGLAV“

v sredini obrežne promenade, v bližini kopališča in plaže. Solidno, čisto in komfortno podjete. Kompletni penzion, to je soba s prvovrstno oskrbo, vsieta vse takse, za maj Din 68.—, za junij, julij, avgust Din 76.— dnevno. Prospekte in pojasnila na zahtevo brezplačno. 147

Hotel Pension „ADRIA“, Crikvenica

pod novo strokovno upravo. Prvovrstno urejen s komfortnimi sobami. V neposredni bližini kopališča. Meji na prekrasen zdraviliški park. Izvrstna dunajska kuhinja, cene zmerne. — Lastni park in šetališče. 192

Hotel „Frankopan“ ALEKSANDROVO NA OTOKU KRKU

Novo opremljen hotel v bližini kopališča. Prvovrstna kuhinja. Vsa oskrba s sobo vključno takse Din 60. Električna razsvetljava. Vse informacije in prospekte daje lastnik Bare M. Orlić. 216/a

OMIŠALJ „Vila Biserka“

s parobrodom v ¼ ure od Sušaka. Izvrstna restavracija in kavarna. Lepa moderna vila z veliko teraso nad morjem in s lastnim kopališčem. Cena 60—70 Din z vključno vsemi taksemi. Zahtevajte prospekte. Lastnik: Grgur Antonić. 106

Hotel „SLAVIJA“ Omišalj

Nov, moderno zgrajen hotel ob morju s lastnim kopališčem in plažo za otroke, lepo urejene sobe, električna razsvetljava, zdrava voda, izvrstna preskrba s sobo in vsemi taksemi Din 60—70. Vse informacije in prospekte zahtevajte od lastnika Nikole Albaneža. 90

Rab

najlepše kopališče na našem Jadranu HOTEL SLAVIJA, v neposredni bližini pristanišča in parka, popoln penzion od 65 do 75 Din. Vse informacije in prospekte brezplačno. — Knežević. 98

HOTEL VELEBIT

BAŠKA NA KRKU

CENE POPOLNI DNEVNI OSKRBE — VKLJUČNO VSE TAKSE IN POSTREŽBA — DIN 65 DO DIN 75. VSE INFORMACIJE DAJE BREZPLAČNO LASTNIK.

LASTNIK ANTE TUDOR

Naše morje

Kopališče Baška na otoku Krku

V treh urah prijetne vožnje z ladjo, ki odhaja s Sušaka, dospete v lepo in romantično kopališče Baško na Krku. To zgodovinsko ribiško in trgovsko mesto ima 3000 prebivalcev in leži v divnem morskem zalivu, ki spominja na ogromno planinsko jezero. 1600 m dolga peščena obala je znana kot najlepša in najdaljša na našem Jadranu.

Ze pred vojno je bilo to kopališče zaradi svoje prirodnosti, romantične lege in subtropeke vegetacije cilj mnogih češkoslovaških in nemških turistov, ki so prihajali na Jadran. A po vojni stalno naraščajo število stalnih gostov v Baški. Tja prihajajo jugoslovanski domačini prav tako radi kakor prebivalci sosednjih držav, ki si želje oddiha od velemestnega hrupa in od mora v tem idiličnem kopališču. Priporočiti pa treba, da Baška ni samo najcenejša in najhvaležnejše kopališče na gornjem Jadranu, ki je zelo prikladno tudi za bivanje z otroki na morju. Tukaj ni tiste monotonosti, ki sili drugod povsod v osrednje, družabnih obveznosti tako rekoč ni, vse je domače. Vsek gost je prost; privošč si lahko poljubno zabavo in če se mu ljubi, pohaja lahko ves dan v kopalni obleki.

V Split

potujoče občinstvo se prav rado nastani v hotelu »Slavija« (Jozević), ki nudi gostom vse domačnost, izvrstno prenočišče v lepo, komfortno urejenih sobah ter okusno hrano kuhano na dunajski ali dalmatinski način. Gostje imajo najbližjo pot do znamenitosti Splita, do morja, do pristanišča, na krasni Marjan in v kopališče. Cene za penzijske oskrbe, to je za vso prehrano in sobo so prav nizke, kakor so tudi prav solidne za prehrano po naročilu. Hotel »Slavija« je tudi zbirališče v Splitu bivajočih in tja potujočih Slovencev.

B A Š K A

HOTEL VOLARIC

»VILA NA MORJU«

POPOLNA OSKRBA (V STIRIJSKIH OBROKIH) Z VSEMI TAKSAMI

OD 1. IV. DO 31. V. DIN 55.—

IZ SOBE NARAV. NOST V MORJE

RAB

Hotel — Pension Zagreb

Prvovrstno in renomirano podjetje s odlično kuhinjo. Neposredno na morju. — Krasen razgled na otok Lušín. Cene zelo zmerne. Prospekte na zahtevo brezplačno. Vsa oskrba dnevno Din 60.— do 65.—. 126

RESTAVRACIJA IN KAVARNA „Riviera“ na Rabu

Slovi kot najizvrstnejša kuhinja ob najnižjih cenah. Domača in dunajska kuhinja. Prvovrstna vina. Prihujljeno shajališče vseh znancev, ki prebivajo na Rabu. 96

Polna penzija s vsemi taksemi in postrežbo od Din 60.— naprej. Zahtevajte prospekte. 96

Slovenski hotel „Kvarner“ Malinska — otok Krk

pod novo upravo.

Krasna lega ob morju. Prvovrstna dunajska kuhinja. 21 lepih sob. Cena s vso oskrbo Din 55.— Električna razsvetljava. — Zahtevajte prospekte! — Odprt od 1. maja dalje. 199

Malinska otok Krk

Novozgrajeno dependanca v velikem lepem parku na samem kopališču. Sobe s balkoni in razgledom na morje. Idealno sončenje in kopanje. Izlet. Domača in tuja kuhinja. Dnevna zveza s Sušakom. Penzija Din 60. Zahtevajte prospekte. Lastnik M. Radčić. 214

LOPUD Hotel — Pension „Lopud“ Kuljevan

odprt vse leto. Otok oddaljen 1 uro od Dubrovnika. Vsakodnevna zveza s parobrodom ali motornim čolnom. Novozgrajen hotel, izvrstno urejen, s veliko teraso s izgledom na morje. Divno kopališče, peščeno obrežje. Penzion s sobo in vsemi taksemi in pristojbinami za kopanje dnevno 65 Din. Zahtevajte prospekte! Lastnik: Pero Kuljevan. 119

Zelo važna je, zlasti za otroke, pošina. Južno sonce in kristalno čisto morje vsebuje velik odstotek joda, morsko dno pa polniva mehka sipa. Zdravnik je vedno navzoč in na željo lahko vsak čas postreže gostom.

Pred dvema letoma je bil zgrajen v Baški vodovod, istočasno je bila napeljana električna razsvetljava. Baška ima tudi izvrstno pitno vodo in je v tem pogledu najbogatejše področje na Jadranu. Slovita so domača vina, med njimi Voiarićeva deserta in kipeča vina.

Tistim, ki si želje odmora in zabave, nudi Baška poljubne izlete po kopnu in morju. Gostom so na razpolago tudi športna igrišča.

Vodilni hoteli so: Hotel Volarić, hotel Grandić, hotel Velebit, hotel Baška in več penzionov. Hoteli razpolagajo z dunajsko kuhinjo, iz mnogih je mogoč dohod iz sob naravnost v morje. Kdor si torej želi mirnega, idiličnega in zatišnega kopališča brez monotonosti, bo gotovo dal prednost Baški, o kateri ne kroži zamen med turci glas, da se v njenem naročju človek lahko odpošije in navzgor vseh dobrot ter nabere svežih sil za bodočnost.

Omiš.

Hotel »Bellevue«. Ta hotel uživa dober glas med domačini, kakor pri tujcih, ki vsako leto to domačo hišo napolnijo do zadnje sobe in si hite za soproto s pravočasnim naročil zagurati sobe za svoje počitnice. Doležni so zadostne fine prehrane, čistih sob in pozorne postrežbe. Dnevne parobrodne zveze s Splitom, Trogirjem in drugim izletnim točkam.

Na Rabu

Je poleg mnogih hotelov tudi izvrstna restavracija Riviera, ki zlasti skrbi za izborna jedila, katerih je vedno sveže pripravljeno več vrst na razpolago, tako da se morejo oni, ki niso radi odvisni od penzijske prehrane, poljubno navžiti kuhinjskih dobrot. Prav tako je restavracija vedno polna izletnikov, saj je restavracija znana po vsem gornjem Jadranu.

Hotel »Slavija« na Rjavu

Ki stoji na najlepšem prostoru mesta, tik ob pristanišču za vse parobrode, je zaradi svoje odlične postrežbe in vsega komforta, ki ga nudi gostom, zelo priljubljen. Domača in dunajska kuhinja zadovolji vsakega gosta.

Malinska (Otok Krk)

divno morsko kopališče s več finopščentimi plažami. Razkošno kopališče in sončenje. Bujna vegetacija. Dnevna zveza s Sušakom. Pošta, brzjavlj in telefon. Več hotelov in privatnih sob. Električna razsvetljava. Popolna oskrba s vsemi ostalimi taksemi vred dnevno Din 60.— Prospekte in pojasnila daje brezplačno Kupališno povjerenstvo. 99

HOTEL VELEBIT Malinska na otoku Krku

Biser Jadrana, s krasnim kopališčem, lepo urejene sobe z električno razsvetlavo. Dunajska, češka in domača kuhinja. Penzion Din 50. Zahtevajte prospekte. — Uprava. 204

LOPAR NA OTOKU RABU

Najidealnejše bivanje na morju.

VILA »SONJA«, HOTEL »LOPAR« in HOTEL »VELEBIT« nudijo ves komfort s izvrstno kuhinjo, lepe sobe. Popolna oskrba s sobo Din 58—65, v glavni seziji Din 60—70 dnevno. Zahtevajte prospekte!

HVAR

HOTEL SLAVIJA

Novo otvoren hotel. Tik pristanišča vseh parnikov. Priznano izvrstna kuhinja. Informacije in prospekte pošlje lastnik M. Miličić. 82

Od 850 Din!

Za 10 dni inkluzivno: prvovrstno prehrano, stanovanje vse takse, elekt. luč, postrežbo in kopelj na lastni peščeni obali

Koncerti, dancin, sport, tenis

Penzion Miramar Makarska

na krasnem prostoru, tik morja, v bližini kopališča. Zgrajen ob obronku gozda. Lepa terasa. V sobah topla in tekoča voda. Mednarodna kuhinja po zmernih cenah. Govori se slovensko. Prospekte pošlje na zahtevo uprava penziona »Miramar«. 120

BOL pri SPLITU Penzion Vidošević

Bol je poznan zaradi svojih izvrstnih klimatičnih razmer. Krasno kopališče, dnevna zveza s Splitom. Lepo urejene sobe, izredno nizke cene. Soba z vso oskrbo, izdatno prehrano, s vinom in vsemi taksemi, postrežbo ter kopališčem Din 50 dnevno. Prospekte zahtevajte od lastnika Vidoševića. 111

Peščeno morsko kopališče OMIŠ PRI SPLITU HOTEL „BELLEVUE“

novozgrajen tik ob morju, v sobah tekoča voda, dancin na morski terasi, polna penzija, a sobo in vsemi taksemi in postrežbo Din 60—85. Domača in dunajska kuhinja. Nobenih zdraviliških takse. 85a

Izletniki v SPLIT

HOTEL „SLAVIJA“

M. Jozević nudi ves komfort, izvrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega. 81

Kaštel — Stari — Split PALACE HOTEL

30 moderno opremljenih sob v krasnem parku, s lastnim kopališčem obrežjem. ¼ ure s parobrodom od Splita ali od Trogira za 5 Din. Prvovrstni penzion s domačo in specialno kuhinjo. Prospekt vina. Polna penzija, a sobo in vso oskrbo 70 Din dnevno. Jazb in ples v parku. Prospekti v vseh potovalnih pisarnah. Sezija od 15. marca dalje. 100

Hotel „ADRIA“ Dubrovnik — Lepud

Novozgrajeni hotel s 30 prvovrstno urejenimi sobami. Tekoča voda. Hotel v bližini kopališča. Velika lepa terasa za sončenje. Prvovrstna kuhinja in tudi dunajska kuhinja. Od Slovencev prednostno posečani hotel. Penzion s sobo in vso oskrbo 70 Din. Prospekti na zahtevo brezplačno. 118

LOPUD pri Dubrovniku

Hotel „Kristić“ Penzion

40 lepo urejenih sob, hotel v gaju pomaranč in citron, ograjen s agavami in drugim tropskimi rastlinami. Sončnata veranda. — Izvrstna oskrba po najnižjih penzijskih cenah. 121

HOTEL „TRIGLAV“ Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe z električno razsvetlavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in s vsemi taksemi in kopanjem v lepem kopališču Din 30.— dnevno. Prospekte in pojasnila na zahtevo brezplačno. 79

Hotel KOVAČIĆ Hvar

Klimatsko zdravilišče in morsko kopališče. Moderno urejen hotel na krasnem prostoru tik morja v bližini kopališča. Sončne in lepe sobe. Prvovrstna kuhinja, ter dobra domača vina. Lastne ladje za izlete. Koncert. Topla in hladna morska kopel. Penzion od 55 do 80 Din. Odprt vsa leta. Prospekte v slovenskem jeziku dobite »Pri Putniku« na zahtevo Vam pošlje hotelir Peter Novak.

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in obnem najbližji kopališču. Krasna terasa za sončenje. Lepo urejene sobe ter najboljša domača in dunajska kuhinja. Cena pensionu najnižja. Pojasnila in prospekte pošlje brezplačno lastnik B. Kovačević, Hvar. 80

Korčula JUZNA DALMACIJA

4 ure do Splita, 3 ure do Dubrovnika.

Brzjavlj: Andreja, Korčula 87

Jadran naše zdravje

Kraljestvo mode

Trotteurski plašči

Težavne denarne razmere silijo tudi najbolj razvajočo damo k štedenju. Vendar pa so gotovi garderobni komadi, brez katerih tudi pri največji štedljivosti ne moremo izhajati. Tu imamo seveda v mislih le one »nevttralne« mode, ki se prilagajajo vsaki priložnosti in h katerim prštevamo predvsem štrpance plašče. Rabimo jih ne samo ob deževnem ali hladnem vremenu v mestu, temveč tudi v sportne svrhe, na izletih in na poletnem potovanju. Bodisi da se odločimo prebiti dopust v gorah ali da si zaželimo počitnice na morju — trotteurskega plašča ne moremo nikjer pogrešati.

Zato je v tem pogledu največjega pomena že gori omenjena »nevttralnost«; da jo poudarimo, ne sme biti tvorilo takega plašča preveč izrazite barve ali vsilivo vzorčastost. Izogibati pa se moramo tudi neobičajnih krojev. Le na ta način dobimo model tisto elegantno skromnost, ki omogoča, da ga z malenkostnimi izpremembami nosimo po več let. V ta namen so poleg enobarvnega tvorila jako uporabna diskretno vzorčasta blaga, ki so manj občutljiva za vlago in prah.

Seveda morajo biti taki plašči široki in udobno ukrojeni, da nas ne ovirajo v gibanju. Navzile predpisani enostavnosti se smejo poslužiti kake učinkovite podrobnosti, kakor so n. pr. letos priljubljeni široki reverji, ravni, elegantni šali in razni kepi, paziti pa moramo, da pri vsem tem plašč ne izgubi strogo sportnega sloga.

Vrtna obleka

Marsikatera gospodinja si želi obleke, ki bi obenem predstavljala domačo haljo in delovno obleko za na vrt. Često se namreč primeri, da nas pri vrtnem delu preseneti kak obisk, ki bi ga nerade sprejele v stier

praktičnih delovnih hlačah, a ni več časa, da bi se preoblekle. Evo rešitve, ki je prav tako enostavna kakor originalna: Vrtna delovna obleka naj bo iz pestro vzorčastih hlač z naramnicami in iz bele platnene bluze. V najkrajšem času pa spremenimo to opremo v domačo obleko, če si preko hlač

John Newnham:

Napredovanje

V obeh vseh, ki so ga poznali, je veljal Joe Binks za človeka, ki se je rodil pod srečno zvezdo. Joe pa je o tem mislil drugače.

Štirinajst let star je prišel k podjetju za sla. Obljubili so mu deset šilingov tedenske plače. Vsota res ni bila visoka, toda zanj, ki ni še nikjer ničesar zaslužil, je pomenila ministrsko nagrado.

Bil je učen in marljiv in predstojniki so to kmalu opazili. Nič čudnega, da je kmalu bil med prvimi pri podjetju. Dosegel je plačo 25 šilingov tedensko, ki se mu je videla knežja nagrada.

Nekega dne ga je predstojnik poklical v pisarno.

»Zelo sem zadovoljen z vami«, ga je nagovoril.

»Potrudil se bom, da boste zadovoljni tudi v bodoče«, se je zahvalil Binks. Sporočiti vam imam, da smo se spričo vaše pridnosti odločili premestiti vas v pisarno«, je dejal predstojnik.

»Iskrena hvala za vašo ljubeznivo uvidenost!« je dejal Binks.

»Seveda, začeti boste morali kot praktikant z osemnajstimi šilingi na teden. Se strinjate s tem?«

»Seveda«, je dejal Binks.

Naša prva slika kaže, kako lepo se prilaga kepi tudi k štrpancemu plašču. Tu gre za raven model z globoko položeno, kratko gubo na zadnji strani. Kep pritrdimo z gumbi, tako da moremo nositi plašč tudi brez nje, ga kot enostaven paletot. Usnjen pas s široko kovinsko zapenko poudarja sportni značaj modela. Klobuk in čevlji soglašajo v barvi s tvorivom plašča.

Naša druga slika predstavlja izredno eleganten plašč iz velbdolje dlake. Ravni ovratnik in moderni široki reverji so pripeti z usnjenimi gumbi. Enaki gumbi zapenjajo tudi stranske dele plašča, ki tvorijo obenem globoke žepe.

Najbolj priljubljena pa so razna »diagonalna« blaga, ki so izredno učinkovita, če ukrojimo dele plašča tako, da so črte blaga položene v različne smeri. S takim plaščem nas seznanja tretja slika. Plašč na njej ima široke reverje in učinkovite velike manšete.

Z gumbi pripeti stranski deli so pri sportnih plaščih posebno priljubljeni. Model na zadnji skici nas v kroju nekoliko spominja na našo drugo sliko, od katere se razlikuje po apartnem ovratniku in obliki spredaj zavazanega sportnega šala.

Obleka pod sportnim plaščem se od svojega ogrinjala v toliko razlikuje, da prinaša izrazite barve in je originalno vzorčasta. Poslednja progasta modna blaga so v to svrhu jako uporabna, kakor vidimo na naši zadnji skici.

pritrđino křilo iz istega tvorila, ki je ob strani zapeto z gumbi!

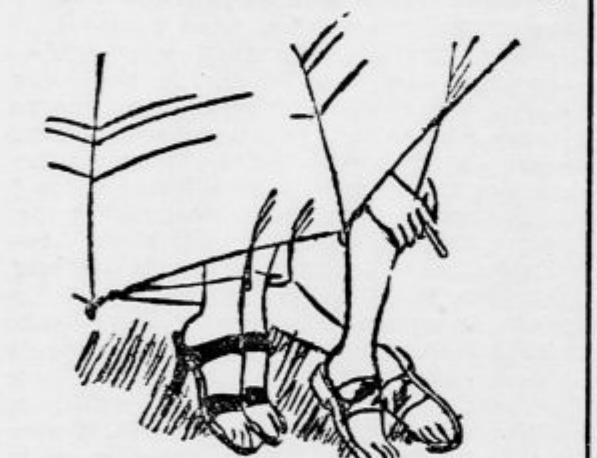
OBLEKE

trenčkote in spomladanske plašče kupite najceneje pri 5001

TOMŠIČ, Sv. Petra cesta 38

Kopalne sandale

čudovito sliĝijo obutvi klasiĝne antike in zdi se, da bodo letos zmagovali izpodrinile vse druge vrste kopalnih čevljev. Sandale imajo

napol visoke pete in so prepete z dvema usnjenima progama, ali pa so brez pet in jih pritrdimo na nogi s širokim in živobarvnim platnenim trakom.

Zdravniška posvetovalnica

Sinke. 1.) Dobro bi bilo, da obiščete ob priliki ambulatorij ženske bolnice v Ljubljani. Do tistega časa uporabljajte svetlobo raztopino Kolijevskega hipermangana. 2.) Umivajte se samo z alkoholom in posipajte nato bolela mesta s pudrom. Ko boste v Ljubljani, pa se predstavite v ambulatoriju za kožne bolezni splošne bolnice. — M. S. v Lj. Znamenja se lahko odpravijo v kozmetičnem zavodu, ki so v vseh večjih mestih. — H. S. Srčna nervozna je običajno samo del splošne nervoze. Treba je torej zdraviti cel organizem, v težkih primerih najbolje v kakem sanatoriju. — I. G. v G. Za ischias pridejo v poštev: Krapinske toplice, Toplice pri Novem mestu, Dobrna, Topusko. — Splav. Če se je po splavu maternica popolnoma izpraznila, se ni bati posledic. Pri drugi nosečnosti se mora pač paziti, da ne pride do takih mehaničnih insultov. — Porod. Po porodu zanosi ženska običajno lahko takrat, ko nastopi zopet mesečno perilo. — Koze. Koze se lahko cepijo na vsakem delu kože, na rokah je pač najbolj praktično. Na nogah se cepi običajno otrokom ženskega spola iz kozmetičnih razlogov. — Nabrekli roke. Pojav, ki ga opisujete, medicinsko še ni popolnoma dognan. Bo najbrž živčnega izvora. — Posledica influence. Pri vsaki bolezni, ki je združena z visoko temperaturo, lahko nastopi trenutna duševna zmedenost; prekomerno uživanje alkohola to pojav lahko pospeši. — Nosečnost. Včasih se zgodi, da tudi pri obstoječi nosečnosti se nastopi perilo, običajno pa v manjši meri. Ugotoviti se pa da nosečnost samo potom zdravniške preiskave, v novejšem času že v prvih mesecih potom posebnih reakcij. — Sen. Proti šeni se lahko očuvate samo z največjo čistoto. — Zasluženje. Poskusite s spremembo zraka, najbolje je, če greste za nekaj tednov na morje. — Malaria. Če je vaše stanje posledica malarie, se da ugotoviti potom preiskave krvi. — Krčne žile. Krčne žile so pri vas posledica poklica. Nosite vedno elastične povoje na nogah. Z injekcijami se dajo odpraviti žile, morate pa potem še vedno nositi povoje, da se bolezen ne povrne. — Paratifa. Ta bolezen se razlikuje od tifusa samo v tem, da je povzročila druga vrsta bakterij. Slika bolezni pa z zdravljenje je pa prilično ista kot pri tifusu.

Važnost vitaminov za človeški organizem

Da je prehrana eminentne važnosti za človeški organizem, o tem pač danes nič več ne dvomlj. Ves človekov razvoj, telesno in duševno življenje zavisi od nje. In vendar, kako malo smrtnikov misli na to, kaj in koliko pojedo. Kakor se pokvari človeški organizem, če mu ne dovoljamo potrebnih količin hrane, ki sestoji iz vseh važnih snovi, da se lahko presnavlja in utrjuje, tako kvarjen pa je tudi lahko vpliv hrane, ki je premočna in vsebuje preveč hranilnih snovi, tako da jih organizem ne more predelati in zatorej zastaja v želodcu in črevesju, kjer prično gniti in s tem zastrupljajo kri.

Vsaka poljubna hrana nima enake vrednosti. V tem pogledu je najboljša ona, ki sestoji iz dovolj hranilnih snovi (beljakovine, ogljikovih hidratov in maščob). Poleg tega mora vsebovati tudi dovolj mineralnih snovi in vitaminov. Tako n. pr. je za naš organizem zelo nevarna hrana, ki vsebuje samo hranive snovi, nima pa mineralnih snovi in vitaminov.

V Jugoslaviji umira mnogo več ljudi, nego v drugih kulturnih državah. Povprečno je v Angliji, Ameriki, Franciji in Nemčiji življenje ljudi približno eno tretjino daljše, nego pri nas. Od 1000 prebivalcev jih umre v Švici le 12, pri nas pa 22. Vočina jih umre pri nas vsled kužnih bolezni, dale vsled alkohola ali pa napačne prehrane. S tem pa ni rečeno, da je naša deca ob rojstvu slabotnejša ali pa zaostalejša v primeri z dečo, ki se rodi po drugih kulturnih državah! Ne to, nego to pomeni, da so pri nas kultura zdravja, skrb za higijeno in na sploh stanovanjske in življenjske prilike na mnogo nižji stopnji nego drugod.

Osedmotedni se hočemo to pot samo na prehrano, oz. najvažnejšo njeno sestavino — na vitamine. Dolgo časa niso mogli dognati vzroka, zakaj človek kljub prehrani, ki ima dovolj hranilnih snovi, vendarle ni mogel živeti in je vedno bolj propadal. Ko pa se je posrečilo odkriti v hrani vitamine, je bila ta uganika rešena. Vitamini so torej materija, ki je neobhodno potrebna človeškemu organizmu. Njihovo delovanje pa si razlagamo tako, da delujejo na pravilno porazdelitev hranilnih snovi in njih popolno izkoriščanje. Regulirajo rast in splošen razvoj organizma ter čistijo kri. Omogočajo in pospešujejo nastajanje notranjih sokov (hormonov), katere pa izločujejo v kri gotove žleze v človeškem telesu. Na pr.: Trebušna slinavka (pankreas), golša, ledvične žleze, spolne žleze itd. Vitamini dalje preprečujejo ali pa zmanjšujejo težja obolenja in jih lečijo. Tako velja, da je vpliv vitaminov na človeški organizem Ta vpliv pa stopa v akcijo že prav od prvega početka t. j. že tedaj, ko se dete nahaja še v materinem telesu, torej po-

sredno potom matere, nadaljuje se na isti način med dojenjem in končno neposredno z uživanjem hrane. Zato moramo skrbno paziti na materino prehrano začasa nosečnosti, kakor tudi med dojenjem in dovajati predvsem takšno hrano, ki vsebuje dovolj vitaminov. S tem pa ni rečeno, da naj se hrani mati s nekako specialno hrano. Čisto preprosto ali kot rečeno dovolj vitaminov! Znanstveni poskusi so zadnje čase dognali, da prehajajo vitamini iz materine hrane tudi v njeno mleko in na ta način torej tudi v organizem deteta. In baš materino mleko je zelo bogato na vitaminih! Ako v hrani, katero zauživa mati, ni dovolj vitaminov, tedaj prehajajo ostanki vitaminov, ki so še v njenem telesu v mleko, tako dolgo dokler ni njih zaloga popolnoma izčrpana in nastopi popolna onemoglost matere. Takih slučajev je bilo mnogo zlasti za časa svetovne vojne v Nemčiji in Avstriji, kjer je bilo pomankanje tečne hrane največje.

Posebne važnosti za razvoj deteta je vitamin D. Imenuje se tudi D-antirahitičen. To pa zato, ker deluje na pravilen razvoj in utrjevanje kosti.

Predvsem je važen za pravilen razvoj deteta vitamin D (antirahitičen). Medicini se je z dolgimi raziskavanji posrečilo dokazati, da so otroci, ki so hranjeni z tako materino hrano, ki je zelo bogata na vitaminih D, mnogo boljše razviti, imajo močnejše, odpornejše kosti in tudi znatno večje težo. Zato pa se mora torej mati ves čas in to za časa nosečnosti, kakor tudi dojenje hraniti predvsem z zelenjavo, sadjem, krav-

jim mlekom, jajci, ribjim oljem itd. Takšna hrana je torej bogata na vitaminih D (Vitamin).

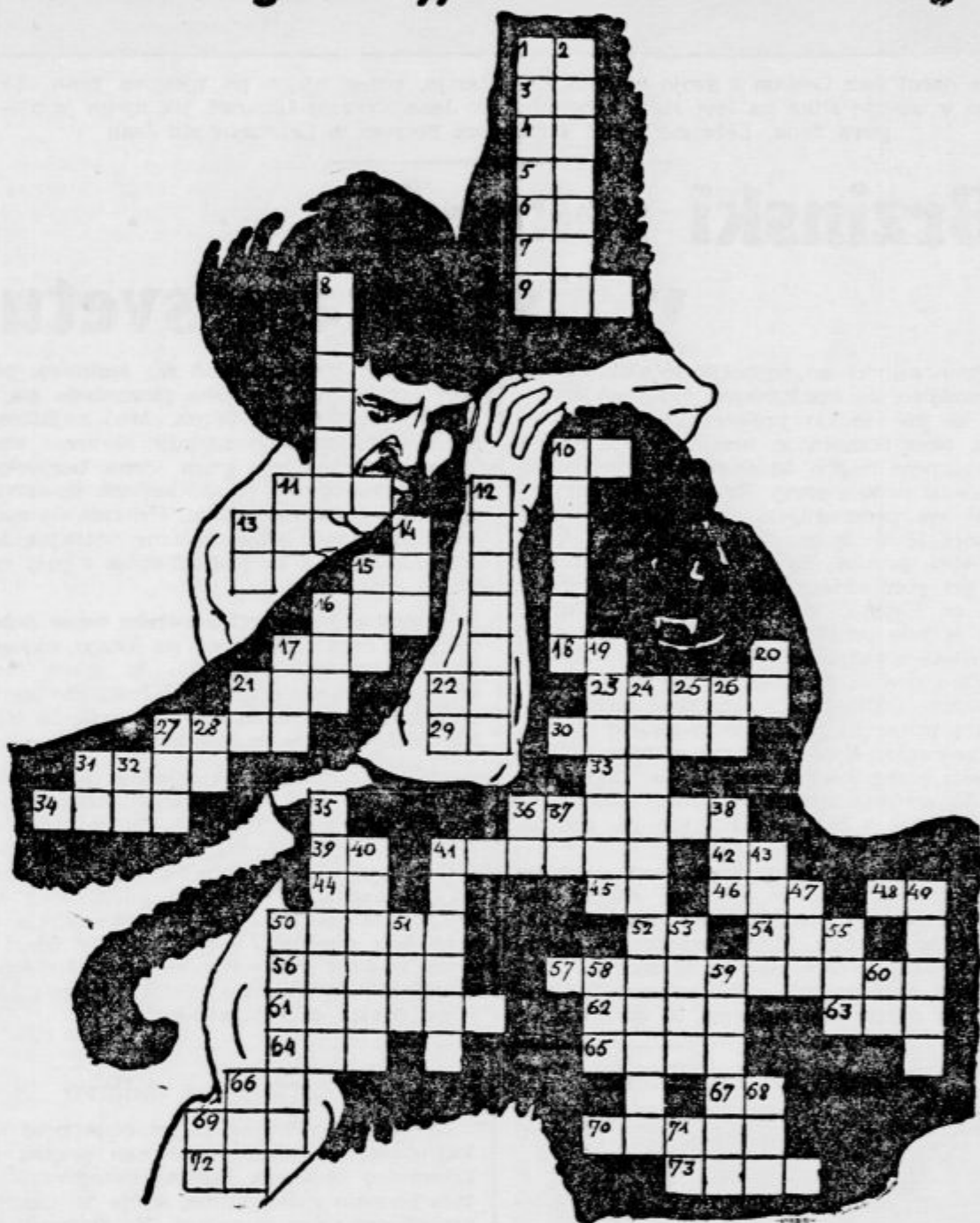
Nič manj važen pa ni za nosečo oz. doječo mater vitamin A. Ta vitamin se nahaja predvsem v svežem mleku, skuti, surovem maslu, siru, v jajcih, pšeničnem kruhu, špinači, paradižniku, glavni salati, zelenem grahu, malancanih, bučah, breskvah, jabolkih, bananah in oranžah. Ako zavzdamo hrano, ki vsebuje vitamine D in A, prihajajo v naš organizem s to hrano tudi drugi vitamini, ki se v njej nahajajo. To so vitamini B in C. Vitamin C (antiskorbuten) je tudi zelo važen. Ako dete izgublja na teži in je s tem otežkočena njegova rast, mu moramo dovajati dovoljno množino sokov na pr.: od oranž, citron, jabolk.

Dalje moramo dete hraniti s špinačo, bolki, malin, paradižnikov ananasa itd. Dalje moramo dete hraniti s špinačo, zeljem, glavno salato, graham, repo in krompirjem. Če te vrste hrane dovajamo otroku, se bo hitro popravil. Vitamin B se nahaja v mleku, skuti, svežem siru, kruhu, špinači, paradižniku, zelati in sploh v vsej zelenjavi.

Iz tega sledi, da moramo torej dete hraniti in to dokler še ni rojeno, indirektno potom matere, pozneje pa direktno samo s tako hrano, ki vsebuje vse našteje vitamine in to v njih prirodnem stanju. Posrečilo se je zadnje čase iznajti umetni način proizvajanja vitaminov D in C, in sicer v kristalini formi kot preparat, ki se more jemati torej po potrebi.

(Da'je približno)

Križaljka „Tarzanov boj“

Vodogavno: 1. kratka; 3. francoski medmet; 4. kemijska kratka; 5. gr; 6. fizikalna kratka; 7. kratka; 9. fre. zaimek; 10. osebni zaimek; 11. turška utež; 13. dvovalnik; 15. pogojni veznik; 16. plačilna obveznica; 17. ozir. zaimek; 18. rimski denar; 21. dalmatinski otok; 22. kratka; 23. hvalospjev; 27. prevozno sredstvo; 29. kemijska kratka; 30. fre. reka; 31. sloven. slovnica; 33. nikalnica; 34. ilirski pesnik; 36. moško krstno ime; 39. italj. zaimek; 41. zver; 42. mera za električni upor; 44. kratka; 45. nemška trdilnica; 46. španski naziv; 48. kratka; 50. vretenar; 52. ne; 54. lat. adverb; 56. zaslužen slov. sportnik (f); 57. drevo; 61. železen drobec; 62. latinski pesnik; 63. fre. nikalnica; 64. angleško moško ime (fonetično); 65. italj. pristanišče; 66. kem. kratka; 67. kratka; 69. zrak (fre.); 70. družabna igra; 72. kratka; 73. ameriški gorovje.

Navpično: 1. Tarzanov nasprotnik; 2. angleško mesto; 8. poglavar Tarzanovega rodu; 10. ruska reka; 11. medmet; 12. nemško pristanišče; 13. kratka; 14. fre. zaimek; 15. zbor pevcev; 16. turški oblastnik; 17. posoda; 19. metrična stopica; 20. medmet; 21. kem. kratka; 22. kratka; 24. špansko pugo; 25. dvor (arabsko); 26. fre. spolnik; 27. srbohrv. veznik; 28. zemeljski jezik; 31.

kratka; 32. ka; 35. afriška reka; 36. nemški predlog; 37. kratka; 38. prvina; 40. ka-menina; 41. nebesno telo; 43. prometno sredstvo; 47. afriška reka; 49. poljsko orodje; 50. obrtnik; 51. fiz. kratka; 53. starogrška pokrajina; 55. kovina; 58. meja plošče; 59. izumitelj; 60. grška črka; 63. del jedrne opreme; 68. sportna kratka; 69. arabski konj; 71. kem. kratka.

Rešitev zlogovnice

Moj grob je širok, moj grob je temen, kdor ima svoj obraz, mu ga raztrgam jaz, ocean.

ROBERT LOUIS STEVENSON

je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen

je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

zevala v gospodinjstvem proračunu. In zgodilo se je, da ga je predstojnik vnovič poklical v svojo pisarno.

V organizacijskem oddelku ste se si jajo obnesli!« mu je rekel. Mislim pa, da ne izdam skrivnosti, če vam povam, da se nam zdi škoda vaših moči v tem oddelku. Predlagam vam sklep družbe, da sprejmete mesto ravnatelja pri kakšnem našem zunanjem zastopstvu. Seveda, če hočete sami...»

Joe je skomignil z rameni.

»Hvala«, je dejal, »z mojo sedanjo službo sem prav zadovoljen in si ne želim nobenega napredovanja več.«

Predstojnik je debelo pogledal.

»Tako?« je dejal. »Ali pa se tudi zavedate, kakšnim ugostnostim ste se odpovedali s tem? Kot ravnatelj kakšne podružnice lahko zaslužite do 300 šilingov tedensko.«

Joe je odikmal.

»Hvala, vse vem. Če pa naravnost ne zahtevate od mene, da nastopim službo zastopnika podjetja kj v inozemstvu, prosim, da me ne silite k temu. Ljubše mi je, da ostanem na svojem sedanjem mestu.«

Tako je prišlo, da je dobil mesto ravnatelja neke podružnice v inozemstvu drugi, ki ni bil ne tako delaven ne sposoben kakor Joe. Joe si ni mogel dovo-

liti tega, da bi šel s prejemki pod sto-šestdeset šilingov na teden, čeprav se mu je obetala možnost, da doseže 300 šilingov tedenske plače. Njegova družina je zahtevala od njega žrtve, on pa ji ni smel odkriniti niti pennyja.

»Tega Binks prav za prav ne razumem«, je dejal predstojnik na sestanku družinskih delničarjev. Prej je bil vedno tako vnet za povišanje v službi. Nikoli ni odrekal. Zdal pa se zdi, kakor da mu ni nič več od tega. Nu, če hoče, naj ostane tam, kjer je. Ampak škoda ga je. In jaz res ne razumem, kako je mogel odkloniti.«

»Tudi nam se zdi ta reč zelo čudna in je ne razumemo«, so pripomnili delničarji in začeli razpravljati o drugih poslovnih zadevah.

Radiopostaje v Rusiji

Nova ruska petletka predvideva tudi zgraditev 63 oddajnih radio postaj. Njih skupna kapaciteta bo začela 2600 kw. Največja oddajna postaja bo stala v Moskvi, njena kapaciteta bo 500 kw. Če bodo dopuščala sredstva, celo 1000 kw. Ta postaja bo služila izključno za inozemsko propagando. Istočasno namerava sovjetska vlada postaviti še dve veliki oddajni postaji z veliko kapaciteto. Prva bo oddajala vesti v japonskem, druga pa v kitajskem jeziku.

povišali do najvišje stopnje, ki jo lahko doseže uradnik v knjigovodstvu. Smatramo pa, da je za podjetje izguba, če ima tako sposobnega in delovnega moža za v knjigovodstvu. Premestili vas bomo v oddelke za organizacijo. Seveda to lahko odklonite, če se ne strinjate z mojim predlogom. Pripominjam pa, da so v organizacijskem oddelku plače mnogo višje kakor v knjigovodstvu.«

»Popolnoma se strinjam s predlogom, gospod predstojnik«, je dejal Binks. Prosim le pojasnila, kakšna začetna plača se mi obeta v novem oddelku?«

»Šestdeset šilingov tedensko«, je dejal predstojnik.

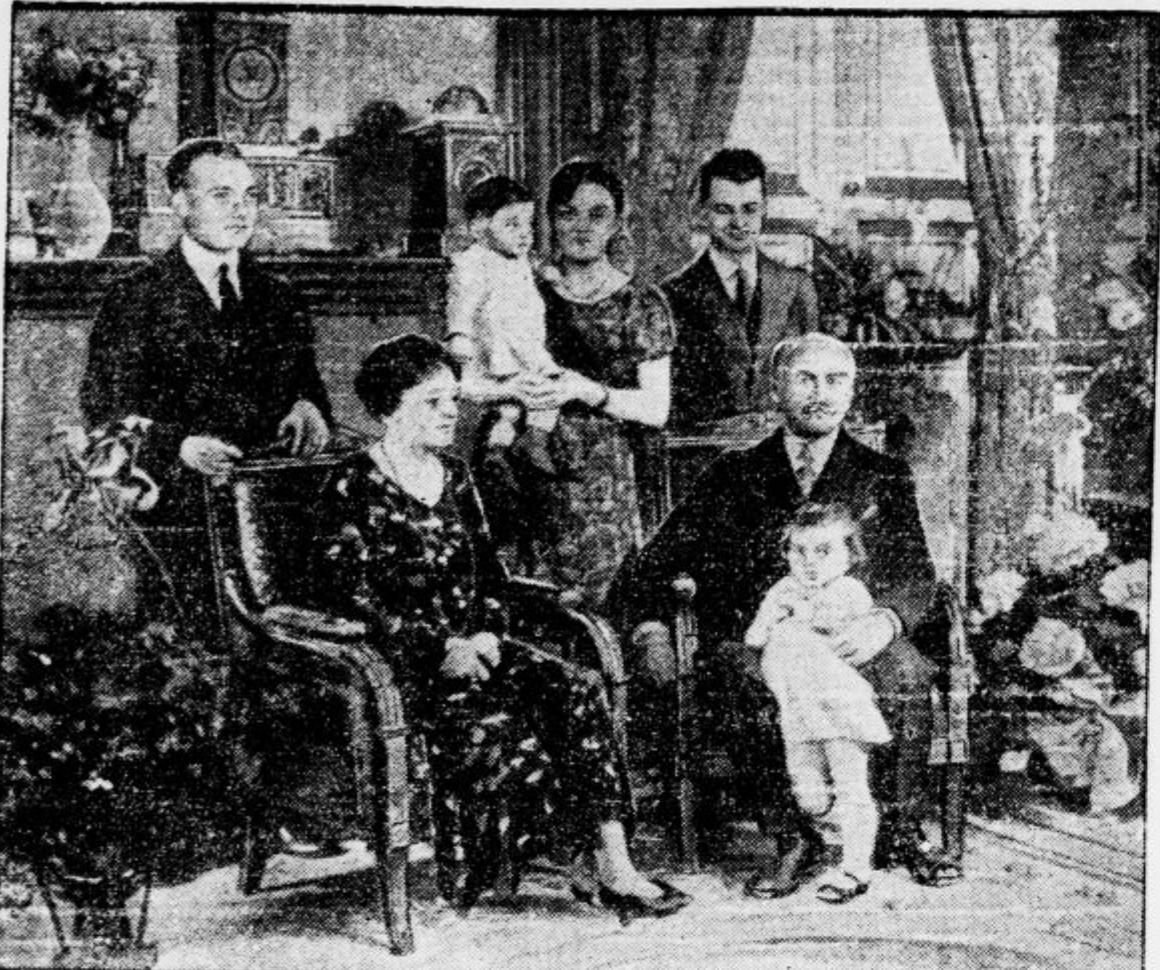
»Sprejemam«, je dejal Joe resignirano.

Nastopil je službo v organizacijski pisarni. Napel je vse sile, zastavil vse moči, da bi zadovoljil svoje predstojnike. V nekaj letih je dosegel plačo 160 šilingov tedensko.

Ta vsota pa je tedaj predstavljala najmanjši znesek, ki mu je bil potreben za preživljanje družine. Imel je namreč ženo in štiri otroke. Vsi so študirali. Izdatki so bili veliki. Stotideset šilingov je jedva zadostovalo za skromno življenje. Vsak penny je prišel prav, da se je zamašila kakšna vrzel, ki je

Iz življenja in sveta

Predsednik Lebrun v rodbinskem krogu

Na desni sedi Lebrun s svojo vnučko Ano Marijo, poleg njega pa njegova žena. Za njo v ozadju slike na levi stoji Lebrunov zet Jean Freysson-Linarad, tik njega je njegova žena, Lebrunova hči s sinčkom Petrom in Lebrunov sin Jean

Brzinski rekordi v živalskem svetu

Ptice selivke so najboljše letalke, kar je razumljivo, če upoštevamo ogromne daljave, ki jih morajo preleteti v najkrajšem času brez odmora in hrane. Selilni nagon je močnejši od nagona, ki se pojavi hipoma, ko so dane prilike zanj. Razdalje tisočev kilometrov premagujejo tedaj ptice brez napora in vedno brez odmora.

Gätkje poroca, da opravi višnjeva taščica pri pomladnem poletu 3000 km dolgo pot od Egipta do Helgolanda v 9 urah, kar bi bilo približno 340 km na uro. Pri tem leti v višini 3000 do 5000 m. Višnjeva taščica preleti po teh podatkih 93 m na sekundo. Gätkje pa je opazoval na Helgolandu ptice, ki so opravile skoraj 112 m na sekundo. A to še vedno ni rekord. Virginska pivka preleti razdaljo od Labradorja do severne brazilske obale (6000 km) v eni noči z brzino 415,5 km na uro ali 115,5 m na sekundo.

O hudourniku trdijo, da leti s brzino 137,5 m na sekundo, na uro skoraj 495 km! Proti tej brzini brzina navadnih lastov in golobov, ki jih smatramo za najhitreje letalce, naravnost izginja. Najhitrejši med golobi, golob pismonoša, preleti na sekundo povprečno 20 do 30 m, v

najboljsem primeru 51,5 m, lastovka povprečno 58 m, lastovka pismonoša pa v najboljšem primeru 90 m. Med najhitrejšje letalce spadajo nadalje slavci, siva vrana, sokol, sebec, gaga, črna burjevka. Siva vrana opravi po Gätkjevih opazovanjih na sekundo do 55 m. Pri tem ne spada toliko med hitre, kolikor vztrajne letalce. Med temi bo pač albatros v prvi vrsti.

Zanimivo je, da ptice selivke izven tovalnega časa nikakor ne letajo mnogo. Tako je n. pr. s štorikjo, ki spada med najhitrejšje letalce, a se v času, ko skrbi za novi zarod, oddalji od gnezda le toliko, kolikor mora zaradi hrane.

Med pticami, ki ne spadajo med brze letalce, so spet rekorderji, kar se tiče številca udarcev s peruti, da lahko letijo. Šampion med šampioni bo tu naš vrabec s približno 13 udarci na sekundo, divja raca jih napravi 9, domači golob 8, golob pismonoša pa 3 in pol. Žuželke imajo tu vsekakor prednost. Kačji pastir udari s krili 28-krat na sekundo, osa 200-krat, čmrč 250 do 300-krat, maha kakšnih 350-krat, čebela celo do 400-krat.

Slonovka in slonič

V monakovskem zoološkem vrtu Hellabrun je slonovka skotila mladiča, ki je pri rojstvu tehtal natančno en sto in je visok 81 cm.

Mrzle kopeli na Japonskem

Pristaši sintske vere na Japonskem verujejo, da bodo vse leto obvarovani bolečin v nogah — in razen tega tudi ogromnih stroškov za zdravniško pomoč in primerno hrano — če se okopijo v mrzlem potoku, ki ga obkrojuje svetilče.

Tujcem se seveda prav redko posreči, da bi bili lahko navzoči pri tej čudni slovesnosti. Celotni Evropski, ki žive že več desetletij med Japonci, še niso imeli prilike, da bi lahko vstopili v svetilče, kadar se opravi obred mrzle kopeli.

Avtorica teh vrstic je imela srečo, da je opazovala to slovesnost v Kiotu. Dasi se s svetlo mrzlo kopeljo prične običajno šele ob 9. zvečer, je prišla pred svetilče poldrugo uro prej. Prekrmalu ni bilo, kajti s prostiranimi pokrite rezervirane sedeže so že zasedli številni domačini. Ko se je bela družba vsedla na prostirane, je stopil pred njo Japonec in z vjužno kretnjo pokazal na njihove noge. Naglo so vsi sezuli čevlje in jih postavili poleg sebe na tla. Sploh je priporočljivo, da človek na Japonskem nosi čiste in skrbno poštite nogavice.

Orientalci so vjučni ljudje in so kmalu za Evropece našli stole. Nedaleč od reke lakiranega svetilča s temnorjavim vhom teče potok z ledenomrzlo vodo. Rezervirani sedeži so segali tik do potoka. Kjer bo po vseh znakih sodeč najbrž središče večerne slovesnosti. Na bregovih rastejo visoki topoli. Debla so z deskami povezana med se-

Fotografija na daljavo

Londonski »Times« so pridobile pred nekaj dnevi veleslamniti celoten pogled na francosko obalo iz Dovra. Fotografija je bila posneta nekega dne, ko je bil razgled precej zamegljen in moten. Za fotografiranje so se fotografi poslužili posebne kamere, ki je bila v notranjosti razsvetljena s infrardečimi žarki, kateri, kakor znano, prodirajo skozi meglo. Navzile precej gosti megli se je slika popolnoma poročila. Objava te slike je zbudila v Franciji razumljivo razburjenje.

Milanska Scala v krizi

Novi ravnatelj milanske Scale Trentinaglia, je zaradi krize odstopil in se ne bo več vrnil na svoje mesto. Kriza tega nekoč slavnega zavoda je nastala naprej zaradi slavnega Toscaninija, potem pa še po prizadevanju upravnega sveta institucije, ki si je prizadeval, da bi odpustil vse tiste, ki so delali pod Toscaninijem. V zadnjem času so bile predstave zelo slabo obiskane, dvorana je bila vsaj prazna. Letošnji primanjkljaj znaša nad 4 milijone lir, medtem ko se je lanske sezija pod vodstvom bivše Toscaninijeve tajnice gđe. Colombo, zaključila s prebitkom 3 milijone lir.

boj, tako da gledalcem ne grozi nevarnost, da bi zdrsili v potok. Drobna japonska deca šviga med vrstami navzočih, da bi lahko videla vse do zadnjega, japonski stražnik pa hiti stalno za njo, da bi jo pregnal. Končno se usmili tudi otrok in jih nažene na stojišče ob strani.

Na nasprotnem bregu potoka čaka brujaa množica moških, bencin in otrok, ki jih straži oko postave. Med njimi je tudi veliko število orjaških gledaliških igralcev, ki so običajni kot borci. Nekateri so veliki in silno močni, drugi pa neznamiti in slabotni. Sredi potoka je zgrajen nekakšen lesen oder, na katerem je postavljenih 48 kratkih in dve dolgi puščici.

Končno, ob 9. zvečer, pridejo svečeniški, dva v rumenih in štirje v belih oblačilih. Najprej korakajo večkrat okoli svetilča, nato pa zložijo vsa darila v rižu, vinu in mesu na altar, ki je ob spodnjem toku potoka. Ko so vsa darila zbrana, planejo atleti z druge strani potoka — ne da bi čakali na kakršnokoli znamenje — v ledeno mrzlo vodo po puščice. Sedaj se vname divja bitka! Po 15 minutah se vrnejo borci zopet na svoje mesto; povsod jim lije kri iz telesa. Petdeset med njimi je osvojilo puščice, ki jih dvigajo v zrak, ostali pa so se vrnili praznih rok. Sedaj se prične prava slovesnost! Srečne zmagovalce obkroži množica, da bi kupila od njih puščice, ki so odšle svete. Kdor ima takšno puščico — tako verujejo Japonci — ne bo imel nikoli bolečin v nogah in razen tega vsaj leto dni tudi v svojih poslovnih opravkih ne bo imel smole.

Med onimi, ki se potegujejo za puščice, je največ pohablencev, ki hodijo ob ber-

Shakespeare in matere

Angleški raziskovalec Shakespeare, dr. Artur Quiller-Couch je opozoril v svojih predavanjih o Shakespeareu v Britski akademiji na zanimivo stvar, ki je doslej po čudnem naključju ušla vsem Shakespeareo-slovcem.

Učenjak si je bil namreč izbral za letošnje predavanje temo »Očetovstvo pri Shakespeareu« in je utemeljil svoj ciljski z ugotovitvijo, da igra pri angleškem dramatu očetovstvo ogromno vlogo, dočim je odmerjen materinstvu le skop prostor in še tedaj, ko se govori o njem, ni pesnik povsem pravičen. Ne Desdemona, ne Ofelija, ne Kordelija, ne Jessica, ne Kresida, ne Kleopatra nimajo matere, da bi jim stala kot svetovalka ob strani. Očetovstvo materinstva pri tako velikem pesniku se čuti naravnost kakor pomanjkljivost.

Quiller-Couch domneva, da si to dejstvo lahko razlagamo kot reakcijo na srednjeveško oboževanje Madone. Ta kult je v srednjem veku po zaslugi cerkve postavil mater na posebno visok piedestal. V renesanci, ki je obnovila antične ideale, pa je dobila mati zopet drugovrstni pomen, na njeno mesto pa je stopil oče. Čeprav niso dramatični elizabetinske dobe v tem sporu aktivno sodelovali, se jim vendarle pozna duh časa v tem, da so stavili pomen očetovstva nad pomen materinstva. V tem pogledu je torej bil tudi Shakespeare otrok svojega časa.

Odlično spremstvo

Za krsto predsednika Doumerja stopajo (od leve proti desni): Aostotski vojvoda, princ Waleški, princ Pavel Karagorgjevič in in anamski cesar

Občutljivost paradižnikov

Ameriški profesor Croker je preizkuševal rastline v pogledu občutljivosti strupenih plinov. Dognal je, da je za strupene pline najbolj občutljivi paradižniki, ki izgubijo liste že pri najrahlejši strupeni sestavini iz zraka. Paradižnik je petdesetkrat občutljivejši od najboljšega doslej znanega aparata za merjenje strupenih plinov. Zato so začeli zdaj na ameriških torpedovkah in podmornicah gojiti paradižnike, ki bodo poslej vršili službo nekakšnih čuvajev pred strupenimi plini.

Smrtonosna zvedavost

Na londonskem vojaškem vežbališču se je primerila huda nesreča. Pri streljanju z ostrimi naboji ni hotela takoj funkcionirati mitraljeza. Neki vojak, ki je bil v oklopnem stolpu tanka, je pogledal skozi lino, da bi videl, kaj se je zgodilo. Tedaj se je strojnica sprožila in pogodila vojaka do smrti. Petnajst krogel je končalo njegovo življenje.

Štofe za pomladanske

OBLEKE, apartne angleške in češke vzorce nudi v veliki izbiri najceneje trdka Drago Schwa b, Ljubljana

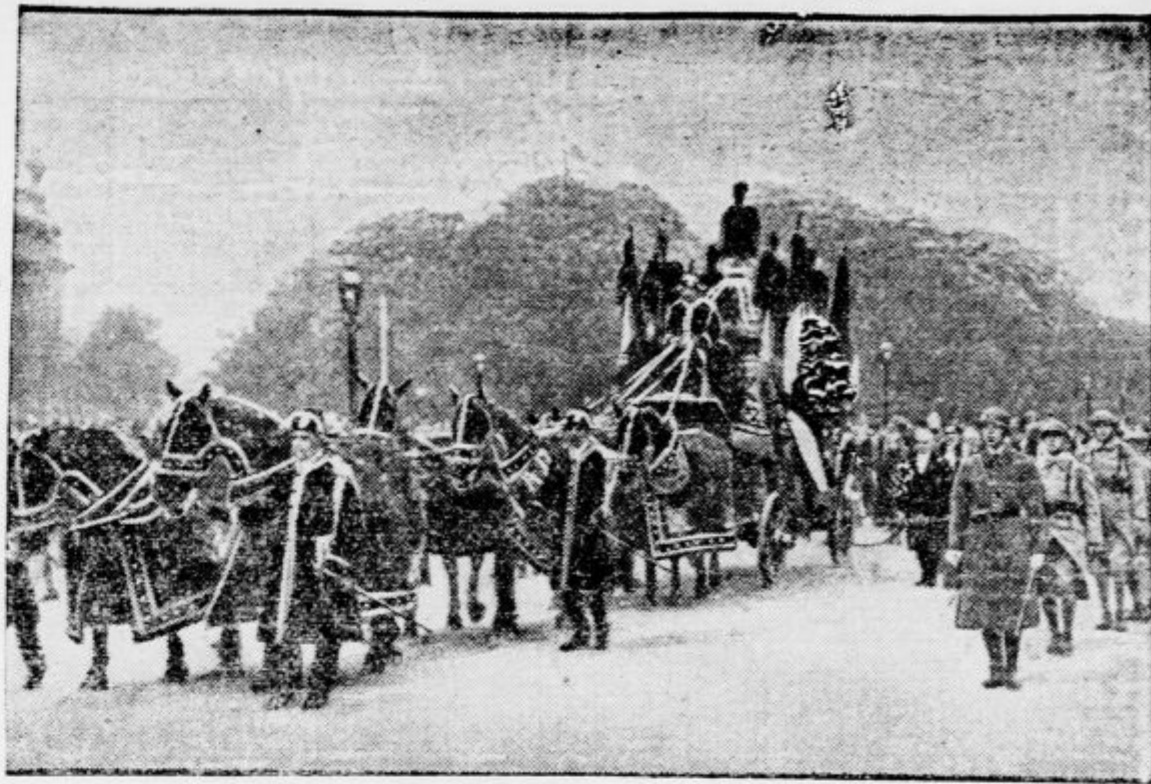
glah ali palicah. Čene, puščice so vedno višje in največ ponujajo kupci za oni dolgi puščici, ki sta baje še prav posebno koristni. Ko je prodaja puščic končana, dvigne vsa množica oblajala in gazi — do pasu gola — po ledenomrzli, sveti vodi sem in tja v potoku. Če se vrši slovesnost v avgustu, je učinkovito, da vse bolezi v nogah neizogibno; posebno dragoceno sredstvo pa je ta mrzla kopel zopet tako znano berberijsko bolezen, neke vrste živčno bolezen, ki jo povzroča nezmerno uživanje poliranega riža.

Včasih je takšnih kopalcev v vodi na stoletne. Matere, ki pripeljejo po dva ali tri otroke s seboj, namakajo novorojenčke v sveto vodo. Sicer pa so zastopniki ljudje vseh starosti obojega spola: moški, stare ženske, mladi parčki, dečki in deklice. Največ med njimi je več ali manj pohabljenih.

Ko je slovesnost s kopanjem zaključena, je družba redkih Evropecev, ki jo je mogla opazovati, odšla po širokem drevoredu proti svetilču. Pot razsvetljujejo številni barvasti lampioni. Ob obeh straneh stoji vrsta stoic, na katerih prodajajo razna lepota, krema, lampione, lonce za kuhanje čaja, obleke, skratka vse, kar si človek zaželi.

Dasi je sintska vera na Japonskem javno priznana, je njeno glavno načelo vendarle samo spoštovanje in čaščenje prednikov. Budhisti in celo kristjani se sklanjajo pred sintskimi altariji, da bi tako pokazali spoštovanje pred lastnostmi svojih prednikov. Svetilča, ki jih imenujejo sintska ali torijska vrata, so vidna že na zunanji, ker so čisto rdeče lakirana. Pristaši te vere udarjajo pred altarnim trikot z rokami.

Pogreb predsednika Doumerja

Žalni sprevod na pohodu čez Place de la Concorde

Rastline se hranijo z živalmi

Usoda rastline je ta, da rabi živali za hrano. A obstaja majhna skupina rastlin, ki nasprotno lovijo živali, zlasti žuželke in se z njimi »masti«. To dejstvo je odkril že 1769. na neki eksotični rastlini, nekoliko let pozneje pa ga je ugotovil bremski zdravnik Roth za rosice naših močvirnih krajev. A čeprav je sam Darwin o mesojednih rastlinah napisal obširno delo, so vesti o teh rastlinah razni znanstveniki še pozneje proglašali za »domneve senzacije željnih prirodopiscev«.

Mesojedne rastline ali karnivore, kakor jih imenuje znanost, nahajamo vednooma po močvirnih krajih, ki so človeku težje dostopni. Tla teh močvirj jim ne nudijo mnogo hrane in če se neboje hraniti s prahom močvirnih mahov, morajo pač loviti žuželke. V teh najdejo dovolj snovi za svojo rast v obliki dogotovljenih beljakovin. Prilagoditev na ta način prehrane je pri naši rosici tako velika, da prenese rast v koncu samo tedaj, če jih zalivamo z vodo, ki vsebuje le malo soli, najbolje z destilirano vodo.

Če se pa hočejo hraniti z živalmi, jih morajo najprej uloviti. To delajo na različne načine. Ena izmed mesojedk privablja žuželke z barvo svojih širokih listov. Površina teh je posejana z majhnimi žlezami, ki izločujejo lepljiv sok. Ko se komar ali mušica ujamne na ta lim, jo rastlina vrhu tega zavije v list. Del žlez izločuje neki prebavni sok, podoben našemu želodnemu soku, ki prebavljuje dele živalice razkroji in raztopi.

Rosica ima žilci podobne liste s rdečkastimi dilačicami, ki končujejo v žlezo. Zložijo se izločujejo lepko tekočino, na katero se žuželka sprime. Dilačice se potem zvijejo nadno kakor lovke. Zadušeno žival oblije prebavni sok, ki jo razkroji v nekoliko dneh. Zanimivo je, da se rastlina ne da promotiti, če položiš na nje list namesto mesa (ali kosčka jajca) kamenček oziroma kakšno drugo neprebavljivo stvar. Dilačice se sploščajo, sicer sklonijo nad kamenček, a se kmalu vrnejo v prvotno lego. Mesojedka mora torej dobro razločevati pravo od nepravega, kar je podčrtal že Darwin.

Ena tmed naših, še redkih mesojedk, lovi majhne vodne živalce s neko vrsto loputnice. Mesojedke v Ameriki in Aziji so znatno večje od naših in tudi njih lovilne priprave so mnogo bolj rafinirane. »Venerina pasta« iz Karoline ima n. pr. liste, ki se končujejo v nekakšno školjko. V njeni notranjosti so občutljive dilačice. V trenutku, ko se žuželka dotakne takšne dilačice, se školjka bliskoma zapre in živalca je izgubljena. Neka druga mesojedka iz tropske Azije je del svojega lista privlekla v vrč, ki privablja žuželke s svojim duhom in barvo. Žuželka pade s spolnega roba v vrč, ki je čisto do polovice napolnjen s sokom, in utone. Narava pa je ustvarila tudi živali, kakor neke muhe, komarje in črve, ki jim ta rastlina ne more do živega in se celo v njenem vrču razvijajo.

Princesa južnega morja

V Ameriki trenutno razburja duhove zgodba bivše študentke, poznejše advokatke žene mrs. Mary Cracket, ki je prišla pred sodišče, ki se bo v kratkem bavilo z ločitvijo njenega zakona.

O tej dami se šušljajo v San Franciscu najneverjetnejše reči. Mrs. Cracket je preživela štiri leta na nekem oddaljenem otoku južnega morja. To priznava tudi sama, noče pa pojasniti, kje leži ta otok. Na njem se je bila naselila pred petimi leti, ko ji je začelo predsedati življenje v Ameriki in študij na univerzi. Šla je tja z namenom, da bo tam lahko živila kakor kakšen ženski Robinson. Ker je pred svojim odhodom podedovala po svoji umrli materi veliko premoženje, ji ni bilo treba trpeti pomanjkanja. Bogato se je založila z vsakovrstnimi potrebščinami, čez par tednov življenja na oddaljenem otoku pa je morala ugotoviti, da ni sama, ampak da živi v tem kraju še ostanek prastarega ljudstva s patriarhalnimi običaji.

Peščici ostanov izumirajočega rodu je gospodoval visok, rjav, mlad poglavar, ki se je na prvi pogled zaljubil v priseljenko ter jo je ugrabil in odnesel v svoj šotor. Ker je bila kraljica njegovega srca hladna in nedostopna, ji je dal zgraditi krasno kočjo. Dal ji je tudi naslov princese južnega morja in je prisilil svoje ljudstvo, da ji je izkazovalo božanstveno čast in ji prinašalo razne tribute. Štiri leta je živila Američanka med divjadi v časti in ljubezni. Ljudstvo jo je molilo kakor se molijo boginja. Polagoma se je njeno življenje tako zložilo z življenjem ljudstva, da je privzela vse domačinske šege in običaje. Hodila je po zgledu prvih staršev v paradižu, se udeleževala divjih plesov in vpletala vanje in čevlje v svoje lase. Ščasoma pa se ji je ta način življenja uprl. V njeni duši se je porodilo zopet hrepenenje po domovini in civilizaciji. Pri neki slovesnosti, ko je bilo ljudstvo pijano veselja in hrupa, je pobegnila z otoka v ravno istem čolnu, ki jo je bil prinesel med divjake. Odšla pa

ni prazni rok. Odnesea je s seboj bogate bisere, ki jih je prinesla po velikih ovinkih v San Francisco. Tam se je seznanila z bogatim odvetočnikom, ki jo je prosil, naj mu postane žena. Privolila je v to, ampak v zakonu se je počelala od svoje divjaške strani. Doma ni hodila ne v kimono ne v spalnem plašču, ampak takšna, kakor jo je bil Bog ustvaril. Moč, strog puritanec, je izprva mislil, da se ji meša. Polagoma pa je sprevlel, da ji je prešel ta način življenja v meso in kri in da se ne da izkoreniniti. Mrs. Cracket tudi ni jedla kakor civiliziranci. Zajemala je juho s rokami, goste jedi pa s prsti. Poleg tega je včasih prepevala divjaške pesmi, ki so navdajale njenega moža in služenčad z osuplostjo. Slednjic je priznala možu, kje se je navzela tega. Advokat se ni mogel načuditi njenemu pripovedovanju, a kot človek, ki mu je dostojnost nad vse, je šel in vložil tožbo za ločitev, ker mu je kot nevesta zamolčala nečestno preteklost. Sodišče bo možovi prošnji seveda ugodilo, mrs. Cracket pa zaradi tega menda ne bo nesrečna vse življenje, kajti že znan je snubi obkrajajo z najvabljivejšimi ponudbami.

Značilna simbola

Prizor iz govora Mussolinija italijanskim vseučiliščnikom, katerim je pokazal fašistični vodja puško in knjigo

Drago plačano delo

Magistrat v Orilliji (Ontario) je odločil, da bo oddajal dela pri mestnih podjetjih samo oženim moškim in je svoj sklep javno razglasil. Čim je bil razglasen, so se začele prihajati v urad za sklepanje zakonov trume moških in žensk da registrirajo svojo zvezo. Takoj ko jim je urad izdal poročni list, so si moški z njim na magistrat, da so jih vpisali v seznam moških, ki pridejo v poštev za delo. Tako se godi danes brezposelnim v bogati Ameriki.

Po katastrofi v Lyonu

Žrtve lyonske katastrofe še doslej niso potegnili do kraja izpod razvalin. Gasilci, ojačeni z vojaštvom, so še vedno na delu, da bi spravili na varno vsaj človeška trupla, kar pa je silno težavno. Med temi deli pa so se začele na hribu trgati nove plasti zemlje, ki grozijo še bolj zasuti porušeni hiši. Vojaška oblast je zategadelj dala nalog topništvu, naj razstrelji hrib. Artilerija je takoj šla na delo in otvorila ogenj iz treh topov, ki bodo odstrelili hribovo glavo. Zaradi nevarnosti, ki jo predstavlja razmočena zemlja, so morali v obližju katastrofne ozemlja izprazniti še nadaljnjih 13 hiš.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravnega »Franz Josefovog grenčice«, če jo izjemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefovog grenčica« celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerij, trgovinah.

Gospodarstvo

Inž. Milan Lenarčič:

Vprašanje notranje razdelitve jugoslovenskega izvoza mehkega lesa

Za izvedbo kontroliranega izvoza rezanega in tesanega mehkega lesa v smislu nasvetov ženevske konference je važna interna razdelitev kontingentov po produkcijskih področjih. Kot baza za notranjo razdelitev jugoslovenskega izvoznega kontingenta po produkcijskih področjih mora služiti edina detajlna statistika državnih železnice do leta 1929. Leto 1930, že ne da prave slike, ker se je v tem letu izšlo iz proizvodnje lesa v Dravski dolini n. pr. izvažalo večino lesa, ki ga zrežejo na vodnih žagah, na Madžarsko ali pa v Italijo in v Avstrijo.

Po železniški statistiki je bilo l. 1929, natoženje mehkega in trdega tesanega in rezanega lesa v direkcijskih:

Ljubljana	Zagreb	Sarajevo
793.300 ton ali 42,8 %	503.300 " " 27,2 %	555.980 " " 30,0 %

tako da znaša produkcija skupaj 1.850.600 ton ali 100 % od tega pa je bilo izvoženo skupaj 1 milijon 824.403 tone.

Ker je znašal po carinski statistiki izvoz trdega lesa povprečno 25 % skupnega izvoza tesanega in rezanega lesa in ker je ta trdi les prišel skoraj izključno iz področja Zagreba in Sarajeva je treba to množino odsteti od skupnega izvoza posameznih produkcijskih področij, da se dobi njih udeležba na eksportu mehkega rezanega in tesanega lesa.

Statistika kaže tedaj naslednjo sliko:

Produkcija l. 1929		Prenešeno na skupni izvoz	
ton	ali %	ton	ali %
Ljubljana 793.300	42,8	566.848	
Zagreb 503.300	27,2	860.237	
Sarajevo 555.980	30,0	897.520	
1.850.600	100,0	1.324.605	

Za leto 1929, dobimo naslednjo statistiko:

Produkcija l. 1929		Prenešeno na skupni izvoz	
ton	ali %	ton	ali %
Ljubljana 800.006	40,7	686.025	
Zagreb 535.503	29,4	431.888	
Sarajevo 433.409	23,9	851.092	
1.818.923	100,0	1.469.005	

Udeležba Slovenije na izvozu rezanega in tesanega mehkega lesa je izražena v visoki številki povprečno 57,53 % vsega jugoslovenskega izvoza rezanega in tesanega mehkega lesa. Tej visoki številki odgovarja tudi sočislavna in gospodarska važnost lesne produkcije za vso Slovenijo. V Sloveniji imamo 159.000 gozdnih posestev. Ker je vseh kmetij pri nas 145.000, je torej le okrog 600 kmetij, ki nimajo gozda. Vprašanje prosperitete gozda je tedaj pri nas eminentno vprašanje vsega našega naroda. Temu primerno so izvedene tudi mnoge instalacije in imamo pri nas 380 polnoimarnikov ter okrog 2000 malih žag; nadalje je pri nas 1200 trgovcev s lesom in med njimi, kakor se čuti — menda 300 izvoznikov.

Nehote se moramo vprašati, zakaj pomen in moč slovenske lesne produkcije dosedaj, v okviru jugoslovenske produkcije, ni prišla do primernega izraza in priznanja. Na eni

tako da bi bila podjetja na področju direkcijskega Zagreba, če se samo njim pripíše ta izvoz, izvozila 98 % svoje produkcije, kar je nolično nemogoče.

V tesnem in rezanem lesu ni razlikovati med eksportno in neeksportno robo, ker si blago išče svoje kupce doma ali v eksportu edino le po ponudbenih cenah in je razen malenkostne količine najslabše robe vsa sposobna za izvoz. Naši mali posestniki v Dravski dolini n. pr. izvažajo večino lesa, ki ga zrežejo na vodnih žagah, na Madžarsko ali pa v Italijo in v Avstrijo.

Po železniški statistiki je bilo l. 1929, natoženje mehkega in trdega tesanega in rezanega lesa v direkcijskih:

Ljubljana	Zagreb	Sarajevo
793.300 ton ali 42,8 %	503.300 " " 27,2 %	555.980 " " 30,0 %

tako da znaša produkcija skupaj 1.850.600 ton ali 100 % od tega pa je bilo izvoženo skupaj 1 milijon 824.403 tone.

Ker je znašal po carinski statistiki izvoz trdega lesa povprečno 25 % skupnega izvoza tesanega in rezanega lesa in ker je ta trdi les prišel skoraj izključno iz področja Zagreba in Sarajeva je treba to množino odsteti od skupnega izvoza posameznih produkcijskih področij, da se dobi njih udeležba na eksportu mehkega rezanega in tesanega lesa.

Statistika kaže tedaj naslednjo sliko:

Od izvoza odpade		Ostane izvoz mehkega lesa	
na trdi les	ton	ton	ali %
—	20.000	586.848	65,06
—	811.200	466.307	44,94

Od izvoza odpade		Ostane izvoz mehkega lesa	
na trdi les	ton	ton	ali %
—	25.000	661.025	60,0
—	942.251	440.729	40,0
	867.251	1.101.754	100,0

strani ni bilo zaradi proste trgovine vitalne potrebe za tako priznanje, na drugi strani pa je manjkalo vzgoje k solidarnosti in smisla za uporabo statistike.

Slovenska lesna produkcija je atomizirana in močno individualizirana. Do letošnjega boja zaradi francoskega kontingenta, ko so prvič strigili slovenski produkti peroti, ni imel slovenski producent niti neposrednega razloga, niti prilike poudarjati svojo moč in svoj pomen. V boju zaradi francoskega kontingenta je bilo videti, da niti naša javnost in naši sosedni producenti, niti javni faktorji ne poznajo razmer v jugoslovenski produkciji mehkega lesa. Stvar našega dnevnega časopisa, strokovnih listov, organizacij, predvsem pa našega zastopstva v skupščini je, da stalno in povsod poudarjajo pomen naše lesne produkcije, ki je bistveni pogoj za eksistenco našega ljudstva.

Kriza v pivovarski industriji

Kakor v mnogih drugih državah, zlasti v Češkoslovaški, Nemčiji in Avstriji, tako je svetovna gospodarska kriza prav občutno prizadela tudi jugoslovensko pivovarsko industrijo. Po podatkih, ki so jih te dni objavile zagrebške »Novosti« je produkcija piva v Jugoslaviji v nazadovanju že od l. 1928. V tem letu je znašala vsa jugoslovenska produkcija piva 727.700 hl, leta 1929 674.800 hl, predlanskim 663.700 hl, lani pa samo še 540.900 hl. Izgledi za novo kampanjo 1932 so še nepopolnejši, ker je konsum v prvih mesecih teleta znova občutno nazadovao, zlasti pa, ker bo ukinitve trošarine na vino in žganje povzročilo še nadaljnje znatno zmanjšanje konsumna piva.

Po podatkih, ki jih je zbral Savez pivovarske industrije v Beogradu, se je v prvih letošnjih mesecih konsum piva v posameznih področjih zmanjšal v primeri s konsumom v odgovarjajočih mesecih prejšnjega leta za 40 do 70 %. Za konsumno področje dravske banovine znaša po tej statistiki letošnje nazadovanje potrošnje 55 %. Če vzamemo, da bo znašal za vse letošnje leto povprečni padec konsumna nasproti lanskemu letu le 50 %, tedaj bo vsa jugoslovenska produkcija piva v kampanji 1932 znašala le kakih 270.000 hl; to pa je komaj dobrih 37 % produkcije, ki je bila dosežena v ugodnem letu 1928, ko je znašala 727.000 hl.

S padcem letošnje produkcije v najmanj gornjem obsegu pa moramo računati tudi zaradi tega, ker prihaja pri nas poleg množic splošnega konjunkturnega značaja v poštev še drug važen faktor, namreč ukinitve trošarine na vino in žganje. Vpliv ukinitve vinske trošarine je deloma že viden, njegove posledice pa se bodo v celoti pokazale šele sčasoma. Državna in banovinska trošarina na vino je sicer deloma nadomeščena z nekako takso, ki je pa gostilničarji ne bodo mogli v celoti vračunati v ceno vina, ker je na eni strani promet z vinom izven gostiln in točilnic povsem razbremenjen državnih in banovinskih trošarin in lahko vsak privatnik kupi neposredno od vinogradnika vino brez trošarine (razen občinske, kjer se ta pobira), na drugi strani pa je nadomestna taksa hudo diferencirana, tako da bi n. pr. gostilničarji v večjih mestih, ki plačajo vinsko nadomestno takso, izgubili znaten del konsumentov na korist občinskih gostilničarjev z malenkostno takso, če bi hoteli vsi tako vkalkulirati v ceno vina. V podeželskih gostilnah je ceno vina že občutno padla, kmalu pa bodo morali slediti tudi gostilničarji v mestih, kar bo imelo za posledico, da bodo morali mestni gostilničarji tako deloma odvaliti na drugo blago, zlasti na jedila in ostale pijače.

Trošarinska obremenitev piva pa ostane seveda nadalje nespremenjena in znaša za državo 1 Din, za banovino 0,60 Din in za občino (kjer se pobira) 0,50 do 1 Din. V večjih konsumnih centrih znaša občinska trošarina na pivo večino 1 Din, tako da doseže skupna trošarinska obremenitev piva 2,66 Din na liter. Tudi če bodo pivovarne zaradi nazadujočega konsumna primerno znižale ceno, ne bo pivo moglo več z uspehom konkurirati vinu, ker ostane nadalje obremenjeno z visoko trošarino.

Mariborski mojstri za socialno zavarovanje obrtnikov

Pod okriljem Slovenskega obrtniškega društva je pretekli torek zvečer predaval v Gambrovi dvorani v Mariboru tajnik Zbornice za TOI g. dr. Ivan Pless o socialnem zavarovanju obrtniških mojstrov. Predavanja se je udeležilo nad 60 obrtnikov, med njimi vsi načelniki mariborskih obrtniških združenj. Navzoče je pozdravil agilni društveni predsednik g. Franjo Novak, na kar je gosp. dr. Pless v obširnem in temeljitom poročilu, ki so mu sledili vsi z velikim zanimanjem, polninski vse glavne momente, ki jih bo treba upoštevati pri izvedbi zavarovanja obrtnikov. Analiziral je vse pogoje zavarovanja, ki pridejo v poštev za obrtnike v smislu novega obrtniškega zakona in pri tem podčrtal vprašanja, o katerih bo moralo razpravljati in sklepati naše obrtniške zavarovalnice.

Po izčrpnem predavanju se je razvila debata, v katero so posegli predsednik g. Novak, Miho Vahtar, Franjo Bureš in drugi. Po zaključni debati je bila na predlog gosp. Novaka sprejeta naslednja resolucija:

Obrtniško zbrano na zboru, dne 10. maja v Mariboru, je sprejelo z zadoščenjem na znanje določila novega zakona o obrtnih, ki

predvidevajo obvezno socialno zavarovanje obrtniških mojstrov. Po temeljitim razpravljanih o določilih zakona prosi slovensko obrtniško ministrstvo za trgovino in industrijo, da čim prej izda uredbu za izvajanje predvidenega obveznega zavarovanja. V uredbi je osvojiti načelo, da bodi obvezno zavarovanje samostojnih obrtnikov ločeno od obstoječega delavskega zavarovanja. Nasilno zavarovanje obrtnikov naj bodo popolnoma samostojni zavodi s stvarno in teritorialno avtonomijo po banovinah. Organizacija zavarovanja samostojnih obrtnikov naj se osloni na obvezne obrtniške združbe, ki naj ustanovijo v posameznih večjih krajih po stvarni potrebi in teritorialnih prilikah svoje bolniške blaginje. Bolniške blaginje samostojnih obrtnikov na teritoriju banovine naj bodo združene v banovinski zvezi bolniških blaginj, ki naj bo samostojni nosilec vseh panog zavarovanja.

Uredba naj bo okvirna. Določil naj samo glavne principe, po katerih naj se izvaja zavarovanje v vsej državi, glede podrobnosti pa naj bo pripuščeno obrtniškim organizacijam, da same uredijo zavarovanje tako, kakor najbolj odgovarja stvarnim potrebam obrtniškega posameznih pokrajinah. Slovensko obrtniško najljubše prosi ministrstvo trgovine in industrije, da se pred izdajo uredbe zaslišijo vse obrtniške organizacije.

Nato je bil izbran ožji odbor z nalogo, da pripravi načrt uredbe za izvajanje obrtniškega zavarovanja. Predsednik se je nato zahvalil vsem navzočim, zlasti predavatelju dr. Plessu, nakar je zaključil zanimiv govor.

Hranilne vloge pri jugoslovenskih komunalnih hranilnicah

V prvih povojnih letih so komunalne (regulativne) hranilnice obstajale s malimi izjemami le v Sloveniji in Dalmaciji. Zgodnja leta pa opažamo tudi v drugih predelih naše države živahno prizadevanje za ustanovitve takih denarnih zavodov, ki so povsod pokazali najlepše uspehe. Zlasti v sedanjih finančnih krizah so vlagatelji pokazali nasproti komunalnim hranilnicam veliko zanimanje, kar je deloma pripisati tudi okolnosti, da se v komunalne hranilnice stekajo večinoma dolgoročne hranilne vloge in ne toliko časne in kratkoročne vloge.

Po najnovejši statistiki, ki jo je objavil večeršnji »Jugoslovanski Lloyd«, so znašale hranilne vloge na knjižnice in na lekote računa pri vseh jugoslovenskih komunalnih hranilnicah ob koncu prejšnjega leta 2266 milijonov Din nasproti 2149 milijonov. Navzile denarni krizi se je torej skupno stanje vlog pri komunalnih hranilnicah v teku prejšnjega leta povečalo za 117 milijonov Din. To je tem razveseljivejša, ker izkazuje letošnja statistika vseh hranilnih vlog v Jugoslaviji nazadovanje za 2 milijardi na 12 milijard Din. Gibanje hranilnih vlog pri komunalnih hranilnicah v posameznih banovinah je bilo v zadnjem letu naslednje (v milijonih Din):

banovina	zavodov	1930.	1931.
dravska	29	1182,0	1262,4
savska	8	680,2	694,9
dunavska	8	137,7	137,0
drinska	1	72,9	71,2
primorska	10	55,9	60,4
Beograd	1	18,9	32,9
zelska	1	5,5	7,4
	58	2149,1	2266,2

Navzile okolnosti, da se je število zavodov izven dravske banovine v zadnjih letih pomnožilo, predstavljajo vloge pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji še vedno 55 % vseh vlog pri jugoslovenskih komunalnih hranilnicah. Nagli razvoj komunalnih hranilnic pa postavlja vedno bolj v ospredje vprašanje enotnega zakona o komunalnih hranilnicah, ki naj postavi enotne principe za poslovanje teh zavodov in naj ustvari bazo za njihovo nadaljnje ustanavljanje.

— Likvidacija Sakserjeve banke. O likvidaciji Sakserjeve banke nam poroča g. dr. Černe Ivan iz Ljubljane: 1. aprila je prišel likvidator Sakserjeve banke v New Yorku s izpolnjenim prvem obročem, to je 50 % vsakega v knjižah zabeleženega zneska. Kdor je prijavil svojo terjatev, je že dobil pred prejšnjo tretjo mesec v zvezi s »Prošnjo za obročno plačilo, ki jo je bilo treba zaradi ovrženja polposlanih priporočil ali sodbu ali sploh pri kakem obsevu, nato pa vrniti. Že od pričetka tega meseca so začeli prihajati čeki s označbo »Prvo obročno plačilo« in s temenom izdajatelja, to je vrhovnega nadzornika banke dr. Sakserja v varstvo vložnikov in upnikov. Sakser State Bank v likvidaciji. Izstavljeno so ti čeki na 50 % v knjižah zabeleženega vloge ter se glase na New York Trust Company. Ček ima zadaj opazko, da predstavlja njegova vsota 50 % zneska, ki je zabeležen v knjižah Sakserjeve banke na lino onega, komur je izdan ček ter je zaradi tega s podpisom naslednjega čeka razbremenjen in oproščeno vrhovni nadzornik banke dr. Sakserja v New Yorku in Sakserjeve banke do zneska 50 % terjatev in zahtev kakršnekoli vrste do te banke. Važna je tudi pripomba, da mora biti ček predložen v plačilo v teku 90 dni, odkar je izdan sicer izgubi veljavo. Možno je, da bodo nekateri čeki prišli šele v teku tega meseca ter je prav, da vložniki Sakserjeve banke čimprej vnovično čeki in pazijo na datum izstavitve. Mogoče je, da bodo čeki izdajani tudi s kasnejšim datumom; če je datum 1. april, tedaj bo do 10. junija skrajni rok za predložitve v plačilo. Koliko bo znesla druga dividenda, odnosno slovenske premoženje, drugo obročno plačilo, ni še nič znano tudi za one primere, kjer so imetniki računov umrli in nastopajo dediči, ni še likvidator odločil ničesar. Opravit bo treba zapuščenost postopanje, zato bodo za te primere izplačila precej zakasnela, kar traja v državi New York zapuščenost postopanje eno leto. Končno še pripomniti zaradi četkov, ki sedaj dohajajo, da se ti čeki razpoložajo brez priporočil in navadnih pismih, vendar pa je za ameriške pošiljatelj prva najpomembnejša preskrbljenost prav dobro, ker se tudi navadna ameriška pisma oddajajo proti potrdilu, v četkih samih pa je z natančnim ordro imena in čelaga slova poskrbljeno, da so zaščitene in skrodo onemogočene vsake zlorabe. O nadaljnjih obročnih plačilih bom poročal pravčasno.

— Kiliting s Švico. Kakor poročajo iz Beograda je kilitingška pogodba s Švico, ki je stopila v veljavo 10. t. m., sklenjena za 4 mesece. Uradni tečaj za preračunavanje dinarjev v šv. franka znaša: 1 šv. frank = 10,95556 Din odnosno 100 Din = 9,127 šv. franka. S kilitingškim dogovorom je dovolje-

no tudi direktna kompenzacija med strankami po predhodnem dovoljenju obeh nacionalnih bank. Za švicarski kiliting izdaja dovoljenja za nakazila faktur, ki so bile izdane pred 31. dec. 1931, le Nar. banka.

— Gremijalne doklade za obrtnike, ki se pečejo tudi s trgovino. Iz obrtniških krogov smo prejeli: Gremij trgovcev v Ljubljani sklicuje za 18. maj svoj občni zbor v Trgovskem domu. Vabila za zbor so prejeli tudi obrtniki, ki se pečejo s prodajo v svojo stroko spadajočih predmetov ter so zaradi tega dolžni biti tudi člani gremija. Gremij pobira 12 % doklado od predpisane pridobitve, ne glede nato, da je pridobitna predpisana na osnovi skupnega dohodka od obratovanja. Dolžnost obrtnikov-trgovcev je, da se običnega zbora udeležijo v čim večjem številu, kjer naj razpravljajo o tem, na kakšni osnovi naj se gremijalna doklada odmeri za obrtnike-trgovce. Mnenja smo, da bi gremij smel nalagati gremijalno doklado samo na osnovi dohodkov, ki jih imajo obrtniki-trgovci od prometa v trgovini, nikakor pa ne od vsega dohodka, torej tudi od dohodkov za izvršena dela proti naročilu. Na pritožbe obrtnikov pri obrtni oblasti, je bilo priporočeno, naj se ta zadeva razčisti najprej na občnem zboru gremija. Prav zato je potrebna čim večja udeležba obrtnikov-trgovcev na občnem zboru, da pride do razčiščenja. Stališče gremija trgovcev je za obrtnike-trgovce pri predpisu doklada na imenovani način vsekakor krivično.

— Protesti avstrijskih trgovcev proti uvoznim omejitvam. Kakor poročajo z Dunaja, so se tudi trgovske korporacije v posameznih avstrijskih deželah priključile protestni akciji dunajskih trgovcev proti najnovejšim avstrijskim uvoznim omejitvam in prepovedim, odnosno proti sistemu uvoznih dovoljenj. Gremija trgovcev v Grazu in Linzu sta privedla do protesta zborovanja. Enako zborovanje se bo v nekaj dneh vršilo v Innsbrucku, kjer je tamonjski gremij sklical izredni občni zbor. Da bo imel protest viden izraz, bodo na dan zborovanja trgovci ves dan zaprli.

— Avstrija predlaga preferenčne carine na podlagi največjih ugodnosti med podunavskimi državami. Avstrijska vlada bo v kratkem stavila Društvo narodov predlog za ureditev preferenčnega režima v podunavskih državah. Po tem predlogu naj bi se uvedla posebna klavzula o največjih ugodnostih za preferenčne carine med petimi podunavskimi državami. Ugodnostne carine, ki bi jih ene podunavske države priznala drugi, naj bi po tem predlogu avtomatično veljale za vse podunavske države, tako da bi bila vsaka neenakost v uživanju preferenčnih ugodnosti v okviru Podunavja izključena.

— Perutninarstva razstava na velesejnu bo obsegala: 1.) Oddelek za živali: a) selekcionirana štajerska kokoši: standard 1930 Celje, raznih rejcev članov odsekov; b) štajerska kokoši drugih rej; c) različne

perutnine, ki jih gojijo rejci v dravski banovini; d) druga perutnina (race, gos, purani); e) kapuni. 2.) Oddelek: krmila, orodja in priprave ter pripomočki za uspešno rejo perutnine. 3.) Oddelek: boleznj perutnine. Istočasno bo prirejena tudi razstava kunccev čistih pasem, ki bo obsegala: 1. oddelek: živali; 2. oddelek: kožice in izdelki iz kožuhovine; 3. oddelek: razno orodje, posode in kletke; 4. oddelek: strokovna literatura, slike itd.

— Olajšave udeležencem XII. ljubljanske velesejme od 4. do 13. junija v pomorskem prometu. Jadranska tovarstva d. d. Sušak je dovolila udeležencem XII. ljubljanske velesejme vozno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, plačajo pa ceno nižjega razreda. Ta olajšava velja za dopotovanje od 1. do 13. in za povratek od 5. do 20. junija. Iste ugodnosti je priznala tudi Dubrovačka plovnata d. d. Brodarska a. d. »Bokar« je dovolila 50 % popust na vseh svojih parnikih. Pri obeh velja olajšava od 20. maja do 20. junija.

Borze

Na ljubljanski borzi je bil devizni promet tudi pretekli teden zelo slab. Znašal je le 1,3 milijona Din nasproti 1,6, 1,9, 2,5 in 3,6 milijona Din v zadnjih 4 tednih.

Devize

Curih. Beograd 9,05. Pariz 20,1625. London 18,64. New York 51,50. Bruselj 71,70. Milan 26,325. Amsterdam 207,20. Berlin 121,90. Stockholm 95, Oslo 93,75. København 101,75. Sofija 3,70. Praga 15,15. Varšava 57,35. Bukarešta 3,08.

Blagovna tržišča

+ Chicago, 14. maja. Zabeležni tečaj: Pšenica: za maj 53,75, za julij 55,75, za september 58,125, za december 61,25; koruza: za maj 29,25, za julij 32,25, za september 34,625; oves: za maj 32,125.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 53 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 79 kg 132—134; okolica Sombor, 78 kg 132—134; srednjebaška in gornjebaška, 79 kg 132—134; baška, potiska in ladja Tisa, 79 kg 133—135; baška, ladja Begej in gornjebaška, 79 kg 130—132; banatska par. Vršac, 78 kg 128 do 140. Oves: baški, sremski, slavonski 135 do 140. Jčemen: baški, sremski, 63/64 kg 140 do 145; pomladni 67/68 kg 155 — 160. Koruza: baška, okol. Sombor, sremska 97—99, banatska 96 do 97, baška, bela 112 do 114, sremska, okolica Sid 100 — 102. — Moka: baška, banatska »00« in »00« 230 do 240; »2« 205 — 215; »3« 190 — 200; »4« 175 — 185; »5« 145 — 150; »6« 92,50 do 97,50. Otrbi: baški, sremski 85 — 87,50; banatski 82,50 — 85.

+ Budimpeštanska terminska borza (14. t. m.) Tendence slabša, promet miren. Pšenica: za maj 11,78 — 11,79, za junij 11,83 do 11,89; riž: za maj 13,90 — 14, za junij 14 — 14,06; koruza: za maj 16,10 — 16,15.

Sport

»Derby« Ilirija : Primorje

Danes ob 16.15 na igrišču Primorja

Danes se bo odigrala zadnja podsezonska ligin tekma, ki pomeni vsekupni omejitveni sezonske. Sročala se bosta oba lokalna rivala ASK Primorje in Ilirija. Za samo srečanje teh naših vodečih klubov vabujta izredno zanimanje.

Res je, da od izida današnje tekme ni odvisen placement v prvenstveni tabeli, kajti Ilirija si je s zmago nad Mariborom zagotovila prvo mesto, Primorje pa drugo. Vendar bosta oba kluba iz prestižnih razlogov poslala v borbo svoje najbolje moči. Zato je pričakovati napete in zanimive borbe, ki bo privlekla dovolj naše spoštne publike na igrišče.

Doznavamo, da bosta kluba nastopila s naslednjimi igralci: Ilirija: Jakšič-Janez, Berglez-Belak, Varčič, Pogacnik-Unterretter, Košak, Svetič, Dobrolet, Pipan. Primorje: Jancigaj-Jug I., Hasl-Zemljak, Slamič, Pišek I-Jug I., Erman, Senica, Zalar, Uršič.

Prodetekma Ilirija rez. : Primorje rez. prične ob 14.30.

Nogometni brzoturnir

Jutri na igrišču Primorja ob 14.45

Pri brzoturnirju sodelujejo ASK Primorje, SK Ilirija, SK Svoboda in ZSK Hermes. Vsaka tekma traja po 30 min., odigra se skupno 6 tekem. Redosled tekem: Hermes : Svoboda, Ilirija : Svoboda, Ilirija : Primorje, Svoboda : Primorje, Hermes : Ilirija, Hermes : Primorje.

Turnir se odigra ob vsakem vremenu. Rediteljska služba pri nogometnem brzoturnirju v ponedeljek. Naprošajo se sodelujoči klubi, da postavijo vsak po 4 reditelje, ki morajo biti ob 13.45 na igrišču ASK Primorja. Opozorjajo se reditelji, da so točno ob navedeni uri na igrišču, ker se prepozno došli ne bodo pripustili na igrišče. Blagajno vodi g. Erlih. (Hermes).

»Jutrova« stafeta odgojena. Tradicionalna »Jutrova« stafeta, ki bi se morala vršiti na binkoštni ponedeljek, je iz tehničnih vzrokov odgojena.

Nogomet v Trbovljah. Vodilna kluba v trbovelskem krogužju ASK Amater in SK Trbovlje sta povabila za binkoštni prvorazredno moštvo SK Slovan, SK Slovan je prvak I. razreda. Moštvo tvori homogeno enoto, je dobro vigrano ter goji napoli visoko igro z do'gami pasi. V moštvo nastopajo več izbornih igralcev, med katerimi je omeniti oba brata Marichotti in srednje-ga krilca Volkarja. Rezultati, ki jih je moštvo doseglo v jesenski in spomladanski sezoni, so za klub nad vse ugodni. Znana ambicija in požrtvovalnost enajstotice jih je letos spravila na prvo mesto I. razreda. Moštvi Amaterja in Trbovlje bosta morala napeti vse sile, ako bosta hotela doseči časten rezultat napram gostu. Ker sta obe moštvi v izborni kondiciji, je pričakovati napete in lepe igre. Številna trboveljska športsna publika bo zaradi tega prišla brezdvomno na svoj račun. Na binkoštno nedeljo igra Slovan : Trbovlje ob 10.30 do polnoce. Slovan : Amater pa na binkoštni ponedeljek ob 16.30. V ponedeljek se bo vršila tudi predtekma rezerv Amaterja in Trbovlje ob 15. Vse telme se odigraja na igrišču SK Trbovlja.

ASK Primorje (Nogometna sekcija) Reditelji: Rančič, Jumes, Fuks, Zajc, Petrič I. in II. Sanci Gvido morajo biti na igrišču ob 14. Ob 14.15 naslednji igralci: Miha, Lojze, Usek, Šinkovec, Sočan

Autobuspromet
Magister - St. Vid
nad Ljubljano

INDIA

10. aprila 1932.

Gospod

J. Žirovnik, generalni zastopnik
India Tyre & Rubber Co. za Jugoslavijo
Ljubljana.

Glede na rabljeno India pnevmatiko, ki smo jo Vam na Vašo željo izročili v reklamne svrhe, Vam s tem potrjujemo, da je ista prevozila na našem velikem Fiat avtobusu tekom 2 let preko učinkovitih 82.000 km, večinoma na zadnjih kolesih, česar pri našem podjetju v celoti petletni dobi obstoja še ni dosegla nobena druga znamka. S to gumo tudi nismo imeli nobene popravila niti defekta in je platno na notranji strani še vedno celo. Pa tudi

sicer smo dosegli z India pnevmatikami najboljše rezultate.

S spoštovanjem:

Autopodjetje Magister
Fr. Magister, l. r.

SUPER TYRES

Suha
smrčke
(mavre) ku
puje Sever &
Kemp, Ljub
ljana, Gospo
darska c. 5.
16477-33

Vino
lastni pridelki, pri od
jemu 10 litrov po 4 in
5 Din. Hčer, Maribor,
Zrinskega trg št. 6.
17806-33

Stroj
Vesla, boveda 1 Din.
za 30-40 litrov, ali
za 50-60 litrov. 17807-33

Pletilne stroje
št. 10, dolžina 100, 12/100
in 14/100, v dobri stanji
kupim takoj. Ponudbe na
oglas oddajajte pod
»Pletilni stroj«. 17807-33

Čevljarne stroje
raznih vrst, dobro obnašajo
se prodam zaradi poselitve
v tujino. Naslov pove ogl.
»Čevljarne stroje«. 17808-33

Remington
pisalni stroj, noviji mo
del, poceni napredni.
Doplate na oglasni oddel
ek »Jutra« pod »Remington«.
17808-33

Pisalni stroj
malhen, poceni, kupim
Ponudbe na oglaš. oddel
ek »Jutra« pod »Dobro
stroje«. 17808-33

Šivalni stroj
skoraj popolnoma nov, ki
šiva naprej in nazaj, po
zelo ugodni ceni napredaj.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 17808-33

Šivalni stroj
popolnoma nov, po zelo
ugodni ceni napredaj na
Miklošević cesti št. 7/III.
Vhod poleg Delavske pe
karnje. 17808-33

Baška
Pension-restaurant
»Triglava« v Baški
na otoku Krku ob prila
niški nudi gostom hite
in zračne sohe z razgle
dom na morje. Domača in
dunajska kuhinja, ribe ved
no na razpolago, penzija v
glavni sezoni 60-45 Din.
dnevno. V pred in po se
ziji po 50-35 Din. Pro
spektili zastoj. 197-38

Pension Zanier
Sv. Pavel pri Prebodu
Družna banovina.
Zračna soha, izvrstna hra
na, sončne zračanje in
vodne kopelji v Savinji
sona, smrekov gozd, iz
let v Savinjske planine.
Cena penzije od Din 40
do Din 55. Na željo pre
spektili. 207-38

Pension restavracija
»Inventarjem takoj pro
dam. Sohe za tuje v le
pom kopališčem mestu, na
najbolj prijetni dobor mo
st, straven in splošno
trgovina z delatkami ala
buket. Najemina nika. —
Pisarna — poudarje: Sebe.
Brv, Primorje, Poštni
dal 10. 17417-38

Halo! Letovilišče in turisti
Hotel Pension
Ozvald, Žirovnica
Na krasnem prostoru, tik
pod Stolom, 10 min. od na
staja Žirovnica, zdravniško
priznana, najbolj gorški
ležišni, ležišni na novo
opremljenih sobah, re
stauracija, vrt s keglji
štem, senčnatim parkom, v
vseh restavracijskih pro
storih radia, v salona gla
snoje, koncertni sodom mo
st, straven in splošno
trgovina z delatkami ala
buket. Najemina nika. —
Pisarna — poudarje: Sebe.
Brv, Primorje, Poštni
dal 10. 17417-38

Dežnike
in sončnike izvršuje
najtočnejše pri trvdki
A. Gastraun
Prešernova ulica 42
5855

Sobe čez poletje
oddam v lepem zdravem
kraju pri Mariboru. Tudi
vno okirbo. Cena dnevno
za osebo 30 Din. 17556-38

Bled, hotel »Grad«
Najbolja letniška točka,
razgled na okolico, Julij
ske Alpe, Karavanke. —
Kompletni penzion pred in
po sezoni 40 Din. Julij in
avgust 60 Din. Turisti, eks
kurzije, šolski izletniki 30
do 80 Din. — Zahtevajte
prospekt. — Uprava.
17557-38

Gostilna na Jerzev
skem vrhu odorta!
Krasna letniška točka na
druž. mejl. 1219 m visoko.
Za vožnje v Avstrijo raz
polagamo 2 štedilni
mi avtomobili ter 2 štedil
ni avtomobili. Ugodni po
zivi. Ob praznikih let v
Klancenfurt, Vrbovo, Jerzev.
Oseba 100-150 Din. po
tevilu. Avtomotom Jerzev
sko, družba z o. z. Kranj
telefon 10. 17558-38

Rayno
Vesla, boveda 1 Din.
za 30-40 litrov, ali
za 50-60 litrov. 17807-33

PREMOG
suha drva
POGAČNIK
Bohorčeva ulica št. 5
17808-33

Ščitnike za vrata
in okenca, po meri, v
raznih barvah in oblikah
ter celovite plošče do
bite pri vrstici Ivan Babo
vec, Stari trg št. 20. —
Zahtevajte prospekt. 142-37

Osnutkar
za keramiko, polistiro,
reklamno, dekoracijo, črno
belo ali v barvah, 1800
zvez z arhitekti, obrtniki
ter raznimi obrati. Pov
prašati z navedbo speci
fičnega dela na oglasni
oddelenek »Jutra« pod šifro
»Osnutkar«. 17843-37

Prevoznitvo
s tovornim vozom poceni
obavljaj garaja Kopac na
Dunajski cesti. 1744-37

Čebelarji!
16 praznih panjev nemške
mre, skoraj novih, udno
zamenjati za roje. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«.
17688-37

Tiroč oči...
Vas kritično opazuje,
kadar se prikažete na
cesti v novi obleki. —
Zato se oglasite za po
letno obleko v ateljeju,
ki bo toaletno vili na
Vaše telo po nizki ceni

Josipina Iglč
Ljubljana
Palata »Viktoria« III.
Posebni kroji za
korpulentne dame!

PRALNICA
5872
NA PARO

v Dalmaciji, najmoderneje opremljena
vedno zaposlena po nizki ceni na prodaj.
Ponudbe na »Pralnica na paro K-1964«
na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28.

SLADKORNOBOLNI!
Kako se sladkor odpravi, kako se zopet
postane delavčen in življenja vesel, tu
di brez nadležne diete, vam pove pojasnju
joče pismo št. 3 o novih potih zdravljenja
z navdušenimi priznanji tu in inozemstva
o presenetljivih uspehih brez diete. Dopis
vanje nemško. Dr. med. Jordan, G. m. b. H.,
Kassel 332, Nemčija. 3716

Trajno kodranje
na najnovejšem Hen
kelovem aparatu mo
del 1932 po primernih
cenah. Mirko Zaletel,
frizer, Vogal Rimski
ceste 24. 4736

Velika izbira
svile
v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
»Pri škofu«
Ljubljana

Ležalne stole
120, po povprečju 120 Din.

Spalne fotelje
patent, divane, otomane,
garniture, modroce, postelje
ne mreže, ležalne fotelje
postelje in tapetirane iz
delke nudi najceneje

Vsa
varčna gospodinja bo
odsej naprej vedno
rabila za pranje per
la samo

Vitekov
»Varekino«
ker prihrani kuhanje
perila, s tem prihrani
na perilu, na kurjavi
in zamudi časa. »VA
REKINO« pere snež
no belo, perilo abso
lutno ne škodi. Dobi
se povsod.

Rudolf Radovan
tapetnik
Mestni trg št. 13

Meinel & Herold
MARIBOR št. 101

Stavbna mizarska
dela
po najmodernejših načrtih
izvršuje lastnik kakor in
di vsem stavbenikom edino

Albert Černe
Zg. Šiška, pri remizi
kjer dobite tudi vse ostalo
pohištvo po konkurenčnih
cenah. 886

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

ZA ZDRAVLJENJE
HEMOROIDOV
Odstranjuje takoj srbečico in bole
čine. Hemoroidi se takoj omilijo.
— Zdravniško preizkušeno. — Dobi se v
vseh lekarnah. Cena 60.— Din. — Iz
delki: Merz & Co., Chemische Fabrik,
Frankfurt a/M. — Zastopnik:
Dr. Leo Neumann, Zagreb, Mošinski
ga ulica br. 14. 4790

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Automatičen
preizkuševal
lec jaje
nepogrešljiv za mle
kane, jajčarne, trgo
vine z maslom in me
šanin blagom, res
stavracije, pekarije
i. t. d. Dobavlja R.
Schenk, Sušak. Spre
tne zastopnike in po
tnike sprejem. 5963

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Najcenejše domače kopališče
CATEŽKE TOPLICE
pri Brežicah.
Radioaktivna skratoterna 46° C. Rev
matizem, istas, ženske bolezni. Pred
sezona od 15. maja do 15. junija.
Cene znižane. Zahtevajte prospekte.
5751

ZLOZLJIVA
patentna kad za kopanje
s povzmetjem Din 900.—
Preprodajalcem popusti! Zahtevajte opis!
Karlo Deutsch, Stara Kanjiza, tovar
na ogledal, kovinskega in pločevinaste
ga blaga. 154

Solastnika
s kapitalom 1.000.000 do 1.500.000 Din
ali hipotekarno posojilo izplačljivo tudi
v knjižicah ljubljanskih denarnih zavod
ov iščem za rentabilno podjetje in po
sestvo. Sigurno štirikratno kritje! Lepo
gospodsko komfortno stanovanje in trgo
vski lokali takoj na razpolago. Naslov
pove ogl. odd. »Jutra«. 5995a

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

ZA ZDRAVLJENJE
HEMOROIDOV
Odstranjuje takoj srbečico in bole
čine. Hemoroidi se takoj omilijo.
— Zdravniško preizkušeno. — Dobi se v
vseh lekarnah. Cena 60.— Din. — Iz
delki: Merz & Co., Chemische Fabrik,
Frankfurt a/M. — Zastopnik:
Dr. Leo Neumann, Zagreb, Mošinski
ga ulica br. 14. 4790

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Najcenejše domače kopališče
CATEŽKE TOPLICE
pri Brežicah.
Radioaktivna skratoterna 46° C. Rev
matizem, istas, ženske bolezni. Pred
sezona od 15. maja do 15. junija.
Cene znižane. Zahtevajte prospekte.
5751

ZLOZLJIVA
patentna kad za kopanje
s povzmetjem Din 900.—
Preprodajalcem popusti! Zahtevajte opis!
Karlo Deutsch, Stara Kanjiza, tovar
na ogledal, kovinskega in pločevinaste
ga blaga. 154

Solastnika
s kapitalom 1.000.000 do 1.500.000 Din
ali hipotekarno posojilo izplačljivo tudi
v knjižicah ljubljanskih denarnih zavod
ov iščem za rentabilno podjetje in po
sestvo. Sigurno štirikratno kritje! Lepo
gospodsko komfortno stanovanje in trgo
vski lokali takoj na razpolago. Naslov
pove ogl. odd. »Jutra«. 5995a

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

ZA ZDRAVLJENJE
HEMOROIDOV
Odstranjuje takoj srbečico in bole
čine. Hemoroidi se takoj omilijo.
— Zdravniško preizkušeno. — Dobi se v
vseh lekarnah. Cena 60.— Din. — Iz
delki: Merz & Co., Chemische Fabrik,
Frankfurt a/M. — Zastopnik:
Dr. Leo Neumann, Zagreb, Mošinski
ga ulica br. 14. 4790

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Najcenejše domače kopališče
CATEŽKE TOPLICE
pri Brežicah.
Radioaktivna skratoterna 46° C. Rev
matizem, istas, ženske bolezni. Pred
sezona od 15. maja do 15. junija.
Cene znižane. Zahtevajte prospekte.
5751

ZLOZLJIVA
patentna kad za kopanje
s povzmetjem Din 900.—
Preprodajalcem popusti! Zahtevajte opis!
Karlo Deutsch, Stara Kanjiza, tovar
na ogledal, kovinskega in pločevinaste
ga blaga. 154

Solastnika
s kapitalom 1.000.000 do 1.500.000 Din
ali hipotekarno posojilo izplačljivo tudi
v knjižicah ljubljanskih denarnih zavod
ov iščem za rentabilno podjetje in po
sestvo. Sigurno štirikratno kritje! Lepo
gospodsko komfortno stanovanje in trgo
vski lokali takoj na razpolago. Naslov
pove ogl. odd. »Jutra«. 5995a

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

ZA ZDRAVLJENJE
HEMOROIDOV
Odstranjuje takoj srbečico in bole
čine. Hemoroidi se takoj omilijo.
— Zdravniško preizkušeno. — Dobi se v
vseh lekarnah. Cena 60.— Din. — Iz
delki: Merz & Co., Chemische Fabrik,
Frankfurt a/M. — Zastopnik:
Dr. Leo Neumann, Zagreb, Mošinski
ga ulica br. 14. 4790

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Večja zaloga preko 400
naprobnih spomenikov
vseh oblik in velikosti se razproda po
znižanih cenah
dokler traja zaloga. 5972

Ustanovljeno 1860
KAMNOSEKA INDUSTRIJA
Alojzij Vodnik
Ljubljana
KOLODVORSKA ULICA ŠTEV 34
(nasproti glavnemu kolodvoru)

Najcenejše domače kopališče
CATEŽKE TOPLICE
pri Brežicah.
Radioaktivna skratoterna 46° C. Rev
matizem, istas, ženske bolezni. Pred
sezona od 15. maja do 15. junija.
Cene znižane. Zahtevajte prospekte.
5751

Gospodinje, rabite samo
Dr. Oetkerjeve proizvode!

Lepo oblikovane
in
zdrave
noge

Bolečine v no-
gah izginejo na
čudežen način
na en mah.

Zadostuje, da raztopite malo količino soli sv.
Roka za noge v lavorju tople vode. S tem dobi-
mo mehko, mlečnato tekočino, v kateri kopljemo
svoje noge približno 10 minut. Po tem času
ponehajo utrujenost nog, njih žgoči občutek,
oteklost gležnjev tekom par sekund, tako da za-
moremo nositi za eno številko manjše čevlje.
Dobrodejna, z gorivo svojjo nasičena voda pro-
nikne v pore, in pekoče utrujene noge so kakor
prerjene. Tlačanje čevljev, bolečine v gležnjih
ponehajo, kurja ošesa postanejo na ta način
mehka, tako da jih z roko lažje odstranimo. Od
penapora iztrpane in oslabiljene noge dobe novo
moč, in so zopet sposobne za nove napore. Do-
biva se v drogerijah in lekarnah. 5971

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite s uporabo neškodljivega sred-
stva za okrepitev sile EROSE. Deluje v
vsaki števili dobi s presojljivim uspe-
hom. Vidite seksualno moč do globoke
starosti. Na tisoče priznanj. — Cena 60
Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinacijski laboratorij
Pošt. škatla št. 17, CSR, Praha - Nusle,
Božetechova ul. 10/A. J. 5445. 133

POZOR! POZOR!

**Otvoritev nove
restavracije pri „Roži“**

V LJUBLJANI, ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 6.

V novo preurejenih prostorih se bodo točila od dne
16. maja dalje po znižanih cenah, najboljša štajerska, do-
lenjska vina, zlasti cviček iz Gadove peči, da se uresniči
pregovor: Za čašo vina rujnega, pošten kristjan življenja da!
Vedno gorka in mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporoča.

Nova restavracija „Roža“
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 6

5960

POZOR TOVARNE!

DOBRO VPELJANA AGENTURA S SEDEŽEM V BEO-
GRADU V LASTNI HIŠI (SKLADIŠČE) IŠČE ZA BEO-
GRAD IN SRBIJO RAZNA ZASTOPSTVA DOMAČIH
TOVAROV 5955

DRAG. SAMARDŽIĆ, BEOGRAD
GOSTIVARSKA 39

Zahvala

Ob težki izgubi našega očeta, gospoda

ing. Paula Potioreka

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancem za številne izraze tolažbečega sožalja
kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence.

Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili dra-
gega pokojnika na zadnji poti.

Zagorje ob Savi, dne 12. maja 1932.

5963 ZALUJOČI OSTALI

**Pozor, ženini
in neveste!**

MODROCE

posteljne mreže, že-
lezne zložljive poete-
je, otomane, spalne
divane in fotelje nudi
najceneje

**RUDOLF
KADOVAN**
tapetnik

Mestni trg št. 13.
Zima, morska trava,
blago za modroce in
prevleko pohištva v
veliki izbiri po naj-
nižji ceni. 328

**VRTNE
SONČNIKE**

lasten izdelek

Bela Fettmann,
Zagreb, Masary-
kova št. 9

na veliko in malo
razpošilja najce-
neje. 206

Točilnica

pod vejo Sabukošek
se odpre o binkošti
v Košakih, Pekel št.
15. Dohod pri opekari-
ni Dervušek. 5959

NA OBROKE
KARNAKATKA
LJUBLJANA ALEXANDROVA 8
OBISČITE
NASI
ZAHTEVAJTE
POTNIKA

MARIBOR GREGORIČEVA 20

POZOR! POZOR!

OGLEDALA

raznih vrst vseh velikosti, brušene-
ga, nebrušenega stekla, zrcalnega,
specijalnega, ledenega ter marmor-
nata stekla v najlepših postelnih
barvah. Portalne šipe za izložbe v
vseh dimenzijah priporoča
prvo in edino domače podjetje

»KRISTAL« D. D.

tovarna ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII. MARIBOR
Medvedova c. 38 Koroška c. 32
Tel. int. 3075 Tel. int. 2132

SPLIT
Zrinjska ul. 6
Tel. int. 368

Nainovejše modele

otroških vozičkov, triciklov
in invalidnih stolov

dobite v tovarni

KUCLER & CO.

Lepodvorska ulica 3. — Ljubljana VII.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se
izvršijo solidno v najkrajšem času po
zmerni ceni. 5973

**KUPUJTE,
KJER VAM DOVOLJU-
JEJO DOLGOROČNO
ODPLAČEVANJE**

To je v „Iliriji“ kjer imate tudi
veliko izbire!!

Zahtevajte
vzorce!
Zahtevajte
potnika!

**OBLAČILNICA
„ILIRIJA“**

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/1

Zahvala

Ob smrti mojega dragega soproga, gospoda

Josipa Pichler

DAVČNEGA INSEKTORJA

se tem potom najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ob času njegove bolezn
in smrti sočustvovali z menoj, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih
vencev, njegovim stanovskim tovarišem od blizu in daleč in mnogoste-
vilnemu spremstvu na njegovi poslednji poti. Prav posebno se zahvalju-
jem č. gg. duhovnikom, g. župniku Ivanu Šolincu, ki ga je tolažil v
trpljenju ter g. dr. Jagodiču za ves njegov trud.

Najpristranejša hvala prav vsem!

Slov. Bistrica, dne 13. maja 1932.

Globoko žalujoča soproga ROZA PICHLER.

5962

OBČINA PODČETRTEK javlja tužno vest, da je danes umrl
gospod

Maž. pharm. Lovro Jurše

župan, lekarnar, rez. kapetan, načelnik gasilske župe kozjanske in
gasilnega društva v Podčetrtku, bivši predsednik prosvetnega dru-
štva »Sotla«, itd.

Pogreb zaslužnega in nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek
ob 15. uri popoldne.

Podčetrtek, dne 14. maja 1932.

5990 Občina trga Podčetrtek.

Franc Koschell

UPRAVNIK POSTE V POKOJU

danes ob 1/8. jutraj v 80. letu starosti nenadoma zapustil. Pogreb
dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 3. uri izpred hiše
žalosti — kolodvor — na litjsko pokopališče.

Litja-Graz-Sl. Radenci, Zagreb, dne 14. maja 1932.

Žalujoče rodbine: KOSCHELL, SANDER, FETKE, TURK, HU-
DOWSKY. 5987

Gospodarska zadruga

**mizararskih
mojstrov**

v Ljubljani reg. zadr. z omeji. zav.

VEGOVA ULICA ŠT. 6, (poleg realke)

priporoča svojo stalno zalogo navadnega
in umetnega pohištva po najnižjih cenah
ter vsa tapetniška dela.

Izvrši se vsa stavbna in gradbena dela po
lastnih in arhitektonskih načrtih.

Informacije brezplačno. 5791

**Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«**

REGITIN

Nov poklic

za tiste in gospode
v vpojavo podjetij
v hiši. Zajem
600 mesečnih asis-
tov 1500 Din, ker
skupajmo zagotov
jemo plačeno blago
plačamo medo za
plačanje in dobav
jamo prejo za po-
slavo. Pišite le
1 dan po gratis
prospekte na: Do-
mačo pletarsko in-
dustrijo št. 8 —
Josip Kalit, Mari-
bor, Trubarjeva 2.
5903

Najnovejša služinska pa-
tetna železna zelo prak-
tična zložljiva postelja s
tapetiranim madracom —
praktična za vasiko hišo,
hotela, za putujočo oso-
bo in nočne službe. Sta-
ne Din 390.— Razpoši-
ljamo poštom in železni-
com po povzetju.

Engleski
složljivi
patent
stolci.

Stoji Din 140.—

spaljni.

fotelj
stane

Din 1300

Liegestuhl praktičen za
ležanje in sedenje. Sta-
ne Din 130.—

po tem imam čit. dohono
perje kg Din 42.— čit. do-
belo gosje kg Din 130.—
čisti puh kg Din 250.—
modroci puzeni s volanom
Din 750.— čitne mreže za
postelje Din 120.— oto-
mami Din 650.—

L. BROZOVIC, ZAGREB
ULICA 82.

**Stenic in
golazni**

polno stanovanje je
grozota!

Obrnite se na

Obl. konc. zavod za
pokončevanje mrčesa
Ljubljana, Dunajska
cesta 1 a/IV.

**izposojamo
plošče in
gramofone**

Slager

Aleksandrova 5

SOBOSLIKARSKA

plekarska in vsa v to stroko spadajoča
dela izvršujeta solidno

KARL KROFL i. dr.

V KRANJU ŠTEV. 75 (za tovarno »Ikar«).

Priporočata se cenjenemu občinstvu. Na
razpolago najmodernejši vzorci. 5945

Trgovski zastopnik

s sedežem v Mariboru, tačas v stalni služ-
bi prevzame zastopstvo veletrgov-
jalne stroke, tovarn, vrvarov in potiskih
mlinov. Zajemčeno vestno delo, nadzoro-
vanje komisijskih zalog in prvovrstnih re-
ferenc.

Ponudbe na oglasni oddelci »Jutra«,
podr. Maribor pod »Agentura 96«. 5970

Blago za ženske

rišeno, volneno in perli-
no, zadnje novosti velika
izbira in znano solidno

R. MIKLAUC

»STRAŠKOTU«
Ljubljana 123

**Prava uteha
za živčno obolele**

je moje pravkar izšlo objasnjenje!
V njem se objasnjujejo vedlečna
izkustva o razlogih, postanku in
lečenju živčno obolenih. Ta evan-
gelij zdravlja pošiljamo vsakomur,
ki ga bo pismeno zahteval od nize
navedenega naslova. — Na tisoče
zahval dokazuje nepoputni uspeh
neumornega in vestnega raziska-
vanja v blaginjo trpečega člove-
stva. Oni, ki pripadajo

veliki četi živčne bolezni,
in vsi oni, ki trpe na raztresenosti,
tragi, oslabiljenju spomina, nervo-
znih bolečinah v glavi, napadih je-
ze, želodčnih motnjah, preveliki ob-
čutljivosti, trganju v členkih,
splošni ali delni oslabiljenosti in
nešteti drugih pojavih bolezni
morajo zahtevati moje knjižico
utehe! 5849

Oni, ki jo bodo pazljivo prečitali,
bodo prišli do radostnega spozna-
nja, da obstoja enostavna in edi-
na pot do zdravljenja in življenj-
ske radosti. — Ne odlašajte in pi-
šite še danes!

Ernest Pasternack, Berlin 80
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 87

Zahvala

Povodom nenadomestljive izgube naše nad vse ljub-
ljene matere, stare matere in sestre, gospe

Viktorije Rudman

roj. Endlicher

došlo nam je toliko dokazov sočutja, da se čutimo
dolžne tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo. Posebno
zahvalo izrekamo č. duhovščini, pevskemu društvu za
v srce segajoče nagrobnice, gasilnemu društvu, gg.
trgovcem iz Brežic in Cerklj ter ostalemu mnogo-
brojnemu občinstvu za častno spremstvo kakor tudi
vsem darovalcem krasnega cvetja.

Krškavas, dne 12. maja 1932.

5964 **Žalujoča rodbina Rudman**

Weber Peter

višji delovodja

Blagemu pokojniku, ki je dolgo let sodelo-
val pri našem podjetju ohranimo trajen hvale-
žen spomin. 5969

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Oh, poveretla, mislila si, da se bom umaknil. Ne poznaš me... Te voglio, te voglio! Moja moraš biti!«
Vzpela se je in naglila glavo nazaj, da je ne bi mogel potjubit. Stisnila je pesti in udarila, kamor je padlo.
On pa jo je pritisnil k sebi in se smejal:
»Le točki... le grizi... le praskaj... Tvoji udarci so mi božanje!«

Vendar se ji je posrečilo, da se mu je izvila iz objema. Le ena misel jo je vso prevzela: da bi pridobila nekaj časa — čeprav le minuto — in prišla do vrat. In potem? Kaj bo potem, če pomislila ni. Morda se zgodi čudež... Morda se je usmili možje, ki so prej pokazali, da ji niso sovražniki...

Med bojem se je umaknila k mašnim vratom. Če se ta vrata odpro, bo morda rešena. Poskusila jih je odpreti. Bila so zaklenjena in ključa ni bilo v ključavnicah. Kaj če bi poskusila priti do velikih vrat? Toda iti bi morala mimo postelje. Kakšna pot! In ob njej je prežala zver in iztezala kremplje, da jo zgrabi in več ne izpusti.

Vso moč je zbrala in se odločila, da poskusi poslednje. Pogrnala se je proti njemu, prevrnila vse, kar ji je bilo na poti. Vedela je, če pade, če se onesvesti, je izgubljena.

On pa se ji je bližal nalik zlovesči prikazni. Oči so se ji široko razprle in kričala je:

»Pomagajte! Pomagajte!«
Tedaj jo je zgrabil in stisnil k sebi. V besu strasti je hropel in jo potiskal proti postelji. In brez zveze je z nečloveškim glasom pomaval:

»Moja boš... moja boš...«

S poslednjimi močmi se mu je iztrgala. Zaman. On se je spet brždal. Spet je jel izgovarjati roke po njej. Dvoje rok ji je padlo na rame in se ji zasadilo vanje kakor klešče. In tisti strašni glas, ki je neprestano ponavljal:

»Moja boš... moja boš...«

Mrzol pot ji je pokrilo čelo. Vsa je drhtela in moči so jo jele zapuščati. Njegove roke so se je oklenile kakor tipalke morske pošasti, ki človeka zadušijo. Oči so se mu lesketale kakor zveri, ki ubija svoj plen.

42

Videla je, da se ne more več rešiti. Tedaj je kričala:

»Jehan! Pomagaj mi! Jehan!«

Blodne sanje? Privid? Zdelo se ji je, da čuje od daleč glas, ki trga nočno tišino: »Že prihajam! Že prihajam!«

Da, le sanje so bile. Čudež se ni zgodil. Od nikoder ni bilo rešitelja. In pošast ji je puhala svojo vročo sapo v obraz, da jo je dušilo. In režala se je:

»Le kliči!... Nihče te ne bo čul... Nikogar ne bo na pomoč...«

Ni ga, ki bi te mogel iztrgati iz mojega objema...«
Vendar so ji sanje vrnil hladno kri in z njo novo moč. Spet se mu je jela upirati, spet ga je bila z rokami, grizla, suvala. In spet je kričala, še bolj obupno:

»Jehan! Pomagaj mi! Jehan!«

Concini je zbral vse svoje moči. Objem je postal še tesnejši in naposled jo je prirnil do postelje.

»Tvoj Jehan? V Châteletu je... v Châteletu, ti pravim, vikovan v ječi, in ne bodo mu odprli, dokler ga ne odpeljejo na morišče.«

Ko je izgovoril te besede, pa se je nenadoma začel za njim glas:

»Motiš se, Concini!... Jehana ni v Châteletu... Jehan je tu!«
Tedaj je Concinija strašno zbolelo. Jehanov čevljev se je seznanil z zadnjico kraljičinega ljubljena.

Udarec je bil tako silen, tako dobro merjen, da se je Concini zvalil na tla. Bil je presenečen, da v prvem trenutku še kričati ni mogel.

Bertille, ki se mu je izvila iz objema, se je zatekla za rešiteljev hrbet.

Jehan pa ta udarec ni bil dovolj. Sklonil se je in njegova pest je udarila ob Concinijevo čeljust, da je obležal brez zavesti.

14.

Jehan se je obrnil k dekletu in nežno dehal:

»Nikar se ne boje!«

Vzdihala je in se onesvestila. Napori poslednjih trenutkov, boji s poblašnim Concinijem je bil zanjo prebuda preizkušnja. Priroda je terjala svoje.

Komaj je še razprostrl roke, da jo je prestregel.

»Moj Bog, ali je mrtva?« se je prestrašil.

S sovražnim pogledom, ki je kričal po maščevanju, je pogledal Concinija, ki je ležal na tleh, in kričnil:

»Če se ji kaj zgodi, gorje tebi!«

Tedaj pa je že odprla oči in se mu nasmešila. Ta nasmešek ga je upijal. Prebledel je kakor stena in nekaj mu je stisnilo grlo.

Komaj je izpregovoril:

»Tako sem se bal!«

Kako ga je občudovala! Saj ta lev ne pozna strahu. Ali se ni upri petdesetim, ne da bi z očmi trenil? Ali ni ta predzrež z mečem grozil najmočnejšemu vladarju sveta? Ali ga ni spremljal do Louvra, čeprav bi bila morda ta pot lahko pomenila smrt? In upal se je vdreti v Concinijev breg, da bi rešil njo...

Zdaj pa pravi, da se je bal, ker se je onesvestila.

Kje so besede, ki bi mogle bolj jasno odkriti ljubezen, ljubezen do nje. Srce ji je vzdihlo. O, dobro je razumela te besede!

Spet je zaživela. Obraz se ji je zjasnil in rdečica ji je zalila obraz. V očeh ji je zažarel ogenj. Ustnice so ji drgetale in blažen nasmešek jih je obkrožal. Pogled je dal odgovor na njegove besede...

Prvič sta govorila in vendar so vse besede, tudi tiste, ki so bile daleč od vseh čuvstev, na glas kričale o ljubezni. In vse njune kretnje so govorile le o njej.

Oba sta bila mlada in očarljiva v svojem mladostnem kipanju. Vedela sta, da sta ustvarjama drug za drugega, za zmerom.

Čemu bi govorila besede, ko so govorile oči in nasmešek, tako lepo, da jih ni besed, ki bi mogle več povedati.

Tako sta si stala naproti, le prevrnjen stol, ki ga je slučaj vrget na tla, ju je ločil. S pogledom sta se objemala, drug drugega sta občudovala.

Jehan se je zdelo, da je v raku. Hotel je, da bi se ta trenutek sreče raztegnil v brezmejnost. Pozabil je, kje sta se našla... pozabil je, da je siromak... pozabil je, da je ona kraljeva hči... pozabil je, da je na zemlji...

Iz zamaknenosti se je prebudiš šele tedaj, ko je začel šum za seboj.

Naglo se je obrnil. Concinija ni bilo več v sobi. Takoj je vedel, da je pobegnil in zaklenil predsobo.

Podzavestno se je zatekla k njemu. V očeh ji je ugasnil ogenj in v njih je čital le še strah, grozo. Pokazala je na vrata, kjer je bil Jehan prišel in šepnila:

»Bež!«

Nasmehnil se je in jo pomiril:

»Ne bojte se! Jaz sem ob vaši strani!«

Ko sta si stala nemo nasproti, se je bil Concini zbudiš iz nezavesti. Najprej je mislil, da ga je mučila strašna mora. Toda boleča čeljust mu je takoj povedala, da ni bil samo igrača hudih sanj, ampak žrtev resničnosti.

Oči so mu bile zalite s krvjo. Obrnil si je in pograbil za bo-

Opozorjam

cenjeno občinstvo na staro znano

GOSTILNO TRATNIK

kjer točim najzbranejša zadržana originalna dalmatinska vina ter nudim vsakovrstna mizna in gorka jedila in vedno sveže morske ribe.

V soboto 14. maja sem otvoril moderno urejeno turško kavarno, kjer je cenj. občinstvo postreženo z pravo originalno turško kavo, čevabčiji in razniči.

V kavarni točim razen drugih delikates, prvovrstni štajerski žerjavci.

Postrežba točna in sofinca.

Za obilen obisk se vladno priporoča.

5948

M. S. Radilović.

Važno za vinogradnike in sadjarje!

Žvepleno- apnena brozga

je na podlagi dosedanjih poskusov ceneno in izborno sredstvo za škropljenje proti plesni in škriplu. Brozga se danes že splošno uporablja v ŠVICI in NEMCIJI.

Dobi se pri: ANTON JURCA naslednik MILKO SENOAR tovarna žvepljenih izdelkov, ustanovljena 1860.

Izdeluje se tudi: žvepleni zakad in juti in na azbestu. Zaloga žvepla za vinogradnike. 5838

„MAJA“ opankam je sedaj doba in treba se je požuriti z nakupom, ako želite biti za majhen denar elegantna.

Tovarna: PANČEVO, Cara Dušana.

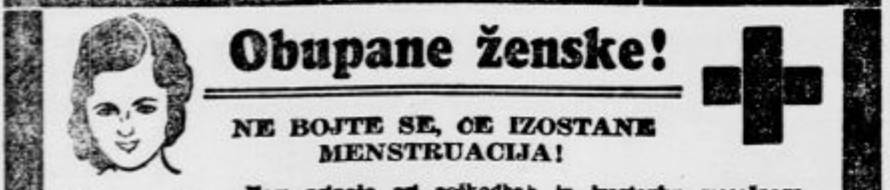
Največji in najhitrejši parobrodni in lastna železniška zveza. Iz Cherbourga samo 3½ dni na odprtem morju z velikim, brzim in novim parnikom.

Empress of Britain, 42.500 ton, ki drži rekord najhitrejših vožnje od kopnega do kopnega v 4 dneh 9 urah in 17 min. in ima zvezo za Quebec v 4 dneh in 18 urah.

Montreal v 5 dneh
Toronto v 5 dneh in 6 urah
Detroit v 5 dneh in 11 urah
Chicago v 5 dneh in 17 urah

PREVOZNE CENE ZNATNO ZNIZANE

Za Kanado
in
Ameriko

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, ČE IZOSTANE
MENSTRUACIJA!

Pomoč

Vam prinaša pri potiskih in izostanku mesečnega perila, dolgotrajno, bolečinsko, hudo, ki ni odpravljen, tudi ne v najdaljših in trdovratnejših slučajih v menopauzi z drugimi boleznimi, ki niso odpravljene. Prof. dr. Retihla »EROSOL«, ki agodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, še po nekaj urah. Din 70, za stare poškodbe Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za stare poškodbe in odporne ženske Din 200. Uspeh najdemo, docer vrnemo denar! Tisti, ki potrebujejo navedenih sredstev, seveda, kakor tudi po-
vračanja se zadržujejo. Diskretna posiljatev po pošti.

Havelkova ordinacija laboratorij

Praha-Nusle, Božetěchova ul. 30. J. 54. Pošt. schránka č. 17, CSR.

Vinotoč pod vejo

na gradu Zgornji Ptuj od pr. t.
Izvrstna vlastelinska vina.
Krasen razgled. Liter vina po
4, 5 in 6 dinarjev. 5966

Franc Jager

Telefon 20-43

tapetnik, Sv. Petra nasip št. 23. 5877

Novost! Čevljarji Novost!

Patent Peta neprekosljiv za pritrditev usnja na lesenih petah. Strokovnjaško preizkušeno. Dobiva se pri tvrdki.

JAKOB FLIGL, dedič, LJUBLJANA

Gregorčičeva ul. 5 5867 Elmska cesta 2

Telefon 3353

Zahtevajte potrdila. Telefon 3353

HUDA BOLEZEN

Epilepsija, krči, božjast, padavica

Proti tem se je že nad 20 let vedno izborno obnesel epilepsan dr. Schäferja. Dalje kot pomirjevalno sredstvo za živce ob nervoznem stanju in nespečnosti. Prospekte daje: Lekarna Sv. Stjepana Mr. M. Fišter, Osijek III. 202

ELEKTRIČNI STROJI GANZ

elektromotorji, generatorji, dinamo, transformatorji, številci, kompletne električne centrale. Dobava promptna iz skladišča.

JUGOSLAVENSKO GANZ D. D. ZAGREB, Draškovičeva ulica 27

Telefon 55-87. 5091

Kuhano maslo

kupuje veletrgovina

Ed. Suppanz, Pristava

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških in igra-
nih vozil, tri-
koles, razna najno-
vejša dvokolesa,
sivni stroji in
motorji. Velika iz-
bira. Najnižje cene
cenik franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in
otroških vozil, Ljubljana, Karlovska c. 4.

SODE

vseh vrst za vino, žganje, mast, med, zelje, kakor tudi za barve
in kolomaz, različno posodo kadi, čebre, škafe in drugo leseno
posodo, priporoča za izdelovanje po najnižjih cenah.

SODARSKA ZADRUGA NA ČEŠNJCICI

pošta Železniki. 4985

Ne potrebujemo dragoga
inozemskega blaga.

Naša avtomatsko-električna
omara za hlajenje

sistem »LINDE«

brez vode in amonijaka, je ne-
nadkrijiva. Amortizacija v 2
do 3 letih, ker rabi minimalno
količino toka. V pogonu je v
vseh krajih države. Poceni jih
izdelujejo in dobavljajo

BRACA GOLDNER, Subotica

tovarna omara za led, leseno
opremo in sovinsno robo,

62 Dja.

Lahko se naroči, da se doda še: Elsa-
lijino mleko 13 Din 20, Elsa-Shampooon
3 Din 30, Elsaodot kreme za zobe 8 Din 80,
Elsa-voda za usta 16 Din 50.

Pokusite enkrat in zadovoljni boste!

Naročite v Elsafluid tovarni:

Eugen V. Feller,

Stubica Donja, Elsatrg 245.

(Savška banovina).

517

212

517

517

517

517

517

517

Otvoritveno naznanilo!

Tovarna Jos. Reich

naznanja, da je otvorila novo sprejemališče na

MIKLOŠIČEVI cesti št. 28

ter se vladno priporoča za kemično snajenje, bar-
vanje in plisiranje oblek. Svetlolikanje ovratnikov
in pranje domačega perila.

PARKETE

hrastove in bukove dobavljamo in izvršujemo pokladanje po
najugodnejših pogojih. — Ponudbe zahtevati. — Telefon 22-90.

Parquet

družba z o. z., Ljubljana, Dolfova ulica 10 I.

MODEL 1932

Otroška postelja iz jeklenih co-
vi belo emažirana s žilnim
vložkom velikost 70x140 cm
Din 1000.— franko vsaka žo-
lezniška postaja. Pripadajoča
posteljina po najnižjih dnev-
nih cenah. 367

„WEKA“ MARIBOR št. 9

SPOSODNE RAJONSKE

ZASTOPNIKE

za prodajo radium-blazine in radium-
emanatorjev išče Radiosan Zagreb, Pre-
radovičeva ulica 18. 5894

Vsakdanja povest...

(Resničen dogodek)

Gospa Ivanka je stala pred ogledalom in
ni bila zadovoljna. Vendar se ni užalostila.
Zapustila je zrcalo in pisala svoji prijatelj-
lici Vidi, ki je bila zmeraj lepa, mlada in
katero so zato vsi zavidali.

Gospa Ivanka zopet stoji pred ogledalom
in je zadovoljna. Ona zdaj uporablja, tako
kot njena prijateljica Vida, za dnevno ne-
govanje zdravila in lepote:

Fellerjevo Elsa-pomado za smetanje las in
kože, katera, izdelana po vseh pravih me-
dicinskih kozmetiki, zanesljivo deluje proti
sončnim pegam, ravno tako kot proti dru-
gim nedostatkom kože.

Fellerjevo Elsa-pomado za rast las proti
izpadanju in prezgodnji osivelosti las, proti
priljubljeni itd.

Po pošti 2 lončka franko za v naprej po-
slanih 40 Din, kajti povzete stane 10 Din
več.

Fellerjevo Elsa-mleko zdravlja in lepote
(lijano mleko, lijano kremo, rumenjakovo,
glicerinsko, boraksovo, iztrano in
milo za britje) 5 kosov v poljubni izbiri
52 Dja.

Lahko se naroči, da se doda še: Elsa-
lijino mleko 13 Din 20, Elsa-Shampooon
3 Din 30, Elsaodot kreme za zobe 8 Din 80,
Elsa-voda za usta 16 Din 50.

Pokusite enkrat in zadovoljni boste!

Naročite v Elsafluid tovarni:

Eugen V. Feller,

Stubica Donja, Elsatrg 245.

(Savška banovina).

517

212

517

517

517

517

517

517

517

517

517

517

ARESIT

dvojno impregnirana usnjata strešna
lepenka

LEPENKA

ZA IZOLACIJO

IZOLAČNE

PLOŠČE

dvojno lepljene

BITUMENOZNA

strešna lepenka vseh vrst

BITUMEN JUTA

za izolacijo

Vsi ti produkti so izdelani iz čistega
naravnega meksikanskega Bitumena.

BITUMEN

v originalnih sodih

LESNI CEMENT

KARBOLINEUM

Dobavljajo v vsaki množini

Jos. R. PUH

LJUBLJANA

GRADSKA UL. 22 TELEF. 2513

517

Odpočijte si svoje noge

v naši udobni, lahki in zračni letni obutvi.

39.-

49.-

49.-

69.-

99.-

Vel. 19-26

Vrsta 4441-05

Vrsta 2944-00

Vrsta 4435-00

Vrsta 2145-09

Vrsta 2927-71

Za deklice: Zračni, lahki platneni polčevlji z gumijastim podplatom in okusno obliko. Neobhodno potrebni za poletje.

Sandale, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22-26 Din 39.-, št. 27-34 Din 49.-, ženske št. 35-38 Din 59.-, Moške št. 39-46 Din 59.-.

Udobni polčevlji iz sivga platna z elastičnim gumijastim podplatom. Neobhodno so vam potrebni v toplih sončnih dneh.

Nosite naše zračne lufove vložke. 1 par stane Din 5.-

69.-

99.-

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivga platna z zaponko in elastičnim gumijastim podplatom. Za mal denar veliko zadovoljstva.

Lahke moške sandale iz rjavega korka z elastičnim usnjatim podplatom in nizko gumijasto peto.

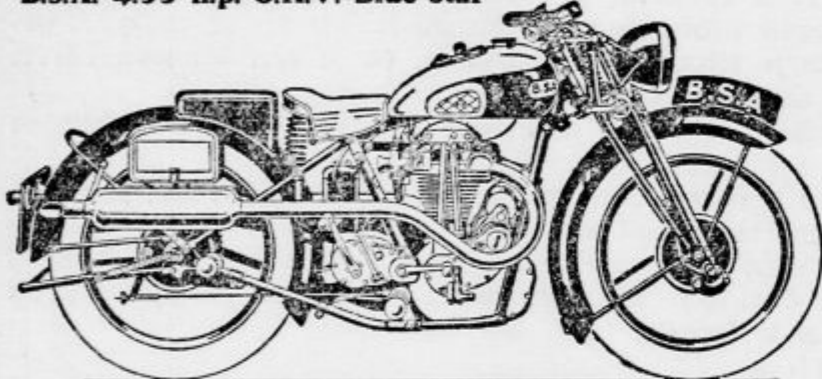
Ju 17 S.

V vseh naših prodajalnah dobite dobre in cenene nogavice. Moške Din 5.-, ženske Din 9.-.

B. S. A.

The Birmingham Small Arms Co. Ltd.
Birmingham, Anglija

B.S.A. 4.99 h.p. O.H.V. Blue Star

Novi modeli 1932

Viktor Bohinec, Ljubljana

Dunajska cesta 21

5873

TRSTJE ZA STROPE

naročajte le pri domači tvornici, katera EDINA izdeluje to blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. št. 22, tel. 2513

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

Ozdravljenje kile

naravnim, orth.-meh. potom je mogoče brez operacije, brez bolečin brez ovire v poklicu, samo z uporabo mojega AVSTRIJSKEGA PATENTA 5871

Brezplačno, neobvezno predvajam sam osebe v sledečih krajih:
BELJAK (Vilich): v hiši gostilne »Zam Lamm« na glavni trgi: v torek, 24. maja, od 8.-2. ure.
SPIELFELD-STRASS: v hiši gostilne »Kaschl« v Spillu: v ponedeljek, 30. maja, od 8.-1. ure.
GRAZ: Bahnhofgürtel 65, v hiši gostilne »Ungarische Krone«: v torek 31. maja in v sredo 1. junija, obakrat od 8.-3. ure.

Ena, vsak dan dobajajočih mi zahvalnic:
Kilje svojih 72 letom in kljub temu, da sem bil že enkrat operiran, (kila so se zopet pojavila) je moja desostranska kila z uporabo Streifenederjevega patenta popolnoma izginila. Med zdravljenjem nisem imel nikakih težav in me tudi ni oviralo pri delu. Uspeh me dela srečnega in hvalečnega.

AFRITZ, dne 16. februarja 1932. — FERDINAND HOFER.
Potrjeno po obsevnem uradu s pripombo, da je Hofer v letni popolnoma rošen dolgotrajnega trpljenja. — Pečat in podpis župana. Dovolite, da vam pošljem svojo pojasnjujočo ilustrirano brošuro proti vpsilavi dvojnega pismenega porta brezobvezno in brezplačno. — Previdnost pred potvoritvami!

F. G. Streifeneder, Fürsteneckbruck bel München, Schöngelingerstrasse 36

Danes je največja domača odprema trdka glasbil v Jugoslaviji kr. dvor. dobavitelj

FRANJO SCHNEIDER

izdelovalec glasbil in pribora

ZAGREB, Nikolićeva 12

Zahtevajte brezplačni cenik s poukom, ker boste tudi vi kot ostali naročniki dobili najboljša glasbila po najnižjih cenah. Violine od 88.— Din dalje, mandoline od Din 125.— dalje, kitare od Din 178.— dalje, fine havajske kitare, harmonike, najboljši saksofoni, jazz harmonike itd. 5934

GOSPE

ne mačite se pri ponehanju periode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zaimčeno učinkujoč PERIODOLIN po prof. dr. Larry-ju.

Znamka z zakonom zaščiten, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celu v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrstnega in presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljši in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne špekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek. Ni nič boljšega. Ne dajte se premočiti od dvomljivih slabih potvor! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in neškodljivost prevzemam polno jamstvo. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ord. Institut za dame W. Havelka
Praha XIII., Vrsovice, Ruská 12—V. G. (Pozor na naslov.)
Pišite takoj. Zaimčeno gotova pomoč. 103

Česa ne smemo,

ako se hočemo dobro počutiti?

Ne smemo jesti premalo kuhane jedi.
Ne smemo pozirati slabo prebavljive hrane.
Ne smemo naglo in preveč jesti.
Ne smemo čustiti odvrtnosti do jedi.
Ne smemo trpeti, da nam leži hrana neprebavljena težko v želodcu.
Ne smemo imeti žledolnih bolečin, zgage in krčev.
Ne smemo imeti vzpehavanja in ne smemo se čustiti napete.

temveč je treba, da se pobrigamo za dobro prebavo in urejeno stolico, brez katerih ni dovoljne cirkulacije krvi, a zaradi tega tudi ni zdravja. Ako smo nezadovoljni a prebavo in z delovanjem črevesja, nam bodo dobro dele Fellerjeve Elso-pilule, 6 škatlic Din 30.—, 12 škatlic Din 50.— in Elso švedske kapljice (2 steklenici 50 Din) vse za pakovanje in poštnino pri lekarnarju EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Elsa trg 245 — Savska banovina.

Odobreno od ministr. social. pol. in nar. zdravja Sp. br. 509 od 24. III. 1932

Zakaj

izdati več denarja za slabše blago? Mar ste dolžni, da plačate reklamo onega predmeta, ki si dela z reklamo kvaliteto? Danes to ni več potrebno, ker je gumasti podpetnik znamke

Rekord

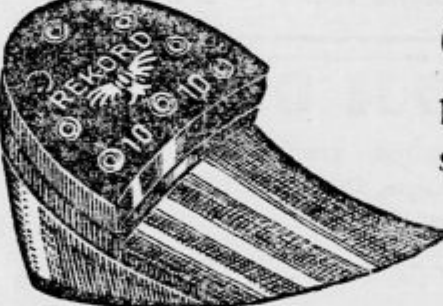
kvalitativno nenadkriljiv a vendar znatno cenejši.

Pri prvem poskusu z gumastim podpetnikom

Rekord

boste tudi vi uvideli, da se da s kakovostjo delati reklamo.

5079

Zdravstvene knjige

Dr. Mantegazza: Higijena ljubezni Din 6.—
Dr. Adam: Zablode ljubavnega življenja » 6.—
Dr. Gerling: Dekleta, ki niso za zakon » 10.—
Dr. Müller: Higijena prve poročne noči » 6.—
Dr. Holländer: Kako naj se žena obvaruje spočetja in nosečnosti, VIII. ilustrirani natisk » 20.—
Dr. Fischer Defoj: Kako se obvarujemo vseh bolezni. Odkritje skrivnosti o podaljšanju življenja » 10.—
Dr. Gerling: Zdravje spolnega življenja » 10.—
Iščite naš brezplačni veliki katalog najlepših slovenskih knjig, koje dajemo na odplačilo. Naročila sprejema 4887

Pučka Nakladna Knjižara
ZAGREB II., Radišina ulica 17.

Lasje in sreča

oboje je v tesni zvezi. Plešavost ali sivi lasje so bili že čisto povod za nezvestobo, za trpljenje in celo za obup. Zdaj je konec tem skrbem. Osivevanje in izpadanje las takoj zaimčeno preneha, ako zavijete okrepčujoči preparat »Vigi-Hair«, sestavljen po navodilu prof. dr. Herryja, ki vrne lasem zopet prvotno barvo, odstrani luske in zaimčeno omeji izpadanje las. Lasje dobe krasen lesk in trdnost. Preparat ni nikako barvilo, je neškodljiv in njega uspeh zaimčen. Polagoma dobe lasje prvotno barvo. KONEC PLEŠAVOSTI. Dosego se je, da so se celo plešastim začeli lasje krepiti in rasti po malem. Tisoči zahval. Zdravniško priporočeno, nikak prevara, uspeh zaimčen, sicer se znesek vrne. Očuvajte si svoje lase. Cena Din 80, za posebno jakost Din 120. Za vnaprej poslani znesek v pismu pošlje sredstvo: Strokovni laboratorij za lase AIDE-Havelka, Praha-Vinohrady, Slezka 116, odd. O. Češkoslovaška.

Pretiskava las brezplačna. 152

Savinjska podružnica Slov. Planinskega društva v Celju

odda v zakup

svoj novo zgrajeni, moderno opremljeni

PLANINSKI DOM V LOGARSKI DOLINI

z dependanso »Tillerjeve koč« in prostorno avto-garažo. V obeh stavbah je 60 postelj. Ponudbe do 1. junija t. l. podružnici v Celju, ki daje vsa potrebna pojasnila. 5927

MESTNI TESARSKI MOJSTER

JOSIP KREGAR

Ljubljana, Kodeljevo šte. 19

se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila tesarskih del, kakor: modernih lesenih hiš, raznih ostrešij, lesenih stopnic in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor tudi po podanih načrtih. 189

Drečiščena izdaja zakona o taksah s pravilniki.

Sestavljena je »Drečiščena izdaja zakona o taksah« s pravilniki, z vsemi dosedanjimi spremembami in dopolnitvami, z določbami iz pristojbinskega zakona, z vsemi važnejšimi pojasnili, navodili in načelnimi odločbami, kakor tudi z vsemi določbami specialnih zakonov, ki se tičejo taksnega zakona. — »Drečiščena izdaja zakona o taksah«, ki je izdelana točno po uradnih podatkih, je bila, preden je šla v tisk, odobrena od strani finančnega ministra (pod št. 32.852-31). Sestavili so jo: Petar Petrovič, višji svetnik davčnega oddelka finančnega ministrstva Rad. Markinkovič in Drag. Pavlovič, višja tajnika finančnega ministrstva in referenta za takse v davčnem oddelku. »Drečiščeno izdanje zakona o taksah« bo dotiskano do konca tek. meseca. Cena knjigi: v mehki vezavi 80 Din, trdo v platno vezana 100 Din. Naročila naj se pošiljajo na naslov: Petar Petrovič, Beograd XIII., Kozjačka ulica 28. 5880

„JUGRAD“

JUGOSLOV. GRADBENA IN KREDITNA ZADRUGA

reg. zadr. z omeji. zav.

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Ustanovljena: 1930.

Daje v skladu njenih hranilnih in posojilnih pogojev posojila za zidavo in nakup lastnih domov ter za odkup hipotek. Sprejema hranilne vloge po ugodnih pogojih. Po rednem vplačilu hranilnih vlog pravico do izplačila poljubnih zneskov.

Najboljši gradbeno hranilni sistem v Evropi. Zakonom zaščiten!

Do sedaj izplačanih odn. pripravljenih posojil v znesku ca. 1½ milijona Din.

Pravila 5 Din; za pismena pojasnila priložiti znamko za odgovor. 5870

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12, telefon šte. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Pozor! Pozor!

Kemično čiščenje in barvanje vseh vrst oblek, (izvršitev žalne obleke v 24 urah) nadalje zavese, preproge ter kožuhovine izvršuje po najnižjih cenah

ANTON BOC, Ljubljana

Selenburgova ulica 4 (dvorišče) in Vič
cesta IX., št. 9. 173